

SLAVÉ NIKOLOVSKI - KATIN BOSHKO RAJCHOVSKI - PELISTERSKI

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН БОШКО РАЈЧОВСКИ - ПЕЛИСТЕРСКИ

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН е роден во Преспа, а се школувал во Љубојно, Скопје, Белград и Торонто. На македонската и меѓународната културна и научна јавност и е познат по бројните публицистички, новинарски и научни трудови кои се посветени, главно на животот на Македонците во светот, но и на низа други аспекти поврзани со дијаспората, како и со културата, литературата, јазикот, журналистиката, историјата, науката и религијата.

Во неговиот творечки опус од четириесетина дела, посебно внимание заслужуваат книгите: *Македонците во САД и Канада (на македонски и англиски), Македонските православни цркви во Австралија, Канада и САД, Македонски холокауст, Македонскиот иселенички паноптикум, Во Австралија како дома, Илинден 1903-2003 и македонските иселеници, како и делата Придонесот на Македонија во светската цивилизација, Од Панонија до Егеј и Во чест на св. Кирил и Методиј и Орелот на Дева Марија и Св. Богородица Слимничка во Преспа*, (во коавторство со академик Антоније Шокљев-Дончо и проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ), делото за најголемиот македонски донатор од дијаспората, *Анатас Близнаков од Гери, Индијана*, како и монографиите: *Андреа Бранов од Мелбурн, за Семејството Јановски од Торонто, Семејството Стамевски од Детроит, Георги Томов од Њујорк*, како и монографијата на *митрополитот Кирил* (на македонски и англиски). Тој е исто така познат со неговите лексикографски изданија, како и со преводите на романот *Александар Македонски* (од англиски на македонски) од Урлих Вилкен и *Страниците за Македонците и Македонија* од Христо Андоновски (од македонски на англиски).

Славе Катин е добитник на голем број награди и признанија, меѓу кои, најпрестижната награда „*Крсте П. Мисирков*“ на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката.

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН

БОШКО РАЈЧОВСКИ - ПЕЛИСТЕРСКИ

СО ОСОБЕНА ПОЧИТ
WITH THE UTMOST RESPECT

По повод 50-годишен јубилеј на моето литературно творештво, оваа монографија со љубов ја посветувам на моите деца : Сандра, Анита и Боб Јуниор

On the occasion of the 50th anniversary of my literary creative writing, I dedicate this monograph to my children Sandra, Anita and Bob Jr. with great love

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „МАКЕДОНСКА ИСКРА” - СКОПЈЕ
PUBLISHING HOUSE MAKEDONSKA ISKRA - SKOPJE

Едиција: ПОРТРЕТИ
Series: PORTRAITS

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН
SLAVÉ NIKOLOVSKI - KATIN

БОШКО РАЈЧОВСКИ - ПЕЛИСТЕРСКИ BOSKO RAJCHOVSKI - PELISTERSKI

Рецензенти / Reviewers:

Проф. Јордан Плевнеш, Прим. д-р Иван Апостолов, Проф. прота Синиша Ристовски
Prof. Jordan Plevnes, Prim. Ivan Aposolov, M.D, Prof. Reverend Sinisa Ristovski

Превод на англиски / Translated into English
Соња Прус / Sonja Prus

ПРВО ПЕЧАТЕЊЕ- 2008 ГОДИНА
ПЕЧАТЕНО ВО МАКЕДОНИЈА -
“МАКЕДОНСКА ИСКРА” - СКОПЈЕ

FIRST PRINTING 2008
PRINTED IN MACEDONIA BY
MAKEDONSKA ISKRA - SKOPJE

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св.Климент Охридски“, Скопје
929 Рајчовски – Пелистерски, Б.
НИКОЛОВСКИ – Катин, Славе
Бошко Рајчовски – Пелистерски/ Славе Николовски – Катин. – Скопје:
Македонска искра, 2007.-210стр.:илустр.во боја;24цм.-
(Едиција Портрети)
На насл.насл.стр.:Bosko Rajcovski-Pelisterski/ Slave Nikolovski-Katin.
- Текст напредно на македонски и англиски јазик

ISBN 978-9989-157-86-8

1.Ств.насл.на насл.насл.стр.

а) Рајчовски – Пелистерски, Бошко (1945) – Биографии
COBISS.MK-ID 68199690

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН

**БОШКО РАЈЧОВСКИ
- ПЕЛИСТЕРСКИ**

SLAVÉ NIKOLOVSKI - KATIN

**BOSHKO RAJCHOVSKI -
PELISTERSKI
BOBЕД**

ЉУБОЈНО

*Можеби сум најпитомиот плод на твоите гранки
или тоа птица со најнефатлив лет е.
Во бистрите води на твоите зори ранки
чувај ги сепак очите на едно дете.*

*Љубојно, во мојот сон ти си најсветлото копје
и морето што в срце вечно се пени
По мојата љубов зраци во снопје
горат во твоите модрини земни.*

Бошко Рајчовски-Пелистерски
(„Блиски сводови“)

LJUBOJNO

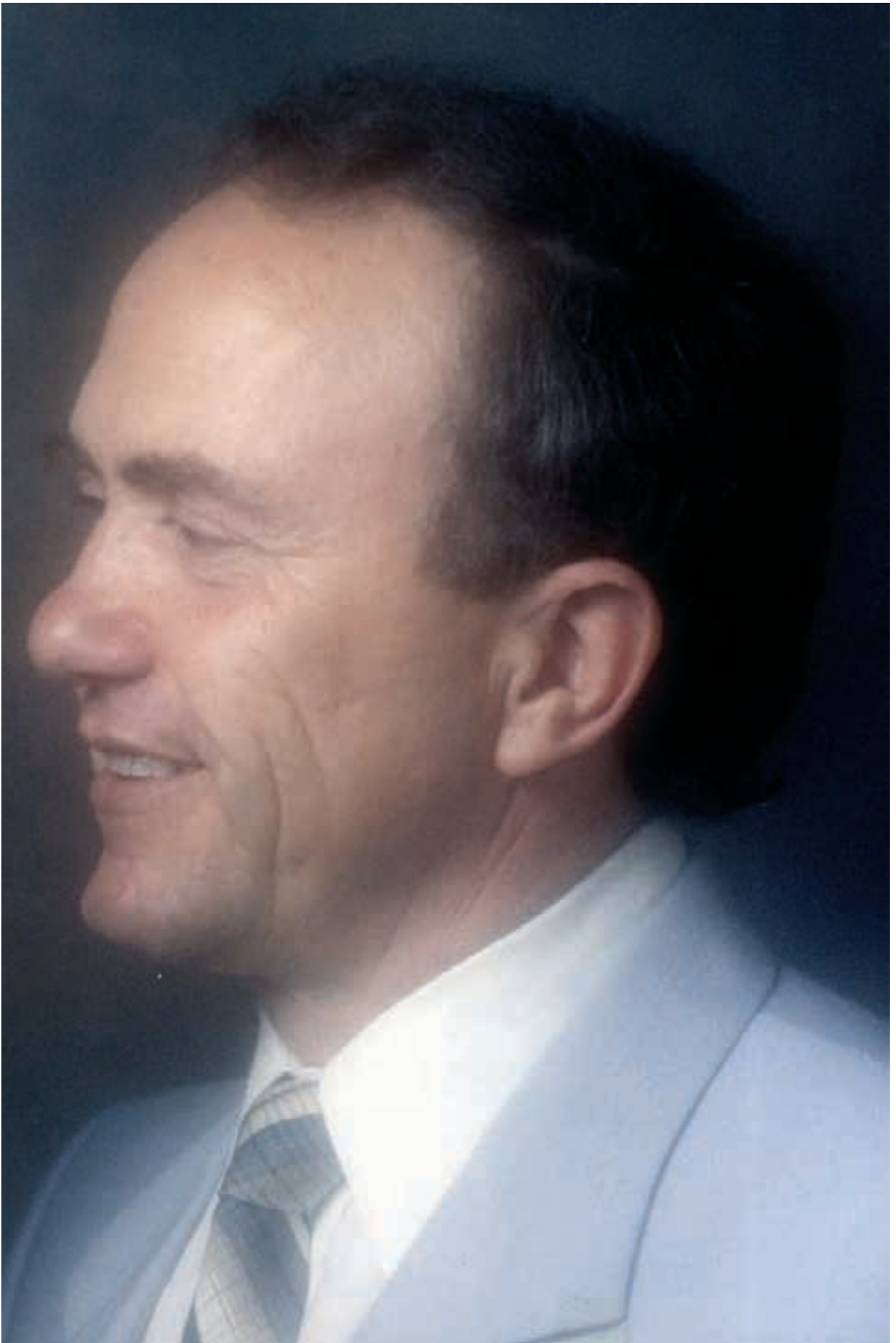
*Maybe I am the most cultivated fruit of your branches
Or a flying bird that could not be caught.
However, in the clear waters of your early dawns
Keep the eyes of one child.*

*Ljubojno, you are the brightest lance in my dream,
As well as the sea forever foaming in my hearth.
Beams in bundles are burning for my love
in your earthly blueness.*

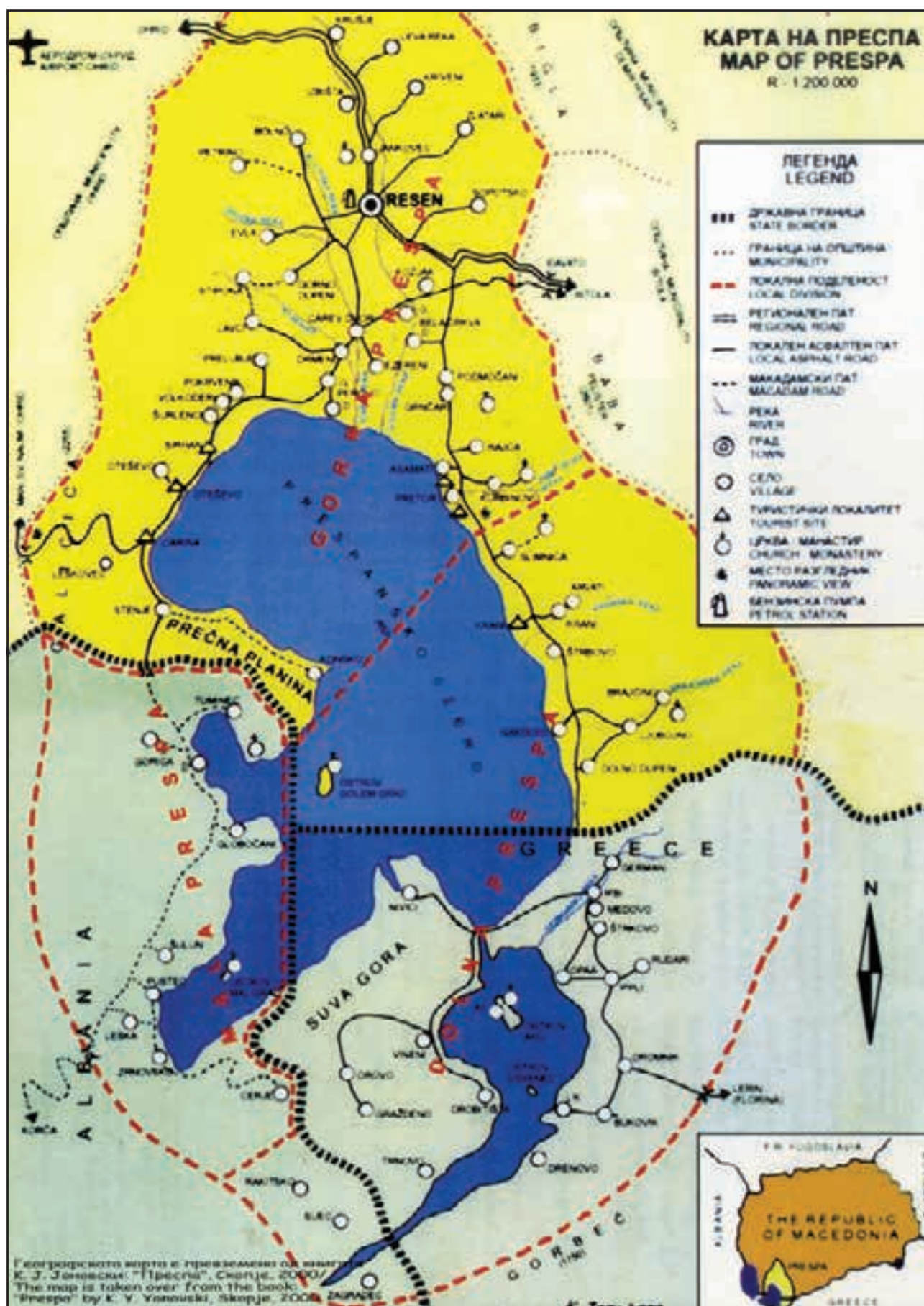
Boshko Rajchovski-Pelisterski
(“Close Arches “)

Панорама на Љубојно • A view of Ljubojno

Карта на Преспа • The map of Prespa

Успешните Македонци во дијаспората, чиј број е голем, му даваат своевиден белег на македонскиот печалбарски феномен и на општествата во кои се интегрирале. Еден од таквите Македонци кој цел живот талка по светот секако е, мојот другар од детството, почитуван соработник, колега и пријател Бошко Рајчовски-Пелистерски од преспанското печалбарско село Љубојно. Тој во лето живее во Детроит и Љубојно, а во зима на Флорида. Бошко и неговото семејство минале низ сите фази на македонското распетие во целиот дваесетти век и почетокот на овој век, исполнет со настани типични за вековната борба на Македонецот, не само во неговата стара татковина, туку и во втората татковина – САД. Меѓутоа, тој остана доследен на својата вековна македонска национална припадност - на своите корени, а во исто време стана приврзаник и почитувач на втората татковина-Америка (САД).

Обидот да напишам монографија за Бошко Рајчовски-Пелистерски, во мојата истражувачка работа за македонското иселеништво, претставува значајно постигнување на тој сложен пат. А животната приказна на љубојнчанецот во Детроит и Флорида, заедно со семејството Рајчовски се потпира на фактографијата која извира од животниот опус на тие наши луѓе со кои се гордее нивната стара татковина – Република Македонија.

Монографијата за Бошко, всушност, е огледало за мошне големото семејство Рајчовски. Најголемиот број од фамилиите од сојот Рајчовски од втората декада на минатиот век претежно живеат и работат во Соединетите Американски Држави, особено во најголемиот град на државата Мичиген – Детроит.

Не случајно, Бошко Рајчовски, гордоста на мајката Сандра и таткото Мијал, го носи презимето кое во себе го содржи зборот - Рај. Токму така, Бошко Рајчовски - Пелистерски е извонреден родољуб, роднокраен вљубеник, докажан активист, истакнато поетско и новинарско име... Книгата како траен документ,

INTRODUCTION

The successful Macedonians in the diaspora, whose number is great, have left a peculiar imprint on the Macedonian emigration phenomenon and on the societies into which they have integrated. One of such Macedonians who has been traveling around the world for all his life is Boshko Rajchovski-Pelisterski, my esteemed playmate from childhood, associate, colleague and, certainly, a friend, born in the Prespa emigrational village of Ljubojno. In summer, he lives in Detroit and in Ljubojno, while in winter he lives in Florida. Boshko and his family have gone through each stage of the Macedonian crucifixion of the entire 19th century and of the beginning of this century that has been overtaken by events typical for the centuries-old fight of any Macedonian, not only in his old fatherland, but also in the second one – the United States of America. However, he has remained consistent with his centuries-old Macedonian national belonging and he has remained consistent with his roots becoming at the same time a supporter and admirer of his second homeland – America (the USA).

The effort to write a monograph on Boshko Rajchovski-Pelisterski is a significant achievement within my research work related to the Macedonian emigrants. And the story Boshko, born in Ljubojno, about his life in Detroit and Florida, together with the family of Rajchovski, is based on the facts that originate from the life opus of those people of ours whom the Republic of Macedonia, i.e. their former homeland, is so proud of.

The monograph on Rajchovski-Pelisterski is in fact a mirror of the very large family of the Rajchovski. Starting from the second decade of the previous century, the major part of the Rajchovski family have been living and working mainly in Detroit the largest city in Michigan.

It is not by a pure chance that Boshko Rajchovski, his parents' pride and joy, has got a last name which contains the word 'raj' (meaning 'paradise' in Macedonian). That's for sure since Boshko Rajchovski-Pelisterski is an exceptional patriot, lover of his birth place, trusted activist,

како вистинско сведоштво го овековечува богатиот личен и семеен летопис на ова познато и признато семејство чии корени се од Љубојно, а кое се раширило во САД.

Славе Николовски - Катин

prominent name in poetry and journalism. This book, being a lasting documentary and clear evidence, immortalizes the opulent annals of this well-known and recognized family on a personal and family level that has its roots in Ljubojno and has spread throughout the U.S.A.

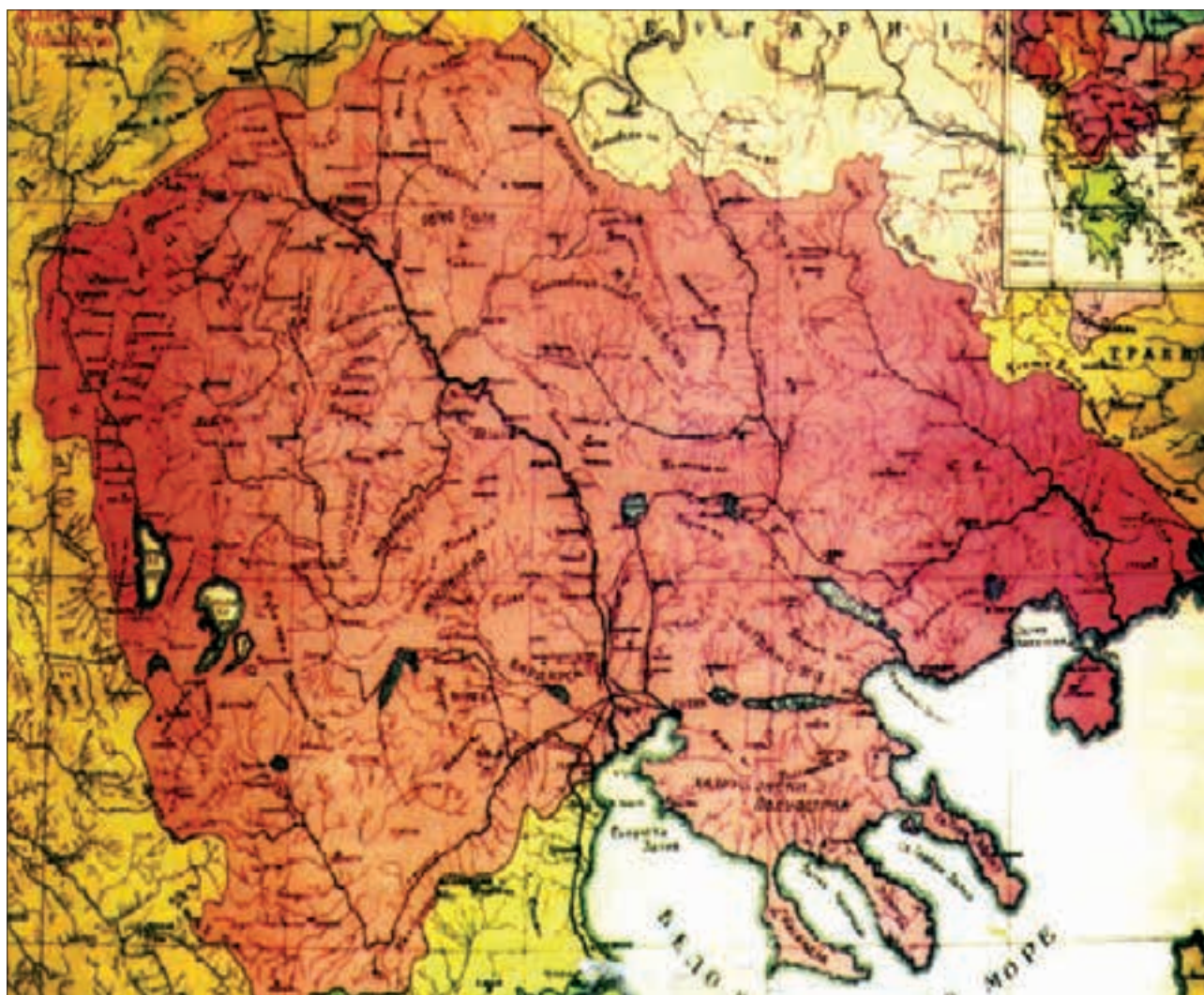
Slave Nikoloski - Katin

Бошко Рајчовски - Пелистерски • Boshko Rajchovski - Pelisterski

Етничка карта на Македонија • Ethnic map of Macedonia

I ДЕЛ

РОДНАТА ЗЕМЈА - МАКЕДОНИЈА

- Македонска вистина
- Корените на семејството Рајчовски
- Љубојно – родното место
- Љубански мозаик
- Битола, бадам Битола

PART I

MACEDONIA – HIS HOMELAND

- *Macedonian truth*
- *The roots of the Rajchovski family*
- *Ljubojno – the birth place*
- *Mosaic of Ljubojno*
- *Bitola, babam Bitola*

Црквата Св. Софија во Охрид • The Church of St. Sofia in Ohrid

Македонска резба • Macedonian wood carvings

МАКЕДОНСКА ВИСТИНА

*„Борбата на Македонците претставува
стремеж кон слобода на еден јасно
оформен и свесен народ.“*

Едвард Бојл,
англиски општественик и државник

Македонија родната земја на семејството Рајчовци е историско и географско подрачје чие име потекнува од памтивека. Таа е спомната како земја на неколку места и во Библијата и многумина патеписци ја имаат доживеано како библиска земја. Сите кои ја опишале Македонија во поодминатата и поновата историја, се фасцинирани од неа. Затоа се вели дека Македонија е земја на премрежја, но и земја на убавина, земја на мистерии, каде народот на своите плеќи почувствувал освојувања, голготи, империи, промени и бројни непријателски јареми. Меѓутоа, и покрај сите премрежја таа ја задржала својата волшебност и своето име. Од времето на Александар Македонски, преку владеењето на Рим и Византија и преку големите миграции на Словените, Македонија била крстосница на различни цивилизации, култури, религии, јазици и народи. Во текот на овој долг, бурен и богат временски период, само два народа имаат право да кажат дека се дел од идентитетот на земјата, а тоа се античките Македонци и Македонците денес.

Македонија е земјата со чие име уште во античките времиња се означувала малата покраина во непосредна близина на Пела во Егејска Македонија – престолнината на Античкото македонско царство. Во тоа време Македонија го опфаќала просторот меѓу денешното исушено Пазарско Езеро и долниот тек на реката Вардар. Но, со проширувањето на границите на Македонското царство, постепено пораснала и областа означена со името Македонија, која античките Македонци ја делеле на Горна и Долна Македонија, пред сè,

MACEDONIAN TRUTH

*„The fight of the Macedonians is a
striving for freedom by a nation that has been
evidently established and aware of itself.“*

Edward Boyle,
British public figure and politician

Macedonia, the mother country of the Rajchovci family, is a historical and geographical region whose name originates from time immemorial. On several occasions Macedonia is mentioned in the Bible as a country and many writers of travelogs have experienced it as a biblical country. Whoever described Macedonia's ancient and recent history has become fascinated by it. That's why it is said that Macedonia is a country of turmoil and upheaval, but also a country of beauty, a country of mysteries where its people had experienced and undergone through many invasions, golgotha, empires, changes and yokes of many enemies. Yet, in spite of all those upheavals, Macedonia has preserved its magic and its name. Since the time of Alexander the Great (Makedon), through the rules of Rome and Byzantium, through the great migrational movements of the Slavs, Macedonia was a crossroads for different civilizations, cultures, religions, languages and nations. During that long, turbulent and intense period only two peoples have the right to claim that they are a part of the identity of that country and they are the ancient Macedonians and the Macedonians of today.

Macedonia is a country whose name, even in the ancient times, used to designate the small province in the immediate vicinity of Pella in the Aegean Macedonia – the capital city of the Ancient Macedonian Empire. At that time, Macedonia spanned over the area between the Lake Pazar, drained nowadays, and the lower course of the Vardar River. However, as the borders of the Macedonian Empire spread, so expanded the region named Macedonia which the ancient Macedonians used to divide it into Upper and

заради нејзините географски карактеристики на просторот. Сепак, таквата поделба на Македонија има политичко, културно, воено и административно значење.

Почнувајќи од IX век па наваму христијанството преовладува како религија на овие простори. Тоа го потврдуваат археолошките откритија и бројните христијански цркви, епископални катедрали, базиликите, крстилниците и другите сакрални објекти со големи димензии, кои покажуваат дека христијанството длабоко се закоренило и добро се организирано во Македонија од самиот почеток па до денес. Таков е објектот островот Голем Град во Преспа, во роднокрајниот атар на Бошко Рајчовски-Пелистерски.

Втората светска војна овозможи Македонците да се здобијат со суверена држава, со национални институции и културна комуникација со светот. Македонскиот јазик стана официјален јазик на Република Македонија, познат и признат во светски рамки. Се изучува на многу универзитети во светот и придонесува за ширење на вредностите на македонската култура и нивно вклучување во ризницата на светската култура.

Св. Кирил и Методи • Sts. Cyril and Methody

Lower Macedonia mainly due to the geographical characteristics of its area. But, that kind of partition of Macedonia has political, cultural, military and administrative importance.

From the 9th century onwards, Christianity has prevailed in these areas. This is confirmed by the archeological findings and the great number of Christian churches, episcopal cathedrals, basilicas, baptisteries and other sacral facilities of huge dimensions that prove that Christianity has been rooted deeply and organized well in Macedonia since its very beginning up to the present times. One of those testimonials is the Big City Island in Prespa which is located in the birth district of Boshko Rajchovski-Pelisterski.

The Second World War made it possible for the Macedonians to establish their sovereign state, national institutions and has developed cultural communication with the world. The Macedonian language has become an official language of the Republic of Macedonia and it is recognized and known worldwide. The Macedonian language is studied at many universities all over the world and it contributes to the dissemination of the values of the Macedonian culture and its inclusion in the world culture.

After the liberation, the native place of the Rajčovci family, Prespa, and Republic as a whole, were blooming in the fields of education, culture, agriculture, and in social living. It was then when the light bulb was introduced for the first time, the radio was heard for the first time, and the black-and-white-films were watched for the first time; the evening promenades were usual sight; friendships were made and maintained; evening parties were regularly given; stringing of tobacco leafs and shelling of ears of corn were everyday and ordinary activities... In a word, it was a life as in a small town.

Even as a child, Boshko Rajchovski has felt and inherited all those nice advantages and benefits of that life. He has aroused his interest in his future life, in education, in books... He started to read books at the fairly small school library, to participate in the school sketch, in the reciter's section and other sections and to grow into a progressive young man who was loved and respected among the pupils, teachers and people of the village.

Then, the phenomenon of leaving the village and moving to a city in order to leave Macedonia and going to live abroad occurred. Boshko Rajchovski was not immune to it. He felt all those emigrational waves that caught Prespa. Even then he has got vivid memories for the partings of the migrant workers at the village center called "Polena", of those escapes across the border, and of those turbulent times.

When he left his heart and home for the first time, his first destination was Bitola. There, his

По ослободувањето, родниот крај на Рајчовци, Преспа, а и целата Република, доживеаја силен подем во образованието, културата и земјоделието, како и во општественото живеење. Тогаш во Љубојно за прв пат светна електрична сијалица, се слушна радио, се гледаа првите црно-бели филмови, имаше корзо, другарувања, вечеринки, лупење кочани, нижење тутун... Со еден збор, се живееше како во мало гратче.

Бошко Рајчовски уште како дете ги почувствуваинаследиситетиеубавиблагодети на животот. Тој почна да се интересира за иднината во животот, за училиштето, за книгите... Почна да ги чита книгите во скромната училишна библиотека, да учествува во училишните скечеви, во рецитаторската и други секции и да се развива како напреден младинец кој беше сакан и почитуван меѓу учениците, наставниците и луѓето во селото.

Потоа, иселувањето од село во град и преселувањето од Македонија во странство си го направи своето. Бошко Рајчовски-Пелистерски не беше имун на тоа. Ги почувствува иселеничките бранови што ја зафатија Преспа. Живо се сеќава за разделбите на печалбарите на „Полена“, за бегствата преку граница, за бурните времиња.

Занегопрвотоодењеодроднотоогниште во Љубојно беше во Битола. Таму, неговиот интерес се збогати и се прошири, за да му се отворат патиштата кон ветената земја, САД. Сè она што го доживеа во родната земја му беше добра основа да ги прошири и збогати своите видици. Затоа, сонеговотоодењеодМакедонија и преселувањето во САД, тој, пред сè, го збогати своето живеење на економски план што, секако, беше добра основа за понатамошниот негов развој и интеграција во новата средина. Меѓутоа, паралелно со подобрувањето на економската состојба, тој отпочна еден нов начин на работа, творење и живеење.

interest expanded and grew paving his way to go to the United States of America, the promised land. All that he had experienced in his native country was a solid basis for him to broad and expand his horizons. Therefore, by leaving Macedonia and making his home in the USA, he has, above all, enriched his life on economic level which, undoubtedly, was a good basis for his further development and his integration into the new setting. But, simultaneously with the improvement of his economic situation, he began to live, work and create in a completely new way.

Икона на Св. Богородица • Icon of the Mother of God

Мало црквиче „Св. Атанас“ по патот кон Брајчино • A small church of St. Atanas on the road to Brajchino

РАЃАЊЕ

*Кога се раѓав, камбаните ја пееја својата песна
една искра од земјата што значеше почеток
Кога растев, планините весело се смееја
лесна им беше земјата, што на рамена со векови ја носеа*

*Играта што ја играв во младоста никогаш не се повторуваше,
нови носеа слободата ни даваше*

*Цвеќињата ме даруваа со својот мирис
секогаш нова љубов се раѓаше.
Р' жта ја галев со вжестени раце
кога ја слушав песната на жетварите*

*Во есен лисјата пожолтуваа од дождот што ги миеше
греовите на мојата младост.
Зима никогаш не доживеав
зошто пролетта поново доаѓаше.*

*Сега кога свонат камбаните
ја слушам песната на мојот живот,
лесен ќе биде патот
зошто смртта е ново раѓање.*

*Бошко Рајчовски - Пелистерски
("Блиски сводови")*

THE BIRTH

When I was born, the church bells were singing their song,
A sparkle from the ground that meant a beginning.
While I was growing up, the mountains were laughing happily
The burden they had carried on their shoulders for centuries
was easy for them.

The game I played when I was young
Has never occurred again,
Freedom gave us new legs.

The flowers endued me with their scent
A new love was always born.
I usually caressed the rye with my hot hands
When I was listening to the harvesters' songs.

In winter, the leaves became yellow from the rain
which washed the sins of my youth.
I have never experienced winter
Since the spring used to come again and again.

Now, when the church bells ring
I hear to the song of my life.
It will be an easy trip
Since death is a new birth.

Boshko Rajchovski-Pelisterski
("Close Arches")

КОРЕНИТЕ НА СЕМЕЈСТВОТО РАЈЧОВСКИ

Кога се раѓав,
камбаните ја пееја својата песна
една искра од земјата
што значеше почеток.

Бошко Рајчовски - Пелистерски

Нема по благородна работа од чувството
да се осветли ликот на својот пријател кој
оставил длабоки траги во родното место,
во Љубојно, и во македонската заедница
во Детроит. Таков е случајот со познатиот

THE ROOTS OF THE RAJCHOVSKI

When I was born, the church
bells were singing their song,
a sparkle from the earth
that meant a beginning.

Boshko Rajchovski - Pelisterski

There is no nobler feeling than that
caused by the assignment to explain and clarify
one friend who has left deep traces in the native
place, in Ljubojno, and in the Macedonian
community in Detroit. Such is the case with the
known and prominent Macedonian American,

Дедото и бабата на Бошко: Ристо и Петра • Risto and Petra, grandfather and grandmother of Boshko

и признат македонски Американец Бошко Рајчовски-Пелистерски човекот кој долг период претставува мост на зближување на родниот крај - Македонија, и на втората татковина САД. Навлегувањето во животот на Бошко Рајчовски, како и на сите вистински Македонци, пред сè, ја открива семејната слика, а во исто време и сликата за библиската природа на земјата од која потекнува и на земјата, како светска велесила во која свил ново гнездо за навек.

Животната сторија на Бошко Рајчовски е интересна, „долга и широка“. Истовремено таа е и дел од историската судбина на Љубојно, на Преспа, потоа на Македонија и на македонската иселеничка сага во САД. Во овој текст, во куси црти, сублимирано и скромно е отсликан неговиот историски пат како на успешен Македонец во САД, кој половина век од животот посветил на афирмација на своето семејство, на македонската заедница во Детроит, на првата татковина - Македонија и на својот македонски народ.

Монографијата за Бошко Рајчовски е документ за потеклото, животот и судбината на семејството Рајчовци во Македонија и во САД. А Бошко навистина сторил многу. Треба да се знае, да не се заборави тоа што тој го направил. Не може да се оддели неговата животна сага, ниту од македонската ниту од американската приказна. Тој е дел од неа. Тој како на разбој ја исткал својата животна приказна, давајќи дел од себе и кога е во прашање родната грутка преспанска, но и кога е во прашање и втората татковинска посветеност, таму во далечната Америка.

Boshko Rajchovski, the man who has been a bridge for bringing together his native country – Macedonia and his second fatherland – the USA for a long period. Any penetration into the life of Boshko Rajchovski, as well as into any other true Macedonian, reveals, above all, their family picture, but at the same time a picture both about the biblical nature of the country in which they were born and about the country which is a world power and in which they have made their nest forever.

The life story of Boshko Rajchovski is interesting, long, and broad. At the same time, it is a part of the historical destiny of Ljubojno, Prespa, Macedonia and of the Macedonian emigration saga in the USA. In this text, his historical path as a successful Macedonian in the USA, who has dedicated a half century of his life to the affirmation of his family, of the Macedonian community in Detroit, of his first homeland-Macedonia and of his Macedonian nation, is briefly and modestly described.

This monograph is a document dedicated to the origin, life, and destiny of Boshko Rajchovski's family in Macedonia and in the USA. And indeed, Boshko Rajchovski has really done a lot. What he has done should be known and remembered, not to be forgotten. His life saga could not be separated neither from the Macedonian nor from the American story. He is a part of them. He had woven his life story as if on loom, making supreme efforts when it comes to their native Prespa soil, but also when it comes to his devotion to his second fatherland, there in in the faraway America.

To explain, the extended family of the Rajchovci originated from the village of Rajca in the Prespa region several hundred years ago. That is why they are named Rajchovci. According

Родителите на Бошко: Мијал и Сандра

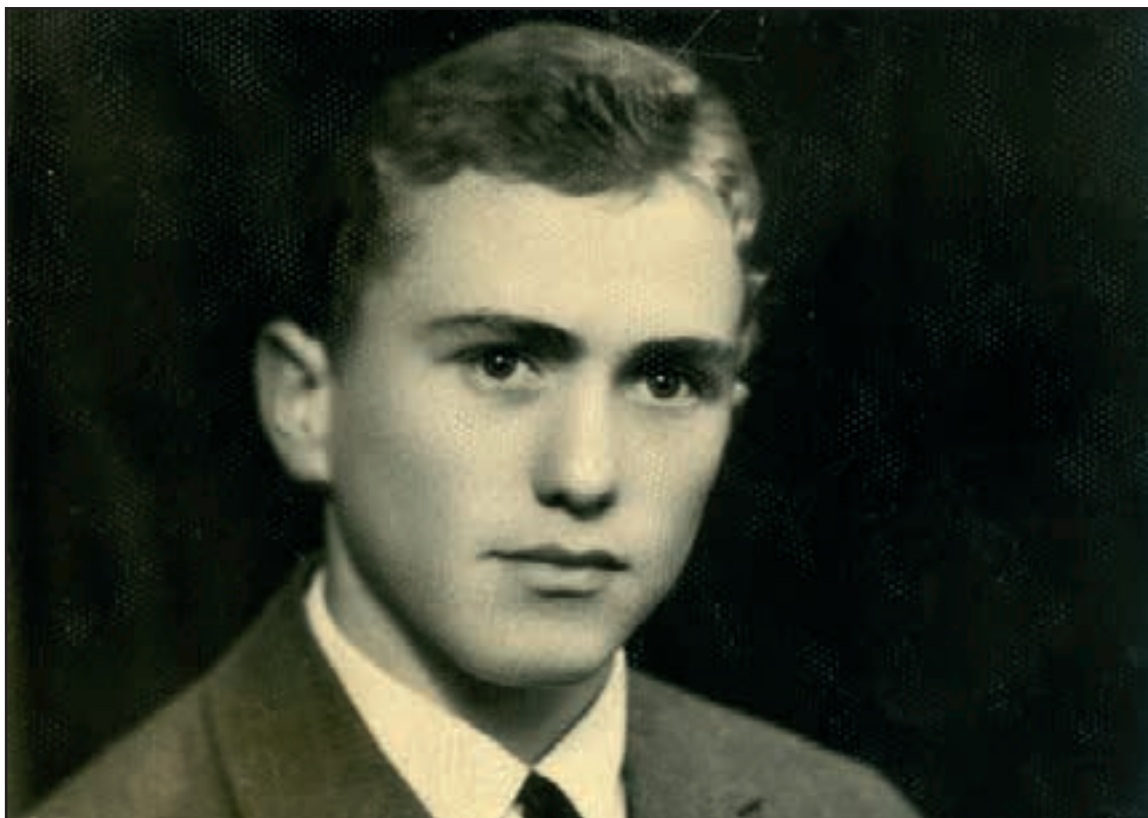
Mijal and Sandra, parents of Boshko

Инаку, поширокото семејство Рајчовци потекнува од селото Рајца, Преспанско, од пред неколкустотини години. Затоа и го добило името Рајчовци. Според кажувањата прадедото Иван (Крстин) имал многу убава ќерка на која бегот ѝ „фрлил око“. Така, бегот за да ја земе убавицата се послужил со „итрина“. Го натерал прадедото да коси некоја ливада во Рајца, сметајќи дека тој не ќе може да ја покоси бујната трева за еден ден и дека нему ќе му припадне убавата христијанка. Меѓутоа, прадедото Иван бил јак маж и одличен косач. Кога бегот видел дека тој ќе го надмудри и ќе ја покоси ливадата, започнал да му дава да пие јајца од штрк, што природно Иван го терало да оди по нужда. И покрај непријатната состојба тој успеал да ја покоси ливадата, која и денес во Рајца се вика „Дрискова ливада“. Но, се раскажува дека прадедото се скарал или се степал со бегот, кој не можел да го поднесе поразот, па затоа Иван бил присилен да бега и да се пресели од Рајца во Љубојно.

Се знае дека семејството Рајчовци отсекогаш било големо и го носело тоа име. Дедото на Бошко Рајчовски, кој се викал Ристо бил шесто дете во семејството, а неговата сопруга била од Претор. Првото дете од тој брак бил Борис, потоа Методија, Велика, Сандра и Мијал, татко му на Бошко и неговите сестри Драгица и Олга. Од фамилијата на Борис и Цвета Христова (Рајчовски), пак, се

to some stories, the great-grandfather Ivan had a very beautiful daughter whom a bey took a fancy to. In order to get that beauty, the bay used a trick. The bey made the great-grandfather mow a meadow overgrown with grass in the village of Rajca because he was certain that he could not do it for one day and that the beautiful Christian girl would therefore belong to him. But Ivan, the great-grandfather, was and proved to be a strong man and an excellent mower. When the bey saw that he was to be outwitted because the great-grandfather could manage to mow that meadow, he began giving him the eggs of stork that, naturally, made Ivan relieve himself. In spite of that unpleasant situation, Ivan managed to mow the meadow which is still called 'Driskova livada' in Rajca. But, the story goes on saying that the bey could not suffered a defeat and therefore he quarreled with and got into a fight with the great-grandfather who was forced to leave Rajca and flee to Ljubojno.

Nevertheless, the Rajchovski family has always been large and had that name. Risto, the grandfather of Boshko, was the sixth child in the family, and his wife was from Pretor. Boris was the first child from that marriage, followed by Metodija, Velika, Sandra, and Mijal, father of Boshko and his sisters Dragica and Olga. Veselinka and John (Jonče) come from the marriage of Boris with his wife Cveta Hristova (Rajchovski). Veselinka, who has been married to Cvetko Vasilevski, has four children: Slave, Danica, Dane, and Lila.

Бошко како 19-годишен средношколец во Битола • Boshko as a 19 year-old student in Bitola

Веселинка и Џан (Јонче). Веселинка со Цветко Василевски има 4 деца: Славе, Даница, Даме и Лила.

Уште со доаѓањето во Детроит, Бошко беше активен во македонската заедница. Во почетокот во друштвата, а со формирањето на Македонската православна црква Света Богородица, неговата активност била многу корисна. Бошко е еден од основоположниците на темелите на тој многузначаен македонски црковнодуховен и национален храм во САД. Бошко сторил многу на планот на афирмацијата на националните достоинства, културата, духовноста и традициите. Тој повеќе пати бил член на Управата на црквата. Незаборавни се средбите во домот на Бошко Рајчовски со голем број познати личности од Македонија кои ја посетиле македонската заедница во Детроит. Меѓу нив биле членовите на ансамблот „Света Софија“, на чело со Тома Прошев, Виолета Томовска, Кочо Петровски, Александар Сариевски, Васка Илиева и редица други естрадни уметници и личности од јавниот и културниот живот од Македонија кои ги посетиле Соединетите Американски Држави и Канада.

Immediately after his arrival in Detroit, Boshko became very active in the Macedonian community. At the beginning his contribution to many associations, and later on to the Macedonian Orthodox Church of St. Mary, was very useful. He was one of the founders of that very important Macedonian religious, spiritual and national temple in the USA. Boshko did a lot on the level of affirmation of the national dignity, culture, spirituality, and traditions. Boshko Rajchovski was a member of the Church board for several times. Those gatherings and meetings in his home with many celebrities from Macedonia that used to visit the Macedonian communities in Detroit are unforgettable. The members of the St. Sofia Ensemble headed by Toma Prošev, Violeta Tomovska, Kočo Petrovski, Aleksandar Sarievski, Vaska Ilieva and a number of other show-business persons and social dignitaries of the public life of Macedonia that visited the USA and Canada are to be emphasized.

Златна свадба на Мијал и Сандра • The golden wedding ceremony of Mijal and Sandra

Од крштевката на внукот Даниел
The christening of his grandson Daniel

Сестрите на Бошко: Олга и Драгица • Boshko's sisters: Olga and Dragica

Група љубанчани во Детроит, САД • A group of Ljubojno emigrants in Detroit, USA

Од отворањето на спомен-плочата на старото училиште во Љубојно •
Unveiling the commemorative plaque of the old school in Ljubojno

ЉУБОЈНО – РОДНОТО МЕСТО

*„Штом штурците ги
слушам песна да свират,
стихови пишувам,
песна ти пејам за тебе Баљко.“*

Бошко Рајчовски - Пелистерски

Во зимската идила, додека надвор пукаше од мраз, а снегот натежал над полињата и планините, над дрвјата и дворовите, ете, во таков амбиент, рано утрото, точно на 12 јануари 1945 година, пред шест децении, денот осамнал во радост осамнал денот, неизмерна била среќата во фамилијата на Рајчовци. По Божиќот, а спроти стара Нова година, мајката

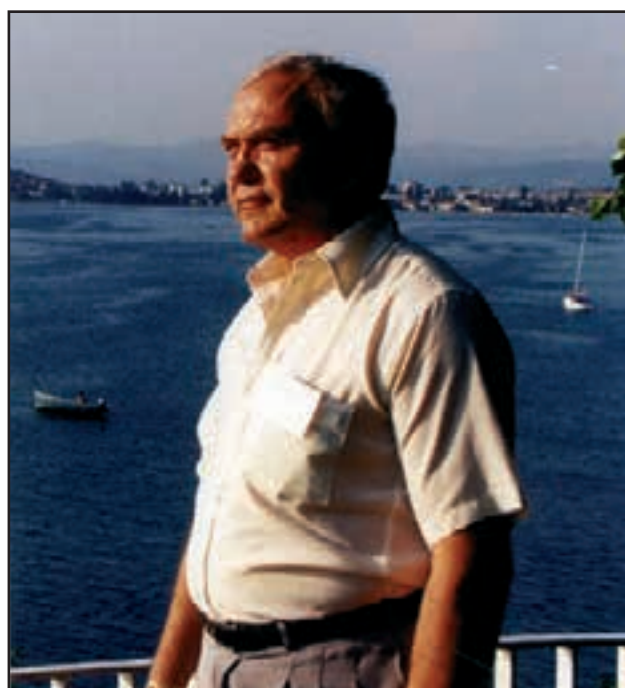
Куќата Љубојно во која е роден Бошко •
The house in Ljubojno where Boshko was born

LJUBOJNO – THE BIRTH PLACE

*“As soon as I hear the grasshoppers singing
their song,
I immediately write a song,
and I sing it to you, Baljko”*

Boshko Rajchovski - Pelisterski

In a winter idyll, while the ice outside was cracking and the snow was weighing down on the fields and mountains, on trees and yards, in such an ambience exactly on 12 January 1945, six decades ago, immense happiness filled the home of the Rajchovci when the daylight broke. Following that Christmas and in the eve of the New Year according to Old Style, mother Sandra, a beautiful and well built woman from Brajčino, gave birth to her long-awaited loving son, to Boshko. There was no end to the happiness also to his father Mijal,

Бошко во Охрид • Boshko in Ohrid

Панорама на Љубојно • A view on Ljubojno

Сандра, убава стројна чупа од Брајчино на свет го донесува нејзиниот со љубов очекуван и дочекан син, малечкиот Бошко. И немало крај на радоста на таткото Мијал, тој млад горостас, та чиниш дека не само целото нивно Рајчовско Маало, туку и најблиските, комшиите и речиси цело село го славело доаѓањето на свет на наследникот. Затоа и го крстиле на Водици.

Благородната мајка Сандра, со сета мајчинска љубов, била горда и пресреќна на својот син, кому кумовите Менка и Спасе Шерденкови, му го дале името Бошко. Го направиле тој кумски ритуал со многу симболика и древни обичаи, посакувајќи му на крштемката среде зима во селската црква Св. Јован да стане и остане гордост Рајчовска, но и преспанска и македонска.

Безгрижно растел малиот Бошко. Како многу темпераментен, тој по многу нешта се издвојувал од своите врстници и сè некако го интересирале работи од кои понекогаш биле зачудени и неговите родители. Како и сите деца, палаво трчал, играл мижитур по селските сокаци, со часови уживал во цветните ливади, или пак, најсреќен бил кога ќе се далдисал по ширното поле и зелените ливади во „Горни Ливади“. Но, тој постојано ја вртел главата угоре кон високата сончеста планина Баба, од каде му биле и корените по мајка му Сандра. Тој често чезнеел да оди кон висините од каде јасно се оцртува брегот на Преспанското Езеро. Често се искачувал од кај столетните дабови дрвја и дебелиите сенки, до прекрасните голинки и ширни планински рамници, покриени со висока планинска трева и со безброј

young stout man, and the birth of their offspring and successor was celebrated not only by all neighbors of the Rajchovci, but also by their close friends, relatives, and by almost whole village. That is why he was christened exactly on Epiphany according to the Old Style.

The serene and even-tempered mother Sandra, with all her motherly love, was blissful and proud of her son to whom godparents Menka and Spase Sherdenkovi gave the name Boshko. The ceremony of his christening was performed together with many symbolic and ancient traditions and on that occasion, in the middle of that winter day in the village church of *St. Jovan*, they all wished him to be and become an honor to the Rajchovski, and also to Prespa and Macedonia.

Little Boshko was growing up having no worries or problems. Having passionate temperament, he distinguished himself from his peers by always being interested in strange phenomena and objects that used to astonish his parents, too. Like all kids, he used to run around playfully, to play hide-and-seek along the village alleys, to enjoy spending hours and hours in flower valleys but he was the happiest when he was wandering through the wide field and green meadows in 'Gorni Livadi'. But, he was always turning his head upward to the high and sunny mountain of Baba where his mother Sandra originated from. He was often longing to go the heights of the mounting in order to see the outline of the banks of the Prespa Lake clearly. He often climbed up from the one-hundred-year old oak-trees and the deep shade to the wonderful bare fields and to the vast mountainous plains covered with

убави цветови. Притоа, посебен впечаток му оставале планинските цвеќиња, гороцвет и здравец. Инаку, здравецот е карактеристично растение и може да се најде само на тие јужни македонски простори. Здравецот, симболот на древните Македонци, исто така, денес може да се најде и во Америка, Австралија и Европа каде македонските доселеници го донеле со себе како дел од своето битие и својата љубов кон родната земја - Македонија.

Кога потпораснал, Бошко неброени пати се искачувал кон густата гора над Љубојно, во „Коријата“ кон манастирите Свети Атанас и Свети Петар и Павле. Мали му биле тие ридови, тесни му биле тие атари, мечтаеше да види што ли има отаде таа висока планина, што има отаде таа граница. Тој не мрднувал од собата кога се зборувало за Македонците од другата страна на вишната гора во Герман, Раби и понатаму кон Костур, а оттаму преку морето во Америка. Сакал сè да чуе, иако сè уште таа детска душа не можела да ја сфати сета тежина, јад и чемер на разделените, на границите, на судбините...

Бошко и како ученик во Основното осумгодишно училиште „Димитар Влахов“ во Љубојно бил забележителен меѓу учениците, меѓу младинците. А во тие повоени години во Љубојно, а особено во училиштето вриело како во кошница, имало стотици ученици од Љубојно, Брајчино, Долно Дупени, Наколец, Штрбово, Крани и дури од Сливница. Во тие младешки години, Бошко умеел да се повлече некаде

high mountainous grass and countless beautiful flowers. The mountainous flowers of 'gorocvet' and geranium (zdravec) created deep and strong impression. Namely, geranium is a characteristic plant and could be found only in those southern Macedonian regions. Today, geranium, which is a symbol of the ancient Macedonians, could be also found in America, Australia and Europe where the Macedonian emigrants have taken it with themselves as a part of their essence and of their love for their motherland - Macedonia.

When he grew taller, he used to climb to the dense forest over Ljubojno countless times, to the 'Korijata' towards the monasteries of St. Atanas and St. Peter and Paul. Those hills were small for him, those areas were narrow for him since he was longing to see what was there on the other side of that high mountain, to see what was there across that boundary. He used to listen attentively to what the people were telling about the Macedonians on the other side of that high mountain, about the Macedonians in German, Rabi and further in Kostur, and about the Macedonians far away across the sea, i.e. in America. He wanted to know everything although his sensitive and child soul could not grasp all those tribulations, grief and bitterness of those who had left their homes, of borders, of destinies...

As a pupil of the elementary school "Dimitar Vlahov" in Ljubojno, Boshko distinguished himself from other pupils and from the young people. And in those post-war days Ljubojno, particularly at that elementary school, was teeming with several

Сонцето на Вергина (Кутлиш) на куќата на Методија и Ленка во Љубојно
The sun of Vergina (Kutlish) on the house of Metodija and Lenka in Ljubojno

сам низ куќата или дворот и со книгата в раце, напосто да ги голта оние бајки и сказни, но и книги од историјата кои ја развивале богатата детска фантазија.

За време на летните фери, тој им помагал на родителите во полските и во градинарските работи толку - колку што сакал и можел. Секогаш имал желба да ѝбиде при рака на својата мајка, која со неизмерната благост и љубов, секогаш имала насмевка и топол збор за својот Бошко. Имала разбирање како и таткото Мијал, кога ќе пукнеше жега, да не му бранат на својот син да оди да се капе и ужива во чистите езерски води на Преспанското Езеро, на плажите долж Наколец и Долно Дупени.

И навистина. Бошко со другарите, бил еден од главните фраери, како што рече еден негов другар, кога во летните дни, од утро до навечер беа крај езерото. Таму на песочните плажи, заедно со неговите врсници и постари другари, правеле лудории во водата. Така, Бошко Рајчовски-Пелистерски незаборавно ги поминувал годините од раната младост.

Влезот со камбанаријата на соборната црквата Св. Јован, Лјубојно • The entrance and belfry of the cathedral Church of St. Jovan, Ljubojno

hundreds of pupils from Ljubojno, Brajčino, Dolno Dupeni, Nakolec, Štrbovo, Krani and even from Slivnica. In his youth period, Boshko used to retreat somewhere into the house or into the yard with a book in his hands in order to read children stories and fables, swallowing their words, but also to read history books that has developed his rich fantasy.

During his summer holidays, he used to help his parents, as much as he could and liked, with their work in the fields and in the gardens. He always wanted to give a helping hand to his mother who, giving her great tender loving care, always had a warm smile and kind word for her Boshko. In those boiling hot days she had understanding, as well as his father Mijal, and she did not prevent him from going to swim in the clear waters of the Prespa Lake, as well as on the beaches along Nakolec and Dolno Dupeni.

And, indeed, Boshko was one of the main young chaps, as one of his friends has said, when they spent those hot summer days at the lake from morning till nights. There, together with his peer group and older friends, Boshko used to romp around sandy beaches and in the lake waters. And that is how Boshko Rajchovski-Pelisterski spent unforgettable years of his youth period.

Поранешниот хотел на Шерденковци на Полена The former hotel of the Sherdenkovci in Polena (in the center of the village)

ЉУБАНСКИ МОЗАИК

*„Кој во Македонија ќе појде,
во Преспа треба да дојде...”*

Народна поговорка

Водното богатство во западниот дел на Македонија претставува една од главните карактеристики. Водата во овој регион, главно, се користи за енергетски и мелиоративни цели. Меѓутоа, основно својство на водното богатство е тоа што го зголемува економскиот потенцијал и го преобразува природниот простор на чие подрачје се чувствува влијанието на средоземната и континенталната клима. Овој простор на Македонија е опкружен и богат со многубројни високи планини и планински венци, меѓу кои се вгнездени голем број питоми и плодни полиња, како и природни и вештачки езера.

THE MOSAIC OF LJUBOJNO

*Whoever comes to Macedonia,
to Prespa they must go too...*

Popular saying

The water resource in the western part of Macedonia is one of its main characteristics. The waters of this region are mainly used as a source of energy and for land-reclamation purposes. But, the main feature of these water resources is that they increase the economic potential of the country and transform the natural environment in this area, where the influence of the Mediterranean and continental climate is also felt. This rich part of Macedonia is encircled by many high mountains and mountain ranges among which a great number of cultivated and fertile fields, as well as natural and artificial lakes are perched on.

Љубојно • Ljubojno

Еден од бисерите на оваа убава езерска земја на Балканот е Преспанското Езеро, познато по својот жив свет, крајбрежјето, изворите, природните убавини, геолошките, геоморфолошките, хидролошките, лимнолошките и другите научни вредности, како и со културното, естетското, воспитно-образовното, здравственото, туристичко-рекреативното и другите стопански значења за општествената заедница.

Преспа, родниот крај на Бошко Рајчовски-Пелистерски сите населени места под Пелистер и Галичица, а и другите преспански печалбарски села се празнично расположени во текот на август. Овој живописен крај широко ги отвора вратите за печалбарите, да се вратат во своето родно место, на своето огниште. Голем број од тие „талкачи по светот“ доаѓаат да се видат со своите најблиски, да го празнуваат Илинден, „Илинденски средби“, манифестација што секоја година се одржува на 2 Август во Преспа.

Преспа, како и многу други предели од западна Македонија, најмногу е познат по печалбарството. Уште од памтивек луѓето од овој крај оделе на печалба.

Тоа во Преспа оставило многу траги кои зборуваат за тагата на разделбата, за неостварените желби, за тешкиот живот, зборуваат за неизносените невестински руби и за детството без родителска љубов. Така, се јавија новите топоними „Женски Мост“, „Плачи Камен“, „Плачи Круша“, итн. Тоа се места на разделбите на штотуку мажените невести, на родителите од синовите, на децата од родителите. Тоа се места оплакани со солзи, места на разделби, мечти, ветувања, аманети...

„Кој во Македонија ќе дојде, во Преспа треба да појде“ вели старата македонска

Детал од архитектурата на училиштето „Димитар Влахов“
A detail of the architecture of the Dimitar Vlahov School

One of the pearls of this beautiful lake country on the Balkans is the Prespa Lake which is renowned for its flora and fauna, coastline, springs, natural beauty, for its geologic, geomorphologic, hydrologic, limnological and other scientific values, as well as for its cultural, aesthetic, educational, health, tourist, recreational values and other economic importance for the society as a whole.

Prespa, the birthplace of Boshko-Rajchovski Pelisterski, all other populated place under Pelister and Galičica, as well as other migrant-worker villages of the Prespa region, are in holiday mood during August. This picturesque region has its doors wide open for the migrant workers to come back to their native places, their hearth and home. A great number of those ‘wanderers around the world’ come here to see their nearest and dearest, to celebrate the Ilinden, the Ilinden Meetings, i.e. a manifestation which is held in Prespa on 2 August each year.

Prespa, like many other regions of western Macedonia, is most famous for the emigration of its workers seeking their fortune abroad. From time immemorial, people of this region have been going abroad to work and gain success and wealth.

This process of emigration has left many scars that speak about sadness at partings, unfulfilled desires, hard life, about wedding gowns that were undressed, and about childhood without parental love. Hence, new toponyms have been coined such as “the women’s bridge”, “the crying rock”, “the crying pear-tree”, etc. Those are places of partings, of saying good-bye between just married brides and their husbands, between parents and their sons, between children and their parents. Those are places that are drenched with tears, those are places of farewell, daydreams, making promises, swearing oaths...

“Whoever comes to Macedonia, to Prespa they must go too”, says an old Macedonian proverb. There, anyone becomes wide-eyed at those pleasant and tranquil places in those picturesque regions. There, the clean air coming from the high and beautiful firs, from the pine-tree and beech woods of Baba and Ivan Planina, of Bigla and Galičica, as well as from the beautiful Prespa Lake can be felt and deeply breathed. It is a region that broadens one’s horizons, that opens up its entire beauty and is at arm’s length for anyone who is in love with the natural rarities.

In Prespa, under the arm of Baba Mountain near the Prespa Lake, and only a few kilometers from the border line between the Macedonian country, i.e. the Republic of Macedonia and Greece, the picturesque village of Ljubojno is located. It is a typical migrant workers’ place of Macedonia and Prespa, from which many have left and settled down in the USA, Canada, Australia, and

поговорка. Таму во живописните предели на оваа питомина и спокојство очите повеќе се отвораат од каде било на друго место. Таму длабоко се чувствува чистиот воздух што доаѓа од високите и убави елки, борови и букови шуми на Баба Планина и Иван Планина, на Бигла и Галичица, како и од убавото Преспанско Езеро. Тоа е предел што за секој посетител отвора широк хоризонт, се отвора со сета своја убавина и е на дофат на секој вљубеник на природните реткости.

Во Преспа, во пазувите на Баба Планина недалеку од Преспанското Езеро, а на неколку километри од границата на македонската земја, Р. Македонија и Грција, се наоѓа живописното село Љубојно, родното место на Бошко Рајчовски-Пелистерски. Тоа е типично македонско, преспанско, печалбарско место од кое, како и од голем број села под Пелистер, многумина заминале и се задомиле во САД, Канада, Австралија и во некои европски и други земји. Меѓутоа, одреден број иселеници чија цел за враќање е кристално чиста, доаѓаат во Љубојно – нивното родно место, кое ги привлекува со невидена сила, за да воздигнат во своите стари домови, за да ги реновираат старите или да изградат нови куќи, да ги обноват спомените од младоста...

Љубојно е најубаво, највесело и најпривлечно на Илинден, на тој величествен ден на сенародниот македонски копнеж за борба и слобода, на најголемиот празник од сите празници во Македонија. Тоа со гордост го истакнува своето бурно минато исполнето со непокор и борба за опстанок. Во илинденскиот период таму се случиле бурни и драматични настани, а во текот на фашистичката окупација Љубојно било едно од жариштата на револуционерното движење и прва ослободена територија во Преспа.

На Илинден во Љубојно се игра и се пее, се јаде и се пие, се чувствува топло гостопримство и срдечност кај сите оние што доаѓаат да се сретнат со своите роднини, пријатели, познати. Затоа што на Илинден во Љубојно се собираат голем број иселеници од прекуокеанските земји, од европските земји, Преспанци што живеат низ Македонија и другите балкански земји, голем број Македонци од егејскиот дел на Македонија што живеат ширум светот, гости и иселеници од другите села, туристи и голем број повратници од Преспа и Битолско.

Љубојно, како и многу македонски села, е од збиен тип; со тесни калдрмисани улици, стари македонски куќи, изсидани со камен и на кои се впечатливи пространите балкони, како и со дворови заградени со авлии што се резултат на пограничната местоположба.

Културно богатство, „Воденица Нивичани“ •
Nacional treasure, water-mill Nivicani

in some European and other countries, as many did from other numerous villages under the Pelister Mountain. But, there a certain number of emigrants whose goal to return to Ljubojno is clear as crystal – they come back to their birth hearth and home that attracts them with an unseen strength in order to breathe their last breath in their old homes, to renovate their old houses or to build new ones, to refresh their memories of their youth periods...

Ljubojno is the most beautiful, most attractive and most happiest on Ilinden, on 2nd August, on that magnificent day of the all-national Macedonian longing for struggle for freedom, which is the most magnificent holiday of all holidays in Macedonia. The Ilinden proudly emphasizes its tumultuous past filled with insubordination and fight for survival. There, during the period of Ilinden, turbulent and dramatic events occurred in the past, while during the fascist occupation Ljubojno was one of the centers of the revolutionary movement and the first liberated territory in Prespa.

People in Ljubojno usually dance and sing, eat and drink on Ilinden; a warm welcome and cordiality are felt among all those who come to meet their relatives, friends, acquaintances. Since a large number of emigrants from overseas countries, from the European countries, Prespa-born citizens who live all over Macedonia and in other Balkan countries, a large number of the Macedonians from the Aegean part of Macedonia that live worldwide, guests and emigrants from other countries, tourists, as well as a huge number of returnees from Prespa and Bitola gather in Ljubojno on Ilinden.

Ljubojno, like many other Macedonia villages, is of compact type, having narrow streets paved with cobblestones, old Macedonian houses built of stone that have impressive spacious balconies, as well as enclosed courtyards as a result of its location near the border.

Селото, првпат се споменува во една повелбана цар Душан од 1337 година, а подоцна се споменува и во еден запис на сливничкиот манастир Св. Богородица во 1607 година, како поголема македонска населба.

Според народните преданија, Љубојно своето име го добило од зборот љубов. Поточно, многу одамна се вљубиле момче и девојка. Овие две гранични елки, кои живееле во две соседни населби, поради лошите соседски односи на жителите од населбите, не смееле да се земат. Меѓутоа, тие сепак одлучиле да се земат и да побегнат. Се доселиле во близина на реката и останалесреќно да живеат. Подоцна, во близина на местото на вљубените се доселиле други семејства и, поради тоа, местото го нарекле Љубојно.

Веројатно наведената легенда е само прераскажување на постарите од овој крај. Но, вистина е дека Љубојно, односно жителите од овој преспански атар поседуваат љубов; љубов кон родниот крај, кон татковината, природата, убавото... Според кажувањата на постарите, таму секогаш живееле вредни и честити Македонци кои фанатички ја бранеле и ја чувале верата и нацијата.

Познато е дека за времето на Илинденското востание, селото било запалено и до темел изгорено. Сведоци на таа македонска трагедија се старите куќи, изградени на постојните темели што љубоморно ја чуваат вистината и ја имаат трагедијата на Љубојно, на љубанчани и на целиот македонски народ.

Познато е дека за жителите на Љубојно и на цела Преспа печалбарството е стара

Остатоци од училиштето „Димитар Влахов“
The last vestiges of the Dimitar Vlahov school building

This village was first mentioned as a larger Macedonian settlement in a 1337 Charter of Czar Dushan, and later on it was mentioned in a 1607 Memo of the St. Bogorodica Monastery of Slivnica.

According to the folk tradition, Ljubojno has got its name from the word 'ljubov' (meaning 'love'). More precisely, once upon of time a boy and a girl living in two adjacent settlements fell in love. But, because of the bad neighboring relations between the inhabitants of those two settlements, they were not supposed to get married. However, they made a decision to get married and run away. So, they moved to the vicinity of a river and remained there to live happily ever after. Later on, near the place of those lovers, other families came and therefore that place was named Ljubojno, i.e. Place for love.

Probably this legend is retold by the older people of this area, but the truth is that Ljubojno and respectively the inhabitants of the Prespa district do have love; love for the native hearth and home, for the native country, nature, beauty... According to what the old people say, industrious and honest Macedonians have been always living there who fanatically defended and maintained their faith and nation.

It is known that during the Ilinden Uprising, the village was set to fire and burnt to the ground. The old houses built over the existing foundations that jealously keep the truth about the tragedy of Ljubojno, of its citizens and entire Macedonian nation bear witness to this.

It is known that going abroad for working is an old tradition for the citizens of Ljubojno and whole Prespa. This phenomenon appeared even at the end of the 19th century. However, Ljubojno was not spared from those emigrational processes that spread over whole Prespa in the 1950s, and many families from Ljubojno moved to other cities of Macedonia, while many families emigrated to the USA and Canada, to Australia and to several European countries.

Many Ljubojno people have left their hearth and home but their homesickness has not left them. Therefore, a large number of them come back to build new nice houses, to renovate the old Macedonian churches, to asphalt streets, to install sewerage pipe networks. In a word, to beautify Ljubojno which is a nice, pleasant, and suitable place for living and recreation.

When we speak about the fighting spirit of Prespa, the place where the first Macedonian Czar Samoil reigned, it is worth mentioning that Ljubojno was the first territory which was liberated on 8-9 September 1943, so that later on, in 1944, Prespa and its territory were completely liberated from numerous enemies.

Завршна школска година пред 50 години • The final school year 50 years ago

традиција. Тоа како феномен се појавило уште при крајот на XIX век. Меѓутоа, овие миграциони процеси што ја зафатиле цела Преспа во педесеттите години од тој современ век, не го поштедиле ни убавото Љубојно, од каде што голем број семејства се преселиле во други градови на Македонија, потоа во САД и Канада, во Австралија и во некои европски земји.

Многу љубанчани го напуштиле родното огниште, но нив не ги напушта носталгијата. Така, голем број се враќаат на родната грутка за да изградат нови, убави куќи, да ги реновираат старите македонски цркви, да ги асфалтираат улиците, да постават водовод. Со еден збор, да го разубават Љубојно, кое е убаво, пријатно и погодно катче за живеење и рекреација.

Кога се зборува за борбената Преспа, за местото каде што владеел првиот македонски цар, Самуил, важно е да се спомене дека во Љубојно на 8 и 9 септември 1943 година е формирана првата слободна територија во Преспа, за подоцна во 1944 година засекогаш да биде ослободена од бројните непријатели.

Веднаш по ослободувањето, Љубојно прилегало на градска населба; имало повеќе од 14 чевларски работилници, 8 дуќани за широка потрошувачка и текстил, 5 кафеани, 6 дрводелски работилници, 4 шивачки работилници, две фурни за леб, 8 воденици, две ковачници, берберица една влачарница и др.

Секако, за Љубојно се карактеристични едукационите процеси. Тоа е село кое отсекогаш било расадник на високообразовни кадри кои нашле свое место во нашето општество како,

Immediately after the liberation, Ljubojno was like an urban settlement; there were fourteen shoe shops, eight wholesale stores and textile stores, five taverns, six carpentry workshops, four sawing workshops, two bakeries, seventeen mills, two smithies, a barbershop, one carding shops. etc.

Of course, educational processes are typical for Ljubojno. This village has always been a garden center for university educated professionals who have found their place in our society as educators, pedagogues, journalists, professors, writers, doctors, engineers, jurists and in other important professions that contribute to a brighter and more promising future.

There are no written documents, but according to what the old people of Ljubojno say, the first school in the village was built later in the 19th century. The school was small, with only two classrooms. Later on, in 1907, a new and spacious school building with two floors was built in the courtyard of the old school, near the center of the village. The educational process commenced there in 1908, while Klime, Karolina and Lena were the first teachers, all of them Macedonians from Ohrid which proves that literacy in Ohrid has improved rapidly at the end of the 19th century.

During the First World War, as well as between the Wars, the school building in Ljubojno was used for several purposes. For example, it was transformed into a hospital following the partition of Macedonia. Afterwards, a huge teaching staff of different composition paraded through it. Many of them carried out their educational duties,

воспитувачи, педагози, новинари, професори, писатели, доктори, инженери, правници и други значајни професии, кои придонесуваат за подобро и посреќно утре.

Нема пишани документи, но според кажувањето на постарите љубанчани, првото училиште во селото било изградено во втората половина на XIX век. Училиштето било малечко и само со две училници. Потоа, во 1907 година, со доброволна работа на селаните, изградено е ново и пространо училиште на два ката во близина на центарот на селото, а во дворот на старото училиште. Првата настава во новото училиште започнала во 1908 година, а за први учители биле назначени: Климе, Каролина и Лена, сите Македонци од Охрид, што докажува дека кон крајот на XIX век во Охрид брзо напредувала писменоста.

Во текот на Првата светска војна, како и меѓу војните, училиштето во Љубојно имало повеќе намени. Така, по поделбата на Македонија, тоа било претворено во болница, за потоа да продефилира еден голем и различен по состав наставен кадар. Многу од нив ја вршеле својата просветителска должност, а некои биле само маша на буржоаскиот сталеж; го малтретирале македонското население, а децата ги учеле на туѓи јазици, неразбирливи за нив. Само во текот на Втората светска војна, македонските деца во Љубојно „ги учеле“: српски, италијански, албански и бугарски „учители“.

Сите страдања, бруталности и непедагошки односи кон македонското население и невините Македончиња се окончале на 5 ноември 1944 година, со ослободувањето на Преспа од окупаторите. Престанале асимилаторските односи кон македонскиот народ од овој крај на Преспа, кон народот кој со векови трпел ропство, понижување... Но, тој народ го зачувал македонскиот јазик, обичаите, традициите, верата и македонскиот дух.

По ослободувањето на 14 ноември 1944 година, првпат во питомата Преспа, во Љубојно се отворило училиште на мајчин – македонски јазик. Тоа е првото училиште на македонски јазик во Преспа, гордост на плејада интелектуалци кои го започнаа своето школување на мајчин јазик. Посебно внимание заслужуваат напорите на првите македонски учители во Љубојно, а тоа беа: Методија Јовковски, Богоја Ничевски и Јосиф Кондовски од Љубојно, Филип Поповски од Долно Дупени и Фанија Чемчева од Воден, Егејска Македонија и Марија Манева од Охрид... Посебно место има првиот учител Александар Ациевски од Ресен. Секако, посебно внимание и благодарност треба да им се даде и на голема група учители и наставници што ја продолжиле наставната дејност во Преспа.

while some of them were only cat's-paws of the bourgeois class; they abused the Macedonian population, while teaching the Ljubojno children in languages that were foreign and incomprehensible to them. Even during the Second World War the Macedonian children „were taught” by Serbian, Italian, Albanian and Bulgarian „teachers”.

All sufferings, brutality and non-pedagogical treatment towards the Macedonian population and innocent Macedonian children were brought to an end on 5 November 1944 when Prespa was liberated from the occupiers. The assimilative relations towards the Macedonian people in this region of Prespa, to the people that suffered centuries-long slavery, humiliation, etc., ceased. But, that people have managed to preserve the Macedonian language, traditions, customs, faith and the Macedonian spirit.

Following the liberation on 14 November 1944, a school on the mother tongue – on the Macedonian language was opened in convivial Prespa, in Ljubojno for the first time. It was the first Macedonian-language school in Prespa which is a pride and joy for a constellation of intellectuals who started their education in their mother tongue. Particular attention should be given to the efforts made by the first Macedonian teachers in Ljubojno, i.e. to Metodija Jovkovski, Bogoja Ničevski and Josif Kondovski from Ljubojno; to Filip Popovski from

Јосиф Гандето и Бошко пред 50 години
Jo Gandetto and Boshko 50 years ago

Основното училиште „Димитар Влахов“ ќе слави 100-годишнина од своето формирање токму во времето кога ќе се отпечати и ќе се промовира оваа монографија. Интересно е да се спомене дека од Љубојно има околу педесет лекари, дваесетина правници, дваесетина професори, дваесетина инженери, десетина поети и писатели, меѓу кои Бошко Рајчовски-Пелистерски има посебно место.

Во последните години, кога животот во селото пак се врати; се враќаат печалбарите од сите континенти, се враќаат на својата родна грутка, а носителот на сите акции што се преземаат е Месната заедница. Со вредните раце и дарежливоста на селаните се изгради водовод, асфалтен пат до Љубојно кој го поврзува со новиот пат за Долна Преспа, асфалтирани се улици и завршена е изградбата на другикомунални објекти што значат преродба на Љубојно.

Куќата на Рајчовци е во непосредна близина на старата зграда на училиштето „Димитар Влахов“. Дворот, пак, на училиштето служеше како место на средби на повозрасните, а и како место за детски игри на помалечките. Така, за Бошко Рајчовски училишниот двор беше местото каде со другарчињата поминуваше голем дел од времето во детството. Секојдневно се навраќаше или поминуваше покрај авлијата на училиштето. Честопати ќе ја оставеше училишната торба под багремот и ќе се заиграше со врсниците до зајдисонце. Тука во исто време му се роди

Dolno Dupeni and to Fanija Čemčeva from Voden, Aegean Macedonia and to Marika Maneva from Bitola... Special place is reserved for Aleksandar Adievski, the first teacher from Resen. Certainly, particular respect and appreciation should be expressed also to the large group of teachers and instructors that have continued the instruction activity in Prespa.

The primary school 'Dimitar Vlahov' is to celebrate its 100th anniversary of its establishment at the same time when this monograph is scheduled to be published. It is interesting to mention that from Ljubojno there are about fifty medical doctors, about twenty lawyers, over twenty professors, ten poets and writers among which Boshko Rajchovski has a special place.

In the recent years, the life in the village has resumed because the migrant workers from all continents are coming back to their native place. The local community is in charge for any activities that are carried out. With their generosity and their diligent hands, the villagers have built a water supply system, as well as an asphalt road to Ljubojno which connects it with the new road to Dolna Prespa; they have also asphalted many streets and built other public facilities that means revitalization of Ljubojno.

The house of the Rajchovci is in near vicinity of the old 'Dimitar Vlahov' school-building. The courtyard of the school served also as a dating place for the adults and as a playground for the small children. Therefore, the school courtyard

Илинденско дефиле по улиците на Љубојно

• The Ilinden parade on the streets of Ljubojno

љубовта кон книгата, кон пишаниот збор. Ги слушал постарите, ги слушаше наставниците кои беа дојдени од различни места од Македонија да ја просветуваат младината и населението на Преспа. Им се одушевуваше на оние љубојнчани кои веќе учеа, особено во Битола и кои беа навлегле во водите на книжевноста, во песната, во убавината на пишаниот збор.

Бошко Рајчовски уште во првите одделенија бил редовен и ревносен во училиштето. Со торбичката на рамо, прв доаѓал во одделението и покрај тоа што училишното своно се слушало во неговиот дом. Седнуваше во дрвените клупи и почнуваше да учи, да чита, да ги проширува своите знаења. Беше љубопитен и исполнет со љубов кон книгата, кон своите другарчиња, кон луѓето, кон родителите и роднините, кон Татковината. Таков бил во текот на целото школување. Затоа и бил сакан во семејството и во средината.

Во тој период на младешките години му се родила идејата дека тој не припаѓа само на семејството Рајчовци, туку тој припаѓа на Преспа, на Македонија, но најмногу на Пелистер, кој како орел се извишува над неговиот роден крај. И, се разбира, за да биде препознатлив, па да се рече и единствен, Бошко уште тогаш го земал прекарот - Пелистерски. Така и направи како младинец, како човек кој почнал да се афирмира во новите средини, најнапред во Македонија, а подоцна во САД за денес Бошко Рајчовски да биде препознатлив со второто презиме - Пелистерски.

was a place for Boshko Rajchovski where he used to spend a larger part of his time playing with his peers. Every day he used to drop in or to pass by the schoolyard. Often he would leave his school bag under an acacia tree and play with his friend till dusk. And there, his love for the book, for the written word, was also born. He listened to the older and to the teachers that had come from different places of Macedonia to teach the young children and the citizens of Prespa. He admired those from Ljubojno who had already gone to school, particularly those who had gone to Bitola and who had already been well versed in literature, in song, and in the beauty of the written word.

Even when he was attending the grade school, Boshko Rajchovski was a regular and hardworking pupil. With the school bag on his shoulder he used to come first in class although the school bell could be heard at his home. He would sit on the wooden school bench and start learning, reading and expanding his knowledge. He was a curious boy and had a great love for the book, his friends, the people, his parents and relatives, for his Fatherland. He spent his entire schooling in that way. That's why he was dearly loved by his family and by all others in that surroundings.

At that point of time during his youth period, he got an idea that he did not belong only to the Rajčovci family, but also to Prespa, to Macedonia, but most of all to the Pelister Mountain which is raised high above his native place like an eagle. Therefore, Boshko chose to be nicknamed 'Pelisterski'; in order to be recognizable and, it may be said, to be unique.

Црквата Св. Јован и селските гробишта во Љубојно • The Church of St. Jovan and the village cemetery in Ljubojno

Од поворката на погребот на Мијал, таткото на Бошко • Funeral procession of Mijal, fateher of Boshko

Од посетата на вечниот дом на родителите на Бошко • Visiting the eternal resting place of Boshko's parents

Илинденско дефиле во Љубојно со градоначалникот на општината Ресен, Димитар Бузлевски
The Ilinden parade in Ljubojno with Mr. Dimitar Buzlevski, Mayor of the municipality of Resen

Илинденски културен настан во Воденицата во Љубојно
An Ilinden cultural event in the yard of the water mill of Ljubojno

БИТОЛА, БАБАМ БИТОЛА

*...Татковино, та ликот твој ме опива
и гласот твој ме вика ден и ноќ,
жалта вечно по тебе ми открива
невидени и цветни брегови...*

Никола Ј. Вапцаров

Кога дојде време да го продолжи своето школување, Бошко не се двоумел, бидејќи го привлекувала математиката, односно економските науки, како многумина од Љубојно. Така, во учебната 1961/62 година се запиша во Средното економско државно училиште во Битола. Дошол во поголем град и се воодушевил од убавата бабам Битола, од градскиот живот, од киното, од возовите, од животот. Во 1964 година како ученик заминал за САД.

Се посветил на учењето, бидејќи од него родителите очекуваа да им го „обели образот“ и да биде добар ученик и примерен младинец. Кога се шетал по Широк Сокак многу пати им велел на своите врстници дека ужива да ја врви ако треба и безброј пати таа единствена по многу нешта стара улица во центарот на Битола. Додека ја чекорел и калдрмата низ старата битолска чаршија, Бошко во својата младешка фантазија како пред себе да ги гледал настаните кои низ вековите го овековечиле овој град во историјата, во паметењето, во цивилизацијата.

Како младо и лично момче, понекогаш навечер не му се одело дома, оти битолското корзо било толку интересно, што тој тоа не го заборавил никогаш. Таму се родија и младешките симпатии, таму се разменија и првите срамежливи погледи со девојчињата, таму возрасните беа пример за голобрадите момчиња, таму на Широк Сокак вриело од народ и атмосферата била како во ретко кој град во земјата. Нему никогаш не му избледнеа спомените доживевани во Битола, градот на

BITOLA, BABAM BITOLA

*...My Motherland, the image of you makes me
intoxicated by happiness, and your voice calls
me each day and night, while my longing for you
reveals unseen and flowering hills to me...*

Nikola J. Vapcarov

When the time came to continue his education, Boshko did not think twice since he was interested in economics, as were many other students of Ljubojno. So, in the school year of 1961/62, he enrolled at the Secondary Public School of Economics in Bitola, while in 1964 he went to the United States of America as a student. While he was studying in Bitola, he was thrilled by the city-style life, by the cinema and trains, by the life in a larger town, by the beautiful Bitola, babam Bitola...

He dedicated himself to studying because his parents had expected him to behave in a way which was morally correct and to show that he had high moral standards, as well as to be a good student and an example to other youths. When he was walking down the Shirok Sokak (Wide Street), he was often telling his peers that he enjoyed to go along that street even for many times if necessary, since that old street in the center of Bitola was the only one of its kind for many things. While he was walking along that cobblestone street and also all the way through the old bazaar of Bitola, it seemed that Boshko had seen, in his youth fantasies, the events that have immortalized this town in history, in memory, in civilization over the centuries.

As a young and handsome boy, he enjoyed strolling on the Bitola corso so that sometimes he did not want to go home to sleep. And he has never forgotten that corso since he enjoyed his youth there. The first sympathies were born there, and the first shy glances were exchanged with the girls there. The older boys and adults were example for the beardless boys. There, the Shirok Sokak was teeming with people and there was no ambience

конзулите, пајтоните, серенадите, клавириите, љубовта, убавината...

Во Битола, градот каде Бошко помина дел од својата младост, тој таму пушти длабоки корени. А Битола е вториот град по големина во Македонија. До создавањето на македонската држава по Втората светска војна, тој беше развиен политички и културен центар на Македонија, познат како „градот на конзулите“. Тој се наоѓа меѓу планината Пелистер, Пелагониската рамнина и двата брега на реката Драгор. На неговата јужна периферија се наоѓаат остатоците од градот Хераклеја Линкестис, основан во четвртиот век пред новата ера од македонскиот крал Филип Втори, како важен стратешки пункт. Откако Рим ја освоил Македонија во 148 година пред новата ера, градот Хераклеја Линкестис доживеал извесен просперитет што, пред сè, се должело на изградената магистрала Виа Игнација, која минувала покрај градот. Во ранохристијанскиот период Хераклеја Линкестис била епископско седиште.

Во почетокот на VII век на подрачјето на Битола и Битолско се населило племето Брѕјаци и бидејќи Хераклеја веќе не функционирала, тие создале своја населба што ја именувале Битол (БИТО), која Византијците ја нарекувале Бутелион или Пелагонија.

Инаку, Битола и денес има и развиена традиција во сите области на културата,

like that in any other town in the country. His memories of Bitola, of that town of consuls, fiacres, serenades, piano, love, beauty, have never faded.

Boshko has put down deep roots in Bitola, in the town where he spent a part of his youth period. Bitola is the second largest city in Macedonia, Skopje being the largest one. Until the constitution of the Macedonian state after the Second World War, Bitola was a developed political and cultural center of Macedonia, known as “the city of the consuls”. It is located between the Pelister Mountain and the Pelagonia Valley, and between the two banks of the River Dragor. There are remnants from the city of Heraklea Linkestis in the south periphery of Bitola which was built in the 4th century B.C by Philip II, King of Macedonia, to be an important strategic stronghold. After Rome conquered Macedonia in 148 B.C., the city of Heraklea Linkestis enjoyed certain prosperity that was due mainly to the already built main road named Via Ignatia which passed near the city. In the early period of Christianity (4th century) Heraklea Linkestis was a bishopric seat.

In the beginning of the 7th century, the region of Bitola and its vicinity was populated by the Brsjaci tribe and because Heraklea stopped its functioning, i.e. existed no more, they built their own settlement and named it Bitol which the Byzantines named Butelion or Pelagonia.

As an explanation, today Bitola also has a developed tradition in any fields of culture, science and arts. There is a university, theater, which is one of the best of all in the Republic, Science and

Саат-кулата во Битола
The Clock-Tower in Bitola

Промоција, Битола град на културата
Book launching ceremony, Bitola - the town of culture

науката и уметноста. Во градот под Пелистер денес функционира универзитет, театар, еден од најдобрите во Републиката, друштво за наука и уметност, филмска манифестација наречена „Манакиеви средби“ „Мал битолски Монмантр“ фестивалот „Серенада“ и други институции.

Приказната за Битола ќе ја завршиме со Баба Планина, која е заедничка за Битола и Преспа, исто Пелистер, кој како природна реткост е ставен под заштита на државата како национален парк. Голема реткост е борот молика, кој може да се најде само на оваа планина. Пелистер е познат и по убавите снежни терени погодни за скијање, на кои се изградени жичарници и ски - лифтови. Посебна атракција претставува Големото и Малото Пелистерско Езеро, од глацијалниот период, кои се наоѓаат и над Љубојно и Брајчино и над Битола и Ниже Поле.

И Бошко со другарите кога ќе пукнела пролетта, не еднаш се искачувал пеш на вишно-високиот Пелистер, на неговиот предизвик. Оттаму, во дивината на питомата планина, го гледал Преспанското Езеро и Пелагонија и ја плетел приказната на вековите, настанати во изминатото време и во еден друг свет. Таму и му се „запали првата искра“ да ги објави првите стихови, кои љубоморно ги чувал во нотесот. Таму му блесна ѕвездата и го поведе во идните поетски води. Таа му го покажа патот кон иднината, кон љубовта, кон отворените светови, кон убавото...

Arts Association, a film manifestation named the 'Manakievi sredbi', "Small Bitola Monmartar" the festival "Serenada" and other institutions in the city under the Pelister.

We are going to end this story about Bitola with the Baba Mountain, which belongs both to Bitola and to Prespa, and with the Pelister Mountain which, being a natural park, is under the protection of the state. The pine tree 'molika' is really a rare tree which could be found only on this mountain. The Pelister Mountain is famous also for its snowy skiing terrains where cable railways and ski-lifts have been installed. The Great Lake and the Small Lake are a special attraction because they have their origin from the glacial period and they are located over Ljubojno and Brajčino, as well as over Bitola and Niže Pole.

When spring used to begin, Boshko and his friends would climb, more than often, up along the high towering Pelister as if the mountain had challenged them. From that place in the wilderness of the pleasant mountain, he used to watch the Prespa Lake and the Pelagonia Valley, knitting stories of the centuries, of the events in the time that had passed, and stories in another, different world. In addition, the first sparkle was also ignited inside him there – a sparkle to publish his first verses that he had written and jealously kept secret. There, a star glared down on him which took him to his forthcoming waters of poetry. It showed him the road to his future, to love, to open paths, to the beauty of life...

Панорама на Битола • A view of Bitola

Од Илинденскиот пикник во Торонто • The Ilinden Picnic in Toronto

Пред гробот на Гоце Делчев во црквата Св. Спас, Скопје •
In front of the Goce Delcev's tomb in the Church of St. Saviour, Skopje

Мостот во Чифлик • The bridge in Ciflik

Со пехарот на Ред Вингс од Детроит • The Sterling Cup of the Red Wings of Detroit

НОЌ ВО СОЛУН

Во мојот говор се притаил древен град
додека Егеј тоне во маслинов почин.
Гори просторот од темен згуснат чад
и еве ноќта спие во моите очи.

И се топи моето огнено тело
и песна што гори како камен летен.
О, ноќ, зрак сум од твоето око врело
и дожд што плуска по бродот Ветен.

Ме уби овој град со морето што венее
И ме крева во облаците бели
и знам: неговата младост мина в мене
и во морските птици врели.

Цвет сум во тие очи што горат како луна
и ги носам сите води што пеат како дете.
И гледам: еден сликар слика буна,
додека морето е толку убаво само лете.

Пред Беаз Куле во Солун
In front of the Beaz Tower in Solun

Бошко Рајчовски - Пелистерски
("Блиски сводови")

ONE NIGHT IN SOLUN

An ancient town has hidden in my speech
And the Aegean region is going to take an olive rest.
The space is burning out of dark dense smoke
And here the night is sleeping in my eyes.

And my fiery body is thawing out
And a song is burning like a summer stone.
Oh, night, I am a ray of your torrid eye
And the rain which is pouring down the promised ship.

This town is killing me by the drying up see
And it is lifting me up in the white clouds
And I know: its youth has past both within me
And within the sea birds that blaze.

I am a flower in those eyes that burn like a storm
I and hold with me the all waters that sing like a child.
And I see: a painter is painting a mutiny
And the sea is so beautiful only in summer.

Boshko Rajchovski-Pelisterski
("Near Arches")

II ДЕЛ

АМЕРИКА КАКО ЗАВЕТ

- Американскиот сон и јаве
- Македонски радио и ТВ-час
- Организацијата “Обединети Македонци”
- Македонското црковно живеење

PART II

AMERICA AS A PROMISED LAND

- *The American dream and reality*
- *The Macedonian Radio and TV Hour*
- *The Organization “United Macedonians”*
- *The Macedonian Religious Life*

Со градоначалникот на Детроит, Колмен Јанг • With the major of the city of Detroit, Coumen Young

Црквата Св. Богородица во Детроит • The Macedonian Orthodox Church of St. Mary in Detroit

Со ќерката Сандра и внукот Даниел • With his daughter Sandra and his grandson Daniel

Со синот Баб Јуниор • With his son Bob Jr.

Семејна фотографија • A family photo

Од венчавката на ќерката Сандра и зетот Наум • The wedding of his daughter Sandra and his son-in-law Naum

АМЕРИКАНСКИОТ СОН И ЈАВЕ

*„Америка беше твојот завет.
Животот, тој суров меч тебе таму те прати.
Но, родината пак те врати за навек.“*

Васил Грежлов, од Љубојно

Како наближувал крајот на школувањето во Битола, така кај Бошко силно растела желбата тој, откако ќе ја земе дипломата од Средното економско училиште да замине во туѓина, да замине во Америка, да се приклучи на реката печалбари од Битолско-преспанскиот регион.

THE AMERICAN DREAM AND REALITY

*“America was your pledge, The life, that cruel
sword, had sent you there, But your homeland
has brought you back, for all eternity “*

Vasil Grežlov, from Ljubojno

As the end of his secondary education in Bitola was approaching, so a desire was burning in Boshko that, after he have taken secondary-school diploma, he should go abroad, go to America and join in that way the river of migrant workers from the Bitola and Prespa region.

Од прославата на 50-годишен јубилеј на родителите на Бошко • The 50-th Wedding Anniversary of Boshko's parents

Така и се случило. На деветнаесет-годишна возраст тој во Љубојно се спакува и еден ден таковно се оддели од своите сакани родители, од сестрите, од своите најблиски роднини и пријатели, од своите другари и во една квечерина со возот ја напуштил Битола, заминал од Македонија.

Неговата нова животна дестинација била Америка, Мичиген, Детроит. Тој не бил сам, бидејќи таму бил со своите роднини. Тетка му била гарантот за да може да замине во далечната прекуморска земја, а Најдо Карапашов, роднина на Бошко, е човек со авторитет, бизнисмен и почитуван граѓанин на САД. По една година, на својот дваесетти роден ден Бошко Рајчовски решил да се пресели сметајќи дека е најдобро тоа да биде домот на неговиот братучед Јонче (Џан) Христов, Рајчовски, познат и признат Македонец во САД. Тој со неговата сопруга Милка, велешанка, учителка, оставиле длабоки позитивни траги и спомени, особено Милка: како сопруга, мајка, пријателка, активист во македонската комуна, меѓулуѓето. Бошкојанашил домашната топлина и љубов во семејството на Џан и Милка и се вработил во нивниот ресторан.

Инаку, животот и делото на Бошко Рајчовски-Пелистерски е тесно поврзано со неговата втора татковина – Соединетите Американски Држави (САД), особено со Детроит. А, Детроит, метрополата во која живеат Бошко Рајчовски-Пелистерски и неговото семејство, е велеград и пристаниште на излезот на реката Детроит во државата Мичиген. По големина е петти град во САД и претставува светско средиште на автомобилската империја. Тој е центар и седиште на компаниите „Форд“, „Крајслер“ „Доџ“ и „Џенерал моторс“, потоа на индустријата за авиони, тенкови, електрични машини и е еден од најразвиените трговски центри. Него го формирале Французите, а во состав на САД е од 1796 година. Детроит, исто така, е еден од центрите на афро-американско население, а претставува и значаен културен и спортски центар на САД.

Уште во XIX век во Детроит почнале да се доселуваат Македонци од сите краишта

And it happened that way. One day in Ljubojno, at the age of twenty, Boshko packed his belongings and he said good-bye to his beloved parents and sisters, to his closest relatives and friends and he gave them all an affectionate hug, and accompanied by his friends who gave him a warm send-off he went away from Bitola and Macedonia by train.

America, Michigan, Detroit was the destination of his life. He was not without help because he went to live with his relatives there. His aunt and Najdo Karapashovski a cousin of Boshko, who has been an authority figure, businessman and respected citizen of the USA, were guarantors that he could go to that transoceanic country far away. After a year, at his 20th birthday, Boshko decided that it was best for him to move and to live with his cousin John (Jonče) Christoff Rajchovski, well-known and recognized Macedonian in the USA. He and his wife Milka who was born in Veles and working as a teacher in Detroit opened the doors of their home to him. John and his Milka have left lasting memories in him and made a positive influence upon him, especially Milka who was a spouse, mother, friend, and an activist in the Macedonian community and among the people of the Macedonian community. Boshko got a tender loving care and enjoyed the warmth of their home and the family of John and Milka and he was given a job at their restaurant.

Namely, the life and work of Boshko Rajchovski-Pelisterski are closely connected with his second homeland – the United States of America, especially Detroit. And Detroit, the metropolis where Boshko Rajchovski-Pelisterski and his family live is a large city and a port at the headwaters of the Detroit River in the State of Michigan. According to its size, Detroit is the fifth city in the USA and at the same time it is a center of the car empire being a center and headquarters of the following car companies - Ford, Chrysler and General Motors, as well a center of the industries for airplanes, tanks, electrical equipment. It is also one of the most developed trade centers. It was established by the French and has been a part of the USA since 1796. In addition, Detroit is one of the centers of the Afro-American population, but also an important cultural and sports center of the USA.

Macedonians from all parts of Macedonia started settling in Detroit even from the 19th century, and according to some data there have been more than ten thousands Macedonians from Prilep, Lerin, Ohrid, Skopje, but the most numbered are from the regions of Tetovo, Prespa and Bitola. It is said that as if Vratnica - a village from the region of Tetovo, and Ljubojno - from the region of Prespa, were completely moved to Detroit. In this large

ПОКОЈНИК

(На Наум Манивилов-Преспански)

“Штом штурците ги слушам песна да свират
Стихови пишувам, песна ти пеам за тебе Баљко”

Споменик ти мајко ми сосида
песната ми ја сочува
секој да види, прочита
ликот мој да го оцрта

Со крвави солзи на очи
Со ранета душа на срце
Синот свој го реди
Песна му пее, коса си корни.

Дејгиди синко, дејгиди
проклет да биде Октомври
кога во црно ме облече
срцето ми го отсече

Проклет да биде ѓаволот
чедо мое што те прелага
главата ти ја искрше
споменик за тебе бараше

О...мајко, не жали
не давај срце да плачи
тоа ми било писано, млад поет да
загинам.

Споменик ти ми создаде
песната ми ја сочува
секој да види, прочита
ликот мој да го оцрта.

Бошко Рајчовски-Пелистерски
(“Дамари”)

Со сестрата и братот на Наум и Јордан Плевнеш
With Naum's brother and sister and Jordan Plevnes

Вечниот дом и споменикот на Наум • The last
resting place and the memorial stone of Naum

Со роднината Најдо Карапашовски • With his relative Nick Najdovich

Прослава по повод пензионирањето по 33 години работа во Крајслер, организирана од децата
Retirement party after 33 years work for Crysler, given by his children

на Македонија, а според некои податоци нив ги има веќе со десетици илјади од сите краишта и тоа од Прилепско, од Леринско, од Охридско, од Скопје, од Гостиварско, но најбројни се од Тетовско, од Преспанско и од Битолско. Велат дека Вратница – Тетовско и Љубојно – Преспанско небаре се преселиле во Детроит. Во овој повеќемилионски град, особено во Хемтремик и Стерлинг Хаитц, Македонците отвориле многу фирми, ресторани, агенции, фабрички погони. Таму ечат неколку македонски радиочасови, а имало и македонска телевизиска програма, има фолклорни групи, спортски клубови. Затоа обично се вели дека Македонците во Детроит се чувствуваат како дома, бидејќи целосно ги зачувале обичаите и традиции, како во „стариот крај“ – во Македонија.

Активностите за организирано опфаќање на Македонците во Детроит и околните места почнале уште пред Втората светска војна со формирањето на Македонско-американскиот народен сојуз (МАНС) и други асоцијации. Меѓутоа, како резултат на големосрпската и големобугарската пропаганда, вистинско македонско црковно живеење за Македонците почна дури во седумдесеттите години на минатиот век. Имено, во 1974 година се формира Иницијативен одбор за организација на македонска православна црква под јурисдикција на Македонската православна црква (МПЦ), што значеше еден нов општествен живот.

Првата работа во Детроит поприлично го освоила младиот дојденец од Љубојно. Тој почнал да заработува, да се запознава и да дружи со различни луѓе. Веќе му станува тесно во ресторанот, а негов предизвик бил големата американска автомобилска индустрија „Крајслер“. Се вработува во еден од светските гиганти во Детроит, каде веќе имало голем број Македонци. Таму Бошко и работел и печалел и се радувал и тагувал.

Верен ѝ останува на фабриката „Крајслер“ рамно 33 години. Таму го започна и таму го заврши својот работен век. Оттаму замина во пензија, со сите почести. Го испратија и со љубови и со пари, и Американци и Македонци, и белци и афро-Американци. Доаѓа дома како млад пензионер, со мала тага за поминатите години, но среќен за придобивките. Во домот најголемата награда му била „парти - забавата“ - изненадувањето од неговите деца, кога дома го дочекале сите весели, распеани и задоволни со голем транспарент на кој пишувало: „Честита пензија, тато!“ Тоа бил радосен и доста трогателен момент, кој по малку го развеселил и го растажил Бошко.

Како година меѓеник во автобиографијата на Бошко Рајчовски, секако е и 1974 година, летото Господово. Тогаш младиот Бошко Рајчовски, полн со живот, енергија, планови и визија, стапува во брак со неговата избраничка

city, where several millions of dwellers are living, particularly in Hamtramck and Sterling Hights, Macedonians have opened many companies, restaurants, agencies, production facilities. There, several Macedonian radio hours resound, there are folk dance bands, sports clubs, and there a Macedonian TV program was broadcast in the past. That's why it is said that Macedonians feel at home in Detroit since they completely maintain and keep their customs and traditions in the same way as they are maintained in their 'old country' - in Macedonia.

The activities for organized connection of the Macedonians in Detroit and of its surroundings began even before the Second World War by the establishment of the Macedonian-American National Alliance and of other associations. But, as a result from the Serbian nationalism and from the Bulgarian propaganda, the real Macedonian religious life for Macedonians commenced not earlier than in the 1970s. As an explanation, a Steering Committee for the organization of the Macedonian Orthodox Church under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church (MOC) was set up in 1974 which meant a new, better social life.

The first job in Detroit had encouraged the young newcomer from Ljubojno to a great extent. He started to earn money, to meet and associate with different people. The restaurant was getting too tight for him, and Chrysler, the giant car industry in Detroit, become his next challenge where a great number of Macedonians had been already working. He also found a job there. There, he used

Баб со внукот Даниел • Bob with his grandson Daniel

Дијана Димитриевска од Кичево, ќерка на Вида и Милан Димитриевски. Оваа брачна заедница набргу се проширува. Се раѓаат три дечиња, три Македончиња. Првородената радост им ја носи ќерката Сандра, која го добива името по мајката на Бошко. Таа има завршено средно училиште и денес работи во бизнис со недвижен имот.

Сандра е омажена за Наум Стојанов од Ново Село, Струмичко, инаку син на прота Стојан и попадијата Донка Стојанови. Бабите и дедовците и од едната и од другата страна, значи и Рајчовци и Стојанови, се пресреќни што од Сандра и Наум го имаат внукот Даниел. Ете, така Бошко станува и дедо, горд и среќен дедо и неговата радост за Даниел е неизмерна. Рајчовски не можат да му се изнамилуваат на наследникот и, како што и самиот Бошко многу пати со гордост дедина вели, оти овој благословен чин, раѓањето на неговиот внук, него и го подмладил.

Кога станува збор за првата рожба на Рајчовски, за ќерката Сандра, треба посебно да се истакне дека таа, покрај англискиот, течно го зборува мајчиниот македонски јазик, многу добро чита и пишува, на што татко ѝ особено е задоволен и горделив.

Во 1978 година, и тоа токму на почетокот на септември, поточно на шести, во бракот на Бошко и Дијана, повторно славје. Семејството се проширува. Се раѓа нивната втора ќерка Анита. Семејната четворка на три дами и еден кавалер, како и што ќе покаже времето, сепак, не ќе застане на таа бројка.

Анита се стекнува со диплома од Универзитетот во Окланд, на отсекот Образование.

Свадбен валц со ќерката Сандра
Dancing a waltz with his daughter Sandra at her wedding

to work and earn, there he used to be happy and to be unhappy.

He has remained loyal to the Chrysler factory exactly for 33 years. There he started and ended his working life. His retirement was marked with great honor. He was given a gala send-off by the Americans and Macedonians, by the Afro-Americans and the white who were working in Chrysler. He went home as a young retired person, feeling a little sorrow for the years that had past but filled with happiness at his acquisitions. A surprise party was waiting for him home prepared by his children who, being happy, singing and satisfied, welcomed him with a big transparent reading "Congratulations for your retirement, daddy!" It was a happy and touching and emotive event that made Boshko happy, but at the same time saddened him a little.

The spring of the 1974 year of the Lord is a turning point in the autobiography of Boshko Rajchovski. Then, Boshko Rajchovski who was young and full of energy, plans and vision, married his fiancé, Dijana Dimitreivska from Kičevo, a daughter of Vida and Milan Dimitreivski. That marriage was soon expanded with their three children, three little Macedonians. Their daughter Sandra, named after Boshko's mother, was the first-born bliss. She finished her secondary education and now she is working in the real-estate business.

Sandra married Naum Stojanov from Novo Selo, the region of Strumica, a son of the head-priest Stojan Stojanov and his wife Donka. The grandmothers and grandfathers of both sides, i.e. of the Rajchovci and the Stojanovi, are more than happy to have their grandson Daniel from Sandra and Naum. So, Boshko also became a proud and happy grandfather, and he has been almost endlessly happy about Daniel. The Račovski cannot but find happiness with their successor and, as Boshko has often said, his pride and joy since that blessed act, i.e. the birth of his grandson, has rejuvenated him.

When it comes to the first child of the Rajchovski family, to his daughter Sandra, it should be pointed out that in addition to the English language, she fluently speaks her mother tongue, the Macedonian language, she writes and reads it well which makes her father very proud and satisfied.

In September 1978, more precisely on the 6th of September, there was another cause for celebration in the family of Boshko and Dijana. Then, their family expanded since Anita, their second daughter, was born. Their family of four, consisting of three ladies and one cavalier, would not stop at that number, as the time will show.

Anita graduated from the University of Auckland, Department of Education. She works in

Младата професорка е вработена во државата Мичиген и работата со младите ја исполнува.

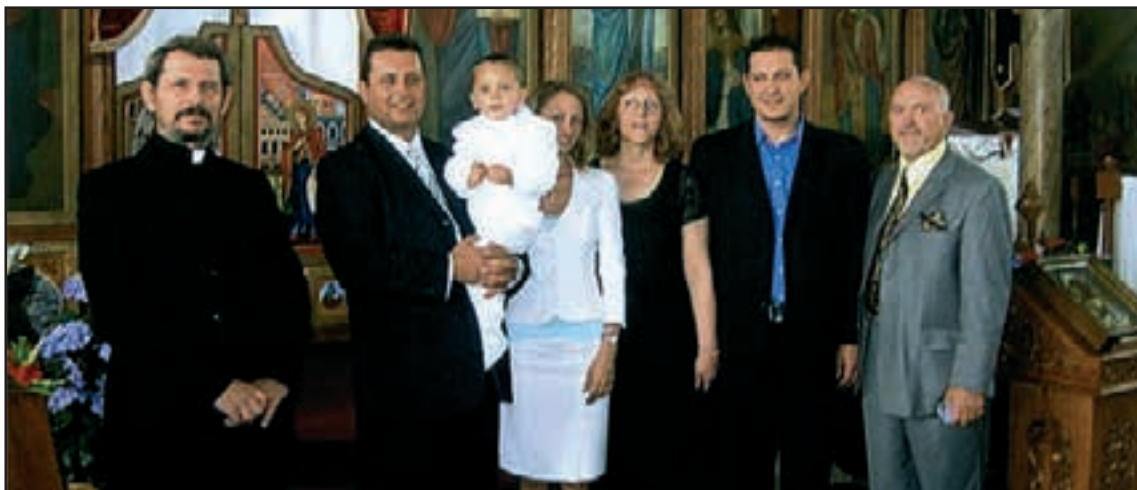
Избраник на срцето на Анита е Џејсон Валди, кој работи како надзорник во светскиот автомобилски гигант „Џенерал моторс“. Интересно е тоа дека зетот на Рајчовски, Џејсон, е одличен играч на голф што го забележале и менаџерите па тој добива стипендија за голф - магијата.

Но, третата принова, третото дете кое им се раѓа на Бошко и Дијана е, што би рекол нашиот народ, трето па машко. На 13 март 1982 година, за првпат ќе се чуе и машки плач, во семејниот дом на Рајчовци на свет доаѓа синот Боби. Радоста на родителите, како и пред тоа за двете ќерки, и овој пат е неизмерна. А таткото Бошко, пак, посебно се гордее со фактот дека тој бил присутен на чинот на породувањето, така што и прв го видел доаѓањето на свет на својот син. Малиот Боби порасна, а по завршувањето на средното училиште, се вработи во фабриката „Џенерал моторс“

the state of Michigan as a junior teacher and she is always content with her job related to the pupils.

The chosen man of Anita's heart is Jason Waldi, who works as a supervisor at the General Motors, the world-famous car giant. It is interesting that Jason, son-of-law of the Rajchovski, has been an excellent golf player which didn't go unnoticed by his managers and therefore he has got a fellowship for the magic of the golf.

However, the third newly born child of Boshko and Diana was their third time lucky, i.e. it was a son. On 13 March 1982 a cry of a baby boy was heard for the first time in the home of the Rajchovci because then their son Bobbi came into the world. The joy of the happy parents was also immense as it was for their two older daughters. Father Boshko is putting on airs due to the fact that he witnessed the act when his wife gave birth to his son. Little Bobbi grew up and after he finished his secondary education he got a job at the General Motors factory.

Сватовите Рајчовски и Стојанови од крштевката на Даниел
The in-laws (the family of the Rajchovski and Stojanovi) at the christening of Daniel

Со синот Баб Јуниор
With his son Bob Jr.

Ќерката Анита со зетот Џејсон Валди
His daughter Anita and his son-in-law Jason Waldi

Бошко во Охрид • Boshko in Ohrid

Сандра, Анита и Баб • Sandra, Anita and Bob

МАКЕДОНСКИ РАДИО И ТВ-ЧАС

*Зоро златна и румена!
Зоро слатка посестримо!
Ти изгреваш надалеку.
Дали еднаш ќе изгрееш.
Над мојата Татковина?*

Кочо Рацин

Македонските информативни гласила, особено на северноамериканскиот континент, имаат посебно значење и играат огромна улога во зачувувањето на македонскиот јазик, во продлабочувањето на националниот дух и самобитноста и во продолжувањето на културните традиции на Македонците во англосаксонскиот свет. Печатот во дијаспората е оној интегративен фактор кој на македонските иселеници им овозможува не само да ги афирмираат своите активности поврзани со националната припадност и културата, туку и да ги следат и да бидат во тек со најбитните настани и случувања во нивната матична држава. Во истовреме, тие го збогатуваат и мозаикот на мултинационалните култури во САД, Канада, зашто македонските културни вредности, во светски рамки, претставуваат највисок цивилизациски дострел на една од најстарите нации во светот - македонската.

Таков е случајот со информативните гласила во Детроит, во најбројната македонска доселеничка заедница на американскиот континент. Таму, во овие педесетина години се печателе весници и списанија, се отвориле бројни радиочасови, како и ТВ-часови.

Така, списанието „Македонски збор“ (1977-1991) беше прво македонско списание од ваков вид во Северна Америка што се печатеше

THE MACEDONIAN RADIO AND TV HOUR

*Oh, my golden and rosy dawn!
Oh, my sweet bosom sister!
You break far and wide.
Are you going to break at least
once over my fatherland?*

Kocho Racin

The Macedonian newspapers, particularly on the North-American continent, have a great importance and play a significant role in preserving the Macedonian language, deepening the national spirit and originality, and in continuing the cultural traditions of the Macedonians in that Anglo-Saxon world. The media in the Diaspora is just that integral factor which enables the Macedonian immigrants not only to affirm their activities related to their national affiliation and culture but also to follow and be informed about the most important developments and events in their motherland. At the same time, the media also enriches the mosaic of the multinational cultures in the USA, Canada, because the Macedonia cultural values, on global level, are the highest civilization peaks of one of the oldest nations in the world – of the Macedonian nation.

Such is the case with the newspapers in Detroit, in the community populated by the most numbered Macedonian emigrants on the American continent. There, many newspapers and magazines have been printed in the last fifty years, and many radio and TV broadcast hours have been established.

So, the magazine titled “Makedonski zbor” (1977-1991) was the first magazine of such type in North America that was printed in the Macedonian language, and was a significant affirmer of the

на македонски јазик и претставуваше значаен афирматор на македонското име и нација, во кое, меѓу другите, Бошко Рајчовски беше еден од соработниците.

Првиот број на списанието излезе на 1 август 1977 година. Овој број беше посветен на 74-годишнината од Илинденското востание

Macedonian name and nation in which, *inter alia*, Boshko Rajchovski was one of its associates.

The first number of that magazine was published on 1 August 1977. That edition was dedicated to the 74th anniversary of the Ilinden Uprising and to the 33rd anniversary of the establishment of the Macedonian state. That

Избор на мис Македонија во Детроит • The beauty contest "Miss Macedonia" in Detroit

Поглед кон Средоземното Море • A view of the Mediterranean Sea

и 33-годишнината од конституирањето на македонската држава. Списанието беше орган на Македонскиот културен центар „Илинден“ од Детроит, а негов сопственик и главен и одговорен уредник беше Сотир Гроздановски.

Меѓу македонските информатори, новинари, радио и ТВ-водители меѓу Македонците на северноамериканскиот континент посебно место има Бошко Рајчовски-Пелистерски. Уште со доаѓањето во новата средина во САД, Бошко започнал да соработува во првиот етнички радиочас во Детроит што започна со работа во 1967 година под името „Југословенска програма“, а го уредуваше и водеше љубојнчанецот Најдо Карапашовски (Ник Најдович). Исто така, Бошко Рајчовски, заедно со авторот на овие редови, го покренал весникот „Македонска искра“, кој излезе по повод македонскиот пикник одржан на 14 август 1977 година, Меѓутоа, најзначајно е тоа што повеќе од три децении, Бошко го води радио-часот и е катадневен хроничар на настаните и „гостин“ во домовите на Македонците и тоа со неговата радио-програма која го носи името „Оро македонско“.

Во анализите е запишано дека овој радиочас започна со работа во 1972 година и се емитуваше секоја недела во траење од еден час. Исто така, во април 1977 година Бошко Рајчовски-Пелистерски го започна својот ТВ-час под име „Macedonian TV Show“. И радиочасот и телевизиското шоу на Бошко Рајчовски претставуваа вистински афирматори

magazine was an organ of the Macedonian Cultural Center “Ilinden” of Detroit, while Sotir Grozdanovski was its owner and editor in chief.

Boshko Rajchovski-Pelisterski has got a special place among all those Macedonian journalists, radio and TV directors on the North American continent. When Boshko came in the new surroundings in the USA, he immediately started to cooperate with the first ethnic radio hour in Detroit that had commenced its activity in 1967 under the name “Yugoslav Program” the editor and director of which was the Ljubojno-man Najdo Karapašovski (Nik Najdovič). In addition, Boshko Rajchovski together with the author of these lines started the Makedonska Iskra Newspaper that was published first on the occasion of the picnic that took place on 14 August 1977. However, most important is that Boshko has been a director of the Radio Hour for more than three decades and, being a chronicler of the events on daily bases, he has been also “a guest” to the homes of the Macedonians with his radio program titled “Oro Makedonsko”.

It was recorded in the annals that this Radio Hour began its activity in 1972 and that it has been broadcasting each Sunday for one hour. In addition, Boshko Rajchovski-Pelisterski started his TV Hour titled Macedonian TV Show in 1977. Both the Radio Hour and the TV Hour of Boshko Rajchovski have been a real affirmer of the truth of Macedonia and of the wider Balkan, as well as of musical achievements. Undoubtedly, they have been also a golden opportunities for affirmation of the journalist abilities of Boshko Rajchovski-Pelisterski.

Група Македонци со сенаторот од Мичиген Карл Левен
A group of Macedonians with the Michigan Senator Carl Lewen

на македонската и пошироко на балканската вистина и музички достигнувања. Се разбира, тие беа и слика и прилика за афирмација на новинарските способности на Бошко Рајчовски-Пелистерски.

Инаку, радиочасот „Оро македонско“ и во минатото и денес претставува лозинка, еден вид мост на иселениците меѓу старата и новата татковина со блокот на вести и информации за настаните во родната македонска земја... Македонската песна се слуша на сите простори во Детроит. Ја слушаат многу Македонци и други народи од Балканот. На овој радиочас и други емисии, особено пренесени од емисиите на Радио Скопје, Бошко посветува огромно внимание на прославите, свадбите, веридбите, личните информации, поздравите и честитки. Исто така, објавил и многу интервјуа со познати политички, културни, спортски, естрадни и бизнис имиња од американскиот живот и, секако, од татковината.

Радиочасот доживеал многу прослави, безброј признанија и пофалби. Меѓутоа, прославата за триесетгодишниот јубилеј ќе остане во трајно сеќавање и за слушателите и за Бошко. Во таа пригода се кажаа многу пофални зборови, се евоцираа спомени од минатото, случки од сегашноста. Многумина ги искажаа своите мислења за радиочасот, за неговата улога, за Бошко - душата на ова гласило. Така, меѓу другите, тогашниот македонски амбасадор во Вашингтон, Љубица Ачевска, поздравувајќи го и изразувајќи му признание за големата мисија на овој радиочас, меѓу другото, рече:

Namely, the Radio Hour 'Oro Makedonsko' was in the past, but it is still today, a password, a kind of bridge between the old fatherland and the new one of the Macedonian immigrants with its block of news and information about the latest developments in Macedonia, in their birth country... The Macedonian song is being heard all over Detroit. Many Macedonians and other Balkan nations listen to it on this Radio Hour and other shows, particularly on programs broadcast by the Radio Skopje. Boshko attaches great attention to the celebrations, weddings, engagements, personal information, congratulations and greetings. In addition, he has also broadcast interviews with well-known stage performers and persons from the American political, cultural, sports, and business life, as well as with well-known persons from his fatherland.

This Radio Hour has celebrated many parties, has got innumerable recognitions and praise. But, the celebration of its 30th anniversary shall remain in lasting memory of both its listeners and Boshko. On that occasion, many words of high admiration were told, many memories from the past or from recent period were refreshed. Many have expressed their opinion about the Radio Hour, about its role, about Boshko – the soul of this broadcasting organization. In addition to other guests, Ljubica Ačevska, the-then Ambassador of Macedonia in Washington, welcoming and giving him credit for the great mission of his Radio Hour, *inter alia*, said, "Even when we did not have an ambassador in America, the 'Oro Makedonsko' played the ambassadorial role."

Во Стејт депарментот • In the State Department

„И кога немавме амбасадор во Америка, „Оро македонско“ вршеше амбасадорска улога“.

Македонскиот радиочас „Оро македонско“ претставува движечка сила на македонскиот дух и опстој, на што Бошко е горд. Преку „Оро македонско“ им ја ублажува болката и носталгијата на оние наши луѓе кои со себе го носат непроболот за родниот крај. Бошко имаше плодна соработка со Матицата на иселениците од Македонија. А, пак, во списанието „Македонија“ често учествуваше со свои текстови. Сето тоа го поттикна сè повеќе да твори и да ја сака својата земја од каде што му се корените.

Во исто време Бошко Рајчовски-Пелистерски е многу благодарен на домаќинот, на земјата на неговиот животен пристан - Америка, средина што му овозможува непречено развивање на неговиот творечки дух и на приспособувањето во новата средина.

Свесен е за придонесот на САД кон натамошното успешно непречено декларирање на нашата нација и условите кои се пружаат за континуирано успешно спроведување и развивање на црковните општини и културни центри, низ целата земја, низ целиот овој северноамерикански континент. Постојано ја искажува неговата најискрена благодарност кон САД. Кога Бошко дошол во Америка во 1964 година, не постоела самостојна македонска држава и црква. Сите оделе по други цркви, особено во т.н. македонско-бугарска црква Свети Климент Охридски. Тој лично водел долги преговори оваа црква да потпадне под јурисдикција на Македонската православна црква, но без успех.

The Macedonian Radio Hour 'Oro Makedonsko' is a driving force for the Macedonian spirit and survival, and Boshko is very proud of it. Through the 'Oro Makedonsko' he alleviates the pain and homesickness of those people of ours that have taken with themselves the undying pain for their native country. Boshko has had a fruitful cooperation with the "Matica na iselenicite od Makedonija". And he often has contributed his texts to the Makedonija Magazine. Those activities have inspired him to develop creative work and to admire his country and his roots.

At the same time, Boshko Rajchovski-Pelisterski is very grateful to his host, to the country that has been his lifetime landing place – America, to the setting which enables unimpeded growth and development of his creative spirit and his adaptation to the new environment.

He has been aware of the contribution of the USA towards additional successful and free declaration of our nation and of the conditions that are created for continuous successful establishment and development of the church communities and cultural centers all over the United States, throughout this continent of North America. He has been constantly expressing his most sincere gratitude to the USA. When Boshko came in America in 1964, there was neither an independent Macedonian state, nor independent Macedonian church. All Macedonians used to go to other churches, especially to the so called Macedonian-Bulgarian Church of St. Clement of Ohrid. He, by himself, conducted lengthy negotiations that this Church should come under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church, but those negotiations proved to be in vain effort.

Со градоначалникот на Ворен • With the Mayor of Warren

Меѓутоа, Бошко Рајчовски бил упорен во намерата да се направи некое посебно, македонско катче во Детроит, оти доста беа асимилации, доста беа негации, доста му беше на македонскиот народ секој да посегнува по неговото име и идентитет. Затоа, во 1967 година, Бошко и Мич Митровиќ (Миле Пашариковски) го основале првиот Македонски клуб во метрополата на државата Мичиген - Детроит. Тоа беше никулецот на самоорганизирачкиот „поход“ на Македонците кои натаму уште поинтензивно почнале да формираат најразлични друштва и асоцијации.

Новоформираниот Македонски клуб, покрај фудбалските натпревари, организирал и културни настани, средби, концерти и дружење на нашите луѓе во овој дел на американската држава. Во новото катче доаѓањето на гости од Македонија стана традиција и нема да се заборават концертите, на пример, на Кочо Петровски, Александар Сариевски, Виолета Томовска, Васка Илиева, и многу, многу други звучни имиња на македонската естрада, како и глумци од различни генерации, кои се претставија во најубава светлина како, на пример, Петре Прличко и др. Исто така, и академикот Димитар Митрев беше еден од угледните гости поканет од клубот, заедно со многу други познати личности од академскиот живот и творечкиот опфат, потоа истакнатиот поет Љубен Ташковски, и уште редица многу знајни културни дејци.

Во тоа време за прв пат се формирала и фолклорна група, која исто така била соби-ралиште за младите генерации и расадник за идните фолклористи. Со успешните фолклорни настапи Македонците се афирмирала пред другите етнички групи и ги собирале симпатиите. Со тоа постепено печалбарскиот живот добива повозвишени димензии и поинтересно секојдневие.

However, Boshko Rajchovski strengthened his determination to make a special secluded spot, a kind of Macedonian cozy nook in Detroit, because the Macedonian nation has had enough of assimilations, enough of negations, enough of encroachment upon its name and identity by anyone. Therefore, in 1967, Boshko and Mič Mitrović (Mile Pašarikovski) established the first Macedonian Club in the metropolis of the State of Michigan – in Detroit. It was a core, a cotyledon of the self-organized “breakthrough” of the Macedonians who have started setting up various clubs and associations more intensively since then.

In addition to soccer games, the newly established Macedonian Club has organized cultural events, meetings, concerts and gatherings among our people in this part of the United States. Offering warm welcome to guests from Macedonia at that cozy nook has become a regular practice and the concerts given, for example, by Kočo Petrovski, Aleksandar Sarievski, Violeta Tomovska, Vaska Ilieva and many other high-sounding names from the Macedonian musical stage won't be forgotten, as well as to actors of different generations that have given brilliant and memorable performances, such as Petre Prlichko, and others. Also, academician Dimitar Mitrev was one of the prominent guests that were invited by the Club, along with other respectable persons of the academic life and creative work. Ljuben Tashkovski, eminent poet, as well as many other well-known cultural workers were also guests at the Club.

At that time, a folk group was also set up for the first time which was a gathering point for the young generations and a hotbed for future folklorists. By their successful stage performances, Macedonians have established themselves as good performers among other ethnic groups and have elicited their sympathies. In that way, the every-day life of the Macedonian migrant workers has gradually become more interesting and obtained more exalted dimensions.

Бошко со тетката Горица и ќерка и Аница • Boshko with his aunt Gorica and her daughter Anica

Посета на митрополитот американско-канадски Методи на црквата Св. Димитрија Солунски, во Флорида
Visitation of the Americian-Canadian Metropolitan Metodi to the MOC of St. Dimitrija of Solun, in Florida

Со поранешната амбасадорка на РМ во САД, Љубица Ачевска • With Ms Ljubica Acevska, former Ambassaor of the Republic of Macedonia to the USA

Со Зоран Јовевски, амбасадор на Р. Македонија во САД • With Mr. Zoran Jolevski, .Ambassador of the Republic of Macedonia to the USA

Бошко Рајчовски - Пелистерски • Boshko Rajchovski - Pelisterski

Промоција на делата на мојот колега Антонио Крстев • The launch of the books written by my colleague Antonio Krstev

ПЕЛИСТЕР

Леташ ко сокол над облаци
абери даваш
легенди плетиш
небески цар име си држиш

О, небески цару,
ризнице моја
какви ли бојој
какви ли крвје
синови даваат
тебе да земат

Ејгејска сестра
црно знаме вее
на запад Преспа
слободарски пее.

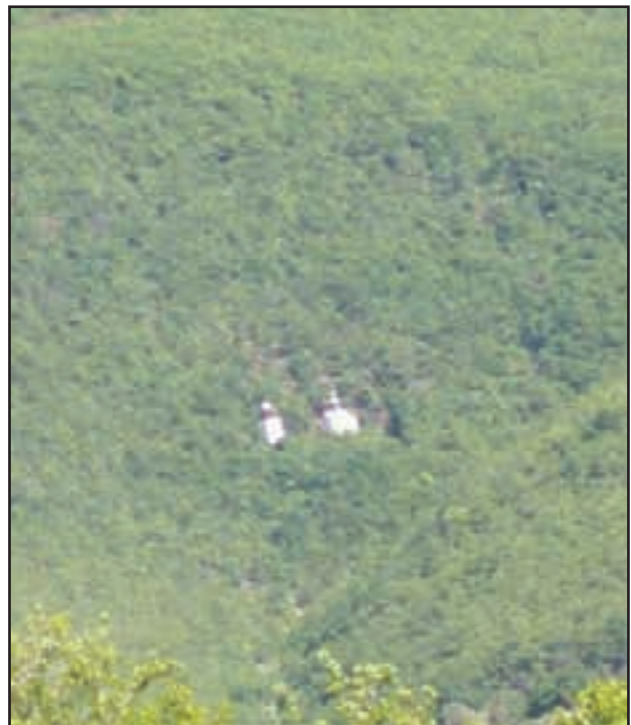
О, небески цару,
што ли ти криеш
какви ли тајни
во тебе држиш

Леташ ко сокол над облаци
абери даваш
легенди плетиш
небески цару име си држиш.

Бошко Рајчовски-Пелистерски
("Дамари")

Св. Тројца кај Оревите на Димовци • The Holy Trinity
ner the Orevite of the Dimovci

Поглед кон Св. Петар и Павле • A view of St. Peter
and Paul

ОРГАНИЗАЦИЈАТА „ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“

*Параходот ми пристигна
збогум, либе, подај рака
не плачи, мило либе,
не жали, јас пак ќе се вратам*

Народна песна

Ретко кој народ, како нашиот - македонскиот, во историскиот од бил толку многу обесправуван. Востанијата што ги кревал, борбите што ги водел се праведни, бунтовите што ги кревал се чесни и достоинствени. Задушвањето во крв на борбите и востанијата се меѓу најтегобните страници од минатото и таквиот болен исход ја издигнал нивната честитост и достоинство, но оставал длабоки и трајни лузни во душата на Македонците. Илинден 1903 година, на пример, е исто толку гордост, возвишение, но е и непребол. Но, непокорот е во нашиот човек каде и да е што останува секогаш горд и силен.

Организацијата „Обединети Македонци“ од Северна Америка е нова македонска звезда светозарна над американското небо. Само една година по возобновувањето на самостојноста на македонската стародревна Охридска архиепископија, во демократската Канада, во метрополата Торонто на 28 април 1959 година, беше свикано сеопшто македонско национално собрание на кое е формирана македонската организација „Обединети Македонци“. Тој историски чин, којшто се случи во Торонто, претставува раѓање на новата воскресенска пролет за нашето иселеништво на овие простори и за негово целосно осознавање

THE ORGANIZATION OF THE “UNITED MACEDONIANS”

*The steamboat has arrived
Farawell my love, farewell
Don't cry, my love, don't mourn
I shall come back to you.*

Folk song

With the passage of their historical time, the Macedonian people have experienced so many deprivations of their rights like no other people have. The uprisings they organized and the fights they

waged were righteous and morally justifiable, and the rebellions they raised were honest and dignified. The cold-blooded crushing and suppressions of their battles and of their rebellions are a part of the most painful pages of their past. Such a painful outcome has praised their honesty and dignity but all that has also left deep and lasting scars in the

и обединување на национален и црковно – духовен план.

На северноамериканскиот континент македонските иселеници чинеа сè да живеат заедно, не признавајќи ги насилно наметнатите вештачки граници од балканските соседи. За да не се одродат, Македонците уште од своите први доселенички почетоци почнале да се собираат во колонии. Тоа им овозможило да се помагаат, а потоа да си создаваат свои селски здруженија. Во 1907 година е формирано првото селско друштво, а тоа било од с. Ошчима, Леринско. Овие друштва подоцна прераснуваат во реонски – околиски. Понатаму, се формираат одделни национални политичко-патриотски организации и комитети, македонски народни сојузи, до првите црковни општини – почнувајќи од 1910 година. Во нив, главно, доаѓале до израз влијанијата на постарата тамошна емиграција, која била индоктринирана од соседните балкански народи, со цел да ги остварат своите асимилаторски аспирации.

Бошко Рајчовски-Пелистерски е еден од членовите на Организацијата „Обединети Македонци“ во Детроит, која се формирала на 7 јуни 1969 година во Детроит. Овој огранок на Организацијата „Обединети Македонци“ од Северна Америка беше единствен кај македонските доселеници кој беше активен во САД, благодарение токму на упорните Бошко и Џан Христов (Рајчовски).

Бошко беше еден од првите активисти на оваа Организација во Детроит.

soul of any Macedonian. The 1903 Ilinden is, for example, as much a pride and admiration as it is an eternal pain. However, insubordination is inherent in our men wherever they are, so that they always keep on being proud and strong.

The organization of the “United Macedonians” of North America is a new Macedonian star that shines in the American sky. The pan-Macedonian National Council was convened in democratic Canada, in the metropolis of Toronto, on 28 April 1959 to establish the Organization of the United Macedonians only a year following the renewal of the autonomy of the ancient Macedonian Ohrid Archbishopric. That historical event was a birth of the new resurrectional spring for our emigrants there and for their full recognition and unification on national, as well as on religious and spiritual level.

The Macedonian emigrants were doing their best on the North American continent to live together but they did not accept and recognize the artificial borderlines imposed violently by their Balkan neighbors. In order to avoid becoming alienated and estranged from each other, Macedonians had begun gathering in colonies even at the beginning of their living there which enabled them to help and assist each other, and after that to set up their farmer associations. In 1907 the first association of farmers from the village of Oščima, the Lerin region, was established. Later on, i.e. starting from 1910 onwards, those associations developed into regional, i.e. district ones followed by the establishment of different national and political patriotic organizations and committees, of

Од прославата на „Обединети Македонци“ во Детроит
From the Ilinden Celebration of the “United Macedonians” of Detroit

Македонски протести во Вашингтон, 2001 • The rally of the Macedonians in Washinton D.C, 2001

Организирањето на културни, патриотски, културно-просветни манифестации, разни академии и историски јубилејни чествувања се дело на „Обединетите Македонци“. Тие во почетните години ги организираа и црковно-духовните манифестации. Востановените импозантни традиционални илинденски пикници се нивно дело. Посебно место заземаат донесените резолуции на овие пикници кои се испраќани до Обединетите нации и не само на таа адреса.

Голем е уделот и од огромно значење е чесната поддршка и на „Обединетите Македонци“ во формирањето, организирањето и регистрацијата на Американско-канадската македонска православна епархија. Таа под ова име беше регистрирана и официјализирана пред американските државни власти во градот Албани во државата Њујорк во 1981 година.

Во врска со активностите на организацијата „Обединети Македонци“ при посетата на Бошко Рајчовски-Пелистерски на Република Македонија во 1980 година, весникот „Нова Македонија“ го објави следниот текст:

ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ – ЦЕЛ И ЗАДАЧИ

За Организацијата Обединети Македонци зборува Бошко Рајчовски-Пелистерски, наш сонародник кој живее во Детроит

Како што и порано пишувавме, во САД и Канада веќе 11 години меѓу нашите иселеници работи и дејствува „United Macedonians“

Macedonian national unions up to the first church communities. In those organizations, the dominating influences were those of the older generations of the Macedonian emigrants who were indoctrinated by the neighboring Balkan nations whose goal was to achieve their own assimilating aspirations.

Boshko Rajchovski-Pelisterski is one of the members of the Organization “United Macedonians” in Detroit, which was established in Detroit on 17 June 1969. This branch of the Organization “United Macedonians” of North America was the only one among the Macedonian emigrants which was active in the USA thanks to the persistent efforts of Boshko and of John Christoff (Rajchovski).

Boshko was one of the first activists of this Organization in Detroit. The organization of cultural, patriotic, and educational manifestations, various academic and historical jubilee celebrations have been achievements of this organization of the “United Macedonians”. In its early years, this Organization also organized religious and spiritual manifestations. The traditional Ilinden picnics, which are impressive and highly regarded, are also their success. The resolutions adopted at those picnics and sent to the United Nations and also to other addresses have a special role.

In addition, the organization “United Macedonians” has got a large share in the establishment, organization and registration of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Eparchy. Its honest support in this context is also of special significance. This Eparchy was incorporated and officially registered before the American state authorities in the city of Albany in New York State in 1981.

(„Обединети Македонци“), организација која израсна од редовите на иселеничките колонии како единствено тело кое, потпирајќи и се на патриотските начела, го опфати во организациони рамки животот на Македонците во споменатите две земји.

За целта и дејноста на „Обединети Македонци“ зборува Бошко Рајчовски-Пелистерски, кој пред два месеца дојде во главниот град на Македонија со цел да се усовршува во новинарството. Бошко е член на Централниот комитет на „Обединети Македонци“ и е еден од најактивните наши сонародници.

Организацијата „Обединети Македонци“ е чисто македонска национална и патриотска организација која широко ги има отворено вратите за сите македонски иселеници кои живеат и работат во САД и Канада. „Обединети Македонци“ својата работа ја имаат насочено кон патриотско воспитување на младите генерации родени на тлото на Северна Америка. Но таа, исто така, е прифатена и од оние кои пред десет, трийсет па и повеќе години ја напуштија татковината. Одржувањето на македонските традиции, обичаи, ширењето на македонската народна песна, современата литература, изучувањето на мајчиниот јазик, културното издигнување на нашиот иселеник – сето тоа се цели на Организацијата која се бори за подигање на националната свест на Македонецот што е откинат од матичното тло.

Како најважен успех на оваа Организација треба да се смета изградбата на македонските православни цркви во Торонто, Хамилтон, Детроит, Виндзор и други градови. Веќе 11 години „Обединети Македонци“ е организатор на величествените илинденски пикници на кои од година во година се поголем број иселеници учествуваат и на тој начин ја изразуваат својата поврзаност со македонската нација. Педестиладната

Група иселеници кај претседателот Борис Трајковски
A group of emigrants with former president Boris Trajkovski

In connection with the activities of the organizations “United Macedonians” The “Nova Makedonija” newspaper published the following text when Boshko Rajchovski-Pelisterski visited the Republic of Macedonia in 1980:

UNITED MACEDONIANS – THEIR GOALS AND TASKS

Boshko Rajchovski-Pelisterski, our compatriot who lives in Detroit, is speaking about the Organization of the United Macedonians.

As we have already written previously, the organization of the ‘United Macedonians’ has been working and functioning among our compatriots in the USA and Canada for 11 years – it is an organization that developed from the emigrant colonies as the sole organization which, relaying on patriotic principles, has integrated the life of the Macedonians in organizational frameworks in the two states mentioned above.

Boshko Rajchovski-Pelisterski, who came in the capital of Macedonia two months ago to specialize in journalism, is speaking about the goal and activity of the ‘United Macedonians’. Boshko is a member of the Central Committee of the ‘United Macedonians’ and he is one of the most active compatriots of ours.

- The Organization of the ‘United Macedonians’ is purely a Macedonian national and patriotic organization that has opened its doors wide for all Macedonian emigrants that live and work in the USA and Canada. The members of the ‘United Macedonians’ have directed their activity in patriotic education of the young generations born on the territory of North America, but this Organization has been also accepted by those who had left our fatherland ten, thirty or more than thirty years ago. Continuing, i.e. keeping the Macedonian traditions and customs, spreading the Macedonian folk song and modern literature, learning the Macedonian language, and cultural raising of any and each Macedonian emigrant – all this is the goal of this Organization which is making efforts to raise the national awareness of the Macedonian who has been torn away from his original soil.”

The most important achievement of this Organization is the construction of the Macedonian orthodox churches in Toronto, Hamilton, Detroit, Windsor and in other cities. The Organization of the ‘United Macedonians’ has been an organizer of the magnificent Ilinden picnics for 11 years at which more and more immigrants take part expressing in that way their connection with the Macedonian nation. The fifty thousand Macedonian colony of Toronto has often been a host to numerous delegations coming from the Socialist Republic of Macedonia, Australia and from other countries.

Доделување награда на добитниците на „Валандово 2008 г.“
Awarding the prizes to the winners of the Folk Fest “Valandovo 2008”

македонска колонија од Торонто честопати е домаќин на многубројните делегации кои пристигнуваат од Социјалистичка Република Македонија, Австралија и од други земји.

Ќе го наведат примерот во врска со одржувањето на Првиот македонски конгрес што се одржа во септември минатата година. Илјадници Македонци бурно ја поздравиле делегацијата на Академијата на науките и уметностите од Скопје што ја предводеше професорот Харалампие Поленаковиќ, како и говорот на професорот Нуриџани од Италија, кој со своите топли зборови ги охрабри нашите иселеници во нивната борба за афирмација на македонската нација. Не би можел да го заборавам фактот дека по одржаниот говор, Нуриџани доби телеграма од МПО во која стоеше: „Немој да издаваш лажна и фалсификувана историја за Македонија.“ Г. Нуриџани одговори: „Мене нема да ме сопрат и нема да им дозволам поради една таква бедна телеграма да се продава моето пријателство кон македонската нација.“

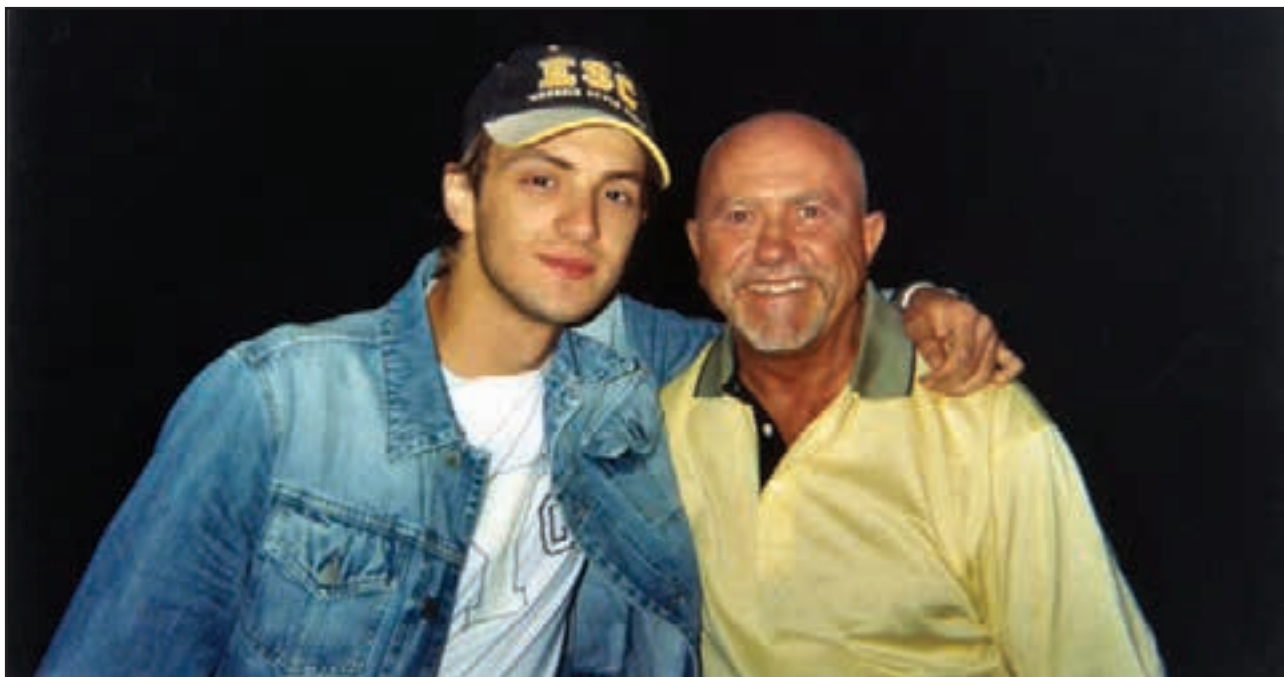
„Обединети Македонци“ сè повеќе ја афирмираат својата дејност. Како прилог на

I am going to give you an example related to the holding of the first Macedonian Congress that took place in September last year. Thousands of Macedonians gave a rapturous welcome to the Delegation of the Academy of Sciences and Arts of Skopje headed by Professor Haralampije Polenakovich, as well as to the address of Professor Nuridzani from Italy who encouraged our emigrants in their struggle for affirmation of the Macedonian nation with his warm words. I simply could not forget that fact that following his address Professor Nuridini received a cable from the Macedonian Patriotic Organization (MPO) which read, "Do not present a false and counterfeit history about Macedonia." Professor Nuridiani replayed, "I am neither going to be stopped nor I am going to allow anyone to make me sell my friendship toward the Macedonian nation because of such a worthless cable."

The 'United Macedonians' are strengthening their activity more and more. As a support to this claim of mine is the fact that starting from this year the monthly newspaper 'Makedonija' is printed in Toronto, while a publishing house is to be established in the foreseeable future to publish books written by our emigrants and to publish

Со рецитаторска група • With a reciting group

Со популарниот пејач Ламбе Алебаковски • With the well-known singer Lambe Alebakovski

Со ветераните на естрадната народна музика на Македонија, 1968 • With the folk music veterans of Macedonia, 1968

Прв избор на Мис-Македонија во дијаспората, 1968, Добрила Јовановска Магдевска •
The first beauty contest Miss Macedonia in the diaspora, 1968, Dobrila Jovanovska Magdevska

Со Неговото Блаженство, г.г. Михаил
With the Head of MOC, Archbishop Mihail of Ohrid and Macedonia

Со Владо Пашариковски, првиот претседател на црквата Св. Богородица
With Vlado Pasarikovski, the first president of the MOC of St. Mary

ова мое тврдење е фактот дека почнувајќи од оваа година во Торонто еднаш месечно се печати весникот „Македонија“, а во догледно време ќе се формира и издавачка кука во која ќе се издаваат книги пишувани од иселеници и дела од современата македонска литература“, завршува текстот во весникот „Нова Македонија“.

Делото што го остварија „Обединети Македонци“ и што продолжуваат да го надградуваат и прошируваат е големо, свето, неменливо. Затоа, тие треба со право и по заслуга, да заземат посебно, многу значајно место на страниците од нашата понова историја.

Новата организација „Обединети Македонци“, пак, е формирана на 5 мај 2000 година, исто така, во Детроит. Таа е самостојна, но соработува со организацијата „Обединети Македонци“ од Торонто. Целите на оваа организација, меѓу другото, се да работи на националното единство на Македонците каде било во светот, без разлика на нивното религиозно верување, политичко мислење или членство.

Бошко Рајчовски – Пелистерски, меѓу другото, е и член на „Американско-македонската асоцијација“. Оваа асоцијација е формирана од група познати и признати патриоти и бизнисмени. Тие македонски доселеници, кои, претежно, се од тетовскиот крај, ја регистрирале асоцијацијата во ноември 2001 година. Таа, меѓу другото, има за цел да ги зближи САД и Република Македонија на политичко и економско поле. Во состав на асоцијацијата со успех работи „Македонски фонд за помош“. Таа била организатор на мирните собирања, како и на многубројните средби, разговори, трибини и посети на раселените Македонци од Тетовско, што се одржаа во октомври 2001 година во Република Македонија. „Американско-македонската асоцијација“ изврши силен притисок кај македонските и кај американските власти во врска со етничкото чистење на Македонците и враќањето на нивните огништа во Тетовско. Во неа посебни заслуги имаат Мишко Васовски, Светле Стамевски и др.

Бошко Рајчовски-Пелистерски е движечката сила меѓу македонските бизнисмени во Детроит и пошироко. Често пати прави интервјуа со познати и признати деловни луѓе од македонско потекло кои, се разбира, биле и спонзори на неговиот радиочас. Бошко постигна успех со неговиот радио-час благодарение на материјалната помош што му ја дадоа неговите пријатели.

works of the modern Macedonian literature, ends the text in the Nova Makedonija newspaper.

The activity that the “United Macedonians” have pursued and which they continue to upgrade and expand is a great, sacred, an unchangeable one. Therefore they should be given rightfully and according to their merits a special and very significant place on the pages of our recent history.

However, the new organization of the “United Macedonians” was established also in Detroit on 5 May 2000. It is an independent organization but it cooperates with the Organization of the “United Macedonians” of Toronto. The goals of this organization are, *inter alia*, to work for the national unity of all Macedonians all over the world, regardless of their religious affiliation, political opinion, or political membership.

Boshko Rajchovski-Pelisterski is also a member of the American-Macedonian Association. This Association was established by a group of known and recognized patriots and businessmen. The Macedonian emigrants, mainly from the region of Tetovo, registered this Association in November 2001. Its goal, among other things, is to bring the USA and the Republic of Macedonia together on political and economic level. Within the framework of this Association, the ‘Macedonian Aid Fund’ is also successfully active. It was an organizer of the peaceful gatherings, as well as of many meetings, talks, tribunes and visits to the displaced Macedonians from the region of Tetovo throughout Macedonia. These activities took place in 2001. This American-Macedonian Association exerted a strong pressure also on the Macedonian and American authorities in regard to the ethnic cleansing of the Macedonians and their returning to their hearth and home in the region of Tetovo. Mishko Vasovski, Svetle Stamevski, and others deserve great merit for their activities within this Association.

Boshko Rajchovski-Pelisterski is a main driving power among the Macedonian businessmen in Detroit and beyond. He often conducts interview with well-known and prominent business persons of Macedonian origin who, it is understood, have also been patrons of his Radio Hour. Boshko has had success with his Radio Hour thanks to the financial support given by his friends.

UNITED MACEDONIANS

Обединети Македонци

15th Anniversary

30 ГОДИНИ
СЛОБОДА
НА СРМ
1944 1974

ILINDEN PICNIC

SUNDAY, AUGUST 4, 1974

At The Fantasyland Park

NIKOLA KASSY

GEDECHE PETROV

TORONTO
HAMILTON

1903

1974

DEDE MACEDEONSKI AND HIS BROTHERS

THIS YEAR THE ONE AND ONLY TRADITIONAL ILINDEN PICNIC IS BEING HELD AND IS EXPECTED TO BE THE LARGEST AND MOST INTERESTING ONE YET. IT WILL BE A GREAT PEOPLE'S FESTIVAL FOR ALL THE MACEDONIANS OF TORONTO AND DETROIT.

WINDSOR
DETROIT

JANE SARGANOV

JANE GREVY

PROGRAM

1. Reception of guests at the picnic grounds during the morning session will be provided by representatives of the Macedonian Community.
2. A display of the new stamp of Macedonia will be exhibited at the picnic.
3. Many dance and music ensembles are invited to perform.
4. Participation of United Macedonian People in the evening session will be.
5. Address by Jane Grevy.
6. A display of games for family and all.
7. Last show - Band show.
8. Reception of the last show.

TRAVELING INSTRUCTIONS:

All those traveling from west of Detroit on Highway 101, turn north at Highway 101, Highway No. 101 - Drive about 2 miles north of Detroit to the picnic grounds at the intersection of Highway No. 101 and Highway No. 101 - Drive about 2 miles north of Detroit to the picnic grounds.

BUS SERVICE:

2400 W. HALL, ON OLD WESTON ROAD, 11 A.M. TO 1 P.M.
PARK AND GARAGE, 1 P.M. TO 11 A.M.
MACEDEONIA DETROIT CHURCH, 11 A.M. TO 1 P.M.
11 A.M. TO 1 P.M.
ALBANY ROAD AND BURLINGTON AVE. E., 11 A.M. TO 1 P.M.

NOTE:

RAIN OR SHINE
THE PICNIC WILL GO ON

SPECIAL ANNOUNCEMENT

TO COMMEMORATE THE 15TH ANNIVERSARY OF THE MACEDONIAN REVOLUTION, THE MACEDONIAN COMMUNITY OF TORONTO AND DETROIT WILL BE PRESENT AT THE PICNIC.

THE MACEDONIAN REVOLUTION WILL BE CELEBRATED AT THE PICNIC. THE MACEDONIAN COMMUNITY OF TORONTO AND DETROIT WILL BE PRESENT AT THE PICNIC.

ATTENTION!

TORONTO - HAMILTON - WINDSOR - CHICAGO
- ATTENBERG - NIAGARA FALLS - COLUMBIA
- MONTREAL - DETROIT - NEW YORK - BUFFALO
- LANSING - ST. LOUIS - AND ALL
OTHER MACEDONIAN COMMUNITIES. ALL
MACEDONIAN BENEFIT SOCIETIES - COME!

THE MACEDONIAN CULTURAL ASSOCIATIONS, SPORT CLUBS,
LARGE SECTIONS AND ALL OTHER GROUPS
AND INDIVIDUALS ARE URGENTLY REQUESTED TO
COME TO THIS HISTORIC MACEDONIAN
NATIONAL MEETING.

COME! ENJOY AND WITNESS THE BIGGEST
MACEDONIAN MANIFESTATION IN NORTH
AMERICA.
COME AND MEET YOUR RELATIVES AND
FRIENDS FROM ALL PARTS OF CANADA AND
THE UNITED STATES.

МАКЕДОНСКОТО ЦРКОВНО ЖИВЕЕЊЕ

*Македонската православна црква
како народна и верна
сопатничка на својот народ,
во тешкото минато и во
денешното слободно изразување,
била и денеска е реален
толкувач на вистината и
заштитник на сенародните
традиции, како и бранител
на православно-националното
македонско име и самобитност.*

Неговото Блаженство г.г. Доситеј,
поглавар на Македонската православна црква

THE MACEDONIAN RELIGIOUS LIVING

*The Macedonian Orthodox Church,
as a national and loyal
travelling companion
to its people, in the difficult past but
also now in the time of free expression,
has been and is a realistic
interpreter of the truth, and a protector of
the pan-Macedonian national traditions,
as well as a defender
of the orthodox-national
Macedonian name and uniqueness.*

His Beatitude Archbishop Dositej,
Head of the Macedonian Orthodox Church

Поглаварот г.г. Стефан во посета на св. Ѓорѓи Кратовски, Мичиген
His Beatitude Archbishop Stefan visiting the church of St. George of Kratovo, Mlchigen

По формирањето на Организацијата „Обединети Македонци“, како да се „скрши мразот“ и започна црквното живеење и поврзување со Македонската православна црква кај македонските доселеници во Детроит. Првите активисти на овој план беа љубојнчаните Владо Пашариковски, Џан и Милка Христови, Миле Пашариковски, Бошко Рајчовски и многу други. Притоа треба да се истакне дека Бошко беше еден од иницијаторите за формирање на првиот духовен храм на иселениците во Детроит. Набргу групата ентузијаста веќе ја финализира идејата за отворање на првата македонска црковна општина „Света Богородица“ и прва македонска црква воопшто во државата Мичиген под јурисдикција на МПЦ.

Во оваа пригода треба да се нагласи дека тоа беше рефлексija на процесот за отстранување на тешките политички и црковни хипотеки и проблеми. Со востановувањето на македонската држава на Илинден 1944 година и обновувањето на самостојноста и автокефалноста на нашата Света црква во 1958 и 1967 година, оваа идеја стана реалност. Овие големи историски настани наидоа на силен одек и во средината на македонското

Following the establishment of the “United Macedonians” as if the ice was broken and the religious, i.e. church living and religious connection of the Macedonian emigrants in Detroit with the Macedonian Orthodox Church began. The first activists on this plan were the following compatriots from Ljubojno – Vlado Pasharikovski, John and Milka Christoff, Mile Pasharikovski, Boshko Rajchovski and many others. At the same time, it should be pointed out that Boshko was one of the initiator for the establishment of the first spiritual house of worship for the Macedonian emigrants in Detroit. Soon, that group of enthusiasts developed and realized the idea for opening the first Macedonian church community of St. Mary and the first Macedonian church in general in the state of Michigan under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church,.

On this occasion, it should be emphasized that it was a reflection of the process of the removing great political difficulties and high church mortgages. By the establishment of the Macedonian state on Iinden 1944 and by the renewal of the independence and autocephaly of our Holy Church in 1958 and in 1967 this idea became a reality. Those great historical events had also great impact upon the Macedonian immigrants living in the USA, Canada

Со вице-премиерот Зоран Ставревски • With Mr. Zoran Stavrevski, Vice-Prime Minister

иселеништво во САД, Канада и Австралија. Државотворноста од АСНОМ 1944 година на македонскиот народ беше потребната основа и за канонското возобновување на Охридската архиепископија во организирана Македонска православна црква. Со ова се создадоа предуслови за отпочнување на формирањето македонски црковни општини и културно-просветни центри и нивно духовно и канонско поврзување со мајката Црква. Од огромно, ако не и од пресудно значење, беа поддршката и разбирањето на кои наидувааше македонската црква пред домашните политички фактори во овие демократски земји. Ваквите констатации се базираат и врз дводецениското активно архипастирско раководење и служење на митрополитот Кирил со црковниот живот во македонските црковни општини и во македонските епархии во дијаспората.

Бошко Рајчовски-Пелистерски е немирен дух кога станува збор за афирмација на националните достоинства и кога станува збор за афирмација на македонското име, на македонската црква, на својот народ македонски и на своите татковини-македонската во која се роди и американската во која со своето семејство век векува.

and Australia who welcomed them warmly. The nation-building of ASNOM 1944 was a basis which was also needed for the canonical renewal of the Ohrid Archbishopric into an organized Macedonian Orthodox Church. In that way, preconditions were created for commencing setting up Macedonian church communities and cultural-educational centers and their spiritual and canonical connection with the mother Church. The domestic political factors of those democratic countries have given their support and understanding to the Macedonian Church. In addition to being great, the importance of this support and understanding has been also vital. Such conclusions are based also on the two-decade active archi-pastoral administration of metropolitan Kiril and officiation with the church, i.e. religious life in the Macedonian church communities and in the Macedonian eparchies in the Diaspora.

Boshko Rajchovski-Pelisterski has a mind of his own when it comes to the affirmation of the national dignities and when it comes to the affirmation of the Macedonian name, of the Macedonian Church, of his Macedonian nation and of his two fatherlands – the Macedonian one where he was born and the American one where he has been spending his lifetime together with his family.

Интервју со поглаварот г.г. Михаил • An interview with the Head of MOC, His Beatitude Archbishop Mihail

Тој одамна е дел од сиот тој колаж на себеорганизирање на Македонците во најголемата македонска доселеничка колонија во САД, во најголемиот светски центар на автомобилската индустрија, Детроит. Уште од првите деновина неговото стапување во Америка, Бошко доаѓа во духовните светилишта. Така е и до ден - денес. Со гордост зборува за најголемиот и најубавиот високоиздигнат македонски храм на една од најпрометните патни артерии на Детроит, за црковната општина Раѓање на Пресвета Богородица.

Инаку, иницијативата за формирање и изградба на своја македонска црква меѓу Македонците од Детроит постоеше уште од поодамна. Меѓутоа, таа желба се исполни дури кога на 14 декември 1974 година во Холидеј Ин во Виндзор се одржа првиот иницијативен состанок во присуство на г. Кирил, свештеникот Методи Гогов, Марк Браун, Јоне Мишевски и седуммина од Детроит: Џан Христов, Бошко Рајчовски, Владе Пашариковски, Јандрија Пашариковски (Митровиќ), Душко Синадаковски, Митре Босилковски и Славе Нивички и кога се конституира Иницијативен одбор за формирање на МПЦ Раѓање на Пресвета Богородица во Ворен – Детроит, која беше примена во закрила на Светиклиментовата црква и потпадна под

For a long period of time he has been a part of that self-organizing collage of the Macedonians in the largest Macedonian emigrant colony in the USA and the greatest world center of the automobile industry, in Detroit. Since the first day he stepped in America, Boshko began going to the spiritual places of worship. As he also does in this day and age. He proudly speaks about the greatest and most beautiful Macedonian temple, i.e. about the Church of the Birth of the Most Holy Mother of God, which is raising high on one of the most busy traffic arteries of Detroit.

Namely, the initiative for the establishment and construction of that Macedonian Church had lingered among the Macedonians in Detroit even before. However, their wish came true not earlier than on 14 December 1974 when the first initiative meeting was held in Holiday Inn in Windsor, which was attended by Metropolitan Kiril, and Very Reverend Metodi Gogov, Mark Braun, Jone Mishevski and seven persons from Detroit: John Christoff, Boshko Rajchovski, Vlade Pasharikovski, Jandrija Pasharikovski (Mitrovich), Dushko Sinadinovski, Mitre Bosilkovski and Slave Nivichki and when an initiative committee was set up to be in charge for the establishment of the Macedonian Orthodox Church of the Birth of the Most Holy Mother of God in Warren-Detroit

Интервју со митрополитот господин Кирил • Interview with Metropolitan Kiril

нејзина јурисдикција. Првата архијерејска литургија во оваа колонија ја отслужи надлежниот архијереј, митрополитот Кирил, во сослужение на тогашниот повардарски митрополит Михаил, подоцна поглавар на МПЦ во една римокатоличка црква во август 1975 година, а потоа беше организиран пикник на кој присуствуваа повеќе илјади иселеници.

Како резултат на бројните активности, собраните средства и силната желба на Македонците да имаат свој македонски духовен и културно-просветен дом, во периодот кога се одбележуваше 75-годишнината од Илинденското востание, на 13 август 1978 година, митрополитот Кирил, во сослужение на бројни свештеници, а пред многубројни посетители го изврши осветувањето на местото, а на 24 декември 1978 години беше купена зградата во Ворен, која е осветена на 20 јули 1980 година. Осветувањето, пак, го изврши митрополитот Кирил.

Денес стариот објект на црквата е продаден, а изградена е нова црква која претставува соборен храм и најголем објект на МПЦ во САД. До храмот се изградени големи сали и други простории што претставуваат убав македонски архитектонски комплекс. Местото беше осветено на 25 септември 1995 година, а на 21 септември 1998 година е поставен камен-

which was admitted under the auspices of the St. Clement Church and felt under its jurisdiction. The first archpriest liturgy in that colony was held in a Roman Catholic Church in August 1975 and it was conducted by Metropolitan Kiril, archpriest in charge, assisted by the then- Metropolitan Mihail of Povardarie, later on the Head of the Macedonian Orthodox Church. That religious service was followed by a picnic attended by several thousands of immigrants.

As a result of numerous activities, funds raised and the strong desire of the Macedonians to have their own Macedonian spiritual and cultural-educational home, Metropolitan Kiril, assisted by many priests and in the presence of multitudinous visitors, consecrated the site in the period when the 75-anniversary of the Ilinden Uprising was celebrated, on 13 August 1978, while on 24 December 1978 the building in Warren was bought which was consecrated on 20 July 1980 also by Metropolitan Kiril.

Today, there is a new church there since the old church building was sold. The new church is a cathedral temple and the largest edifice of the Macedonian Orthodox Church in the USA. Large halls and other premises were built next to the Church, and they represent a remarkable Macedonian architectural complex. That location

Црковниот одбор на МПЦ Св. Димитрија Солунски, Флорида •
The Church Committee of the MOC St. Dimitrija Solunski, Florida

темелникот. Новиот објект на Света Богородица, поточно салата, е осветена од архиепископот Стефан и митрополитот Кирил на 21 септември 2000 година, а црквата беше осветена на 21 септември 2002 година.

Црквата Св. Богородица е еден од најзначајните македонски духовни и културно-просветни центри во САД. Таа е собиралиште на голем број Македонци од Детроит и од околината и организатор на бројни активности, меѓу кои и на црковно-народните собири.

Авторот на оваа монографија неколкупати бил на црковните манифестации, меѓутоа Црковно-народниот собор во 1994 година што се одржа во Детроит му остана во посебно секавање. Така, во тие сенародни, црковно-национални, македонски, американски празнувања, сите патишта уште рано-рано во петокот, како да водеа кон градот Детроит, светскиот центар на автомобилската индустрија. Од многу страни реки од автомобили се слеваа накај престижниот хотел „Мариот“, кој одамна беше резервиран за оваа манифестација. А во него се собраа, илјадници Македонци, стари

was consecrated on 25 September 1995, while the foundation stone was laid on 21 September 1998. The new building of St. Mary Macedonian Church, more exactly the hall, was consecrated on 21 September 2000 by Archbishop Stefan and Metropolitan Kiril, while the Church was consecrated on 21 September 2002.

The Church of the Holy Mother of God is one of the most significant Macedonian spiritual and cultural-educational centers in the USA. It is a gathering place for large number of Macedonians from Detroit and its vicinity, as well as organizer of many activities, including also convocations.

The author of this monograph has attended such religious manifestations on several occasions, but the 1994 Convocation that took place in Detroit was engraved in his memory. Then, during the pan-national, church-national, Macedonian and American celebrations, early on that Friday, as if all roads were leading to the city of Detroit, to that center of the automobile industry. Processions of cars from all sides moved to the prestigious Marriott Hotel which was booked several months before.

Поглаварот на МПЦ, г.г. Стефан со градоначалникот на градот Холивуд, Флорида
The Head of MOC, His Beatitude Archbishop Stefan with the Mayor of the city of Hollywood, Florida

и млади, засекогаш задомени на тие простори на САД и Канада. Тие се иселиле од сите делови на родната македонска земја во периодот од едно цело столетие и тука век векуваат, тука ги продолжуваат семејните стебла, американско-македонски.

Првиот викенд на септември кој Американците го празнуваат како Ден на работникот, е време кога се одржуваат неколкудневните соборски, семакедонски свечености, чиј организатор е Американско-канадската македонска православна епархија. Тоа се традиционални среќавања и празнувања, кои еве повеќе од триесетина години се одржуваат во сите поголеми градови на северно-американскиот континент.

Домаќини овој пат беа Управата, верниците, свештениците на Македонската православна црковна општина Света Богородица од Детроит, најголемиот и најубавиот македонски духовен храм. Тој е изграден и извишен на тие простори и е архитектонска, градителска, световна гордост за сите Македонци каде и

And there, at the Hotel, there were thousands of Macedonians, old and young, who have settled down in the USA and Canada forever. They had left their homes in their Macedonian homeland more than a century ago, and they have been spending their lifetime there planting and growing their American-Macedonian family trees.

The first Monday of September is celebrated as a Labor Day In America. It is a time when several pan-Macedonian and synodal festivals and holidays, which last for several days, are celebrated in the organization of the American-Canadian-Macedonian Eparchy. Those celebrations are traditional meetings and celebrations that, for more than thirty years, have been organized and held in any larger cities on the North American continent.

That time, the hosts were the Administrative Office, believers and priests of the Macedonian Orthodox Church Community St. Bogorodica of Detroit, the largest and most beautiful Macedonian spiritual temple. It was built on that place and now it is as high as it is an architectural, constructional

Со митрополитот Методиј и амбасадорот Јолевски • With Metropolitan Metodij and Ambassador Jolevski

да се задомени на големиот прекуокеански континент.

Организаторите сторија сè, гостите, соборјаните, црковните достојници и сите намерници од каде и да се, да се чувствуваат прекрасно и заеднички да поминат убави продолжени викенд-дни, токму онај прочуениот автомобилски центар, и по многу нешта необичниот и интересен град Детроит.

Бошко Рајчовски-Пелистерски беше дел од соборските масовни празнувања, беше дел од домаќините кои на сите начини се трудеа и тоа буквално за сè да им угодат на гостите дојдени од Торонто, Њујорк, од Кливленд и Хамилтон, од Њу Џерси и Виндзор, од Лос Анџелес и Синсинати, од Бафало и Колумбос, и од каде ли сè не од големиот северноамерикански континент за да бидат заедно, за да ја продолжат ретката и убава традиција.

Како искусен новинар и еден од најуспешните и најдолговечните журналистички, поточно радиоводителски имиња, Бошко Рајчовски - Пелистерски, само редеше лента до лента, снимајќи ворепортерскиот диктафон многу разговори, кажувања, импресии, доживувања, очекувања и желби на соборјаните. Во исто време, тој се движеше од место до место, од сала во сала снимајќи делови од богатата програма со која младите играорци и песнопјци го збогатија културно-забавниот колаж на семакедонските дни во Детроит.

Токму затоа така успешно и така умешно, би рекол, мајсторски го овековечи низ етерот Црковно-народниот собор во Детроит, во државата Мичиген. Бошко Рајчовски нас дојденците од стариот крај, кои бевме неколкумина, како Димитар Керамичиев, претседател на Матицата на иселениците, Томислав Стојановски-Бомбај, како пратеник на Собранието на Република Македонија, Фиданка Танаскова и Мирослав Спировски, како уредници и новинарина „Нова Македонија“ и авторот на монографијата во својство на заменик-претседател на државната Комисија за односи со верските заедници, не остави со едно многу пријатно чувство и долго сеќавање. Имено, во далечна Америка, токму, ете тука, во градот Детроит, тој Бошко Пелистерски, на самосвоен, во негов препознатлив оригинален стил, на многу ефектен начин, со патриотски дух и порив, силно ја афирмира македонската вистина, македонското име, минато и сегашност, ги афирмира нашите национални достоинства, ја афирмира Република Македонија.

and holy pride for all Macedonians no matter where they are settled down over that huge transoceanic continent.

The organizers did their best so that all guests, synodal and church dignitaries, as well as all unexpected guests could feel well and spend that prolonged weekend just in the most famous car center – in Detroit which is interesting but also unusual city for so many things.

Boshko Rajchovski-Pelisterski was a part of those mass synodal celebrations, he was a part of those hosts who made considerable efforts, who literary did everything to satisfy and please the guests that came from Toronto, New York, Cleveland and Hamilton, from New Jersey and Windsor, Los Angeles and Cincinnati, from Buffalo and Columbus and from any other places of the huge North American continent to be together, to continue that rare and great tradition.

Being an experienced journalist and being one of the most successful and long-lived journalistic names, more precisely one of the radio-directorial names, Boshko Rajchovski-Pelisterski used tape after tape recording on his dictaphone many conversations, talks, impressions, experiences, expectations and desires of those gathered. At the same time, he went from place to place, from hall to hall recording parts of that productive program by which the young folk dancers and singers enriched the diverse cultural-performing collage of those pan-Macedonian days in Detroit.

That is the reason why so successfully and, I would say, so skillfully he has immortalized through the ether that convocation in Detroit, in the state of Michigan. Boshko Rajchovski-Pelisterski made us, a few newcomers from the old fatherland, i.e. Dimitar Keramichiev, President of the Matica na iselenicite, Tomislav Stojanovski-Bombaj, MP, Fidanka Tanaskova and Miroslav Spirovski, editors and journalists of the “Nova Makedonija” newspaper, and the author of this monograph in the capacity of Deputy-President of the National Commission for the Relations with the Religious Communities, feel well and store lasting memories. To explain, exactly there, in the faraway America, in the city of Detroit, that very Boshko Pelisterski strongly affirmed in an independent, in his recognized and original style, and very efficiently, with patriotic spirit and impulse, the Macedonian truth, name, past and presence; he has been affirming our national dignities, our Republic of Macedonia.

На „Мостовиг во Струга, 2007 • At the 2007 Struga Poetry Evening (“The Bridges”)

ЉУБОЈНО ВЕ ПОКАНУВА НА

32-рите ЉУБАНСКИ ИЛИНДЕНСКИ СРЕДБИ

31 ЈУЛИ, 1 и 2 АВГУСТ 2005 ГОДИНА
(Недела, Понеделник, Вторник)

III ДЕЛ

МАКЕДОНИЈА, ВО СРЦЕ ТЕ НОСАМ

- Многубројни активности
- 50 години литературното творештво
- Доаѓањата во Македониј

PART III

MACEDONIA - I LOVE YOU WITH ALL MY HEART

- *His Numerous Activities*
- *50 Years of His Literary Creative Work*
- *His Comings to Macedonia*

ПРЕСПА

*Преспо, преспи на моите гради
да можам на сон да те видам,
да те видам и нарадувам,
легенда да направам.*

*Преспо, преспи на моите гради
на сон да ги прејдам твоите венци,
да се искачам на Пелистер,
да пречекорам на Галичица.*

*Штом рана зора пукне
сон да изгубам, да се пробудам,
со езерска вода да се плиснам,
рана да заранам.*

*Преспо, преспи на моите гради
јунак ќе бидам
за тебе ќе пеам
цар Самуил ќе споменувам.*

Бошко Рајчовски-Пелистерски
("Дамари")

Градоначалникот на Општина Ресен, Димитар Бузлевски, со преспанските иселеници
Dimitar Buzlevski, Mayor of Resen, with the people of Prespa from the diaspora

МНОГУБРОЈНИ АКТИВНОСТИ

*“Да живееш, значи да се бориш -
робот за слобода, а слободниот
за совршенство.”*

Јане Сандански

Потолкуте години катадневно поминати во халите на автомобилскиот гигант „Крајслер“, Бошко му рече збогум на тоа секојдневие. Пензионирањето за Бошко Рајчовски значеше спочеток на еден сосема нов живот. Една од

HIS NUMEROUS ACTIVITIES

*To live means to strive – a
slave for freedom,
a free man for perfection.*

Jane Sandanski

After spending so many years in the workshops of the automobile giant Chrysler, Boshko said good-bye to that daily routine. For him, his retirement meant a beginning of a completely new life. One of the changes was that he started living in

Интервју со поранешниот претседател на РМ, Киро Глигоров
Interview with Mr. Kiro Gligorov, former president of the Republic of Macedonia

промените беше тоа што тој во летниот период живее во Детроит, а во зимскиот на Флорида, каде и се задоми. Тргна по патеките на голем број Македонци кои како птици преселници од север се селат на југ, на Флорида. А, таму, во тие прекрасни предели со извонредно добри климатски услови, секој живее и се забавува на свој начин. Но, значајно е тоа што луѓето од север сонуваат во зимскиот период да бидат на Флорида.

Бошко Рајчовски не мирувани на јужните делови во САД. Таму, каде што поминува, речиси, половина време од годината, стана активен член во Македонската православна црква Свети Димитрија на Флорида. Таа е една од новоформираните духовни храмови на Македонците кои постојано живеат на тие простори, но и на оние кои „како мечките“ презимуваат на Флорида. Црквата е центар за сите намерници од Северна Америка и претставува идно духовно светилиште и вистинско место за собирање на Македонците.

Во исто време пензионирањето му овозможи на Бошко Рајчовски – Пелистерски почесто да ја посетува првата татковина, Македонија. А, притоа, родното место Љубојно никогаш и ниту во еден момент не го заборави. Тоа му остана во неговото срце. Така, секоја година во Љубојно тој е максимално вклучен во прославата на илинденските свечености, во организирањето на Илинденските средби, манифестација која веќе стекна своја традиција на угледни средби. Неговите пријатели, исто така, иселеници: Миле Паспаловски, Владо Паспаловски Џан Христов, покојниот Владо Пашариковски и други, се иницијатори за организирање на Илинденските средби во Љубојно.

Со Амбасадорот на САД, Ричард Батлер •
With the US Ambassador Richard Butler

Detroit during summer and living in Florida during winter where, in fact, he has settled down. He has taken the route that many Macedonians use who, like migrant birds, travel from the north to the south, to Florida. And there, in those wonderful areas that have exceptionally favorable climatic conditions, everybody lives and entertains according to their liking. But, it is important that people on the north dream about living in Florida during winter.

However, Boshko Rajchovski doesn't relax even in the southern parts of the USA. There, where he spends almost half of the year, he has become an active member of the Macedonian Orthodox Church of 'St. Dimitrija' in Florida. It is one of the newly established spiritual temples of the Macedonians who live in those areas, but also of those who 'hibernate' like bears in Florida. That Church is a center for all unexpected guests from North America and it is going to become a spiritual place of worship and real gathering place for Macedonians.

In addition, his retirement has enabled him to visit Macedonia, his first homeland, more often. And, every moment during his visits there, he has never forgotten his birth place, his Ljubojno. It has got a special place in his heart. Therefore, each year he is included in the celebration of the Ilinden festivities, in the organization of the Ilinden meetings – a manifestation which has developed into tradition of holding reputable meetings. His friends, also immigrants, such as Mile Paspalovski, Vlado Paspalovski, John Christoff, his departed friend Vlado Pasharikovski, and others were initiators of organizing the Ilinden Meetings in Ljubojno.

Both Ljubojno and Boshko live for Ilinden; many people of Ljubojno often say so. His name is closely connected with the Ilinden manifestations. Fidanka Tanaskova, well-known journalist and publicist from Skopje and a many-year journalist of The Nova Makedonija newspaper and correspondent for the Macedonian radio programs in Cologne, Germany and in Melbourne, Australia, has covered a gathering in Ljubojno and on one occasion later she published the following report:

Ljubojno, Prespa, Macedonia. A pleasant summer evening in August. It is a holiday today - the Ilinden festive occasion which is both holy and popular. Thousands of young and grown persons, natives of Ljubojno and newcomers, have gathered in the center of the village, in 'Polena', in the center of the famous Ljubojno which is Boshko's eternal love. A quiet wind is swaying now from the spacious Prespansko Ezero and then from the Pelister bringing along fresh cooling air in this solemn ambience to be remembered forever.

Љубојно и Бошко живеат за Илинден, така често пати велат многумина љубанчани. Неговото име е тесно поврзано со илинденските манифестации. Престојувајќи во Љубојно, познатата новинарка и публицист од Скопје, Фиданка Танаскова, долгогодишен новинар на весникот „Нова Македонија“ и дописник на македонските радиопрограми во Келн, Германија и Мелбурн, Австралија, го следеше соборот и потоа го објави овој запис:

Љубојно, Преспа, Македонија. Пријатна летна августовска квечерина. Празник, илинденски, световен, општонароден. Илјадници млади и возрасни, тукашни и гости, дојденци и добронамерници, се изнасобрани среде село на „Полеа“, среде чуеното Љубојно, љубовта, вечна Бошкова. Тивко ветре пирка те откај ширното Преспанско Езеро, те пирка откај Пелистерот и донесува пријатен разлад во овој празничен амбиентален незаборавник.

Грмат тапани, ечат камбани. Врие од народ кому уште на влезот во селото и низ сите сокаци, на огромни плакати, на македонски и на англиски јазик, домаќините му посакуваат најсрдечно добредојде и, секако, незаборавен помин и весела дружба.

Растрчаните и вредни домаќини, организаторите на Илинденските средби во Љубојно, на Илинденските денови на културата, кои неуморно работеа ден и ноќ, најпосле можат да здивнат.

Drums are thundering, church bells are ringing. Even the access road to the village was teeming with people, not to speak about the streets. The hosts have used huge posters and placards in Macedonian and in English language to welcome warmly their guests wishing them unforgettable event and jovial happening.

The hard-working and painstaking hosts who were occupied themselves to prepare everything for that event, as well as the organizers of the Ilinden Meetings in Ljubojno, of the Ilinden Days of Culture, who worked inexhaustibly during day and night, could take a rest at last.

Boshko Rajchovski-Pelisterski, one of the greatest enthusiasts who was bursting with ideas, a native man of Ljubojno who has been a Detroit migrant for decades, a poet, journalist, activist, businessman and, certainly, a patriot is approaching and climbing up the stage.

There is a strong message in his appropriate and solemn speech. There is a warmth, happiness and sadness in it. Happiness for holidays and celebrations, for Ljubojno which is alive with people, but there is sadness about those who are separated, about migrant workers, the displaced, about deserted homes and about villages without their villagers. A lot of people are moved to tears.

On the eve of Ilinden, on the eve of the 32nd Ilinden Meetings of Ljubojno on 1 August, Boshko

Интервју со поранешниот претседател на РМ, Борис Трајковски
Interview with Boris Trajkovski, former president of the Republic of Macedonia

На бината се искачува еден од најентузијастите, и полн со идеи, тука-родениот, а со децении веќе детроитски преселник, Бошко Рајчовски - Пелистерски, поет, новинар, активист, бизнисмен и, секако, патриот.

Има силна порака во неговиот пригоден, свечен говор. Има топлина, има радост и тага. Радост за славјата и празниците, за преполното Љубојно кое вечерта изгледа импозантно, но има и тага за разделените, за гурбетџиите, за раселените, за опустените домови и празните села. На многумина солзи им се полнат очите. Вечерта спроти големиот ден Илинден, на 32 Љубански и Илинденски средби првоавгустовски, Бошко со одбрани зборови, со искрена, топла, силна порака, се заблагодарува за присуството на многуброен негов македонски народ. Им се заблагодарува на сите кои, ете, дојдоа среде селото, заедно да му се радуваат, да го слават Илинден, да ја величат манифестацијата, и да сторат сè таа да остане традиција многу години. А, на последната средба во 2005 година деновите ги збогатија, Ламбе Алабаковски, перспективна ѕвезда од Љубојно, кому му предвидуваат успешна кариера, потоа настапија Татјана Лазаровска, Јасмина Мукаетова и шоуменот Гоце Арнаудов следени од оркестарот „Биоритам“.

Бошко вели, некогаш вриеше Љубојно. Вриеше и на празник и во делник. Преполни

is expressing his gratitude and thankfulness for the presence of so many people, Macedonian people, with chosen words, sincere, warm, and strong message. He is expressing his appreciation to each of them who have come here, in the center of the village, to celebrate the Ilinden together, to magnify this manifestation and to make their best to maintain this tradition for many, many years to come. And the days of the 2005 Meetings were enhanced by the presence of Lambe Alabakovski, a rising performer star of Ljubojno, of Tatjana Lazarovska, Jasmina Mukaetova and Goce Arnaudov, a singer and showman, accompanied by the 'Biorhythm' orchestra.

Some time ago Ljubojno was teeming with people, Boshko says. It was teeming with people both during holidays and on weekdays. The houses used to be full of life, there used to be flower gardens and yards, fields were full of workers, songs were sung in meadows, horses thudded in the woods, while young women and men were the best decoration in this small place of ours. Festivities, weddings, baptizing ceremonies, gatherings, churches and monasteries and unforgettable holidays there. Ah, what a wonderful time it was!

And now, during this evening, young boys and girls are going to sing and dance, recite and welcome us all, while we are going to be enraptured

Со г-дин Злат Миловановиќ, сопругот на американската амбасадорка Миловановиќ и претседателот на Матичата • With Mr. Zlat Milovanovic, spouse of the US Ambassador Gillian Milovanovic and the President of the Immigration Agency

Љубојно - дел од архитектурата • Ljubojno – a part of its architecture

Домот на културата - Љубојно • The Cultural Home of Ljubojno

СИНЕЦ

*Љубојно, ти изградив чешма бела
за да се сетиш на мојата блага крв.*

*Љубојно, во секое твое бистро око
мојата младост како солза гори.
Јас знам оти над тебе како сокол
ќе цветам во сите винени зори.*

*Љубојно, ти изградив чешма бела
за да се сетиш на мојата блага крв.*

*Бошко Рајчовски-Пелистерски
(„Дамари“)*

Пред чешмата на средсело во Љубојно, 1971 • In front of the drinking fountain in the center of Ljuboyno, 1971

куќи, цветни дворови, натежнати градини, се белееја полињата од аргати, ечеа песни по ливадите, во горите топотеа коњите, а момите и ергените беа преубавиот декор на ова наше место. Славја, свадби, крштемки, собири. Цркви и манастири, во нив празници незаборавни. Ах, какви времиња беа тоа.

А, сега еве, вечерва, овде, младоста ќе пее и ќе игра тука пред вас, ќе рецитира, ќе ве поздравува, а ние ќе се воодушевваме од виртуозноста на момчињата и девојките, рече Бошко, и веднаш потоа, прочита неколку свои песни. Неговите стихови прозвучија како духовна магија, бидејќи тие се од дното на неговата душа и се мост на Љубојно, на Преспа со Детроит, со Мичиген. Мост меѓу неговите две татковини - Македонија и Америка. Во нив има и љубов мајчинска и чемер од проклетите разделби, има и носталгија и, секако, надеж и верба исконска.

Одедна громогласен аплауз. Народот во неговите стихови ги препозна и носталгијата за родниот крај и љубовта за Љубојно и желбата, секогаш кога може и тој и сите наши иселени браќа по род, да доаѓаат и никогаш ниту тие, ниту нивните потомци да не ги забораваат корените, домовите, огништата, синорите, татковината и мајковината. Бошковите стихови допреа до срцата на многумина присутни. Тој навистина вешто умееше сето тоа да го пренесе и порача. Долго траеја спонтаните аплаузи и извици.

Ќе се памети и долготројното оро сенародно среде село извиено и со старо и младо накитено, дури докај багемите. Еден крај друг играа во македонскиот богат и надалеку чуен ритам и моми и ергени, и невести и младоженци и свекрви и сватови, и тетки и стриковци и баби и мајки и татковци и дедовци. Играа на оро, блиски роднини, пријатели, соседи, соселани, сограѓани, намерници, соборјани, славеници.

Секој беше дел од прекрасната атмосфера која, верувам, ќе се памети во Љубојно, ќе ја паметат тие кои ја доживеаја. И таа вечер беа дел од неа под Пелистерот. Многумина воздивнуваа гледајќи потаму во овој пограничен дел, каде што чиниш дека само рака ако пуштиш, нашата Егејска Македонија со дланка ќе ја доприш, оти е веднаш тука, близу а, за жал, е толку далеку, ете, веднаш зад шумовитите ридови и долини.

Манифестацијата на преспанските Илинденски средби останува во анализите. Љубојно и љубанчани се претставија како одлични организатори и домаќини. Придонесот на братот Бошко Рајчовски со другите од Одборот кои му помагаа беше огромен. И јас како новинар, со задоволство

by and be very proud of their virtuosity, Boshko said and he immediately read several poems that he has written. His verses sounded like a spiritual magic because they came from the bottom of his heart, because they are a bridge between Љубојно and Detroit, between Prespa and Michigan. A bridge between his two homelands – Macedonia and America. There is love in his verses, a motherly love and bitterness from the curse of partings, there is also homesickness and, of course, hope and faith from time immemorial.

A thunderous applause burst. Those present recognized both his homesickness for his native place and his love for Љубојно, as well as his desire that he, himself, and all those blood related-migrant workers should come here wherever possible so that neither they nor their offspring could ever forget their roots, their homes, their hearths and homes, their motherland and fatherland, and its boundary lines.

Many of those present were touched by the verses of Boshko. He could really convey and produce all that in a very skilful manner. Spontaneous applauses and exclamations could be heard for very long time.

The long folkdance, played in the middle of the village by both the old and the young, twisting so far as to the acacias will be remembered. Young women and young men, bride and bridegrooms, mothers-in-law and fathers-in-law, aunts and uncles, grandmothers and grandfathers, mothers and fathers, they all, next to each other, were dancing in the Macedonian rhythm which is rich and famous far and wide. Close relatives, friends, neighbors, fellow-citizens, unexpected guests, guests of honors, fellows, compatriots were dancing.

Each of them was a part of that wonderful atmosphere which, we believe, shall be remembered in Љубојно, shall be remembered by those who experienced it personally and were a part of that night under the Pelister. Many of them sighted with pain looking far away at this cross-border region where it seems that if anyone only stretches ones hand, they will touch our Aegean Macedonia with their palm, where it seems that it is just right here, at a very close distance, but unfortunately it is so far away, and yet just behind those wooded hills and valleys.

The manifestation of the Ilinden Meetings in Prespa is recorded in the annals. Љубојно and the people of Љубојно proved themselves to be excellent organizers and hosts. The contribution of Boshko Rajchovski, our brother, along with the contribution of other members of the Council who assisted them, was significant one. And I, as

го опишав тоа што го запаметив, го меморирав од илинденското чествување, празнично, свето, светло, преубаво, во нашето, во Преспанското, во македонското Љубојно, една летна топла вечер, на само чекор до славниот национален ден Илинден, на самиот почеток од новиот, трет милениум, вели Фиданка Танаскова.

Бошко Рајчовски-Пелистерски, меѓу другото, во Љубојно е познат и по следните активности: Чешмата што е бетонирана на сред село е еден мал дар од него. Во 2000-та година, беше промовирана неговата книга „Тој не се врати“, кога во знак на благодарност, за сите присутни приреди заеднички ручек под тремот на црквата Свети Јован Богослов во Љубојно, на кој присуствуваа голем број видни личности од општествениот и културниот живот. Повеќе години соредорганизира присуство и гостување на фолклорни групи, ансамбли, истакнати личности од уметничкиот свет, општественици, амбасадори и луѓе вљубеници во пишаниот збор. Една од иницијативите, која се надева дека ќе биде и реализирана, е неговата искрена желба да организира „Фолк - фест Преспа во Љубојно“. Секогаш со многу чувства и со восхит зборува за Љубојно, за средбите, за Македонија. Тој е голем вљубеник во своето родно место и, токму поради таа негова огромна љубов, по повод неговиот шеесетти роденден издаде и ЦД со песни токму за Љубојно и преспанските печалбарски села.

Љубовта кон родното место и татковина Бошко ја изразува на различни начини. Меѓутоа, се чини, наредните редови се трогателни. Имено, Бошко напиша:

Со гувернерот на Миџиген, Џенифер Малхерн Гранхолм
With the Governor of Michigan, Jennifer Mulhern Granholm

a journalist, have described with pleasure what I remembered and saved in my mind from that Ilinden celebration in our Macedonian Ljubojno in the Prespa region which was holy, bright, more than beautiful, one hot summer evening, just in the eve of the glorious national Ilinden, at the very beginning of the third millennium, says Fidanka Tanaskova.

Boshko Rajchovski-Pelisterski is known in Ljubojno, in addition to other things, for the following activities: the drinking fountain, which was cemented in the middle of the village, is a small gift from him; In the year 2000, when his book titled "He didn't come back" was promoted, he, as a token of gratitude, hosted a lunch under the porch of the Church of St. John the Baptist in Ljubojno for all those present, which was also attended by a great number of prominent officials from the social and cultural life. He has organized the performances and touring of folk dance groups, ensembles, notable persons from the world of arts, social workers, ambassadors and men in love with the written word for several successive years. One of the initiatives which he hopes that shall be really realized is his sincere desire to organize a 'Folk Fest Prespa in Ljubojno'. He always speaks about Ljubojno, about those meetings, about Macedonia with many feelings and great delight. He is a great lover of his native place and due to his great love he, on the occasion of his 60th birthday, produced a CD with songs about Ljubojno and the Prespa migrant-worker villages.

Boshko expresses his love for his native place and his homeland in different ways. However, it seems that the following lines are very emotional and touchy for the author of this monograph. Namely, Boshko has written:

"My last will and testament to my family is that my last resting place be in Ljubojno. And I am also conveying another message that the village, the grandfather's house, hearth and home, are to be never forgotten. I would like to express my great gratitude to all friends of mine who have highly appreciated my work and activity be it in the cultural, or religious, or journalistic life whether in Detroit or in Ljubojno. Let me also add that it is my special honor that some of my friends, with whom I used to cooperate closely, have placed their trust in me and that I do appreciate their share".

A new chapter in the life of Boshko

„Аманет им оставам на мојата фамилија, нагласува Рајчовски, последното почивалиште да ми биде во Љубојно. А оставам уште една порака, селото, дедовскиот конак, огништето и домот, никогаш да не се забораваат. До сите мои пријатели кои високо го ценеа мојот труд, било во културниот или во црковниот и новинарскиот живот, во Детроит, или во Љубојно, сакам да им изразам една огромна благодарност. Да го кажам и тоа дека ми претставува посебна чест што некои мои пријатели со кои блиску соработував, и имаа полна доверба во мене, дека и јас многу го ценам нивниот удел”.

Ново поглавје во живеењето на Бошко Рајчовски – Пелистерски се отвори во 1987 година кога беше на одмор во Австралија и пред себе и пред своите пријатели вети дека повторно ќе ги посети. Истата година отиде и во Русија на одмор. Желба му беше да го посети Санкт Петербург, онака среде лето, кога навистина е убаво да се види и прошета овој стар раскошен град.

Во овие биографски страници посебно место заслужуваат неговите родители, неговите сакани, мајката и таткото. Кога зборува за нив овој поетски деец, веднаш му навираат многу и убави и тажни чувства, спомени, непробол...

„Во 1987 година во месец јуни, почина мојот татко. Десетина години потоа и мојата мајка ја прости Господ. Нивниот вечен дом е во Љубојно. Голема тага и болка, голема празнина во мојата душа беше и останува губењето на двајцата сакани родители.

И затоа аманет оставам да бидам погребан во моето село. Неизмерно сум им благодарен на моите татко и мајка кои ме донеле на свет, ме одгледале, правилно ме воспитале, ми дариле многу љубов. Никогаш не им погрешив. Никогаш не употребив грд збор. Никогаш не сум влегувал во конфликти и тепачки, ниту, пак, некому должен сум му останал. Тие ме научија силно да ја сакам мојата нација и вера. За добротата на моите родители и соселаните пофално зборуваат. Татко ми беше примерен земјоделец и бригадир во задружното живеење. Со мајка ми дојдоа во САД каде и работеа сè до нивното пензионирање. Во знак на благодарност на моите родители за сè она што тие сторија за мене, во 1984

Rajchovski – Pelisterski was opened in 1987 when he was in Australia on holiday and when he promised himself and his friends that he would visit them again. The same year, he went in Russia of holiday. His desire was to visit Saint Petersburg in the middle of the summer when it is really wonderful to see and take a walk in that old luxurious city.

His parents, his beloved mother and father, deserve a special place on these biographical pages. When this notable poetic creator speaks about them, many happy and sad, as well bad memories and feelings impossible to cure gush out...

“My father passed away in June 1987. Ten years later it was the will of God that my mother also passed away. Their eternal resting place is in Ljubojno. The sad loss of my beloved parents caused me great sadness and suffering, a great emptiness in my soul. And therefore, I made my will that I be buried in my native village. I am endlessly grateful to my father and my mother that they had brought me into the world, raised me in the approved manner, and given me so much love. I had never offended them. I had never said a rude word to them. I had neither come into conflict and fight with anyone, nor had I been indebted to anyone for anything. They had thought me to love, very strongly, my nation and my faith. The fellow citizens also praise the goodness and kindness of my parents. My father was a pattern of a good farmer and outstanding worker in the social life. He and my

Со Амбасадарот на Велика Британија, Ричард Балтиморе и неговата сопруга • With the UK Ambassador Richard L. Baltimore and his spouse

Поранешниот претседател Борис Трајковски, Сандра и Бошко • Sandra and Boshko with the former president Boris Trajkivoski

година, им организираше „Златна свадба“-педесетгодишен јубилеј на кој присуствуваа над петстотини гости”, со гордост појаснува Бошко.

Инаку, Бошко Рајчовски во текот на неговиот живот работи и се труди да постигне што повеќе на сите полиња и во сите сфери со сè што ќе се зафател во животот. За илустрација ќе нагласиме дека веднаш по работното време, трчал во радиостаницата, за да ја води македонската радиопрограма. Организираше концерти, игранки, натпревари, промоции и многу други културни активности, кои ги правел со многу посветеност и труд, со многу желба да бидат секогаш успешни, и тие во неговата меморија остануваат како нешто вредно и трајно.

Сепак, чинам дека посебно место во неговите сеќавања е, на пример, првата црковна богослужба во изнајмената катедрала на Ван Дајк во Детроит. Потоа, неговата македонска радиопрограма. Организирањето на низата свечености како онаа за избор на Мис на Македонија. Сето тоа е убав спомен за човек кој максимално вложил енергија, идеи, труд и ангажман.

Мора да се нагласи дека своевидно поглавје во сета таа широка лепеза на активности зазема неговото директно учество заедно со Џан Христов во основањето на љубојнското друштво во Детроит. А, таму, на тие американски простори, покрај друштвото „Преспа”, доселениците од Љубојно се организирани и во свое селско друштво „Љубојно”, кое е основано во 1992 година. Треба да се истакне дека во градот Детроит живеат над 100 семејства од Љубојно, а, исто така, ги

mother came in the USA where they worked until their retirement. As a token of my gratitude towards my parents for everything they had done for me, I arranged their golden wedding anniversary in 1984 which was attended by more than five hundred guests,” explains Boshko proudly.

Throughout his life Boshko Rajchovski has been working and making efforts to do as much as possible in all fields and spheres of his activities. It should be underlined, just for illustration, that after his working time he used to immediately go to the radio station to direct the Macedonian radio program. When he has organized concerts, dances, beauty contests, promotions and other cultural activities he used to be ardently devoted to his goal - to make them a big success and therefore those activities have remained in him as valuable and lasting memories.

However, it seems that, for example, the first religious service in the hired cathedral of Van Duke in Detroit has a special place in his memories. Also, his Macedonian and Yugoslav Radio Program. The organization of an array of ceremonies and celebrations such as the Miss Macedonia competition. Those activities constitute a pleasant memory for a man who has invested maximal energy, ideas, efforts, and active engagement.

It should be underlined that his direct participation, together with John Christoff, has a special chapter in that impressive array of activities in the establishment of the Ljubojno Association in Detroit. And there, in those large American areas, in addition to the Prespa Association, the emigrants from Ljubojno have organized themselves also in the Ljubojno Association which was established in 1992. It should be pointed out that only in the city of Detroit there are more than 100 families from Ljubojno, but Ljubojno families live also in other American cities, such as in Chicago - about 20 families, then in Ohio, in California, as well as in Canada. It is assumed that

Со канадскиот парламентарец Луј Темелковски
With the Canadian MP Luj Temelkovski

има и во други американски градови, на пример, во Чикаго, околу 20 семејства, потоа во Охајо, во Калифорнија и во Канада. Се претпоставува дека на овие простори на Северна Америка има околу 300 семејства од Љубојно. Со други зборови, Детроит го има второто по големина Љубојно каде нашите традиции продолжуваат да се одржуваат и негуваат и тоа се богатства кои треба да ги наследат новите генерации наши љубојнчани, наши американски Македонци во Детроит, во Мичиген. Посебна грижа води друштвото за селото Љубојно. Со негови средства се одржуваат црквите, гробиштата и други комунални објекти во Љубојно. Во 1993 година е спроведена посебна хуманитарна акција за собирање средства за купување на лекови за амбулантата во селото, акција за која најголем удел има Џан Христов заедно со покојниот Владо Пашариковски. Истата година произлезе и идејата да се соберат пари и за изградба на патот од селото до манастирот Свети Петар.

Друштвото „Љубојно“ еднаш годишно на празникот Свети Атанас (летен), обично на 15 мај (најблиската сабота или недела) организира пикник, како сеќавање на селската слава, која вековно се одржувала во манастирот Свети Атанас во Љубојно. На тој ден се организира и играчка, на која се покануваат сите Македонци доселеници во Детроит, а исто така, и љубојнчани од другите делови на Америка.

there are about 300 families from Ljubojno living in North America. In other words, according to its size Detroit is the second Ljubojno where our traditions are followed and maintained and they, being our riches, should be inherited by the new generations of our Ljubojno people, by our American Macedonians in Detroit, Michigan. This Association provides a special support and assistance to the village of Ljubojno. It financially supports the maintenance of the churches, cemeteries and other public facilities in Ljubojno. In 1993 a special humanitarian campaign was carried out for raising funds aimed at purchasing medicines for the village clinic. It was a campaign in which John Christoff together with the demised Vlado Pasharikovski, had the greatest share. The same year, an idea was developed to collect money also for building a road from the village to the St. Peter Monastery.

The Ljubojno Association organizes an annual picnic, usually on 15 May or on the nearest approaching Saturday or Sunday, during the summer feast of St. Atanas, as a memory of the village feast which is holding in the St. Atanas Monastery in Ljubojno for centuries. On that occasion, a dance is also organized to which all Macedonian emigrants of Detroit, as well as the Ljubojno emigrants from other parts of America, are invited.

Танец - Танес

Настап на „Мостови” 2000 • Performance at “The Bridges” (the 2000 Struga Poetry Evenings)

Настап на „Мостови” 2004 • Performance at “The Bridges” 2004

Борис Христов - Рајчовски • Boris Christoff Rajchovski

ТОЈ НЕ СЕ ВРАТИ

На чичко ми Борис Христов
(Рајчовски)

*Тој не се врати во својот роден сон
и ако срцето му беше дамна тука
и тој остана далечен горски свон
и билка што во туѓи карпи пула .*

*Две старечки сенки се стопија во миг
и како смола црна потече нивната мечта,
копнежот за враќање остана осамен вик
пред туѓинската далечина,
пред овдешната клетва.*

*Во духот ги понесе огромните сенки
на студените води што во него бијат,
а во неговите коси, како топлината тенки,
сè уште родните птици спијат.*

*Тој не се врати назад во својата крв
ни меѓу птиците што за него неат тука,
остана само болката, во градите како црв,
да ја грее на надежта топлата грутка.*

Бошко Рајчовски - Пелистерски
(„Тој не се врати“)

Со Амбасадорот на УНЕСКО Јордан Плевнеш и други гости
With the UNESCO Ambassador Jordan Plevnes and other guests

Со првиот премиер на РМ, академик Никола Кљусев
Academician Nikola Kljusev, the first Prime Minister of the Republic of Macedonia

Прв настап на Струшките вечери на поезијата „Мостовиг 1973 • The first performance at the 1973 Struga Poetry Evening

Македонска Веда

ЗА ЗБИРКАТА ПЕСНИ :

”ТОЈ НЕ СЕ ВРАТИ”

ОД БОШКО РАЧОВСКИ – ПЕЛИСТЕРСКИ
ДЕТРОИТ, САД

АГЕНЦИЈА ЗА ИСЕЛЕНИШТВО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Скопје, 21 Август 2000

Директор

м-р Мартин Треневски

50 ГОДИНИ ЛИТЕРАТУРНО ТВОРЕШТВО

*Орелски крилја как да си метнех,
И в други стр'ни да си прелетнех
На наши места ја да си идам
Да видам Стамбол, Кукуш да видам,
Да видам дали С'нцето и тамо,
Мрачно изгревјат како и вamu.*

Константин Миладинов

50 YEARS OF LITERARY CREATIVE WORK

*How can I get an eagle-wing,
in our well-known places to be
in our part of the world to swing,
to see Stambol, to see Kukus,
to see whether the Sun there
rises so sluggishly like it does here!*

Konstantin Miladinov

Уште од своите рани училишни години,
уште во неговото родно Љубојно, Бошко
Рајчовски почнува да реди стихови како член

Even in his early school days, even in
his native Ljubojno, Boshko Rajchovski, being a
member of the literary section, has commenced

Добитник на наградата на „Мостови“ 2000 • The winner of the “The Bridges” 2000

на литературната дружина, каде меѓу своите врсници посебно доаѓа до израз неговата дарба со перо.

Љубовта кон книгата, кон перото и пишувањето никогаш не го напушти, туку напротив, тоа чувство го држи и денес. Иако беше со многу обврски и со постојан ангажман на работното место во автомобилскиот гигант „Крајслер“, сепак тој ниту во еден момент не можеше без својата голема љубов, без својата поезија, без своите песни. Додека работел мислел на својата поезија и тоа го хранело. Таму, меѓу машините, ги распостилал своите креативни импулси и литературни пориви. Пред него постојано му се вртел ликот на покојниот љубански поет Наум Манивилев-Преспански. Тој, веројатно, му бил идолот па Бошко го следел неговиот пат во поезијата.

Следејќи ги хронолошки, поетските бликови на Бошко Рајчовски- Пелистерски изгледаат вака: Првата стихозбирка што ја објавува во Детроит во 1970 година е насловена како „Дамари“ и е во коавторство со Јосиф Гржловски - Ганде. Таа е поетско остварување со скромни амбиции, но е една од првите стихозбирки што Македонците ги отпечатиле на македонски јазик во прекуокеанските земји. Стихозбирката „Дамари“ содржи 17 песни со излив на силни патриотски чувства, со љубов кон убавото, кон татковината, кон Македонија...

reeling off poetry when his writing talent became apparent.

His love for books and for writing has never left him. On the contrary, he is still cherishing that love. Although he had many obligations and was constantly engaged in the Chrysler automobile giant, he could never, in any moment, managed it without his great love, without his poetry, without his poems. Thinking about writing poems during his working time used to feed him. He used to unfold his creative impulses and literary instincts among the machines in the factory sections. The figure of Naum Manivilev-Prepanski, the demised poet from Ljubojno, was always in his mind. Most probably, he was the idol that Boshko followed on his road to poetry.

Chronologically, Boshko's flashes of poetry could be tracking as follows: his first collection of poems titled 'Damari' was published in Detroit in 1970, with Josif Gržlovski-Gande as a co-author. 'Damari' has been a poetic accomplishment of modest dimension, but it is one of the first collections of poems that the Macedonians in the overseas countries have ever published in the Macedonian language. This collection has 17 poems that pour out strong patriotic feelings, love for the beauty, for Macedonia, the fatherland...

The following text about Boshko Rajchovski and his collection of poems 'Damari' was published in The Večer newspaper in September 1971:

Интервју со добитникот на Златниот венец 2007, Палестинецот Махмуд Дарвиш
Interview with the 2007 Golden Wreath Winner, the Palestinian Mahmud Darvish

За Бошко Рајчовски и неговата стихозбирка „Дамари“, во септември 1971 година во весникот „Вечер“ е објавен следниот текст:

Поезија и новинарство

- Бошко Рајчовски-Пелистерски, уредник на Југословенскиот радиочас во Детроит, САД, кој подолго време се занимава и со пишување поезија (пред извесно време излезе од печат неговата збирка „Дамари“, прва печатена на македонски јазик во овој дел од светот), веќе е три месеци се наоѓа на студиски престој во Скопје:

- Како новинар и поет имав можности за многу средби во татковината со колеги кои досега воопшто не ги познавав. Овие средби особено ќе ми користат во радиоемисијата на македонски јазик во Детроит. Инаку, подготвувам уште една збирка поезија и се надевам дека токму таа ќе биде втората збирка песни на македонски јазик печатена во САД.

- Врутокот на неговиот творечки израз набргу ја донесува и втората книга „Блиски сводови“ која излегува од печат во издание на „Современост“ од Скопје, Македонија, во 1972 година. Таа е посветена на татко му Мијал и содржи 22 песни.

Меѓутоа, литературниот „поход“ на Бошко, се чини дека е најпечатлив и со

Poetry and journalism

Boshko Rajchovski-Pelisterski, director of the Yugoslav Radio Hour in Detroit, USA, who has been also writing poetry for long time (recently, his collection of poems “Damari” was published which is the first collection of poems in the Macedonian language published in this part of the world) has been in Skopje on a study stay for three months:

- As a journalist and a poet, I have had many opportunities to meet colleagues in my fatherland whom I have never met before. These meetings will be of great use to me in regard to the radio show in the Macedonian language in Detroit. Let me add that I am working on the next collection of poems and I do hope that it shall be the second collection of poems to be published in the Macedonian language in the USA.

Soon, the source of his creative stream also brought his second book titled ‘*Bliski svodovi*’ (Near Arches) which was published by the *Sovremenost* of Skopje, Macedonia in 1972. This collection consisting of 22 songs is dedicated to his father Mijal.

However, it seems that the most impressive literary ‘campaign’ of Boshko’s is that imprinted by undelatable traces in his collection titled ‘*Toj ne se vrati*’ (He didn’t come back) published by the Shtrk Publishing House of Skopje in 2000. Dr. Gane Todorovski, poet, professor, diplomat, one of the most significant man of letters within the

Интервју со добитникот на Златниот венец 2006, Кубанката Ненси Мореон
Interview with the 2006 Golden Wreath Winner, Nancy Morejon of Cuba

неизбришливи траги втиснат во збирката „Тој не се врати“ издадена од скопската издавачка куќа „Штрк“ во 2000 година. Рецензијата за „Тој не се врати“ на Бошково задоволство и на задоволство на читателската публика ја напиша едно од најзначајните пера на македонската литература на сите времиња, поетот, професорот, дипломатот д-р Гане Тодоровски. За оваа своја збирка, Рајчовски-Пелистерски ја добива и престижната иселеничка награда Македонска веда. Еве што пишува професорот Гане Тодоровски:

Песни што ја вабат меланхолијата

Третата поетска објава на Бошко Рајчовски-Пелистерски е посег кон самосоопштување низ песна. Всушност, авторот, на поетскиот збор гледа како на средство што му припомогува да си ја смири душата. Оттука, тој ја ваби меланхолијата преку златните зрнца на стихот, неоти таа кобна птица на депресијата со друго не се подлажува. Но, душата како душа трепери и се вознемирува бидејќи кондензирала во своите фиоки за паметење многу до премногу носталгија, изнасобрала возбудливи емотивни релации со напуштеното огниште, врзала во неразмрсливи јазли густе пластови

Со Вилијам С. Мервин, добитник на Златниот венец 2005 •
With the winner of the 2005 Golden Wreath, William S. Mervin

Macedonian literature of all times, wrote the review for 'Toj ne se vrati' to the satisfaction of Boshko and to the reading public. Rajchovski-Pelisterski has also won the prestigious reward for Macedonian emigrants 'Makedonska veda'. Here is a part of the review written by Gane Todorovski:

Songs that entice homesickness

The third collection of poems of Boshko Rajchovski-Pelisterski is an act of self-expression through a poem. In fact, this author sees the poetic word as a means that helps him calm his soul. Therefore, he entices melancholy and homesickness through the gold grains of the verse as if that fateful bird of depression could not be lured by anything else. But, the soul is trembling and becoming disturbed because it has condensed too much nostalgia in its drawers, it has accumulated exciting and emotional relations with the abandoned hearth and home, it has tied untied knots of heavy piles made of sorrow and grief, it has remembered complex situations. It seems that the poem, the most honest one, the most direct one which is not polished and springs from the bottom of the heart, has a feature of being a personality and therefore it often succeeds in calming the soul when the whirlwinds of pain squeeze it, when the whirlwinds of pain break it up. That healing song confronts those bitter illness of the soul by the soothing caressing of its balmy words.

Boshko Rajchovski-Pelisterski fosters such a poetry. Such a poetry is fostered by many people of ours, scattered all over the world, who have connected their memories about the returnings and about the magic beauty of their old sod with the groans of the written word. Boshko Rajchovski-Pelisterski is of such a profile. He expresses himself through his confession-like and intimate poetic word, and he harnesses his poetic word which is spread out into the branches of his three collections of poems (Damari, Bliski svodovi, Toj ne se vrati) exclusively in the function of making comments about his own destiny – both individual and collective one: he is an emigrant as are many other fellow citizens of Ljubojno, of Prespa, of Macedonia. He has been an emigrant since his youth period, spending his working life in Detroit as a worker in the automobile industry, in Chrysler, but the living ties with his first fatherland have never got broken. In this context, the poetry of Boshko Rajchovski is an exceptionally emotional connection with this birth soil or his fatherland; it is even more than that: it preserves his linguistic expression, it refines his soul in sublime moments, it protects his complex destiny, it guards him against the flames of depression that engulf the soul of the emigrants. This author shall write that „fleeing to poetry is a calling that plows the pit of melancholy”. This is an

тага и јад, меморирала сложени состојби. Се чини, песната, онаа најнепосредната, најнепристрорената, онаа недотераната, изворната, срцебликотината ја има таа особина на ликовитост, па мошне често ѝ успева да ја смири душата кога ќе ја вклетштат виорите на болот, кога ќе земат да ја парчосуваат. Им се спротивставува лековитата песна на тие лути болештини на душата со успокојувачката галежност на мелем-зборовите.

Ваква поезија одгледува Бошко Рајчовски-Пелистерски. Ваква поезија одгледуваат многумина наши луѓе растурени ширум светот, коишто своите паметења за роднокрајните прелести и маѓосни убавини ги врзуваат за воздишките на пишаниот збор. Од ваква профилација е и Бошко Рајчовски-Пелистерски. Тој се изразува низ исповедно-интимна поетска реч и својата, разгрната низ три стохозбирки, поетска реч („Дамари“, „Блиски сводови“ и „Тој не се врати“) исклучително ја впрегнува во функција на коментар на сопствената судбина – индивидуална и колективна: иселеник е како и многумина негови роднокрајци: преспани, љубојнчани, Македонци. Иселеник е од младост, работниот век го минал во Детроит (САД) како вработен во автомобилската индустрија „Крајслер“, но, живите врски со првата татковина не му престанале. Во оваа смисла, поезијата на Бошко Рајчовски е своевидна емотивна врска со неговиот роден крај или татковина (повозвишен термин); таа е дури и нешто повеќе: му го варди јазичниот израз, му ја облагородува во сублимни мигови душата, му ја заштитува сложената судбина, го брани од пламењата на депресиите што им ја обгоруваат душата на емигрантите. Авторот ќе запише дека „бегот кон песната е зов што го заорува трапот на меланхолијата“. Допадлива е оваа негова мисла. Таа е клуч за да се подразбере и да се сфати и да се прифати ова македонско печалбарско пеење и мислење како една сентиментална објава во чиј статус не е неопходно да проникнуваме интервентно, со вонлитературни љубопитства. Ова би требало да каже и да соопшти дека оваа и ваква поезија не е преокупирана и обременета со напори и претензии за пренагласки на литерарност. Но, сепак и сепак, оваа и ваква поетска реч својата содржина и смисла ја гради врз јасни и несомнени заложби и настојби на песната да ѝ се додаде, покрај исповедниот тон, и форма на литературно достоинство.

Значи, разјаснета е позицијата на ова специфично пеење и мислење: стихот на Бошко Рајчовски-Пелистерски не е маркирање на поетската уметност по пат на создавање при-

interesting and pleasing thought of his. It is a key to understand, to comprehend and to accept this Macedonian emigrant reciting and thinking as a sentimental announcement in whose status it is not necessary for us to penetrate in order to intervene with curiosity beyond literature. This should express and reveal that this and such a poetry is not preoccupied and burdened with efforts and pretensions to stress the literality too much. And yet and in spite of that, this and such a poetic word builds its content and meaning on the basis of clear and unambiguous efforts and commitments to add a form of literary dignity to a poem, in addition to its confessional tone.

So, the position of this specific reciting and thinking is cleared: the verse of Boshko Rajchovski-Pelisterski is not to simulate a poetic art by creating an illusion of a poem. This poem-making is original and in its clear and authentic sound of the soul it also has and manifests the essential (sufficient) dose of literature in itself. We do not need to know how and in what way it appears. No matter how much we are to simplify or marginalize or reduce the efficiency or the percentage of the literary education of this author to a minimum, yet it will be necessary for us to underline and emphasize the following about his third collection of poems: the quality of originality, authenticity, naturalness, and of unforcefulness is the basic trademark of this poetic word. It is its essential attractiveness. This poet is an author who prefers directness and straightforwardness.

The way in which Boshko Rajchovski tells us about his personal feelings is related to the expressive postulates of the colloquial word. He does not add tensions of overemphasized importance of a kind of festal sublimity to his verse. This poet is reserved around the ballasts of the pathos which usually accompany the poetry of this kind. His word is pouring down leisurely and unobtrusively and in that way it is rolling down

Интервју со поглаварот на МПЦ, г.г. Стефан
Interview with the Head of the MOC,
His Beatitude Archbishop Stefan

види на песна. Ова песнотворство е изворно, и во својата чистота и автентичен звук на душата ја содржи и манифестира нужната (доволната) доза на литературност. Не ни е потребно да кажеме колку и како тоа се појавува. Дури и да се симплифицира или да се маргинализира или да се минимизира учинокот или процентот на авторовата литературна необразба, во оваа, негова трета по ред стихозбирка, пак ќе биде неопходно да се рече и подвлече: белегот на оригиналноста, изворноста, непристореноста и неприсиленоста е основниот знак за препознавање на оваа поетска реч. Тоа е нејзина суштествена привлечност. Овој поет е автор што ја претпочита непосредноста.

Начинот на кој Бошко Рајчовски ни ја соопштува својата интима е врзан за изразните постулати на разговорната реч. Тој на својот стих не му придодава тензии на пренагласена важностилинанекаквапразничнавозвишеност. Овој поет е дистанциран од баластите на патетиката, кои понајчесто ја придружуваат поезијата од ваков вид. Неговата реч се лее делнички лежерно и делнички ненаметливо и се разлива на тој начин незабележливо, неоти капка шо си го одбира и овозможува природно патот, осмислувајќи си ја намената.

Во стихозбирката „Тој не се врати“, која содржи четириесет и една песна со вкупен износ од околу петстотини и шеесет стихови, Бошко Рајчовски-Пелистерски демонстрира

unnoticeably as if it were a drop that chose and made its natural way, shaping its purpose.

In the collection of poems titled 'He did not come back' which consists of forty one poems, i.e. approximately five hundred and sixty verses, Boshko Rajchovski-Pelisterski has demonstrated his skill in manipulating with rhymes and with a nice taste in a correct way, in respecting the stanza on behalf of a conditional literary balance, in practicing a metric-rhythmical structure of a poem to be included in the national literary tradition. All these are characteristics to which the modern Macedonian poetic practice in its basic orientation does not manifest a special interest nowadays. However, such a poetic commitment of the poet probably neither lowers nor poses a problem to the quality and to the rating of both Boshko's reciting and thinking. The poetic practice of Boshko Rajchovski-Pelisterski is certainly connected with the wonderful and lasting values of the Macedonian poetic tradition and in this framework it finds its appropriate place. The texts of 'Spomeni', 'Bliski svodovi', 'Treba da pronajdat ptici', 'Nosam tazna slika', 'Zeleniot plamen na drvjata' make a stronger impression. They give aroma of a special poetic freshness and substantial attractiveness to this collection. They, most probably, oblige the author to continue to mingle with the poetic word', stated Gane Todorovski.

The following text about Boshko Rajchovski-Pelisterski was published in the 'Makedonija' review

Со амбасадорот на Русија, Агарон Асатур • With the ambassador of Russia, Agaron Asatur

умеење да се ракува со римите коректно и со истенчен вкус, да се почитува строфиката во име на една условна мера на литературност, да се практикува метричко-ритмичката градба на песната како вклучување во националната литературна традиција. Сè ова се одлики кон кои современата македонска поетска практика во својата основна насоченост денеска не пројавува посебен интерес. Но, ваквата поетова поетолошка определба веројатно не го снижува, ниту, пак, го проблематизира ни квалитетот ни рејтингот на Бошковото пеење и мислење. Поетската практика на Бошко Рајчовски-Пелистерски, бездруго, цврсто е врзана за убавите и трајни вредности на македонската поетска традиција и во тие рамки таасигоостварува своето доброместо. Посилен впечаток оставаат текстовите „Спомени“, „Блиски сводови“, „Треба да пронајдат птици“, „Носам тажна слика“, „Зелениот пламен на дрвјата. На оваа песнарка тие ѝ даваат арома на посебна поетска свежина и содржинска привлечност. Тие, најверојатно, го обврзуваат авторот и понатаму да другарува со поетската реч“, изнесе Гане Тодоровски.

Поповод добивањето на „Македонската веда“ во списанието „Македонија“, гласило на Агенцијата за иселеништво, беше објавен следниот текст за Бошко Рајчовски-Пелистерски:

of the Immigration Agency on the occasion of presenting the 'Makedonska veda' award to him:

THE LANGUAGE IS A TRUE FATHERLAND

Within the framework of the summer activities of the Immigration Agency, an Emigrant gathering (Iselenichka sredba) was organized at the Association of the Writers of Macedonia and on that occasion the following awards were presented: Makedonska lira, Iselenichko pero, and Makedonska veda.

That Meeting was opened by Stojmir Simjanoski, Deputy Editor-in-Chief of the 'Makedonija' review of the Emigration Agency who, inter alia, said that "Macedonia is probably the only country in the world that has the most numbered emigration that live out of their fatherland, scattered all over the world being separated from their beloved and dearest ones. Owing to such destiny, the Macedonian is left with no choice but to cry or sing trying in that way to uproot the sadness and give vent to the pain.

And the Macedonian has been singing always and on each occasion, creating unique folk songs and making a genetic testament to the next generations to sing both by using their throat and by using pen... This meeting is dedicated exactly to that magic of the pen and of the reciting that has never been put out. And the Emigration Agency shall continue to attach a special attention to the cultural upgrading of our emigrants not only affirming in that

Настап на „Мостови“ 2006
Performance at the 2006 Struga Poetry Evenings

ЈАЗИКОТ Е ВИСТИНСКАТА ТАТКОВИНА

Во Друштвото на писателите на Македонија, во рамките на летните активности на Агенцијата за иселеништво, се одржа Литературната иселеничка средба на која беа доделени наградите Македонска лира, Иселеничко перо и Македонска веда.

Средбата ја отвори Стојмир Симјаноски, заменик на главниот и одговорен уредник на ревијата „Македонија“ при Агенцијата за иселеништво кој, меѓу другото, рече : „Македонија е, најверојатно, единствената земја на светот од која повеќето од жителите живеат надвор од родината, расфрлени насекаде низ светот и разделени од блиските и најмилиите. Поради таквата судбина на Македонецот ништо друго и не му останувало освен да плаче или да пее, обидувајќи се на тој начин да ја искорне тагата и да најде оддишка на болката.

И пеел Македонецот секогаш и во секоја пригода, создавајќи неповторливи народни песни и оставајќи им на генерациите генетски аманет да пее и со грло и со перо... Оваа средба е посветена точно на таа магија на перото и пеењето која никогаш не згаснала. А, пак, Агенцијата за иселеништво и понатаму ќе му посветува посебно внимание на културното надградување на нашите иселеници, со што не само што ќе се афирмира нивното творештво, туку тоа ќе биде и афирмација на целата култура на Македонија, која не само што барем на тој план имала и има што да му понуди и што да му покаже на светот, туку и по многу нешта е единствена и неповторлива.”

На присутните гости им се обрати и претседателот на ДПМ, д-р Веле Смилевски, кој подвлече дека благодарение на соработката

way their creative work, but also affirming the culture of Macedonia as a whole. On this level, not only this culture has got and is having much to offer and show to the world, but, owing to its numerous features, it is also unique and without equal owing to its numerous features.”

Dr. Vele Smilevski, President of the Association of the Writers of Macedonia, also addressed the present guests underlining that, due to the cooperation with the Immigration Agency, that meeting marked the beginning of a new tradition – that the Macedonian devotees to the written word should get together each year. Namely, their love for Macedonia and for the Macedonian language, their mother language in which they write, is a proof that they, by their creative works in the Macedonian language demonstrate and prove, in the best possible manner, that the borders of our Macedonia are much more broader and beyond the border lines within which we live today. That love of theirs confirms, in the best possible way, the articulated thought that for us, the Macedonians, our true fatherland is in fact the language.

After that, Olga Janevska-Jovanović, Editor-in Chief of the ‘Makedonija’ review, announced the winners of the awards. The competition for those awards was published in March and was open up to the end of July.

The three-member jury, consisting of Stojmir Simjanovski, Rade Siljan and Slave Nikolovski-Katin, unanimously presented the ‘Makedonska veda’ award to Boshko Rajchovski-Pelisterski from Detroit (the USA) for his collection of poems titled “He did not come back”. Rade Siljan presented the award-winning collection of poems and he, inter alia, underlined that the author has been present on our spiritual space for three decades. He was born in the beautiful Prespa village of Ljubojno, but for 36

Промоција на книгата „Тој не се врати“ и доделување на наградата „Македонска Веда“
The book launching ceremony of “He did not return” and awarding the prize „Macedonian Veda”

со Агенцијата за иселеништво со оваа средба започнува една нова традиција, секоја година да се собираат македонските поклоници на пишаниот збор. Имено, нивната љубов кон Македонија и јазикот на кој пишуваат, мајчиниот македонски јазик, се нешта кои зборуваат дека тие со нивното творештво на најубав можен начин покажуваат и докажуваат дека границите на нашата Македонија се многу пошироки од границите во кои ние денеска живееме. Тие на најубав можен начин со своето дело многу убаво ја потврдува изречената мисла дека за нас Македонците, всушност, вистинската татковина е јазикот.

Потоа, главниот и одговорен уредник на ревијата „Македонија“, Олга Јаневска-Јовановиќ ги соопшти добитниците на наградите. Конкурсот за овие награди беше објавен во текот на месец март и траеше сè до крајот на јули.

Тричлената жири-комисија, составена од Стојмир Симјаноски, Раде Силјан и Славе Николовски-Катин, од осумте пристигнати книги наградата „Македонска веда“ едногласно му ја доделија на Бошко Рајчовски-Пелистерски од Детроит (САД) за поетската збирка „Тој не се врати“. Наградената збирка песни на присутните им ја претстави Раде Силјан кој, меѓу другото, истакна дека авторот веќе три децении е присутен во нашиот духовен простор. Родум од прекрасното преспанско село Љубојно веќе 36 години живее и твори во Детроит, САД. Инаку, тој е првиот член на Друштвото на писателите на Македонија од дијаспората и воедно е автор на три поетски книги „Дамари“, „Блиски сводови“ и наградената „Тој не се врати“. Поезијата на Бошко Рајчовски-Пелистерски веќе станува реалност во нашиот духовен простор. Неговите пораки ја имаат моќта на допадливо лирско четиво. Тие ги поврзуваат далечините, ја соединуваат традицијата со сегашноста и во поетското јадро ја кријат вечната тага за родното огниште. По својата прегледност и веќе совладаните уметнички стандарди, оваа книга претставува значајно остварување, препознатлив глас на авторот, а воедно таа е и уверлив доказ дека поезијата нема граници и дека е олицетворение на високите национални и патриотски чувства. Извадоци од нагадените песни и раскази читаше артистот Томе Витанов, вели во својот текст уредникот.

Исто така, по повод добивањето на наградата „Иселеничка веда“ во списанието „Пулс“ новинарот Горазд Томовски го објави следниот разговор со Бошко Рајчовски-Пелистерски:

years has been living in Detroit, the USA. More precisely, he is the first member of the Association of the Writers of Macedonia from the diaspora, and at the same time he is the author of the following three poetry books: 'Damari', 'Bliski svodovi' and the prize-winning 'Toj ne se vrati'. The poetry of Boshko Rajchovski-Pelisterski has already become a reality in our spiritual space. His messages have the power of an attractive lyrical reading text. They connect distances, they unite traditions with the present times and they, in their poetic core, hide the eternal heartache for the birthplace, for hearth and home. Owing to its clarity and artistic standards that have been already mastered by the author, this book is a significant accomplishment, a distinguishing voice of the author, and at the same time it is a conclusive evidence that poetry has no limits and that it is a manifestation of high national and patriotic feeling. Artist Tome Vitanov read excerpts from the prize-winning poems and tales", says the Editor-in-Chief.

In addition, Gorazd Tomovski, journalist, published the following conversation with Boshko Rajchovski-Pelisterski in the Puls Magazine on the occasion of winning the award 'Iselenička Veda':

MACEDONIA – ONE AND ONLY PARTY

Boshko Rajchovski-Pelisterski has been living, working and creating in Detroit (the USA)

Со Претседателот на Друштвото на писателите на Македонија, д-р Веле Смилевски • With Dr. Vele Smilevski, President of the Association of the Writers of Macedonia

МАКЕДОНИЈА – ЕДИНСТВЕНА ПАРТИЈА

Бошко Рајчовски-Пелистерски повеќе од 35 години живее, работи и твори во Детроит (САД). Покрај неговата работа во фирмата „Крајслер“ каде што по 33 годни работасе пензионира, Пелистерски веќе 31 година има своја радиопрограма на македонски јазик „Оро македонско“, активен е околу организирањето на македонското иселеништво во САД, иницијатор за изградба на црквата Света Богородица. Но, тој е поет со неколку стихозбирки објавени во Македонија и во САД и е прв иселеник од Македонија кој стана член на ДГПМ.

Бошко Рајчовски-Пелистерски за стихозбирката „Тој не се врати“ ја доби наградата на ДГПМ „Иселеничка веда“.

Пулс: Ваша голема љубов е поезијата.

Пелистерски: Ова е моја трета книга, но иако сум во пензија, не мислам да одам во пензија кога станува збор за поезијата, за перото. Секако таа ќе остане врежано во мојата душа ми дава утеха и претставува мост со стариот крај – Македонија. Мислам дека сега уште повеќе ќе се посветам на пишувањето, а можеби понатаму ќе се обидам и со прозата, бидејќи некои литературни критичари ми рекоа дека и за овој жанр кај мене постои потенцијал. Но, сега - засега најубаво ги искажувам своите чувства кон Македонија, љубовта кон татковината преку песните, сепак, тие се врежани во мене и ќе ги негувам како дел од моето семејство.

Пулс: Кои се доминантните мотиви во Вашата поезија?

Пелистерски: Мора да признаам дека доминантен мотив или тема во моето творештво е патриотизмот. И покрај тоа што пишувам поезија сврзана за Македонија и нејзините природни убавини, пејзажи, за селото од каде

Со академик Димитар Митрев и поетот Љубен Ташковски, во Детроит • With the academician Dimitar Mitrev and poet Ljuben Taskovski, Detroit

for more than 35 years. Although he has retired following his 33-year working experience in Chrysler, Pelisterski has continued his activity related to his own radio-program titled 'Oro Makedonsko' in the Macedonian language for 31 years; he has been active in the organization of the Macedonian emigration in the USA, he was an initiator for building the Church of St. Bogorodica. But he is also a poet who has published several collections of poems in Macedonia and in the USA, and he is the first emigrant from Macedonia who has become a member of the Association of the Writers of Macedonia (AWM).

Boshko Rajchovski-Pelisterski has won the AWM award 'Iselenička veda' for his collection of poems titled 'He has not returned'.

Puls: Poetry is your great love.

Pelisterski: This is my third book and although I am in retirement, my intention is not to be retired when it comes to poetry, to pen. Certainly the poetry will remain impressed in my soul to which it gives comfort, a bridge with the old country – with Macedonia. I think that now I am going to dedicate myself even more to poetry and maybe later I will also try prose since a few literary critics have told me that I have potential also for that genre. However, for the time being I express my feelings for Macedonia, my love for my homeland in the best possible way through poems which have been engraved in my heart and I am going to nurture them as a part of my family.

Puls: What are the dominant motives in your poetry?

Pelisterski: I must admit that the dominant motif or dominant theme in my creative work is patriotism although I also write poetry related to Macedonia and its natural beauties, landscapes, to the village where I was born ("Ljubojno, I have built a white drinking fountain to you to remember my mild blood") and to anything that stirs my memories for those places where I have spent my childhood.

Puls: How do our people in Detroit experience your creative work?

Pelisterski: After Toronto, Detroit is the second largest Macedonian emigrant colony where more than 40,000 Macedonians live. Not only my creative work, but also the program in the Macedonian language which I have been broadcasting for more than 31 years give me rise to admit that our people, who mainly work in factories for more than 12 hours a day and had so little time for poetry in the past, are more and more interested in the written word about their native country as the years go by and I think that it is good that their 'souls' are opening also on this level. I am happy that there are young people who have entered the waters of poetry that contributes to the cherishing of our language.

Puls: You have been broadcasting your

што потекнувам („Љубојно, ти изградив чешма бела да се сетиш на мојата блага крв“) и за сето она што ми буди сеќавања на оние места каде што сум го минал детството.

Пулс: Како го доживуваат Вашето творештво нашите луѓе во Детроит?

Пелистерски: Детроит по Торонто е македонска иселеничка колонија која има повеќе од 40.000 Македонци. Не само преку моето творештво, туку и преку програмата на македонски јазик која на радиото ја водам повеќе од 31 година, мора да признаам дека на тој народ, кој претежно работи во фабриките повеќе од 12 часа на ден, порано мошне малку имаше време да обрне внимание на поезијата, но како што минуваат годините интересирањето за пишаниот збор за родниот крај се поголемо и мислам дека е добро што „душите“ на луѓето се отвораат и на овој план. Срекен сум дека има млади луѓе кои навлегуваат во водите на поезијата што придонесува да се негува нашиот јазик.

Пулс: Повеќе од три децении водите своја радиопрограма на македонски јазик. Како неа ја примаат Македонците во Детроит?

Пелистерски: Можам да кажам дека ова е прва радиопрограма во иселеништво, 31 година ја водам на македонски јазик и притоа се имитуваат чисто македонски песни. Ова го правам од патриотски побуди, од љубов кон родната земја, а и за нашите луѓе да бидат поблиску до татковината. Мислам, кога станува збор за песната, македонската радиопрограма претставува обединување на сите Македонци, бидејќи изборот на песните е од сите краеве на Македонија.

Инаку, покрај тоа, на програмата пренесуваме директни вести од Македонија, има програма за млади и слично. Како што сум информиран, терминот на емитување на програмата, од страна на нашите иселеници се очекува со нетрпение бидејќи претставува мост со стариот крај.

Пулс: Важите за еден од втемелувачите на големата македонска заедница во Детроит. Дали постојат обиди за делби, постојат ли влијанија?

Пелистерски: Мора да признаам дека сум еден од првите иницијатори за изградба на црквата Света Богородица која денес е гордост на нашето иселеништво. Но, мора да признаам и тоа, дека како што во Републиката има десетина партии, исто и кај нас постојат тие партии, тие делби и слично. Меѓутоа, мојата порака, која и ја изнесувам на програмата, е дека не треба да се врзуваме за определена партија, туку треба да ја почитуваме секоја

radio program in the Macedonian language for more than three decades. How is it accepted by the Macedonians in Detroit?

Pelisterski: I can say that this is the first radio program among our emigrants and I am in charge of its broadcasting for 31 years thus far and it broadcasts songs in the Macedonian language only. I am doing this out of patriotic motives, of my love for my native country, so that our expatriates could be closer to our fatherland. When we speak about song, I think that the Macedonian radio program unites all Macedonians because songs from all parts of Macedonia are selected and broadcast.

In addition we broadcast news from Macedonia in live, there are shows for the young, and so on. As far as I know, our expatriates are impatient to listen to this radio program because it is a bridge to the old country of ours.

Puls: You are considered as one of the founders of the huge Macedonian community in Detroit. Are there attempts for separations, are there any influences?

Pelisterski: I must admit that I am the first initiator for the construction of the church of St. Bogorodica which nowadays is a pride and joy of our emigrants here. However, I also have to admit

Пред Ајфеловата кула во Париз
In front of the Eiffel Tower in Paris

власт која овие два милиона граѓани од Република Македонија ја избрале. Така, ние треба да го почитуваме премиерот или претседателот на државата кој ќе го избераат граѓаните во Македонија. Ние не треба да се делиме во партии бидејќи за нас единствена партија е Македонија.

На овој носталгичен, на овој толку чувствителен љубојнчанец, песната му е одишка на душата, стихот му е и блик на радоста и починка од таговните турбуленции. Тој на еден негов самосвоен начин ја опејува и преселничката сага, и носталгијата за родниот крај и својата прататковина, и животните врвици и блесоци во новата, неговата втора татковина, ја опејува љубовта, убавините, среќата, најблиските, патриотите...

Не случајно учествува на светски угледната културна манифестација „Струшките вечери на поезијата“ во 1973 година, потоа во 2000 година, 2004, 2005 и 2006 година. Незаборавни се впечатоците, контактите, поминот и сè заедно на оваа престижна и една од најстарите интернационални манифестации во Република Македонија. Таму, рамо до рамо, што би се рекло, со најпознатите поетски имиња од светските меридијани, беше и Бошко Рајчовски - Пелистерски, кој го сврте вниманието со неговите стихови преполни со препознатливи чувства, со родољубива мисла, со универзална порака, со носталгични рефрени, со гордост за длабоките корени за Македонија.

Со Маријан и Марџи Кочовски
With Marijan and Mardzi Kocovski

that as there are more than ten political parties in the Republic of Macedonia, so there are here, as is the case with similar separations. But, my message that I also broadcast through my program is that we should not bind ourselves with any specific party but we should respect any government that those two million citizens of the Republic of Macedonia have elected. Therefore, we should respect any prime minister or any president of the state that the citizens in Macedonia have elected. We should not divide ourselves into parties because Macedonia is the one and only party for us.

To this so homesick, so sensitive Ljubojno man, the song is a respite from the pain in his soul, while the verse is also a ray of delight and a rest from turbulence of grief. In his poems, he glorifies the saga of the emigrants, nostalgia about their native country which is also his original homeland, as well as the footpaths and sparks in the new fatherland, his second one. In his poems, he glorifies love, beauty, happiness, the dearest ones, patriots...

It is not by pure chance that he participated in the Struga Poetry Evening in 1973 and also in 2000, 2004, 2005 and 2006, which is a cultural manifestation respected all over the world. The impressions, contacts, friendships, and time spent during this prestigious and one of the oldest international manifestations held in the Republic of Macedonia can not be forgotten. There, shoulder to shoulder with the most famous poetic names of the world meridians, was also Boshko Rajchovski-Pelisterski who stole the limelight with his verses full of and recognized by feelings, patriotic thought, universal message, nostalgic refrains, and by the pride for the deep roots of Macedonia.

Со авторот на монографијата Славе Николовски Катин
With the author of this monograph, Slave Katin

ТЕ ЉУБАМ НАЈПРВ

На Менде Петковски

Драги Менде, имам една бела птица
што во мојот сон го црта твојот лик -
Нејзините перја, треперливи како жица
Се бојата на мојот далечен вик.

Драги Менде, далечината во мене се вие
Како тешко, полноќно заборавено оро -
По длабоко во моите зеници една љубов се крие
што раснје вишно како планинско борје.

Драги Менде, во мене ти си здив на светла роса
И билка што цвета длабоко во мојата крв.
Твојата добрина како срце во себе ја носам
Додека во светот од сите те љубам најпрв.

Бошко Рајчовски - Пелистерски
(„Тој не се врати“)

Бошко и Менде • Boshko and Mende

Љупчо и Бошко пред вечниот дом на новнарот Менде Петковски
Ljupco and Boshko in front of the eternal resting place of the journalist Mende Petkovski

Интервју со поранешниот претседател на РМ, Киро Глигоров
Interview with Kiro Gligorov, former president of the Republic of Macedonia

Со своите кумови, Спасе и Ирина Секуловски
With his godparents, Spase and Irina Sekulovski

Со Ставре Џиков со сопругата и Миле Паспал
With Stavre Dzиков, his wife and Mile Paspal

Бошко Рајчовски-Пелистерски • Boshko Rachovski-Pelisterski

Една од најпопуларните радиопрограми меѓу македонската дијаспора во Америка и секаде во светот е „Оро македонско“, што веќе четиринаесетина години се емитува секоја сабота од студио во Детроит, САД. Основач на оваа радиопрограма е Бошко Рајчовски-Пелистерски, Македонец кој 43 години живее далеку од својата татковина, познат поет од дијаспората, добитник на наградата „Иселеничка грамета“, човек кому животот во туѓина, како и на многумина иселеници му донел материјална сигурност, но и постојано чувство на носталгија и мисла за враќање во родниот крај

ЉУБОВТА КОН ТАТКОВИНАТА

СО ПАРИ НЕ СЕ КУПУВА

Бошко Рајчовски-Пелистерски има 63 години, роден е во село Љубојно, во подножјето на планината Пелистер, средношколските години ги поминал во Битола, а од својата 19-та година живее далеку од Македонија, во Америка. Прекарот Пелистерски го присвоил уште во младоста кога почнал да пишува поезија. • **За Пелистер е крајот целиот мој живот, во селото Љубојно го поминав детството, во Битола, градот под Пелистер, почнаа да ги пишувам првите стихови и кога заминував во туѓина, како спомен на родниот крај, на моето име го додадов прекарот Пелистерски - вели Бошко Рајчовски.** Тој е познат како еден од најистакнатите македонски иселеници во САД и како основач на првата македонска радиопрограма во дијаспората - „Оро македонско“.

■ **Како почна Вашата иселеничка приказна, што ги одбележаа сите овие четиринаесетина години живот надвор од Македонија?**

• Од Македонија заминува кога имам 19 години, значи во целост на младоста. Во шесеттите години во проследниот крај и во моето родно село Љубојно, пеналбарството беше един вид код, многумина од овој крај заминуваа од Македонија, најмногу поради потребата да си обезбедат подобра egzistencija, а мислам и такав ком сакаа да го видат светот, да видат едно и да се живеат во далечната Америка. И јас бев еден од тие

пуѓе. Кога заминував за Америка имав уште една година до завршувањето на средното економско училиште. Заминував на гости кај мои родители кои живејат во Детроит и потоа не се вратив, решив да останам. Уште тогаш многу фамилии од моето родно село Љубојно беа замислати во Детроит, така што имав и роднина и пријатели кои ми се најдоа во моментите кога требаше да ја преоборам носталгијата. По некое година во Детроит дојдоа и моите најблиски родители и сестра ми и тоа уште повеќе ми го појдностави животот во туѓина. Целиот работен век го поминав во автомобилската индустрија „Краслер“, работев на машини, а бидејќи компанијата имаше меѓу поволни бенефиции за вработените, по 30 години работа веќе исполнував услов за пензија и ете, од месец 51. година сум пензионер. Тоа ми овозможи последниве десет години редовно, секој лето, да дојдам во Македонија. Инаку, во Америка живеам во Детроит, а откога сум во пензија еден период од годината го поминувам и на Флорида.

■ **Меѓу Македонците во САД сте познат и како основач на најстарата радиопрограма за дијаспората. Зошто покрените радиопрограма во Америка, кој беше поводот за тоа?**

• Кога се најдов меѓу нашите луѓе во Детроит сфатив дека сите имаме потреба за информација што се случува во Македонија, сакавме во етерот да чуеме да се зборува македон-

ски и да се поев македонска песна. Така дојдов на идеја да ја правам програмата „Оро македонско“ и таа веќе сега се ближи до својата 45-годишнина, што лично го докажувам како многу важен добилис „Оро македонско“ е и првата македонска радиопрограма во дијаспората. Лично се вметов многу во реализацијата на таа програма, затоа што имав чувство дека правам нешто значајно за нашето пуѓе кои живеат далеку од Македонија. Таа радиопрограма претставува еден вид мост со татковината, всушност со стариот крај, крајот за душата на Македонците од дијаспората. Програмата уште оттогаш има стандардна цена - се вметува ослес сабота, по два часа, во период кога повеќето пуѓе се во своите домови и можат преку слушачкото радио да се пренесат со местите во родниот крај. Програмата опфаќа информации за најактуелните случувања во Македонија, разговори со личности од општествениот и политичкиот живот во Македонија, со личности од дијаспората, а има и многу музика.

■ **Со колкава цена ја работите оваа програма?**

• Јас сум и новинар и водител, го среќувам студиото, значи работам се. Оваа програма зрачи во Детроит и 100 километри во неговата околи-на, а преку интернет може да се слуша низ целиот свет. Во отворениот дел на програмата ми се јавуваат и Македонци од Австралија, кои има-

ат 24-часовна програма на македонски јазик и побараа и мојата емисија да ја пренесуваат за татковинските слушатели.

■ **Што ги интересира Македонците во дијаспората, што сакаат да слушат за татковината?**

• Најчесто ги интересираат вестите, најновите информации за случувањата во државата на општествен и политички план, сакаат да знаат што се случува во Македонија, без оглед дали имаме намера да се вратиме во Македонија или да го продолжиме животот во туѓина. Сите на Републиката ја проследуваме подобра иднина.

■ **Вие имате ли намера да се вратите?**

• Во една моја песна со наслов „Тој не се врати“, којашто е посветена на мојот чело Борис, раскажувам за таквата судбина на човек кој имал силна желба уште еднаш да го види својот роден крај, но таа не му се исполнила, неговото срце апсolutно далеку преку океанот. Мојот чело Борис не се врати во Македонија, но затоа јас, ете, ја имам врската со татковината, преку радиопрограмата, но и со моите чисти душевни тука последниве десетина години. Сепак, мојата постојана адреса се уште е во Америка, затоа што таму ми е фамилијата, таму се уште ја работам радиопрограмата, но кој знае можеби еден ден ќе се решам за враќање во Македонија.

■ **Одде ка Македонија, а и во Америка меѓу другата сте познат**

На минатогодишните Струшки вечери на поезијата, како учесник на манифестацијата „Мостови“

Бошко Рајчовски-Пелистерски

“Забележувам дека младите македонски иселеници многу повеќе инсистираат да го потенцираат своето македонско потекло и дека се гордети со него. Многу позитивно е тоа што младите умеат да ја сакаат својата земја и културата од која потекнуваат и што ја разбираат најдлабоката големина

небџа за време на полесно би се решиле иселениците во европските земји, но оние во Америка многу потешко би презеле такво решение, бидејќи удобностите што ги дава таа земја се големи.

■ **Уште ли Америка да Ви привлече да ја засадиш, како што ете ја засадиш Македонија?**

■ Знаете, колкува и да е материјалната сигурност што ја имате во некоја туѓа земја, сепак нема татри коишто можат да ја купат љубовта кон татковината. Америка може да ни даде милиони доллари, толку многу луѓе станале богати во Америка, благодарение на нејзиниот систем кој одлично функционира, но сепак мислам дека патриотизмот нема цена. На пример, куќата во Љубојно не би ја продал за нешто на светот, затоа што ми е многу драга, затоа што ми е прирачната за срцето. Во Америк сум променил 6-7 куќи и нивгаш не сум имал проблем кога сум ги продавал, не сум чувствувал тага по нив.

■ **Организираме ли и нашата дијаспора во САД за да имаме поуполномог да појавиме Македонија?**

■ За разлика од другите лоби-организации како што се еврејските, грчките или албанските, морам да признаам дека нашето лоби не е толку силно. Грчкото лоби, на пример, е многу посилно и тоа министри рабнот во пропаста против името на Македонија. И ние се обидуваме да побараме, да ја кажеме вистината за Македонија, платиме простор во „Нјујорк тајмс“ и тоа имаше некаков ефект, но краткоприме. Но од друга страна, прашањето е зошто да плаќаме десетици илјади долари за една страница во вестник за да докажеме дека сме Македонци. Па што сме друго ако не сме Македонци. Не треба со пари да ја плаќаме вистината.

■ **Наскоро се враќате во Америка, кај Ве чека татко?**

■ Ме чека семејството. Нарануку се редувам на средбата со внукот кој мене убаво зборува македонски. Како и секој дава, нареднуку уживам во времето поминува со внукот. Два месеца ќе бидам во Детроит, а потоа заминувам на Флорида, каде што ќе живеам 6 месеци. Потоа ќе се вратам во Детроит. Годината брзо поминува и во лето ете ме пак во Македонија.

Гордана Колеска

Со годишниот добитник на Златниот венец на СДП, палестинскиот поет Махмуд Дарвиш

и како поет. Поезијата е моја љубов уште од младоста, пишувањето ми е уште екзистенцијално плакати?

■ Искрено кажано, последниве години ја следим повојната, учествувам на Струшките вечери на поезијата, но повеќе сум преокупирани со пишување монографија за мојот живот, за сите активности што сум ги имал во текот на животот. Таа монографија треба да биде објавена во година, во лето. Планирам на 1 август во Љубојно да организирам промоција на ова издание. Во него ќе биде опфатено сè околу мојот животен пат и околу историјата на моето семејство. Инаку, како што велите, навистина поезијата е моја голема љубов.

Имам напишано три поетски збирки - „Димари“, која е објавена во Америка, како и „Блиски сводови“ и „Тој не се врати“, кои се објавени во Скопје. За третата книга „Тој не се врати“ во 2000 година ја добив наградата „Иселеничка грамота“ и по тој повод настапав на манифестацијата „Мостови“ на фестивалот Струшки вечери на поезијата. Инаку, на „Мостови“ имам настапувано дури 4 пати.

■ **Се што заслужува таква чест?**

■ Веројатно затоа што седе во Македонија се црни мојата активност меѓу иселениците во САД. Мислам дека драга време кога дијаспората ќе добие поголема внимание во ма-

кедонското општество од тоа што го имале досега и тоа ќе биде многу значајно, бидејќи иселениците колку и да се далеку од татковината можат да придонесат за нејзиниот развој.

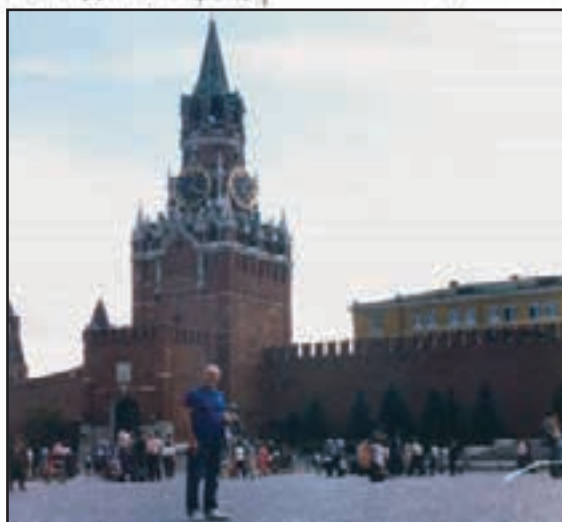
■ **Здравен ли сте од животот во Америка, од тоа што сте успели да постигнете сите свои цели?**

■ Знаете како е, во основа никогаш човек не е целосно задоволен од тоа што го постигнал и сепакшто мислам дека можам да направам повеќе. Но во последно време сè повеќе размислувам дека не бидам веќе да трчам по работи и дека треба да се одмерам и да уживам во постигнатото од мојот труд. Затоа што секој од нас има еден живот и добро е да умее да го помине квалитетно. На овие години посакувам да ме служи здравјето и пред себе да имам години на спокоен, убав живот. Како родители сме должиме децата да ги пораснат, да им дадеме еден пат, да ги носиме и да ги научиме сами да заработуваат, а не да зависат од нас да им обезбедиме за нивната иднина. Имам три деца, две ќерки и син кои се веќе воорасни луѓе, нивни и едно четиригодишно внуче и од таа страна сум навистина задоволен и среќен човек. Инаку, знаете, животот во туѓина не е баш лесен. Иако иселениците се дружат меѓу себе, сепак секој во себе носи ностал-

гија за татковината. Тоа во сите овие години го почувствувам на своја кожа, но и кај луѓето со кои контактираам низ цела Америка. Поради мојата програма запознав многу Македонци низ цела Америка, многу луѓе ме чувствуваат за блирок човек, на коивсина сум им се маконал и за брзо и за лошо, сум имал можност да пронојам во нивните души, да ја почувствувам нивната тага по родниот крај. Но морам да напоменам дека со време нашите луѓе во дијаспората нешто се менуваат, тие веќе не се пеналбари, со идеја да спечалат пари во туѓина и да се вратат во родниот крај, туку многумина од нив се решени својата иднина да ја живеат таму каде што веќе се наоѓаат.

■ **Зошто е тоа така, значи ли тоа дека иселениците веќе не веруваат дека Македонија има добра иднина?**

■ Тоа е така затоа што државата сè уште не им нуди сигурен живот. Македонија во последниве 16 години не ја постигнала потребната стабилност за да може луѓето од дијаспората да го вложат својот капитал во Македонија. Во Македонија сè уште има корупција, сè уште има некаковост за покренување бизнис. Големите компании кои покренуваат бизнис во Македонија имаат начин како да ги осигураат своите инвестиции, но поединците со мале капитал не можат да бидат напотно сигурни во она што ги очекува во Македонија. Ако слушнете дека некој од иселениците размислува да се врати, бидете уверени дека тоа се повеќе жалби отколку реални намери. Мо-

На Црвениот плоштад во Москва • In the Red Square of Moscow

BOSKO RAJCOVSKI - PELISTERSKI, CREATOR OF THE MACEDONIAN RADIO BROADCASTING PROGRAM IN AMERICA

One of the most popular radio broadcasting programs among the Macedonian emigrants in America and all over the world is the "Oro Makedonsko" (Macedonian Folk Dance), which broadcasts live for already forty years every Saturday, from its studio in Detroit, the USA. The founder of this radio broadcasting program is Bosko Rajcovski - Pelisterski, a Macedonian who has been living away from his country for almost forty-three years, a famous emigrant-poet, winner of the prize "Iselenicka Gramota", a man whose life abroad has given him financial safety, as it has done to many emigrants, but also a constant feeling of nostalgia and thought of going back to Macedonia.

MONEY CAN'T BUY YOUR LOVE FOR YOUR FATHERLAND

Bosko Rajcovski – Pelisterski, now sixty-three year old, was born in the village of Ljubojno, located in the foothill of the Pelister Mountain. During his secondary education he lived in Bitola, and from his nineteen he has been living in America, far away from Macedonia. He was named by his nickname Pelisterski which he got when he was very young and when he started to write poetry. - My whole life is connected to Pelister, I lived my whole childhood in the village Ljubojno, in Bitola, the city under Pelister, I wrote my first verses there, and when I left my country, as a memory and a token of my love for my fatherland, I added my nickname "Pelisterski" to my name - says Bosko Rajcovski. He's famous as one of the most active Macedonian emigrants in the USA and as the founder of the first Macedonian radio channel of our expatriates - "Oro Makedonsko".

* How did your emigrant story begin, what marked these 40 years living away from Macedonia?

I left Macedonia when I was nineteen years old, which means, in the blossom of my youth period. In the region of Prespa and in my village, the fortune seeking in the 1960s was one kind of a craze, many people from this region left Macedonia, most of them because of their need for better existence, and some of them wanted to see the world, to see what's like to live in the far America. I was one of those people. When I left Macedonia I had one year left to finish the high school of economy. I went to visit my relatives who lived in Detroit and then I decided to stay there, not to return to my country. Because many families from my village Ljubojno were living in Detroit, I had many relatives and friends who helped me a lot to overcome my homesickness. After few years my

whole family came here in Detroit, my parents and my sister, and that simplified my life a lot. I have spent my whole career working for the automobile industrial giant "Chrysler". I was working on the car engines, and because the company had many benefits for the workers, after 30 years of working I passed the requirements to be retired, and here am I – I have been a pensioner since my 51. That has allowed me, in the recent 10 years, to go to Macedonia every summer. Otherwise, in America I live in Detroit, and since I'm a pensioner, I live in Florida during one period of the year too.

* Among all of the Macedonians in the USA you are famous as a founder of the oldest radio channel for the emigrants. Why did you establish this radio channel, what was the reason for that?

When I found myself among my people here in Detroit I realised that we all had needs for fresh information related to our country, we wanted to listen to the Macedonian speech and Macedonian songs on the air. So, that's how I got the idea to make the radio program "Oro Makedonsko" and now its 45-th anniversary is approaching, which I experience a very important jubilee. "Oro Makedonsko" is the first Macedonian radio program made by the emigrants. I personally worked hard to bring this program to fruition, because I had a feeling that I'm doing something very important for our people who live away from Macedonia. This radio program represents a kind of a bridge with the Fatherland, connection to the old country, a soul filling for the Macedonian emigrants. Since then this program has got a standard scheme - it's broadcasting for two hours every Saturday, in a period when most of the people are home listening to the radio which could turn their thoughts to their Fatherland. This program provides information about the latest developments in Macedonia, discussions with people from the social and political life of Macedonia, persons from the emigrant society, and there is a lot of music.

* How many people are in the team that prepares this program?

I am a journalist and the leader, I have made this studio, which means, I work everything. This program is being broadcast in Detroit and in within a 100-kilometre radius in its surroundings, and it can be listened on the Internet all over the whole world. In the open part of the program I get callings from the Macedonians in Australia. They have 24-hour program in Macedonian, and have asked me to broadcast my program to their listeners.

* What are the Macedonian emigrants interested about, what do they want to hear about their Fatherland?

They are most interested in the news, the latest information about what is happening in the country on social and political plan, and they want to know everything about the latest developments in Macedonia. We all wish all the best to our country.

* Do you have intentions of returning to Macedonia?

In one of my songs titled "He did not come back", dedicated to my uncle Boris, I speak about a sad destiny of a man who had strong wish to see his Fatherland once more, but it didn't happened since his heart died far over the ocean. My uncle Boris didn't return to Macedonia, but I have connections with our homeland through the radio program, but also through my often visits there for these last 10 years. Of course, my main address is still in America, because my family is there, I still work on the radio program there, but who knows, maybe one day I will decide to return to Macedonia.

* Here in Macedonia, and also in America, you're also famous as a poet. Poetry is your love since your youth, do you still write poetry?

Speaking sincerely, these last years I have

Бошко со ќерката Сандра во Хавана
Boshko with his daughter Sandra in Havana

been in touch with the poetry, I have participated in "Struga Poetry Evenings", but I am also engaged in writing monograph about my life, about each and every activity I have had in my life. This monograph should be published in the 2008 summer. I plan to go to Ljubojno on the 1st of August to organize the launching ceremony for this publication. It will include my whole life path and the history of my family. And, as you have said, the poetry is my love. I have written 3 collections of poems - "Damari", which is published in America, "Bliski Svodovi" and "Toj ne se vrati" published in Skopje. In 2000 I won the prize "Iselenicka gramota" for the third book and for that reason I participated in the manifestation "Mostovi" (The Bridges) of the festival "Struga Poetry Evenings". As an explanation, I have participated in "Mostovi" even 4 times thus far.

* What is the reason that you have earned such an honour?

Most probably it is a result of my efforts here, among the Macedonian emigrants in the USA, which are appreciated in Macedonia very much. I think that a time is coming when the emigrants will get much greater attention in the Macedonian society compared to the one before, and it will be very important because no matter how far the emigrants are from their country, they can still contribute to its growth.

* Are you satisfied with the life in America, with all you achieved during all these years?

You know how it is, in fact, a man is never fully satisfied with what he had achieved and thinks of achieving more and more. But sometimes I thought that I should stop working and finally get a rest and enjoy in the rest of my life. Because every one of us has only one life and everyone should try to improve the quality of life. At my age I wish my health be good and that I have a nice, peaceful and full life in the years ahead. As parents, we are obliged to grow up our children, to lead them on the right path, to teach them how to earn for life by themselves, and not to depend on us. I have three children, two daughters and a son who are already fully grown. In addition, I have a four-year old grandson and I'm really happy about it. So, you know, the life in foreign country isn't so easy. Even if the emigrants console each other, yet every one of them feels nostalgia for their fatherland. I have been experienced it on my own skin for all these years, but I have also noticed it with the people I am contacting with too. Thanks to my program I have acquainted many Macedonians throughout America and I am very fond of them. I have been with many of them in bad situations and I have had opportunities to touch their souls, to share their sadness for the Fatherland. But I have to mention that with time our emigrant people somehow are

changing, they are not anymore fortune seekers, with idea to earn money in foreign country and get back to the fatherland, but many of them are decided to keep on living where they are now.

* Why is it so, does it mean that the emigrants don't believe that Macedonia has a better future?

It is so because the country doesn't offer them a safe life. For all these sixteen years Macedonia, has not achieved the needed stability for the emigrant people to invest their capital in Macedonia. In spite of everything, there is a corruption in Macedonia, and still there is a widely held suspicion of doing business there. The big companies who make business there have ways to safeguard their investments, but the owners of the small capitals can't be completely sure of what to expect in Macedonia. If you hear that some of the emigrants plan to return to Macedonia, be sure that those plans are actually only wishes, not real intentions. Maybe the Macedonian emigrants living in Europe will decide to return back quickly, unlike the ones in America, because the living conditions in America are very auspicious.

* Has America succeeded in making you love it, as you love Macedonia?

You know, it doesn't matter how many material goods you have in other foreign country, but there's no money that can buy your love for the Fatherland. America can give us millions of dollars, many people have got rich here, thanks to its system that works greatly, but still I think that the patriotism doesn't have price. For example, I

will never sell my house in Ljubojno for anything on this world, because it's very close to my heart. In America I've changed six-seven houses and I never had problems when I sold them, I didn't feel sadness for them.

* Are our emigrants organised in USA to lobby for Macedonia in a better way?

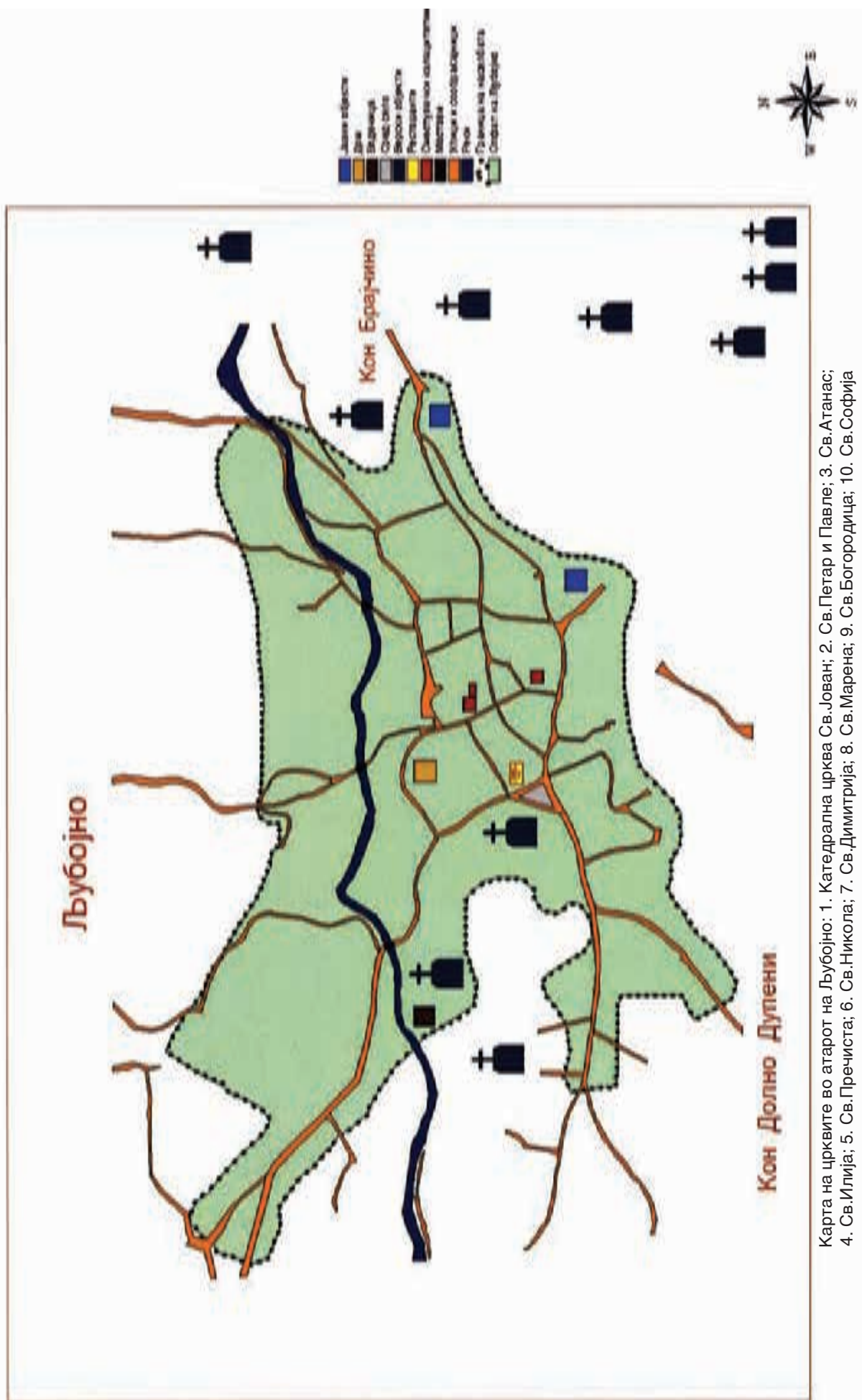
In comparison with the other lobby-organizations as the Jewish, Greek and Albanian ones, I have to admit that our lobby isn't so powerful. The Greek lobby for example, is much powerful and invests many funds in the propaganda against the name of Macedonia. We have been also lobbying. For example we have bought up a space in the "New York Times" to say the truth about Macedonia, and that had some effect but for a short time. However, the question is why to pay ten thousand dollars for one page in a newspaper in order to prove that we are Macedonians. Well, what else on earth are we if not but Macedonians? We do not have to pay the truth with money.

* You are going back to America soon. Who's waiting for you there?

My family is waiting for me there. I'm so happy because I will be with my grandson again who already knows how to speak Macedonian clearly. Like other grandfathers, I enjoy spending the time with my grandson, mostly. I'll be two months in Detroit, and then I'm going to Florida, where I'll be living for six months. Then I will return to Detroit. The year will pass quickly and I'll be back in Macedonia in the summer.

Чешмата кај Синец • Drinking water fountain by Sinec

Св. Богородица • St. Mary

IV ДЕЛ

ФАМИЛИЈАРНО ДРВО ПО ЛОЗАТА НА МОЈОТ ТАТКО

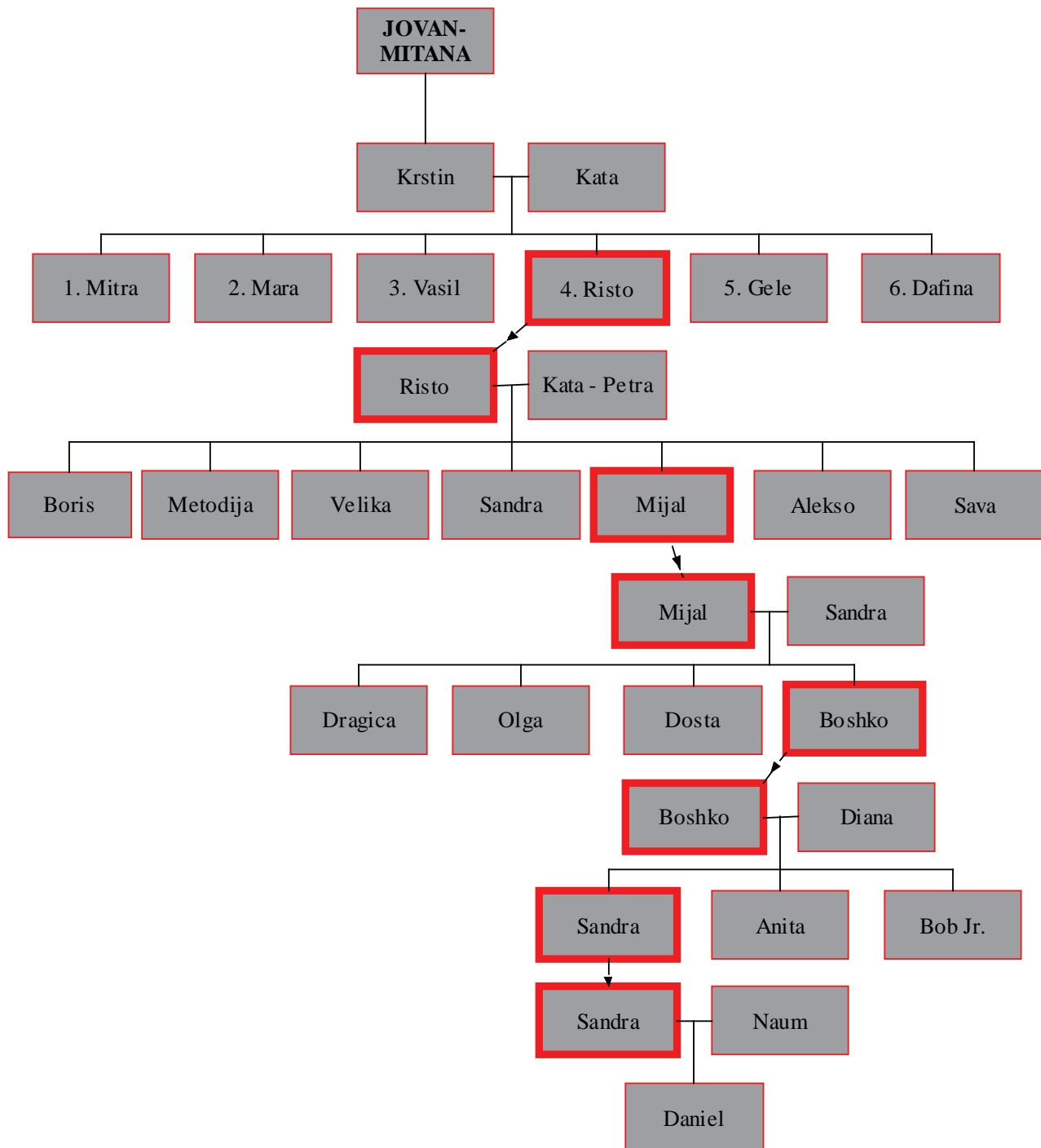
PART IV

The family tree of my father's line

Од лево на десно: Семејството на Ристо и Петра Рајчовски: Мијал, Борис, Ристо, Велика, Петра, Сандра, Цвета, Веселинка, Методија и Фаниа •
From left to right: Family of Risto and Petra Rajchovski: Mijail, Boris, Risto, Velika, Petra, Sandra, Cveta, Veselinka, Metodija and Fania

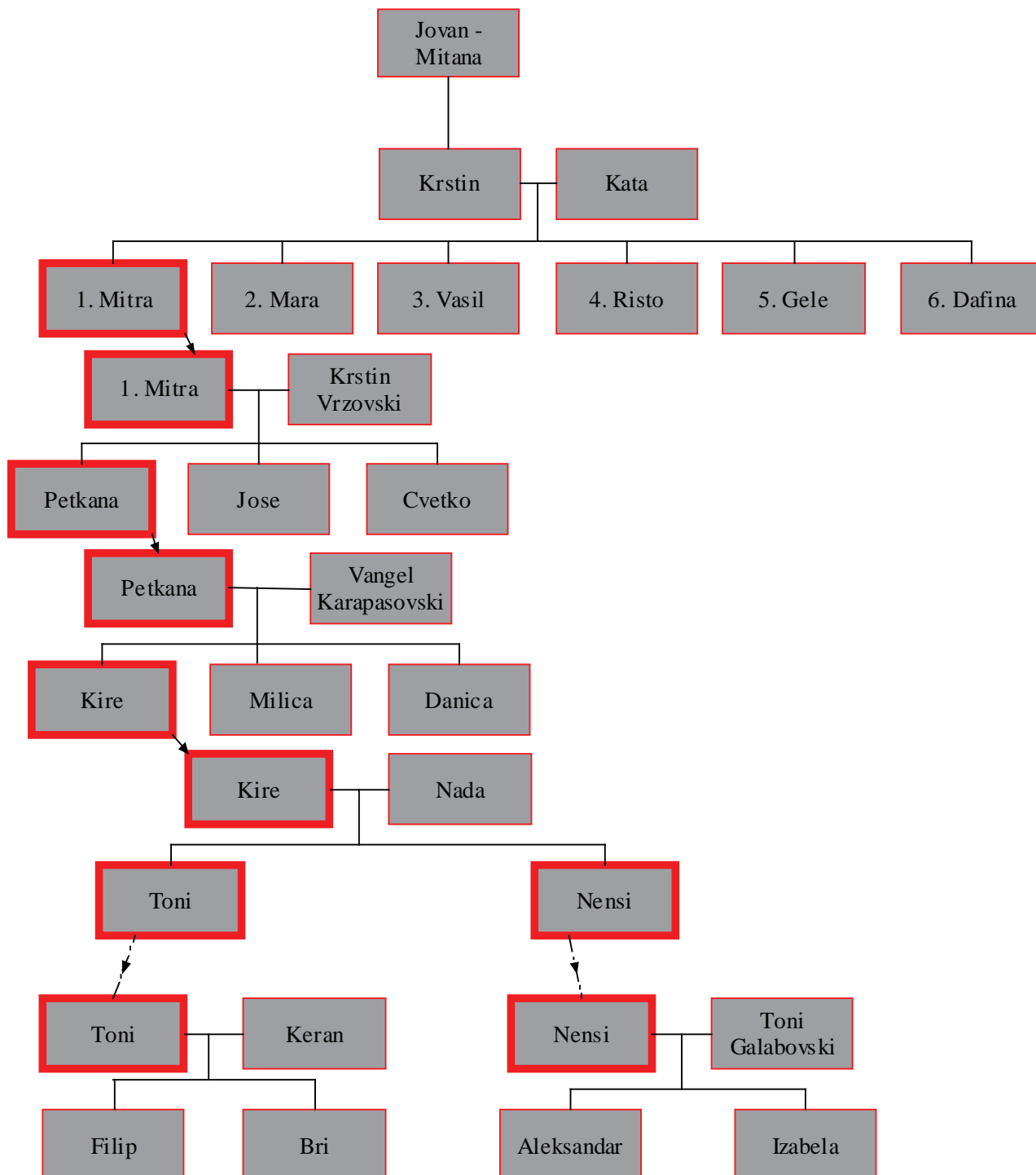

Вангел и Петкана Карапашовски со семејството • Vangel and Petkana Karapashovski with their family

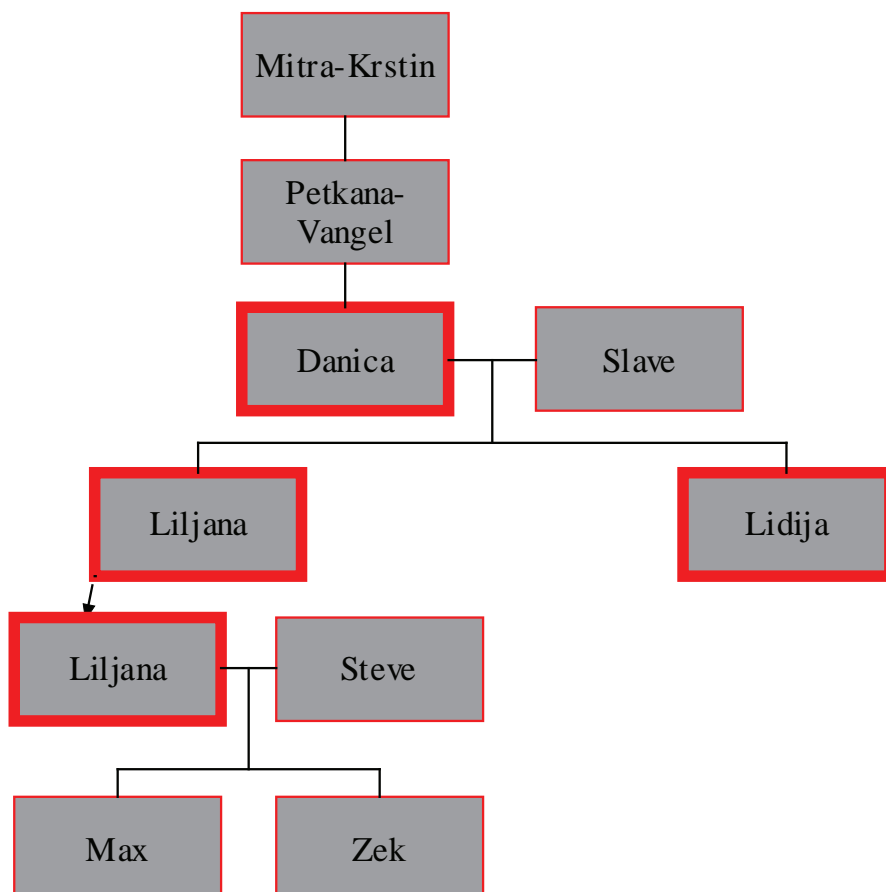
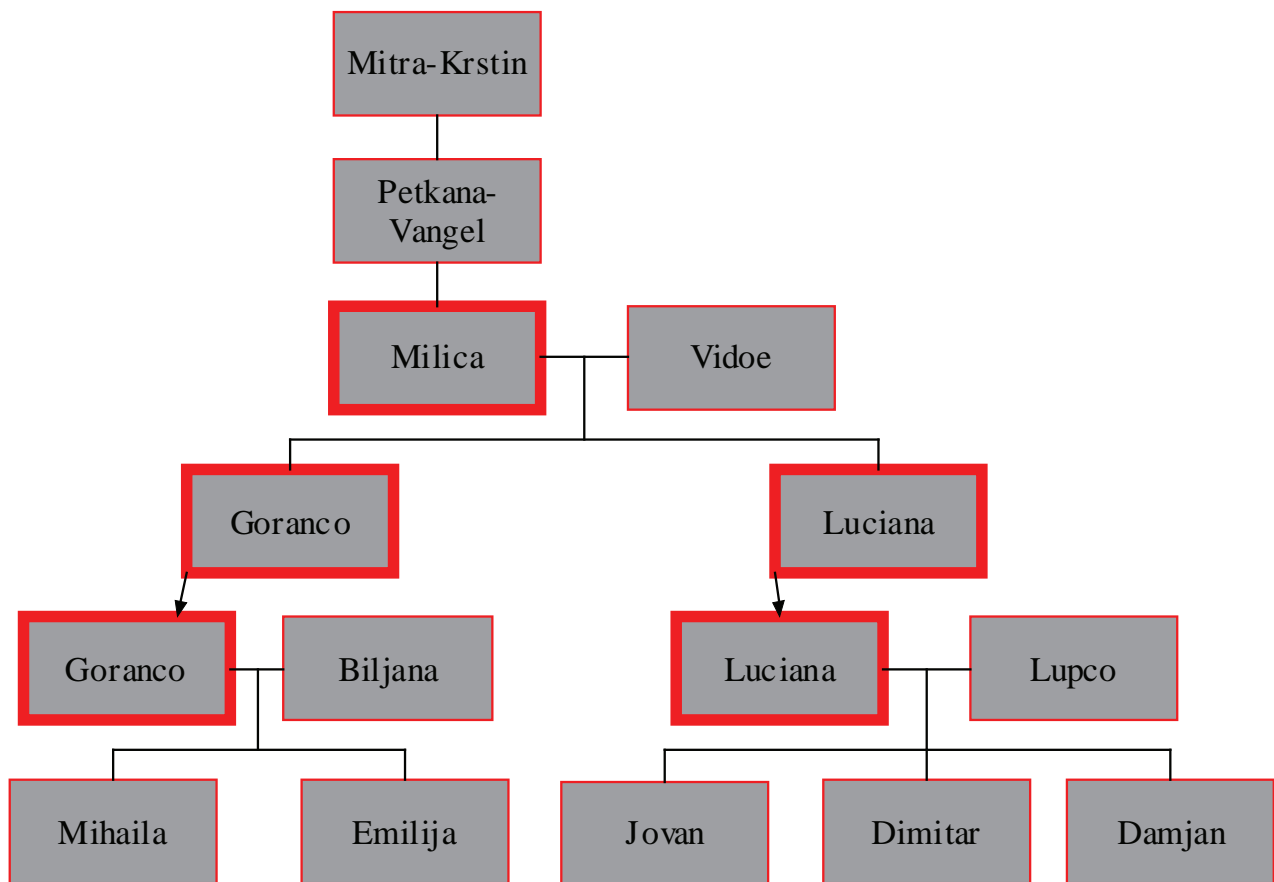

Штабот во Љубојно • Former military baraks in Ljubojno

Вангел Карапашовски, војник во Кралска Југославија
Vangel Karapashovski, soldier in the Yugoslav Kingdom

Св. Атанас • St. Atanas

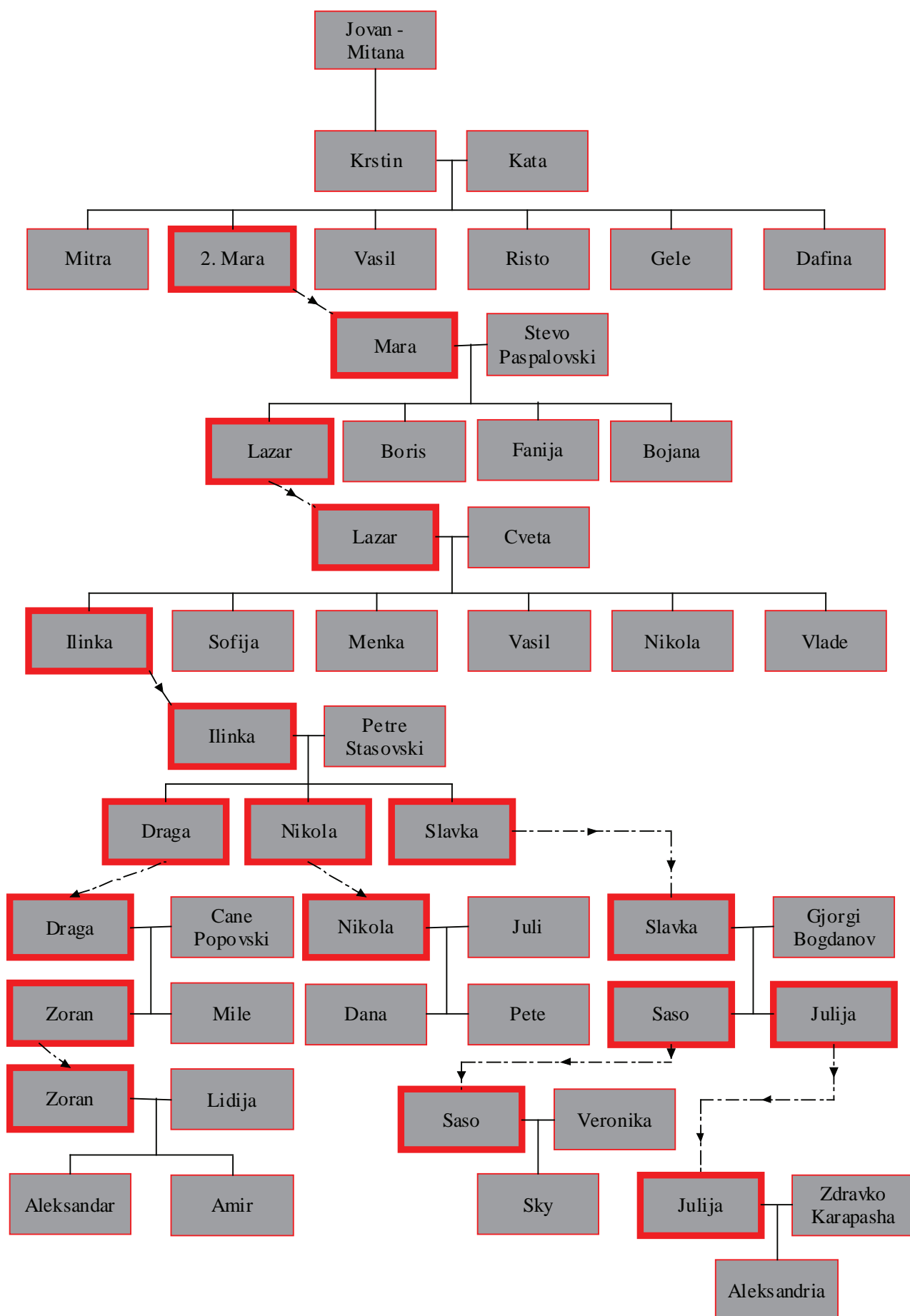
Георги и Славка Богданови • George and Slavka Bodanov

Славка со мајката Илинка Стасовска
Slavka with her mother Ilinka Stasovska

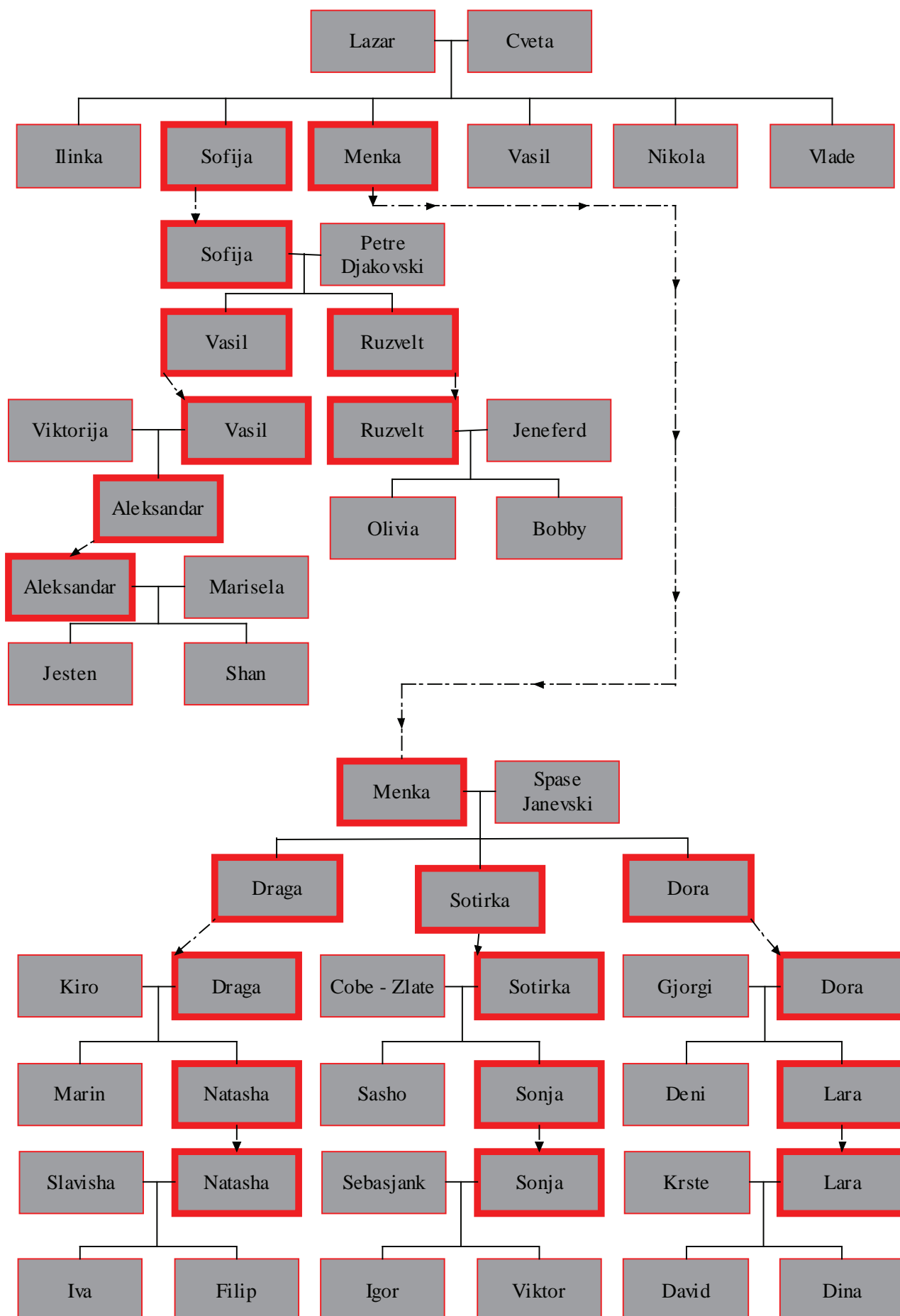
Венчавката на Здравко и Џулија Карапаша со семејствата Поповски, Стасовски и Богданови
The wedding of Zdravko and Juliet Karapasha with the families of Popovski, Stasovski and Bogdanov

Спасе и Менка Јаневски со своите најблиски
Spase and Menka Janevski with their family

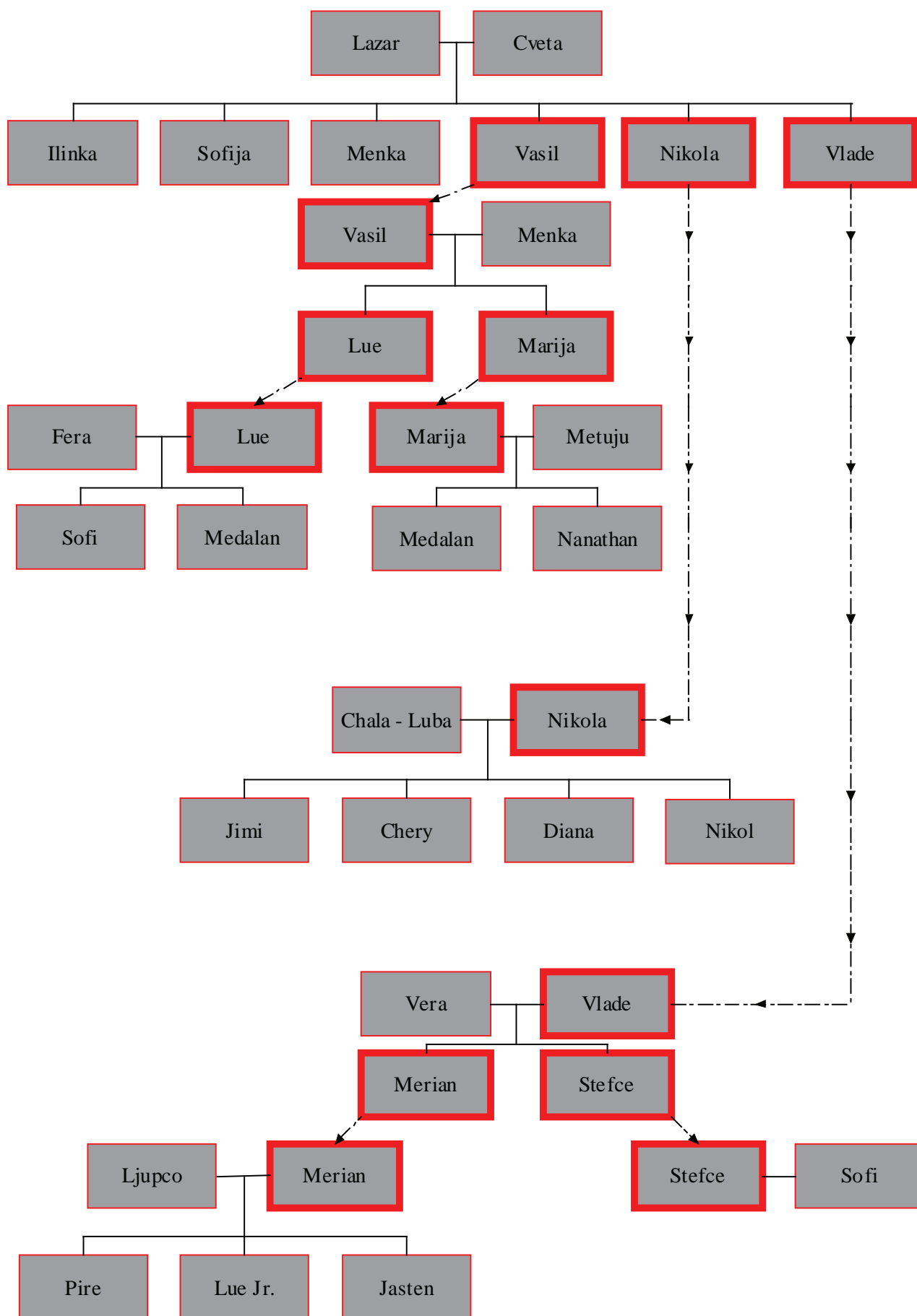

Васил и Менка Паспалови со шурата Спасе
Vasil and Menka Paspalovi with their brother-in-law Spase

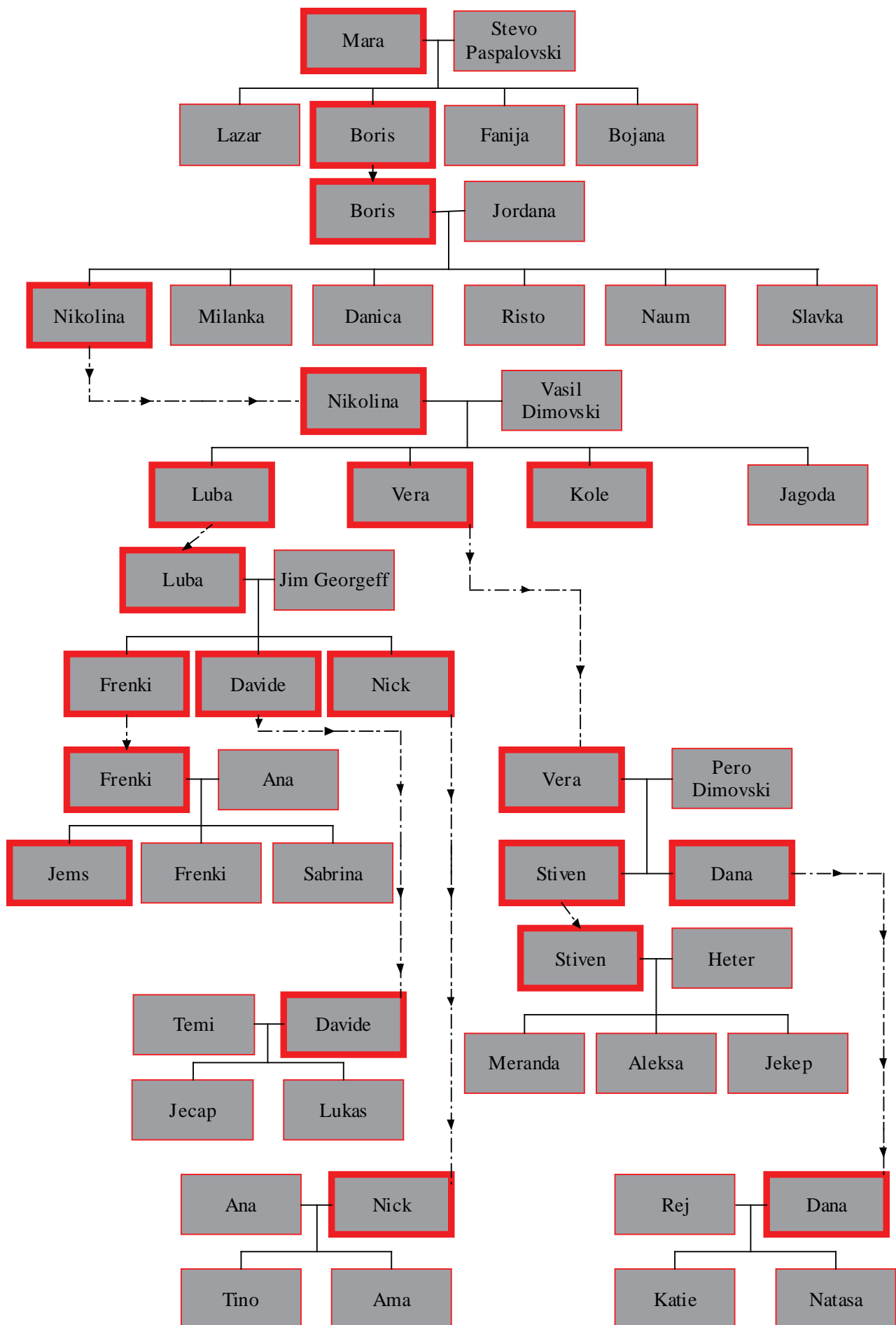
Нова црвка во Љубојно Св. Софија • The new church in Ljuboјno, St. Sofia

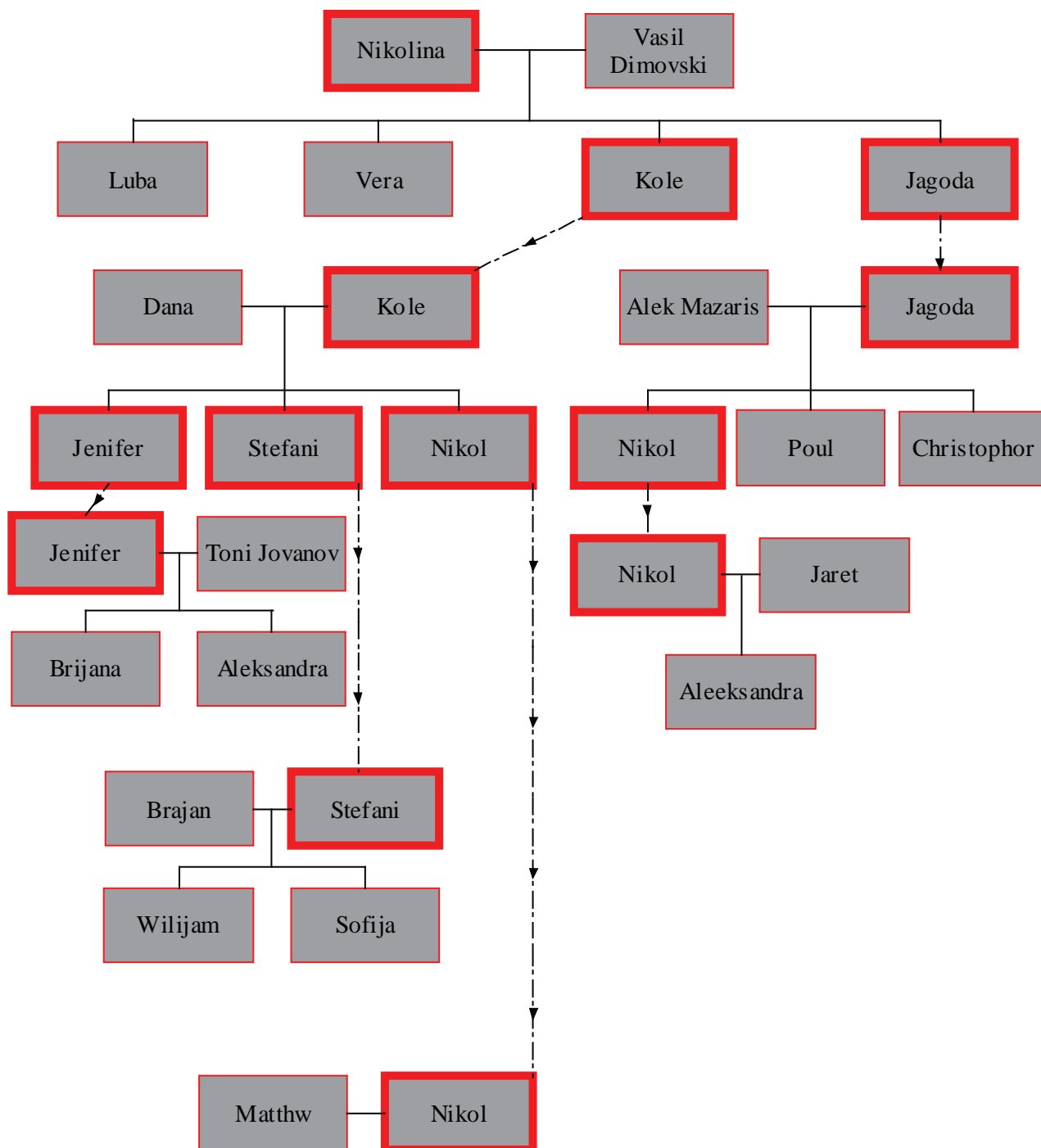
Св. Петар и Павле • Ss. Peter and Paul

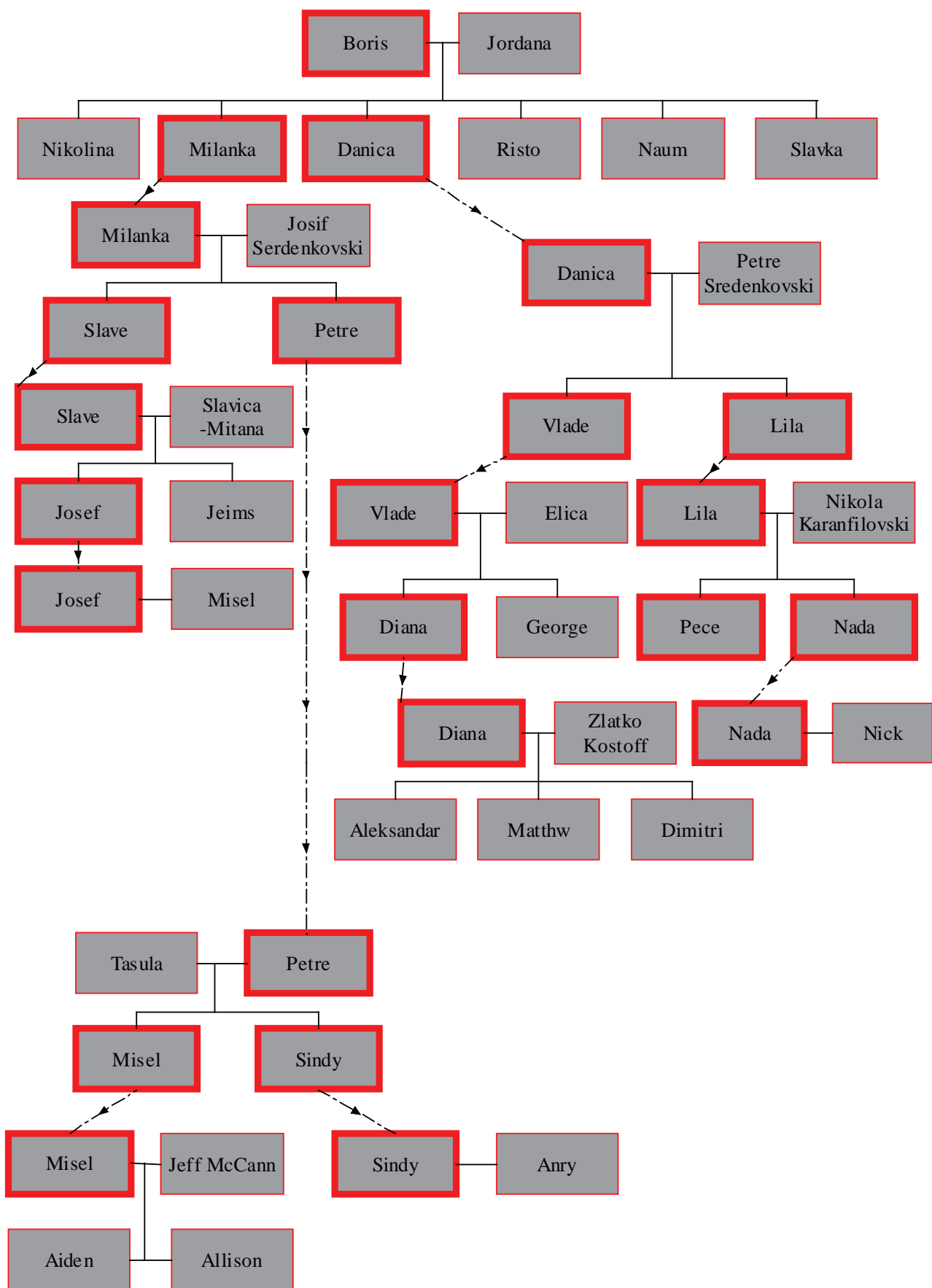
Св. Марена • St. Marena

Венчавка на Петре и Тасула Шерденковски • The wedding of Petre and Tasula Sherdenkovski

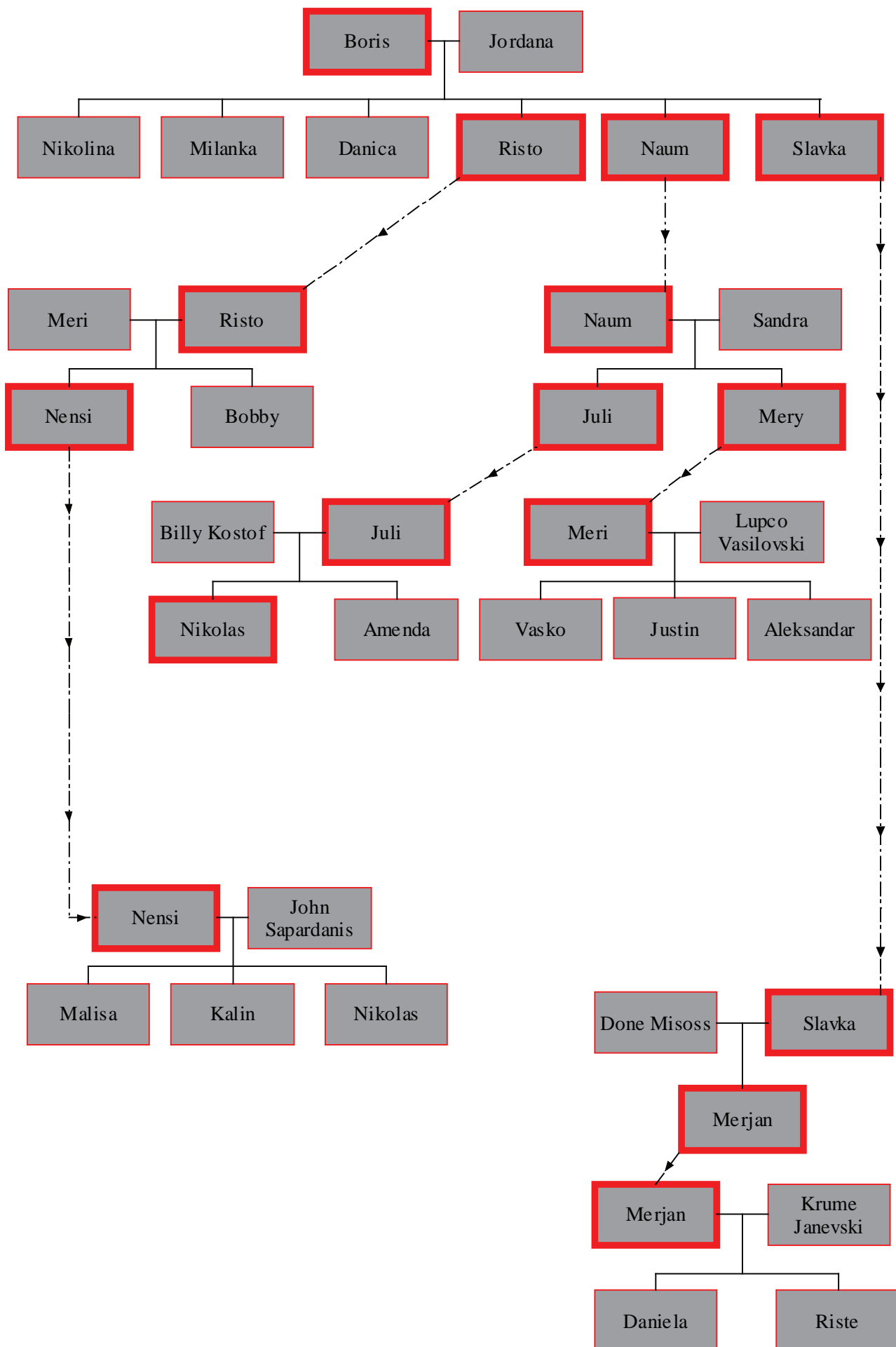

Вечавка на Владе и Елица Шерденковски • The wedding of Vlade and Elica Sherdenkovski

Венчавка на ќерката на Лилјана и Никола Каранфиловски - Нада и Ник
The wedding of the daughter of Liljana and Nikola Karanfilovski, Nada with Nick

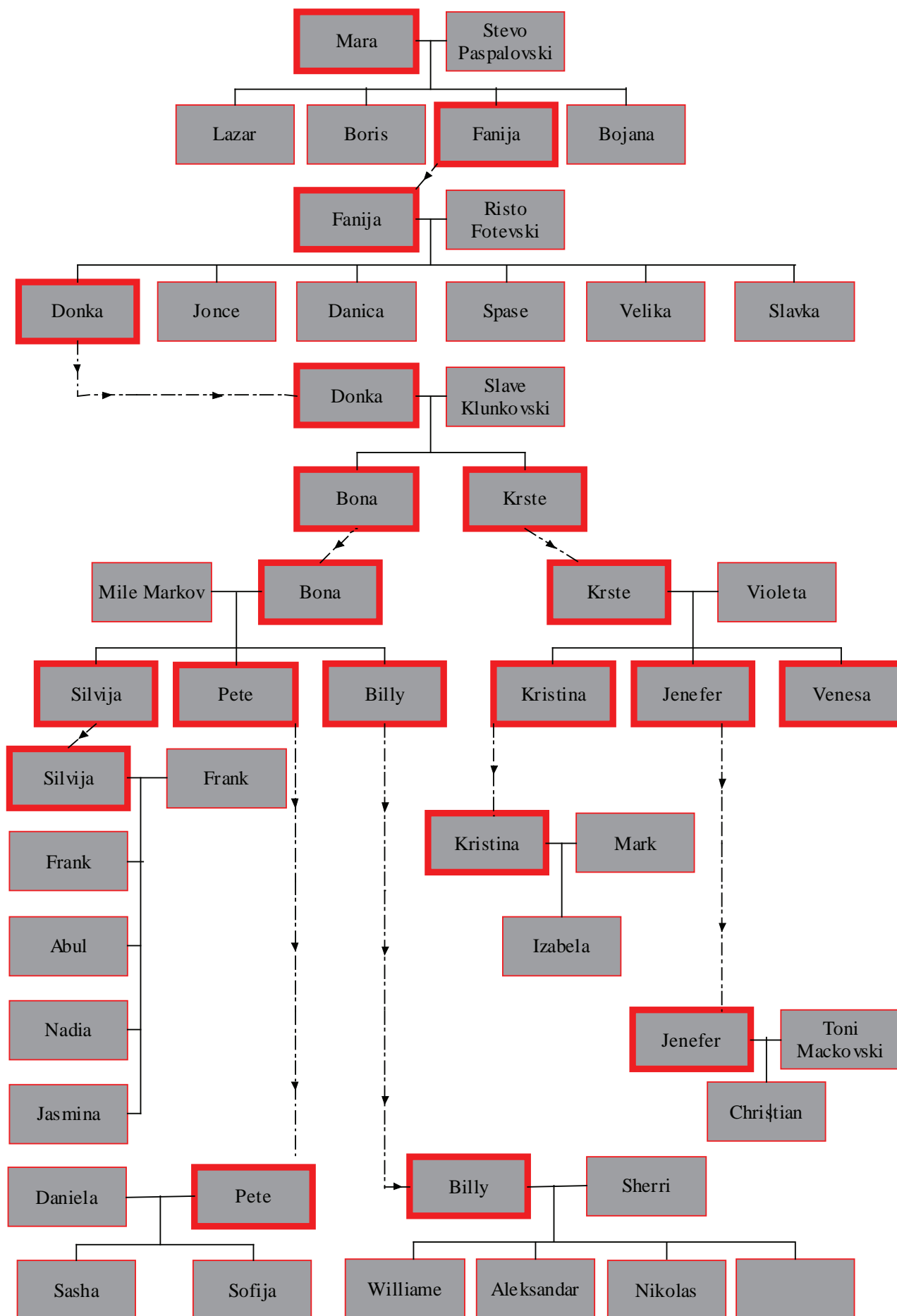

Бона и Миле Стојановиќ-Марковски со децата • Bona and Mile Stojanovich with their children

Спиро и Даниела Стојановиќ со ќерката Саша • Pit and Daniela Stojanovich with their daughter Sasha

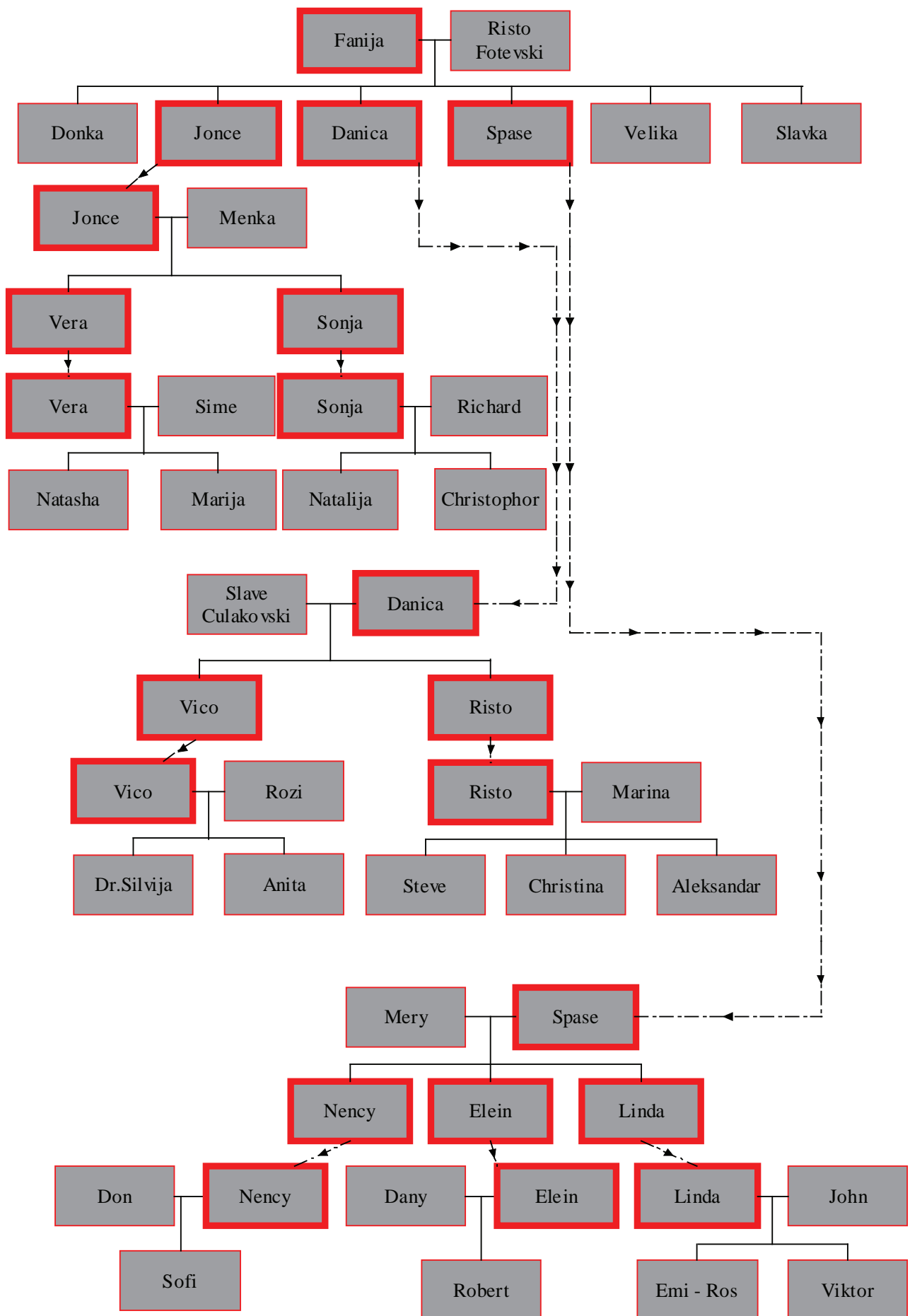
Крсте со внукот Били • Krste with his nephew Billy

Крсте и Виолета Клунковски
Krste and Violeta Klunkovski

Крсте со своите ќерки • Krste with his daughters Kristina, Jenifer and Venesa

Венчавка на Крсте и Виолета Клунковски • The wedding of Krste and Violeta Klunkovski

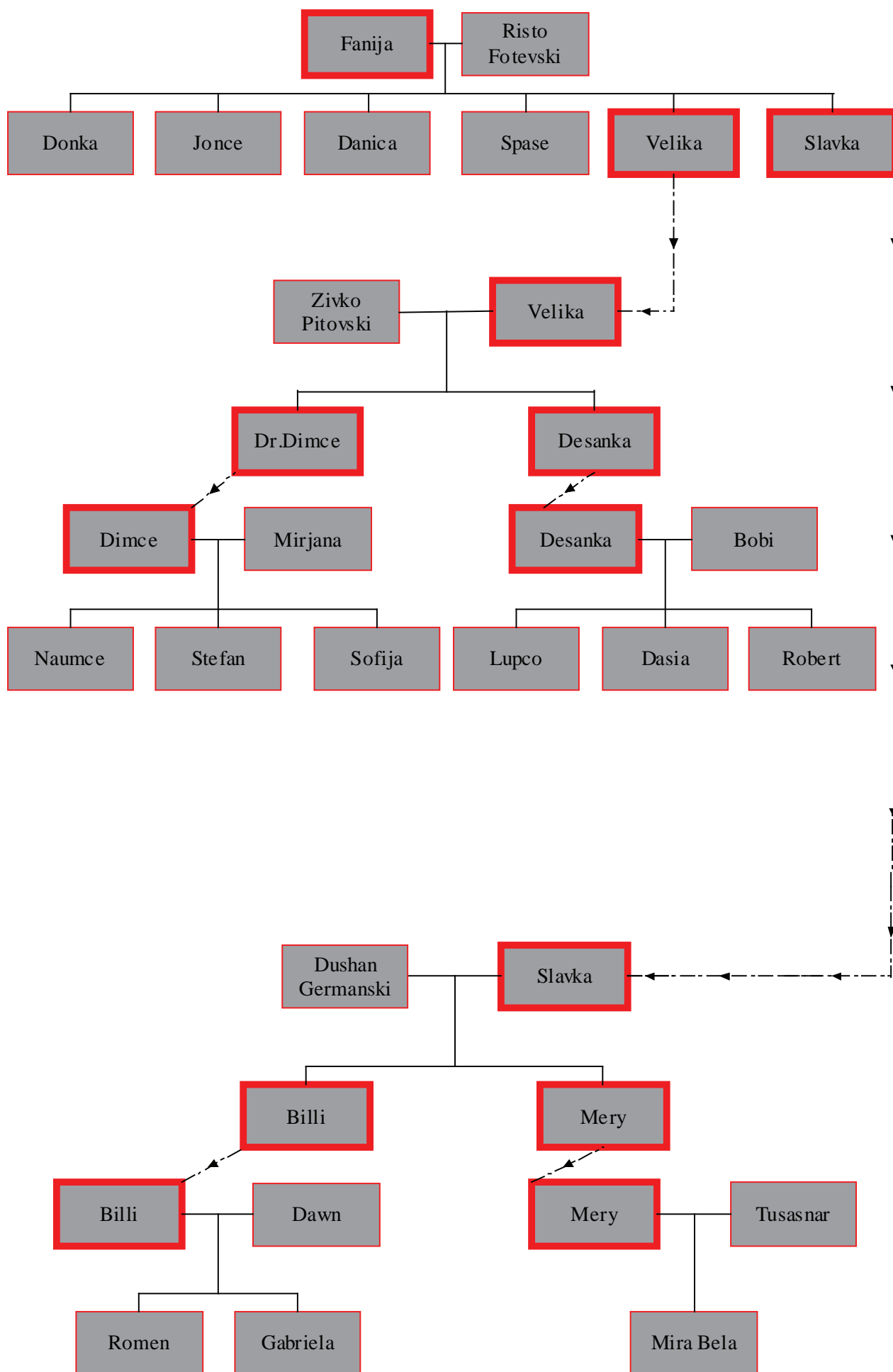

Венчавка на Џенифер и Тони Мачковски • The wedding of Jenifer and Toni Machovski

Преспанки крст • The Prespa Cross

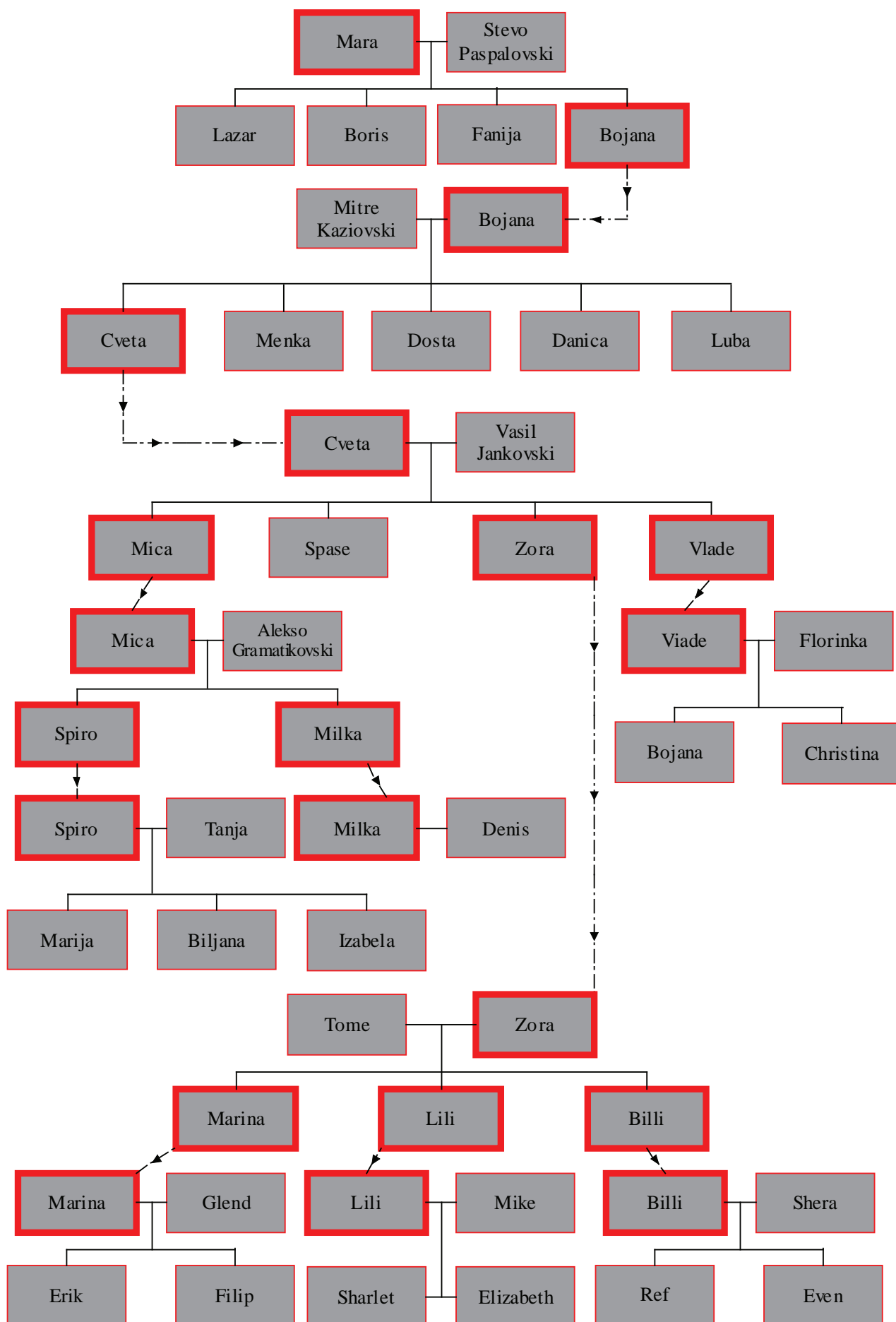

Митре и Бојана Казиевски со фамилијата • Mitre and Bojana Kaziovski with their family

Мијал и Сандра Рајчовски со Цвета и Васил Јанковски
Mijal and Sandra Rajchovski with Cveta and Vasil Jankovski

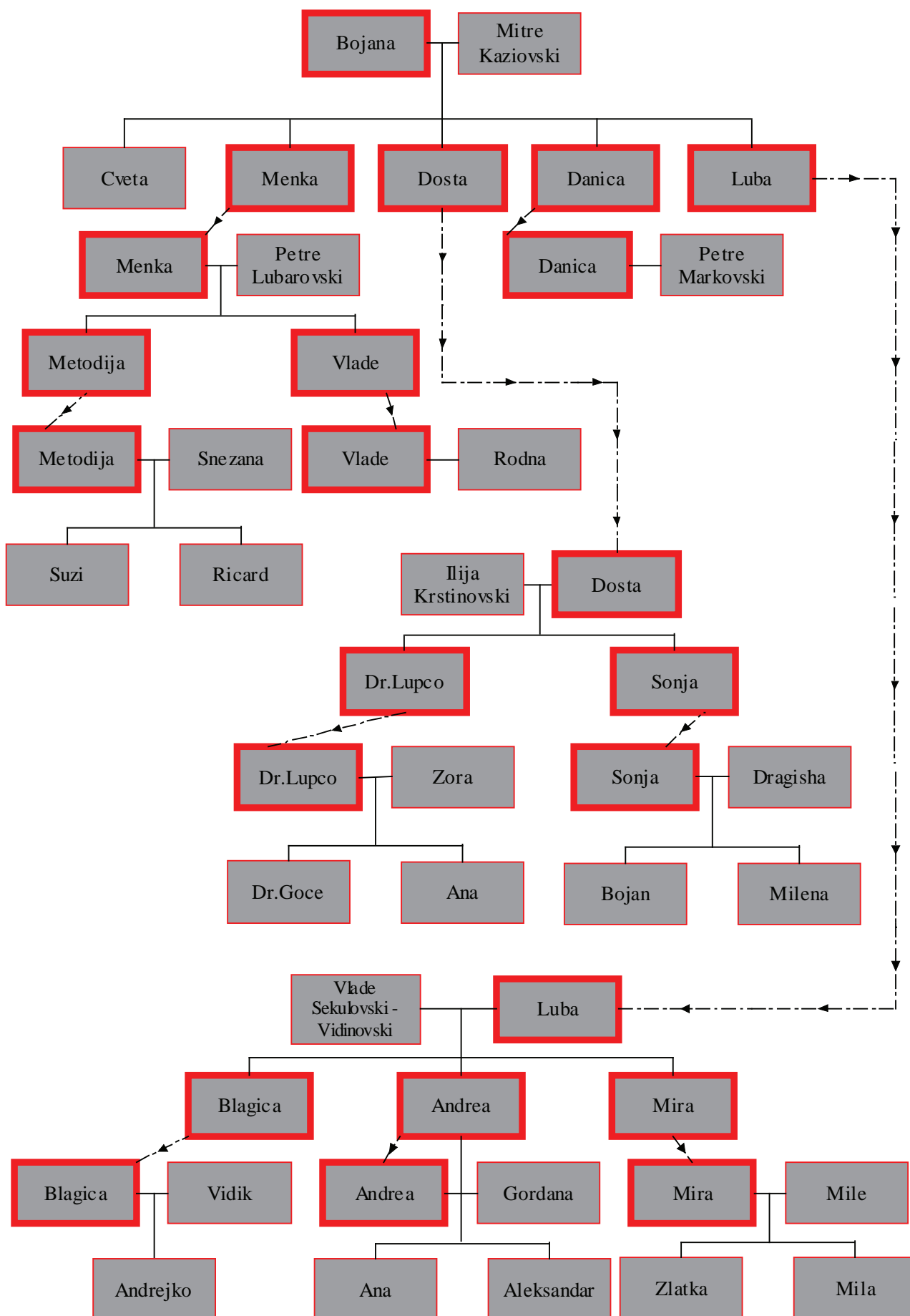

Илија и Доста Крстиновски со нејзината сестра Љуба • Ilija and Dosta Krstinovski with ther sister Ljuba

Соња Крстиновска • Sonja Krstinovska

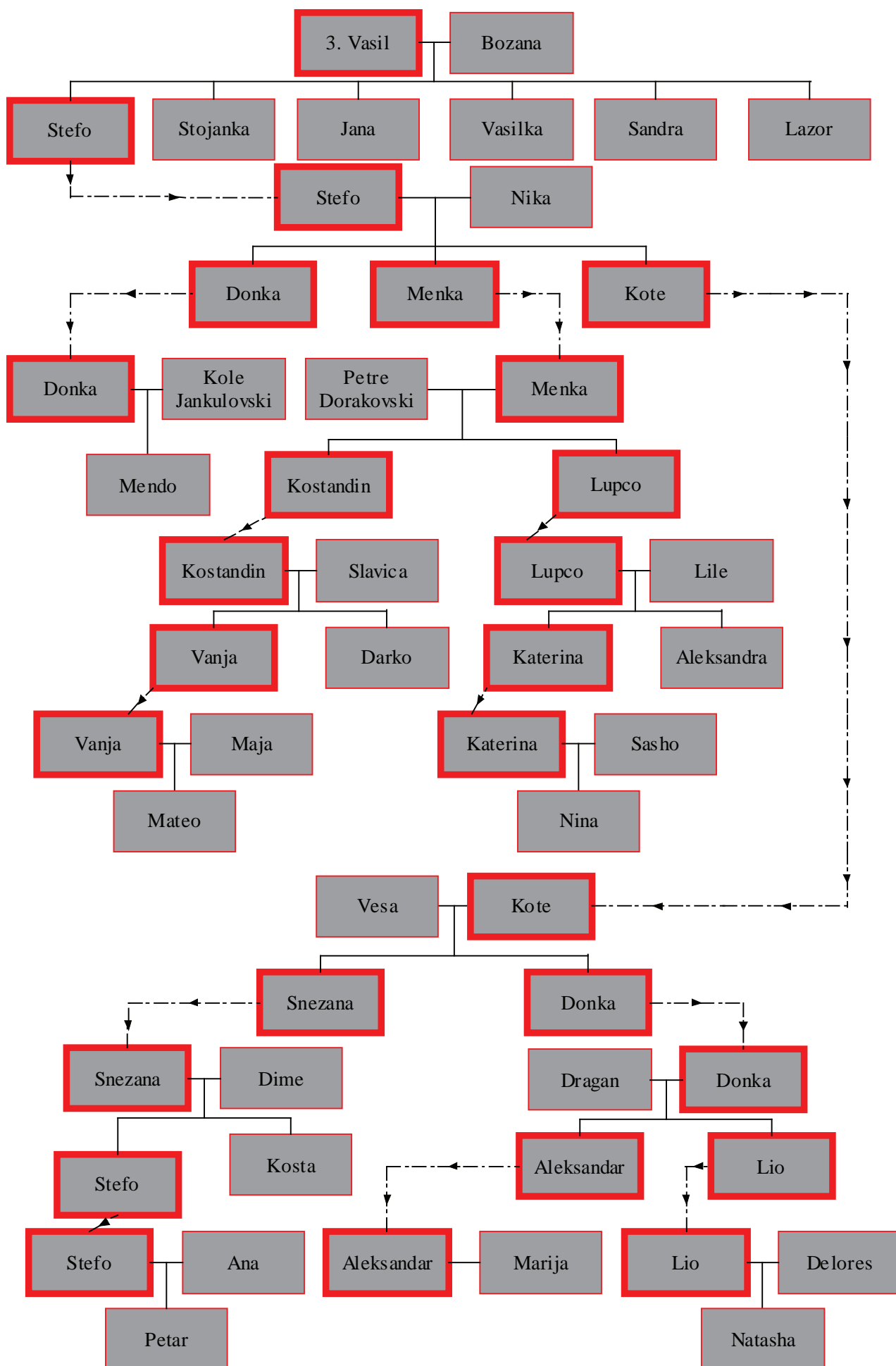
Костадин Рајчовски • Kostadin Rajchovski

Стефо и Ника Рајчовски со внуката Снежана • Stefo and Nika Rajchovski with their granddaughter Snezana

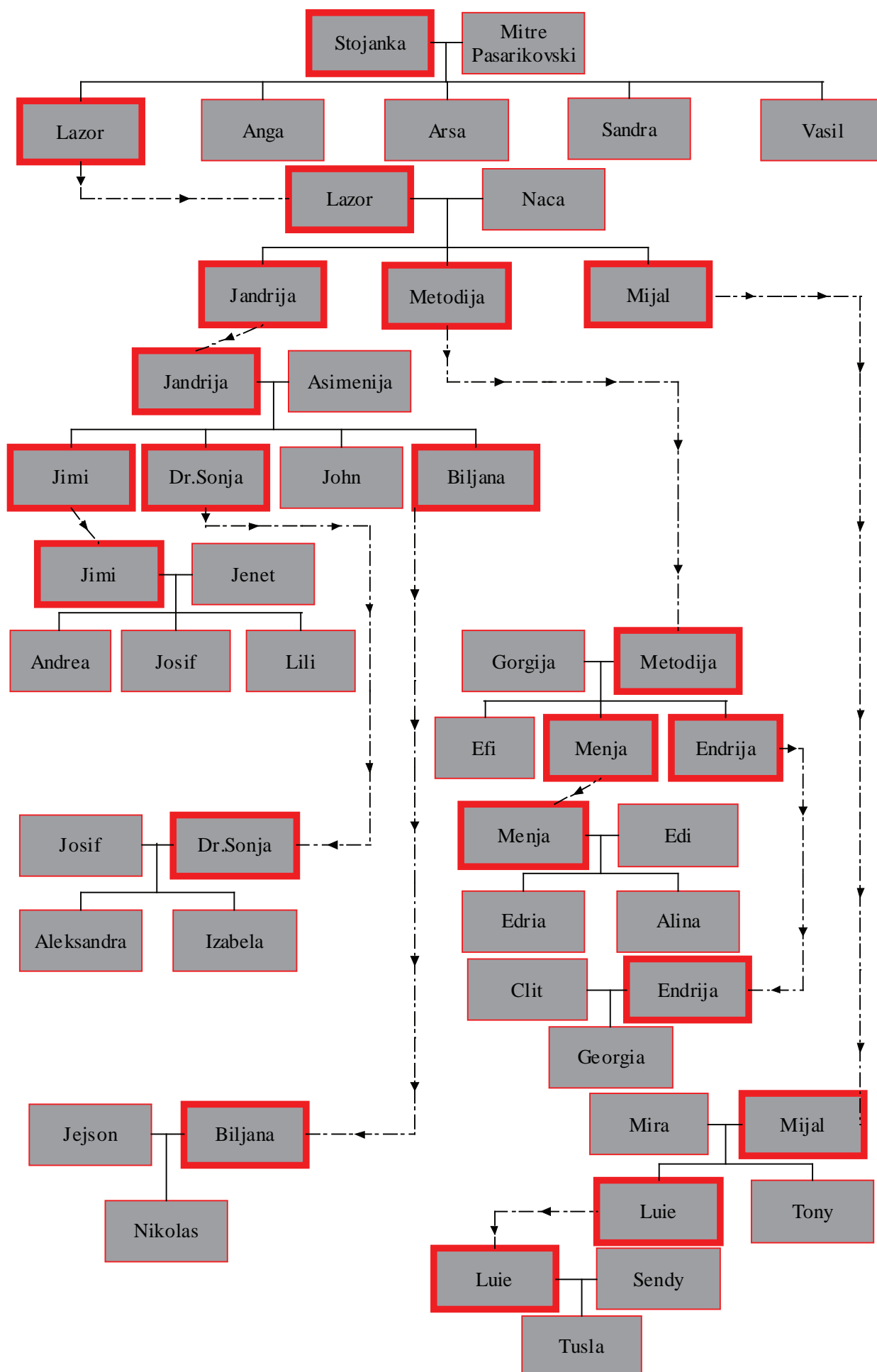
Стефо и Ника Рајчовски со синот Костадин и ќерката Мека, со фамилиите
Stefo and Nika Rajchovski with their son Kostadin and daughter Menka, with their families

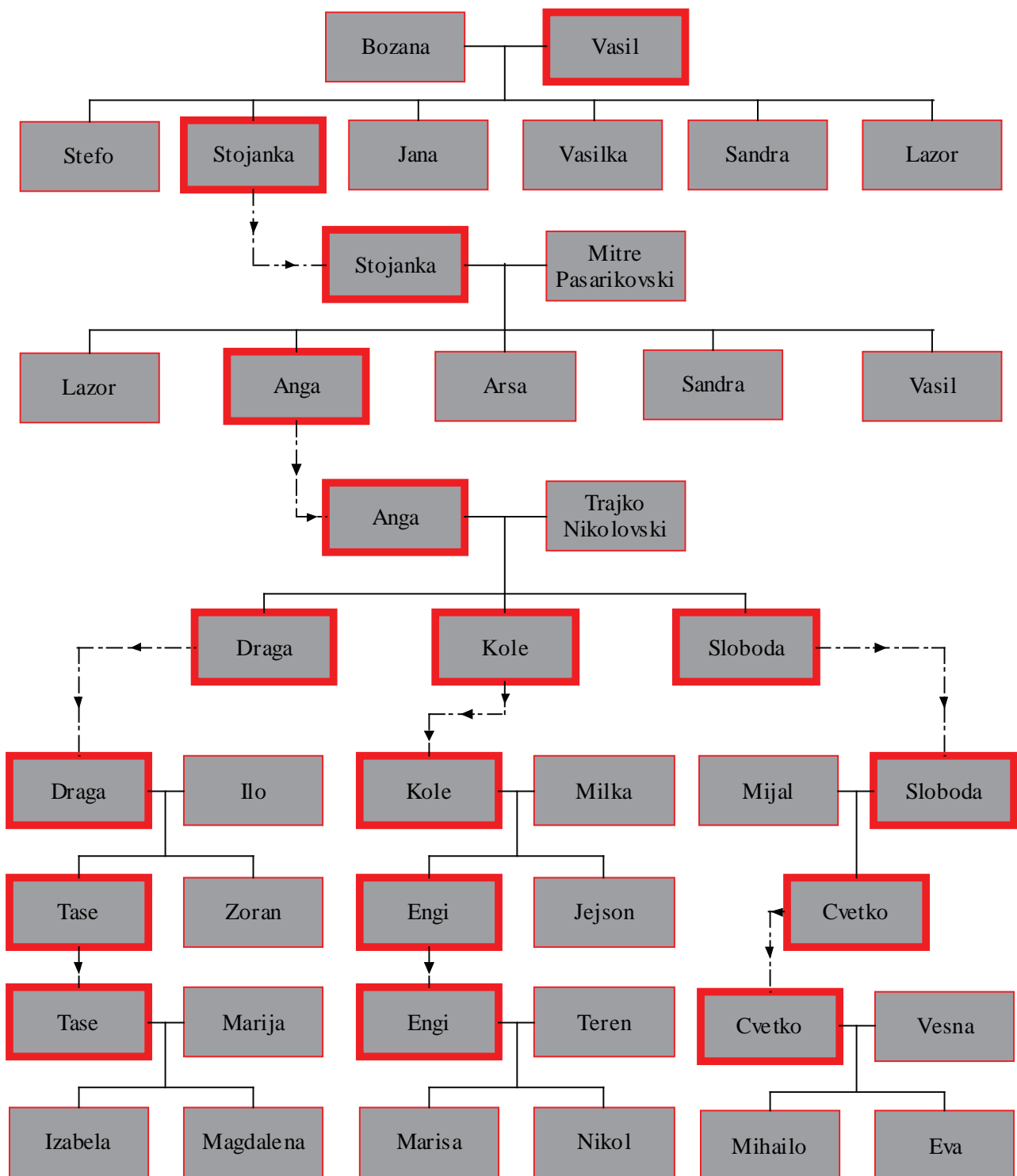
Венчавка кај фамилијата Пашариковски - Митровиќ • A wedding with the family of Pasharikovski-Mitrovich, 1924

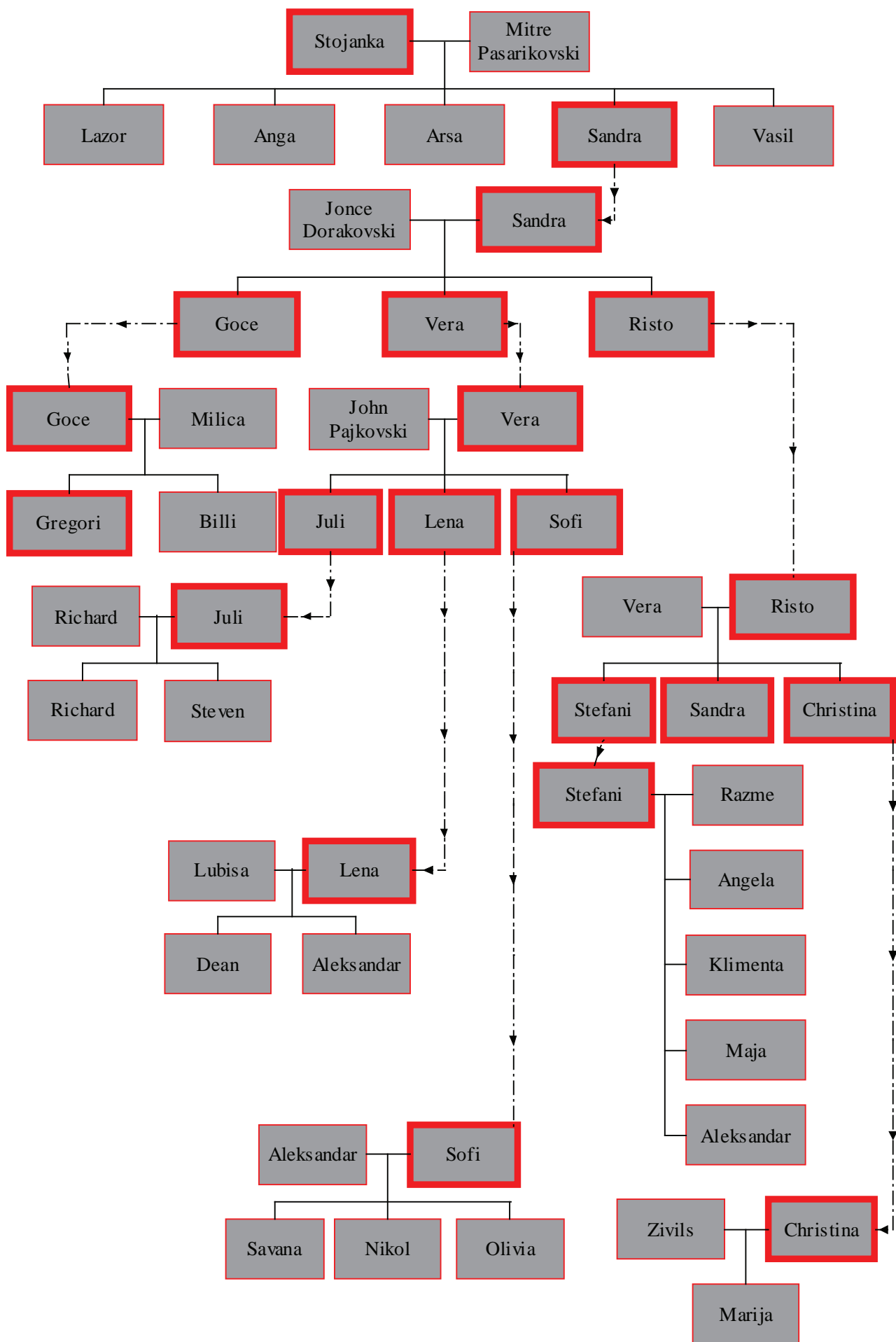
Со Нача Митровиќ и фамилијата • With Nacha Mitrovich and her family

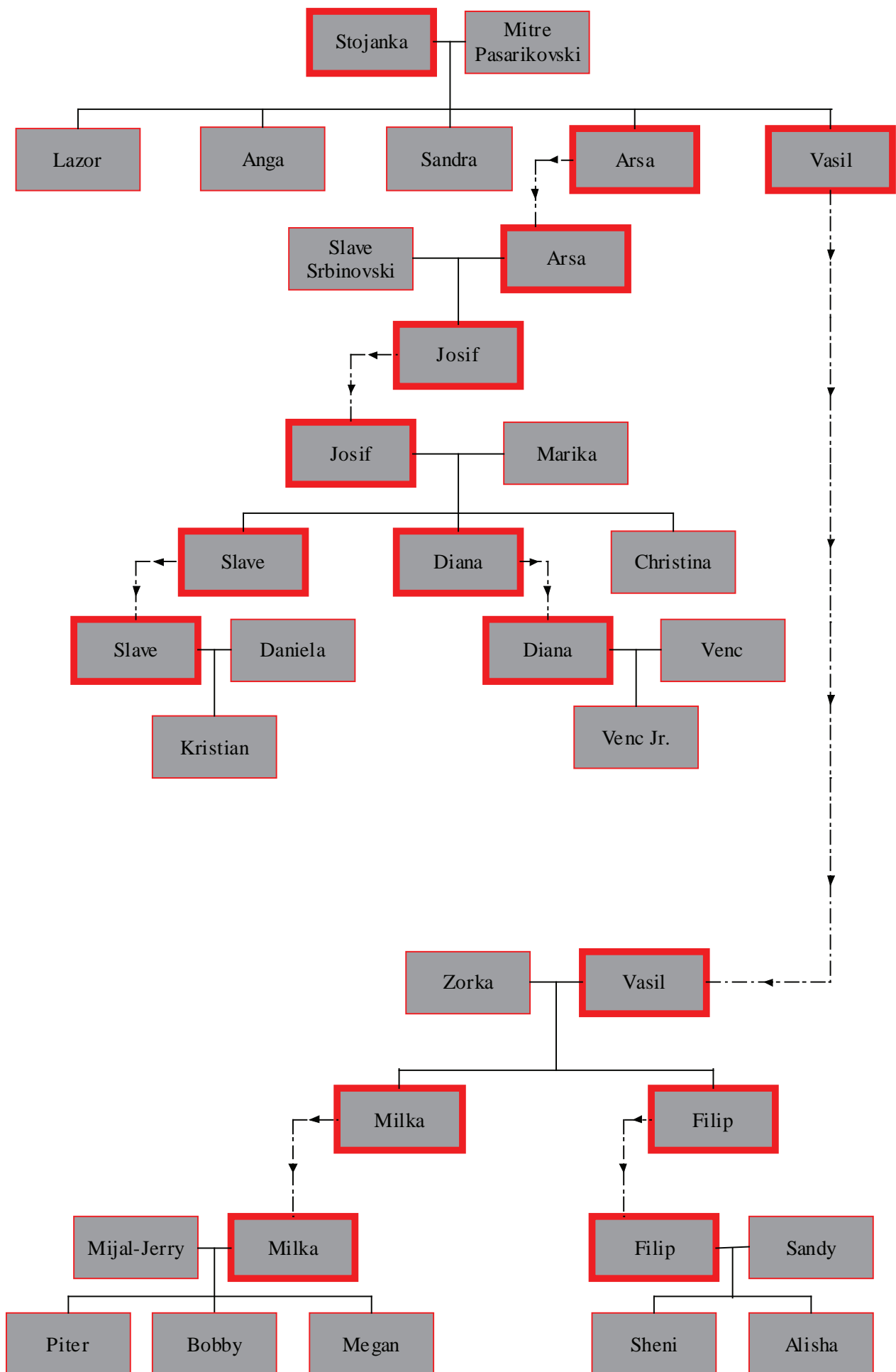
Св. Димитрија • St. Dimitrij

Св. Никола • St. Nikola

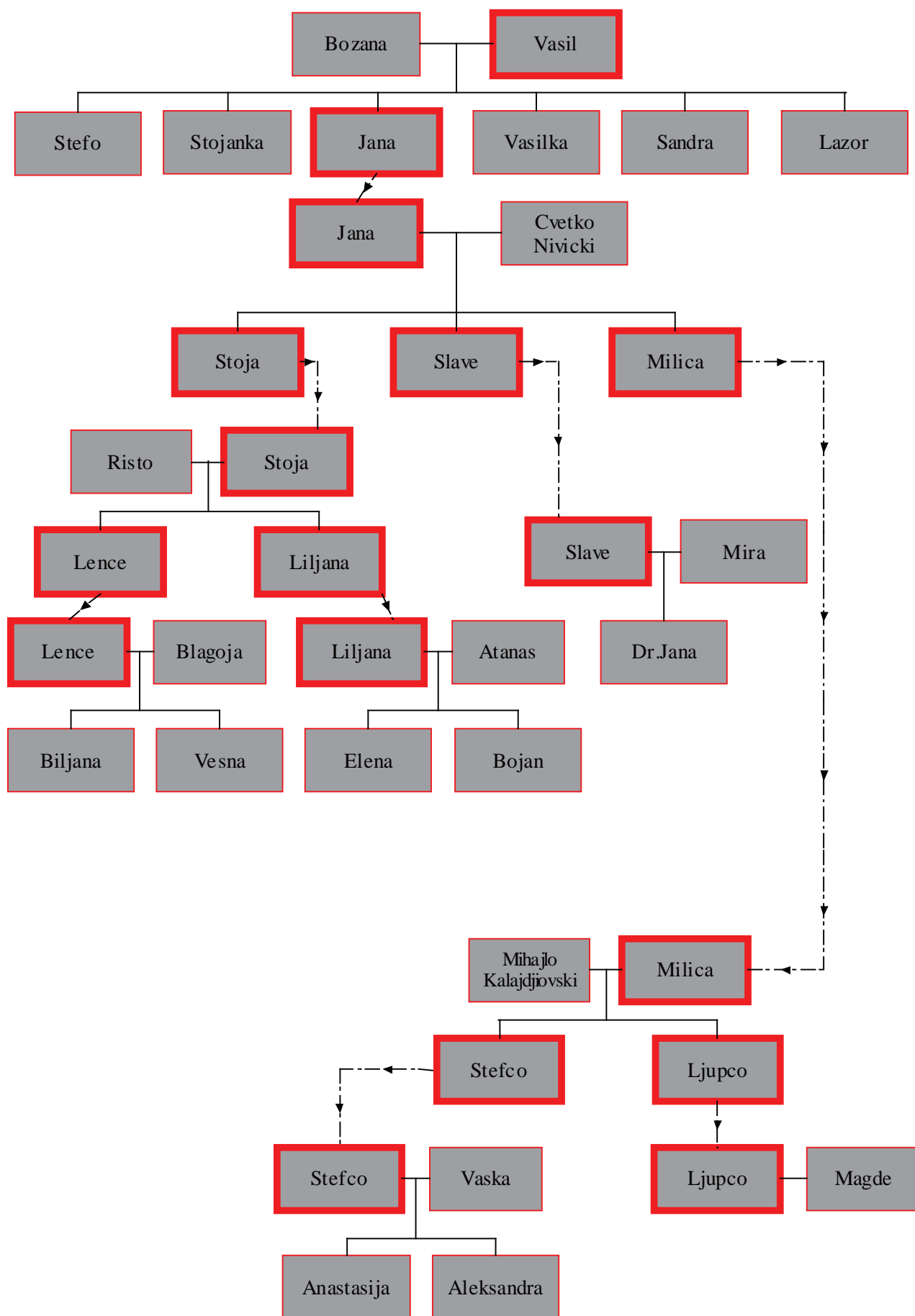

Јана и Цветко Нивички со фамиоијата • Jana and Cvetko Nivichki
with their family

Д-р Јана Нивички • D-r Jana Navichki

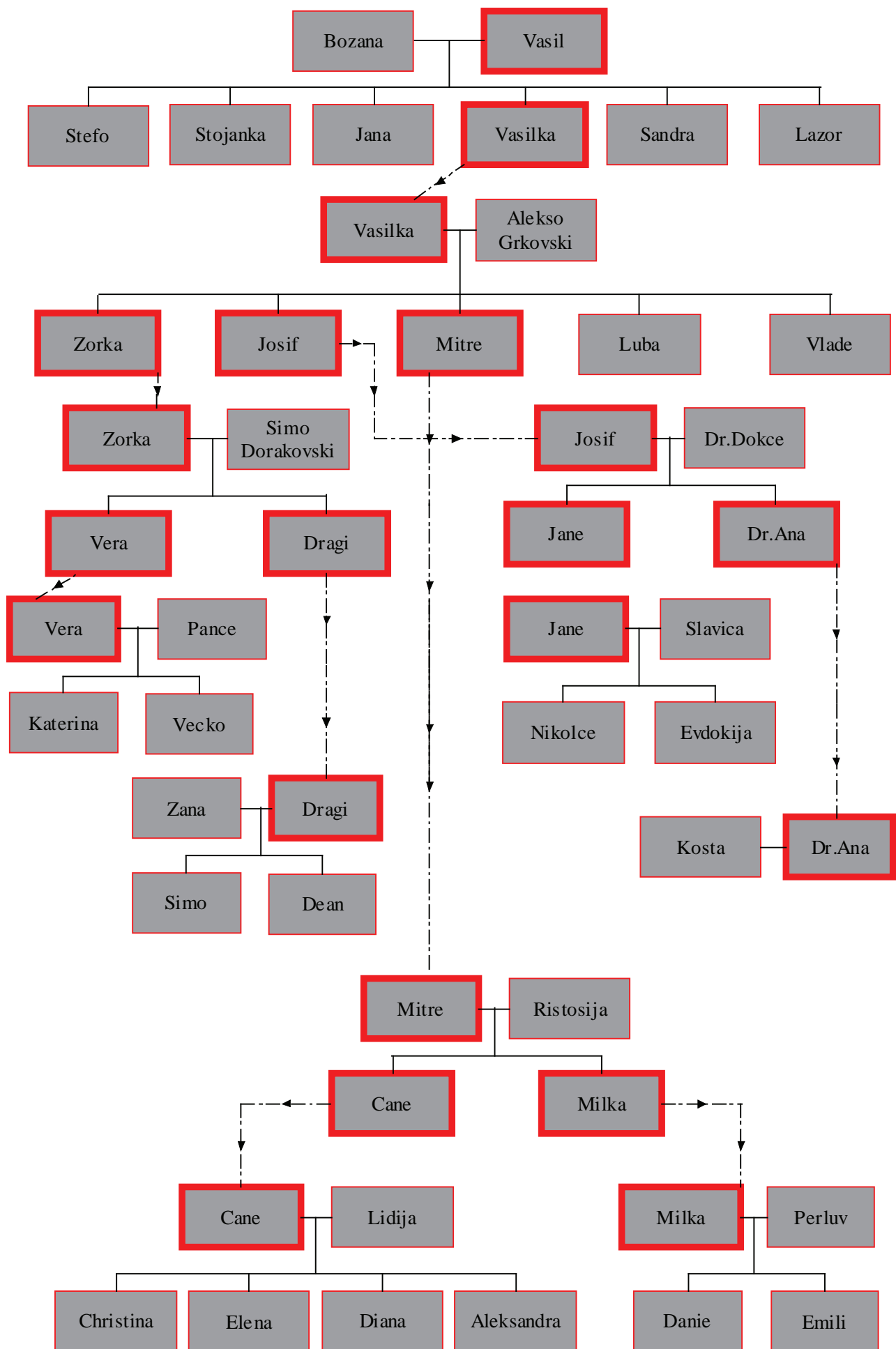

Василка и Алеско Грковски со фамилијата • Vasilka and Alekso Grkovski with their family

Јосиф и др. Докче Грковски со фамилијата • Josif and Dr Dokche Grkovski with their family

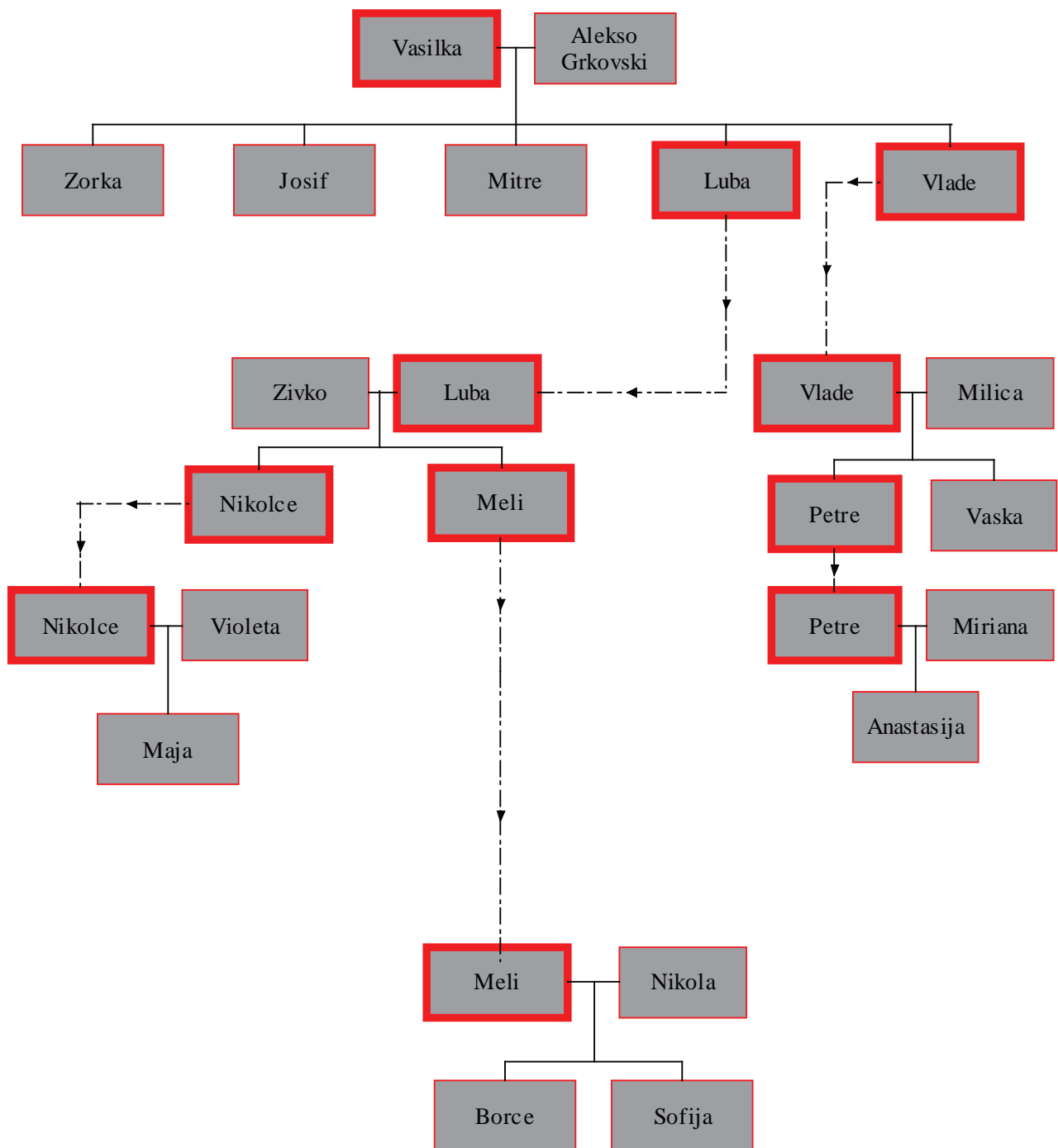

Владе и Милица Грковски со фамилијата • Vlade and Milica Grkovski with their family

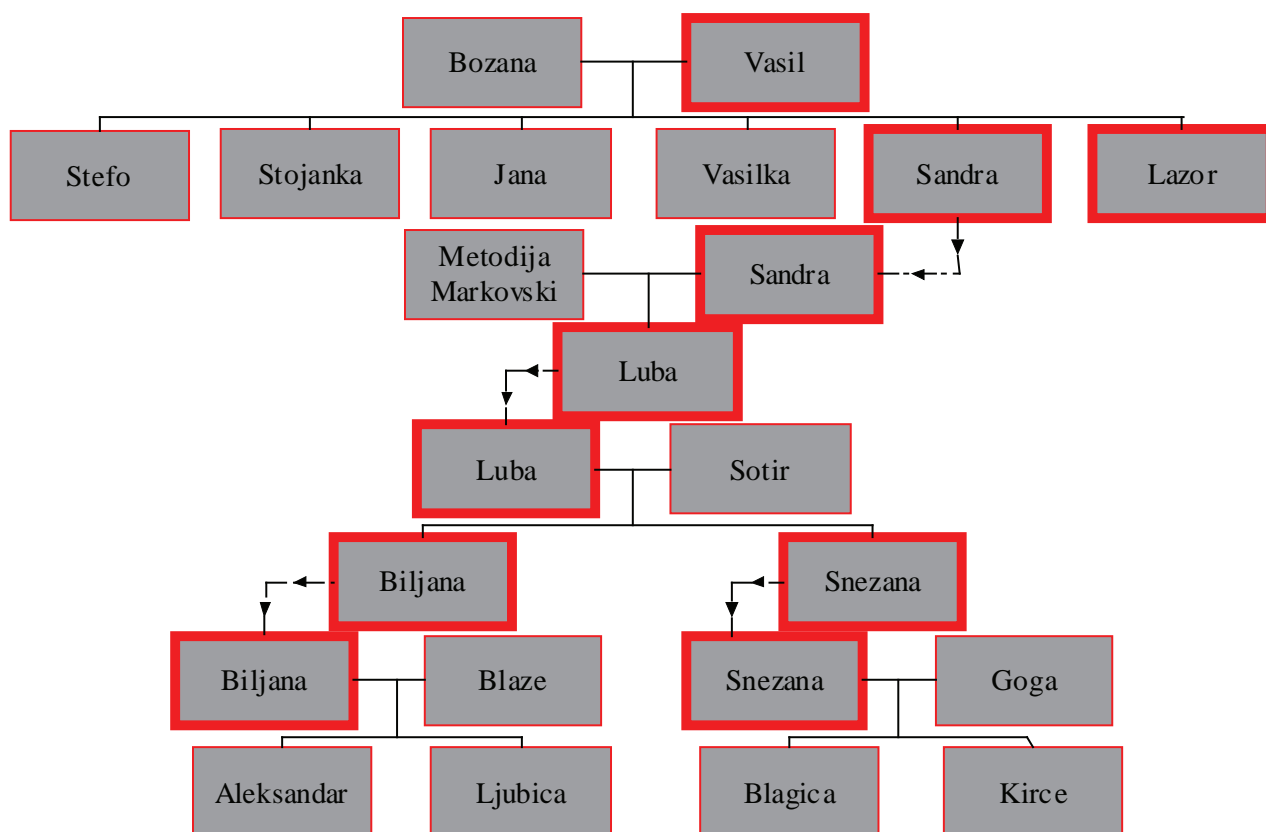

Фамилијата на Сандра и Методија Марковски • The family of Sandra and Metodija Markovski

Сандра Марковска со своите најблиски • Sandra Markovska with her dearest

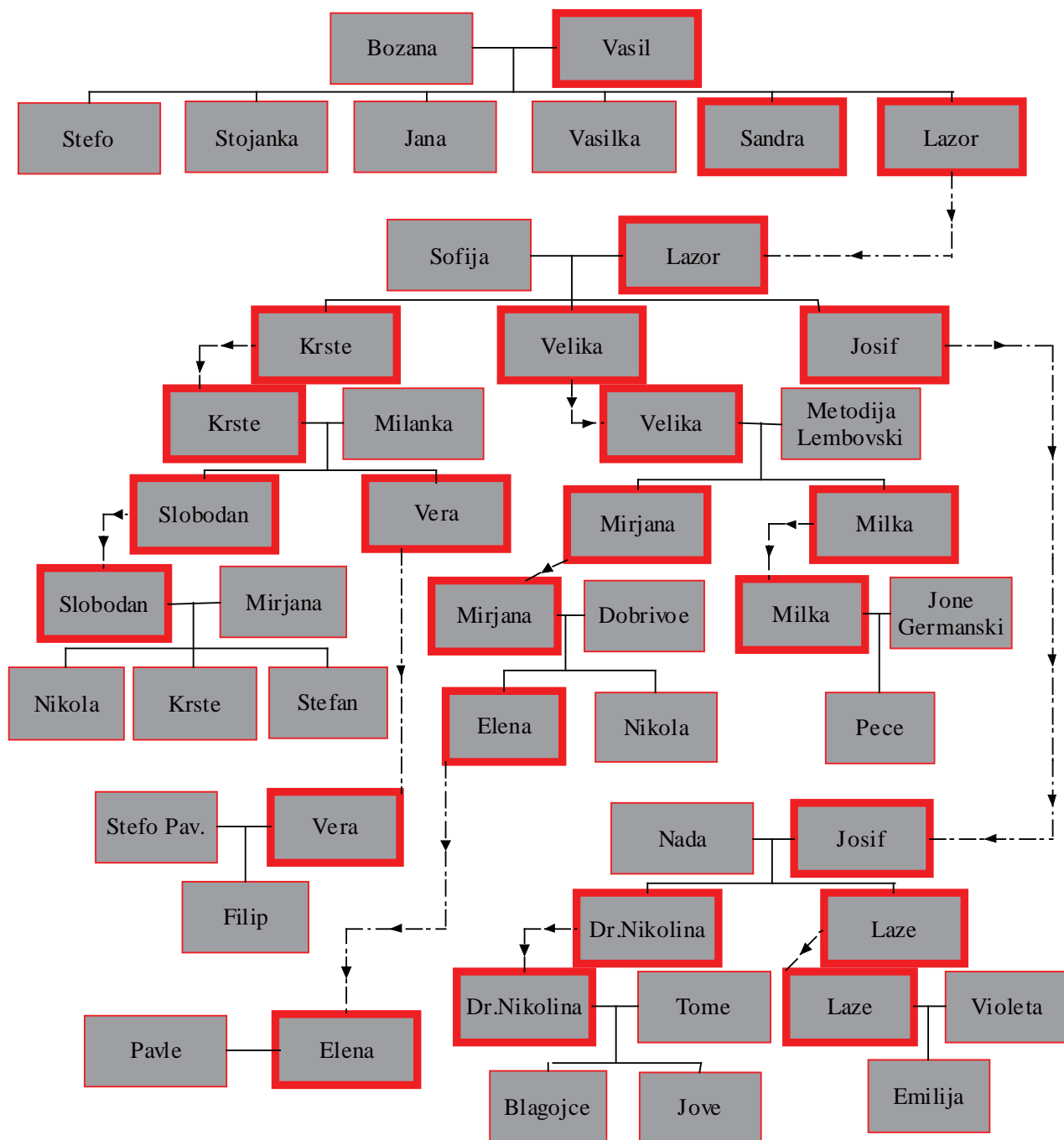
Јосиф Рајчовски • Josif Rajchovski

Љубанска архитектура • Architecture of Ljubojno

Јосиф и Нада Рајчовски со ќерката др. Николина • Josif and Nada Rajchovski with their daughter Dr Nikolina

Џан и Милка Христов со внуката Стефани • John and Milka Christoff with their granddaughter Stephani

ЏАН И МИЛКА ХРИСТОВИ (ЈОНЧЕ И МИЛКА РАЈЧОВСКИ)

JOHN AND MILKA CHRISTOFF (JONČE I MILKA RAJCHOVSKI)

Нема поблагородна работа од чувството да се осветлат ликовите на своите пријатели кои оставиле длабоки траги во родното место, во Љубојно, и во македонската заедница во Детроит. Таков е случајот со познатиот и признат брачен пар Јонче (Џан) и Милка Христови (Рајчовски), луѓето кои долг период претставувале мост на зближување на родниот крај - Македонија, и на втората татковина САД. Навлегувањето во животот на Џан и Милка, како и на сите вистински Македонци, пред сè, ја открива семејната слика, а во исто време и сликата за библиската природа на земјата од која потекнуваат и на земјата како светска велесила во која свиле ново гнездо за навек.

Животната историја на Џан и Милка Христови е интересна, „долга и широка“. Истовремено таа е и дел од историската судбина на Љубојно, на Преспа, потоа на Македонија и на македонската иселеничка сага во САД. Во овој текст, во куси црти, сублимирано и скромно е отсликан нивниот историски пат како на успешни Македонци во САД, особено на Џан кој половина век од живот

There is no nobler feeling than that caused by the assignment to explain and clarify ones friends who have left deep traces in the native place, in Ljubojno, and in the Macedonian community in Detroit. Such is the case with the known couple of Jonče (John) and Milka Hristoff (Rajchovski) who were a bridge for bringing together their native country – Macedonia and their second fatherland – the USA for a long period. Any insight into the life of John and Milka, as well as into any other true Macedonian, reveals, above all, their family picture, but at the same time a picture both about the biblical nature of the country in which they were born and about the country which is a major power and in which they have made their nest forever.

The life story of John and Milka Hristoff is interesting, long, and broad. At the same time, it is a part of the historical destiny of Ljubojno, of Prespa, and of Macedonia and of the Macedonian emigrational saga in the USA. In this text, their historical road as successful Macedonians in the USA, especially of John who has dedicated a half century of his life to the affirmation of his family, of the Macedonian community in Detroit, of his first homeland-Macedonia and of his Macedonian

HE DID NOT COME BACK

To my uncle Boris Christoff (Rajchovski)

*He did not come back to his own dream
Although he was here for a long, long time with all
his heart -*

*And he remained to be a distant mountain bell
And a plant which cracks in foreign rocks.*

*Two old shadows merged in a second
And their imagination flowed like black resin,
The yearning for going back remained a lonely cry
Against the foreign distance, against the native
curse.*

*He took the huge shadows of the cold waters
That palpitated in him to the manes,
While the birds of his birth place are still sleeping
in his hair like thin shadows*

*He did not come back neither to his own blood
Nor among the birds that sing for him here.
Only the pain has remained in the chest like a
worm
To cherish the hope for the loving native soil.*

*Boshko Rajchovski - Pelisterski
("He did not come back")*

посветил на афирмација на своето семејство, на македонската заедница во Детроит, на првата татковина - Македонија и на својот македонски народ.

Овој дел од книгата е документ за потеклото, животот и судбината на семејството Христови (Рајчовци), во Македонија и во САД. А Џан и Милка навистина сториле многу. Треба да се знае, да не се заборави тоа што тие го направиле. Не може да се оддели нивната животна сага ниту од македонската ниту од американската приказна. Тие двајца се дел од неа. Тие ја исткале како на разбој својата животна приказна, давајќи дел од себе и кога е во прашање родната грутка преспанска, но и кога е во прашање и втората татковинска посветеност, таму во далечната Америка.

Инаку, поширокото семејство Рајчовци потекнува од селото Рајца, Преспанско, од пред неколку стотини години. Затоа и го добило името Рајчовци. Според кажувањата прадедото Иван (Крстин) имал многу убава ќерка на која бегот и „фрлил око“. Така, бегот за да ја земе убавицата, се послужил со витринав. Го натерал прадедото да коси некоја ливада во Рајца, сметајќи дека тој не ќе може да ја покоси бујната трева за еден ден и дека нему ќе му припадне убавата христијанка. Меѓутоа, прадедото Иван бил јак маж и одличен косач. Кога бегот видел дека

Борис Христов - Рајчовски • Boris Christoff Rajchovski

nation, is briefly and modestly described.

This part of the book is a document dedicated to the origin, life, and destiny of the Christoff (Rajčovci) family in Macedonia and in the USA. And indeed, John and Milka had really done a lot. What they had done should be known and remembered, not to be forgotten. Their life saga could not be separated neither from the Macedonian nor from the American story. Both of them are a part of it. They had woven their life story as if on loom, making supreme efforts when it comes to their native Prespa soil, but also when it comes to their devotion to their second fatherland, there in distant America.

To explain, the extended family of Rajčovci originated from the village of Rajca in the Prespa region several hundred years ago. That is why they are named Rajčovci. According to some stories, the great-grandfather Ivan had a very beautiful daughter whom a bey took a fancy to. In order to get that beauty, the bey used a trick. The bey forced the great-grandfather to mow a meadow overgrown with grass in the village of Rajca because he was certain that he could not do it for one day and that the beautiful Christian girl would therefore belong to him. But, Ivan, the great-grandfather, was and proved to be a strong man and an excellent mower. When the bey saw that he was to be outwitted because the great-grandfather could manage to mow that

Со фамилијата на Џан Христов
With the family of John Christoff

тој ќе го надмудри и ќе ја покоси ливадата, започнал да му дава да пие јајца од штрк, што природно Иван го терало да оди по нужда. И покрај непријатната состојба тој успеал да ја покоси ливадата, која и денес во Рајца се вика „Дрискова ливада“. Но, се раскажува дека прадедото се скарал или се степал со бегот, кој не можел да го поднесе поразот, па затоа Иван бил присилен да бега и да се пресели од Рајца во Љубојно.

Инаку, семејството Рајчовци отсекогаш било големо и го носело тоа име. Дедото на Џан и Бошко, Ристо бил шесто дете во семејството, а неговата сопруга била од Претор. Првото дете од тој брак бил Борис, таткото на Џан, потоа Методија, Велика, Савка и Мијал, татко му на Бошко. Од фамилијата на Борис и Цвета Христов (Рајчовски), пак, се Веселинка и Џан (Јонче). Веселинка има четири деца со Цветко Василевски: Славе, Даница, Даме и Лила

Џан Христов, значајната личност во оваа монографија, е роден во Љубојно на 15 јули 1925 година. Таму го поминал своето детство. Како и сите млади луѓе во селото во тој период, така и Јонче (Џан) им помагал во полските работи на своите домашни, бил активен во детското и младинското живеење и бил еден од почитуваните во пошироката заедница на Рајчовци. Основно училиште завршил во родното место. Потоа завршил полуматура и некои курсеви во Скопје. Како напреден младинец бил распореден да работи во Ресен, што за него било голем предизвик. Бил во Ресен, а многу често го посетувал и Љубојно. Во Ресен имал пријатели, другари со кои одел на корзо и како убаво момче бил „целЧ на девојките. Ресен му останал длабоко во сеќавањата, бидејќи таму, во Детскиот дом, се запознал со неговата животна содружничка Милка (моминско презиме). Убавата и стројна младинка таму прво била сакана воспитувачка, а потоа и учителка во

meadow, he began giving him eggs of stork that, naturally, made Ivan relieve himself. In spite of that unpleasant situation, Ivan managed to mow the meadow which is still called 'Driskova livada' in Rajca. But, the story goes on saying that the bey could not suffered a defeat and therefore he quarreled with or got into a fight with the great-grandfather who was compelled to leave Rajca and flee to Ljubojno.

Nevertheless, the Rajchovski family has always been large and had that name. Risto, the grandfather of John and Boško, was the sixth child in the family, and his wife was from Pretor. Boris, father of John, was the first child from that marriage, followed by Metodija, Velika, Savka, and Mijal, father of Boško. Veselinka and John (Jonče) come from the marriage of Boris and Cveta Christoff (Rajchovski). Veselinka who has been married to Cvetko Vasilevski has got four children: Slave, Danica, Dame, and Lila.

John Hristoff, an important person of this monograph, was born in Ljubojno on 15 July 1925 where he spend his childhood. Jonče (John) used to help his parents in their agricultural labor as any young man in the village of that period did. He was active in the life of other children and of other young men, and he was widely respected among the Rajčovski community. He finished his primary education in his native place. After that, he finished his secondary education as well as several courses in Skopje. As a progressive young man, he was assigned to work in Resen and that was a great challenge for him. Although he worked in Resen, he visited Ljubojno very often. He had friends and acquaintances in Resen with whom he used to go for a stroll on the corso where he was a 'target' to the girls because he was a very handsome young man. Resen has remained deeply in his memories because there, in the Children's Home, he met Milka Celceva, his lifelong other half. In the beginning, the beautiful and eye-catching young woman was a pedagogue, loved by anyone, and after that a teacher in Ljubojno. The love between John and Milka was a love at first sight and it did it its way. Everything began spontaneously, just like in stories, with strong love that made them love each other so much and led them get in marriage.

The older people of Ljubojno still speak about her beauty, her kindness, about her behavior. They say that she was a beautiful teacher from a city who got married in a village. But, she had such a magnetic charm so that she won the hearts of all the natives of Ljubojno. She was a wonderful pedagogue and a teacher. The author of these lines also confirms this statement because he still remembers the time when she was his teacher and he still remembers her geographical classes at the

Љубојно. Љубовта меѓу Џан и Милка се јавила на прв поглед. Младоста си го направила своето. Како во приказните, с# започнало спонтано, со силна љубов, за потоа таа љубов да ги натера да се договорат и да стапат во брак.

С# уште кај постарите во Љубојно се раскажуваат впечатоците за нејзината убавина, добрината, за односот на Милка. Се раскажува за тоа дека една убава учителка од град се мажила во село. Тоа беше вистинска атракција, која ги освои срцета на љубанци. Таа беше одличен воспитувач и наставник, за што и авторот на овие редови се сеќава кога му беше наставничка и ги памети нејзините предавања по географија во училиштето вДимитар Влахов во Љубојно.

Милка е родена во 1935 година во Велес, во скромно и честито македонско семејство. Таа во шега кажувала дека татко & дури и палтото си го продал за да & овозможи да се школува. Велес го напуштила по завршувањето на средното образование, за потоа да дојде на работа како воспитувачка во Детскиот дом во Ресен. Судбината ја донела во Љубојно каде била наставник по географија во централното училиште.

Кога одела по улиците љубански, одела како газела со бујните коси распослани, а пак, Џан, млад ерген, стамен и вреден, не можел да не & го разбранува срцето. Така и свиле свое семејно гнездо, токму во Љубојно.

Џан Христов потекнува од печалбарско семејство. Неговите предци оделе и се враќале на гурбет. Меѓутоа, неговиот татко Борис отишол во Америка и не се вратил. Тој бил причина и повод и Џан да тргне по неговите стапки. И така се случило. Така, во ветената земја, САД, дошол во потрага по поинаква иднина и судбина на 17 мај 1951, само што ја минал дваесеттата година од својата младост. Заминува за Америка сам, за по две години и Милка да појде преку океанот кај својот домаќин. Заминувањето за САД не било едноставно, но за среќа с# се завршило добро и тие се нашле пак заедно во Детроит. Во новата средина Господ им дал три рожби: Бери, Борис и Џорџ. За жал, Џорџ сега не е меѓу живите - погина во несреќен случај што ги потресе сите Македонци во Детроит.

По пристигнувањето во Детроит, Џан и Милка работеле во една пиварница, за потоа да си отворат свој бизнис, свој ресторан. Нивниот ресторан бил место на средби, другарувања и пријатни мигови за сите љубанци и други Македонци и Балканци, кои во тој период не биле многубројни. Немало некој од „стариот

Boris, John and Mika Christoff with their family

‘Dimitar Vlahov’ primary school in Ljubojno.

Milka was born in 1935 in Veles, in a honest and decent Macedonian family. She used to tell an anecdote about her father who had even sold his jacket in order to ensure her education. She left Veles after finishing her second education and began working as a pedagogue at the Children’s Home in Resen. Destiny brought her to Ljubojno where she was a geography teacher at the central secondary school.

When she was walking down the streets she was as graceful as a gazelle, with her long and wavy thick hair, while John, who was a handsome young man, well-built, and industrious, could not help capturing her heart. Therefore, they made their love nest there, in Ljubojno.

John Hristoff comes from an emigrant family. His ancestors used to go abroad in search of employment and they used to come back. But his father Boris went to America and he did not return. It was the reason and motive for John to follow his father’s footsteps. And it happened that way. So, he arrived in the USA, the promised land, in search of different future and faith, back on 17 May 1951, immediately after he have turned nineteen. He went there alone but Milka joined her beloved husband only two years later. Leaving home and going to America was not a simple effort, but fortunately everything ended well for them both and they were again together in Detroit. In their new fatherland, God blessed them with three offspring: Berry, Boris, and George. Unfortunately, George is no longer among the living – he died in an accident that shocked all Macedonians in Detroit.

After Milka arrived in Detroit, they both worked in a brewery but later on they started their own business and ran their own restaurant which was a gathering place for meetings, friendships, association and for spending pleasant moments for all Macedonians from Ljubojno and from

крајг, како често Македонците го викале родното место и Македонија, да дојде, а да не биде прифатен и угостен од овие благородни луѓе. Милка добро го совладала и англискиот јазик, па дури подучувала и доста нашинки, оти се знае колкава е предноста кога добро се зборува јазикот. Како учителка ја продолжила својата активност и во новата средина. Во повеќенационалното училиште во Детроит била солиден наставник, па дури и им предавања и на некои од учители што доаѓале од стариот крај.

Уште со доаѓањето во Детроит, Џан и Милка биле активни во македонската заедница. Во почетокот во друштвата, а со формирањето на Македонската православна црква Света Богородица, нивната активност била многу корисна. Џан бил ден од основоположниците на темелите на тој многузначаен македонски црковно-духовен и национален храм во САД. Милка, пак, му била десна рака на Џан. Таа била една од најактивните во женската секција во црквата и пошироко во македонската заедница. Двајцата сториле многу на планот на афирмацијата на националните достоинства, културата, духовноста, традициите и семејното живеење. Џан повеќе пати бил член на Управата на црквата, а Милка била претседателка на Женската секција во 1974 година. Милка е запаметена како исклучително активна жена, како многу упорна и истрајна личност. Незаборавни се средбите во домот на Милка и Џан со голем број познати личности од Македонија кои ја посетиле македонската заедница во Детроит. Меѓу нив биле членовите на ансамблот „Света Софија“, на чело со Тома Прошев, Виолета Томовска, Кочо Петровски и редица други естрадни уметници и личности од јавниот живот од Македонија кои ги посетиле Соединетите Американски Држави и Канада.

Меѓутоа, судбината си поигра со Милка. Таа го напушти своето семејство и се пресели во вечниот дом на педесет години, кога ненадејно почина во 1985 година. Тагата беше голема за сите, но се чини за децата и за Џан беше најголема. Таа остана во спомените на семејството, на роднините, пријателите, познатите во македонската заедница во Детроит. И денес по повеќе од дваесет години секавањата за Милка, големата дама и големата Македонка, како што Бошко Рајчовски милува да ја нарече, се свежи и трајни кај сите кои ја познаваа.

Инаку, Борис Христов (Роден, починал) татко му на Џан бил столбовникот на фамилијата Рајчовски во Детроит. Тој вистински се истакнувал со својата работа и патриотска мисија. По неговите стапки тргнал и неговиот син. Така, Џан помогнат од својата

Macedonia, as well as for other Balkan emigrants who were not so numerous at that time. Whoever came from the 'old place', as Macedonians used to call their birth place and Macedonia, was welcomed and given shelter by this noble couple. Soon Milka's command of the English language was so good and she even started giving English lessons to many Macedonian women there because they found out how valuable it was to know English well. Milka continued her teaching activity also in their new environment. She was a solid teacher at a multinational school in Detroit and she even gave classes to some teachers coming from the 'old place'.

Immediately after their arrival in Detroit, John and Milka became very active in the Macedonian community. At the beginning their contribution to many associations, and later on to the Macedonian St. Mary Orthodox Church was very useful. John was one of the founders of that very important Macedonian religious, spiritual and national temple in the USA. Milka, on the other hand, was John's right hand. She was one of the most active members of the Women's Section of that Church and beyond the Macedonian community. Both of them did a lot on the level of affirmation of the national dignity, culture, spirituality, traditions and family life. John was a member of the Board of Directors of the Church several times, while Milka was a president of the Women's Section in 1974. Milka has been remembered as an exclusively active woman, as a very determined and strong-minded person. Those get-together gatherings and meetings in their home with many celebrities from Macedonia that used to visit the Macedonian communities in Detroit are unforgettable. The members of the St. Sofia Ensemble headed by Toma Prošev, Violeta Tomovska, Kočo Petrovski and an array of other show-business persons and social dignitaries of the public life of Macedonia that visited the USA and Canada are to be emphasized.

But, cruel fate befell Milka. In 1985 she unexpectedly passed away and moved to her resting place at the age of fifty. The grief that all felt over Milka's death was great but it seems that it was almost unbearable for John and their children. She has remained in the memory of the family members, of their friends, and acquaintances among the Macedonian community in Detroit. The memories of those who knew Milka, who was great lady and great Macedonian as Boshko Rajchovski prefers to call her, are still fresh and vivid although more than twenty years have past since her death.

Boris Christoff, John's father, was the pillar of the Rajčovski family in Detroit. He really distinguished himself with his work and patriotic mission. In this regard, John has also followed his father's footsteps. Accordingly John, assisted and supported by his wife Milka, was always among

сопруга Милка секогаш беше меѓу првите активисти во македонската заедница во Детроит и пошироко. Тој, меѓу другото, беше претседател во организацијата „Обединети Македонциг и нејзин основоположник, покрена многу иницијативи и акции, а испраќал бројни реакции и писма против непријателските пропаганди кон Македонците.

Исто така, Џан беше меѓу големите поддржувачи, меѓу иницијаторите, еден од столбовите и меѓу најсреќните кога се отвори МПЦ Света Богородица во Детроит. Заедно со големиот донатор од Болно, Крис Ник, беа едни од најактивните во изградбата на црквата. Меѓу другите донации, во почетокот на формирањето на црквата Св. Богородица Џан подари 3.000 долари. Беше член на управата, потпретседател, присутен и активен помагач и донатор секогаш кога можел. И денес во одминати години, како бистар и мудар старец котира високо не само меѓу своите преспанчани, туку и кај тетовци во Детроит. Како виден граѓанин во македонската заедница на Детроит е почитуван и покануван гостин на секој поголем настан, на секое гостување на некоја позначајна личност, група или ансамбл од татковината.

Џан Христов во новата средина во САД никогаш не го заборавил своето Љубојно, својата Преспа, својата библиска Македонија. Тоа се потврдува со неговите активности како прв претседател на друштвото „Љубојног во Детроит. Заедно со Милка дојдоа неколку пати во Македонија, во своето Љубојно. Биле драги гости на Матицата на ислениците од Македонија, а посетија и други владини институции во поранешните години каде им беше укажана достоинствена почит. Секогаш кога имаа прилика и време беа меѓу своите, меѓу блиските и пријателите во Љубојно и на други места во Македонија.

Џан Христов е доблесен патриот и донатор. Уште кога беше жива Милка, тие заедно и сесрдно ги помагаа сите македонски организации во Детроит. Во последните десетина години, кога е и драг гостин во Љубојно, тој финансиски ја помага месната заедница, црковниот одбор, како и приватни лица. Меѓу другите донации и помош, во 1990 година, Џан беше активистот кој заедно со други љубојнчани собра околу 40.000 долари вредна медицинска помош и на негова сметка таа помош беше испратена во амбулантата во неговото Љубојно.

Исто така, и во многу други ситуации Џан и Милка Христови ги покажаа својата широка душа и човекољубие, својот патриотизам и срцата големи македонски.

the first activists in the Macedonian community in Detroit and beyond. He was, among other things, a founder and a president of the organization 'United Macedonians', he has launched many initiatives and campaigns, and he also has sent a great number of letters and responses against the enemy propagandas against Macedonians.

In addition, John was one of the great supporters, initiators, and pillars, as well as one of the happiest of all, when the Macedonian Orthodox Church of Sveta Bogorodica was opened in Detroit. Together with Kris Nik, great donor from Bolno, Resen, he was very active in regard to the construction of that Church. In addition to other donations, John made a donation of US\$ 3,000 at the beginning of the establishment of the church of Sveta Bogorodica. He was a member of the Church administration, its vice-president, active supporter and donor wherever he could. And even today, being a man getting along in years and clever and wise old man, he is being rated highly not only among his fellows from and in Prespa, but also among his fellows in Detroit from Tetovo. As a notable citizen of the Macedonian community in Detroit he is a respected and welcomed guest to any important event or to any tour of a known person, group or ensample from his motherland.

John Christoff, living in his new milieu of the USA, has never forgotten his Ljubojno, his Prespa, his biblical Macedonia. His activities as the first president of the Ljubojno Association in Detroit confirm this statement. Together with Milka, he has come to Macedonia and to his Ljubojno on several occasions. They were dear guests to the Matica na Iselenicite od Makedonija and they have also visited other governmental institutions that paid their great respect to them. Wherever they had time, they were among their close relatives, close friends and acquaintances in Ljubojno and other places of Macedonia.

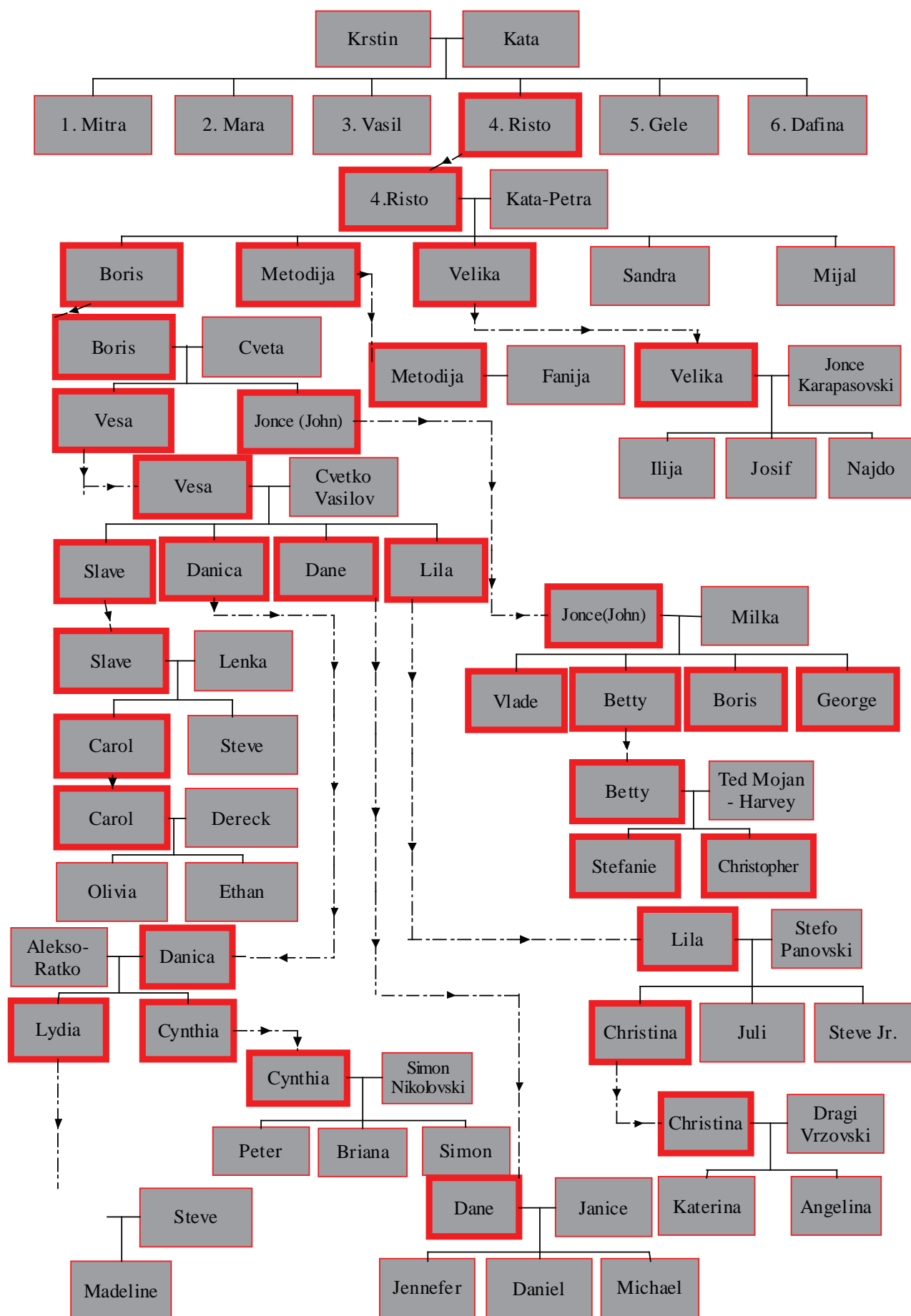
John Christoff has been a virtuous patriot and donor. When Milka was still alive, they used to support any Macedonian organizations in Detroit altruistically. In the last ten years he has been a dear guest to Ljubojno and he has financially supported the local government, the church board, as well as many physical entities. In addition to other donations and support, it should be underlined that in 1990 John was that activist who, together with other fellows from Ljubojno, raised about US\$ 40,000 for purchasing drugs and remedies. That shipment dispatched to the policlinic in his Ljubojno was charged to his account.

It is understood that there are many other situations when John and Milka Hristoff have showed their great soul and philanthropy, their patriotism and huge Macedonian heart.

Купето на соборната црвка Св. Јован, Љубојно • The dome of the cathedral church of St. John in Ljubojno

Лилјана и Стефо Пановски со фамилијата • Linda and Stefo Panovski with their family

Веса и Цветко Василовски со фамилијата • Vesa and Cvetko Vasilovski with their family

Дане и Џенес Василовски со фамилијата • Dane and Janice Vasilovski with their family

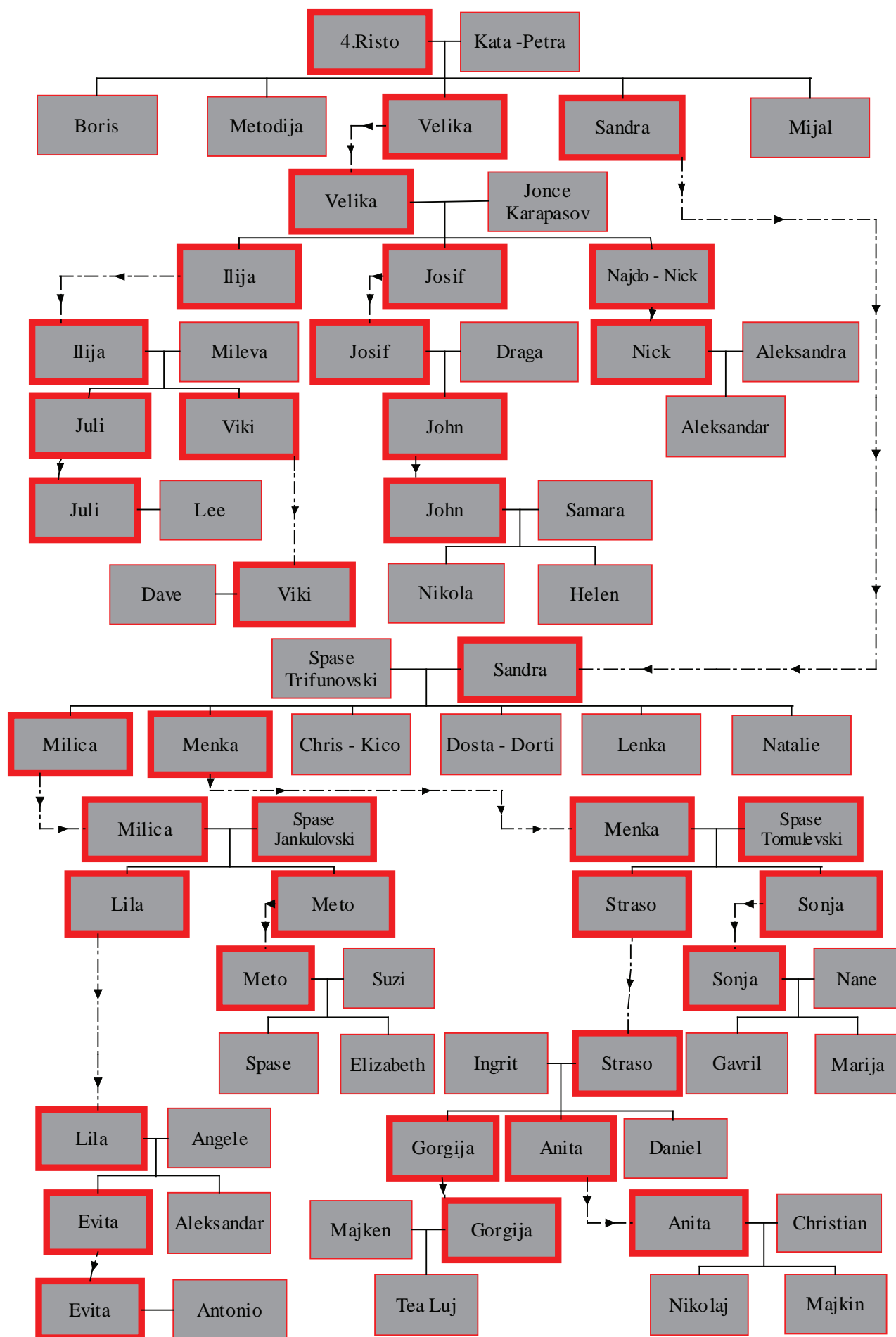

Браќата Мијал и Борис се гледаат по 35 години • The brothers Mijal and Boris together after 35 years

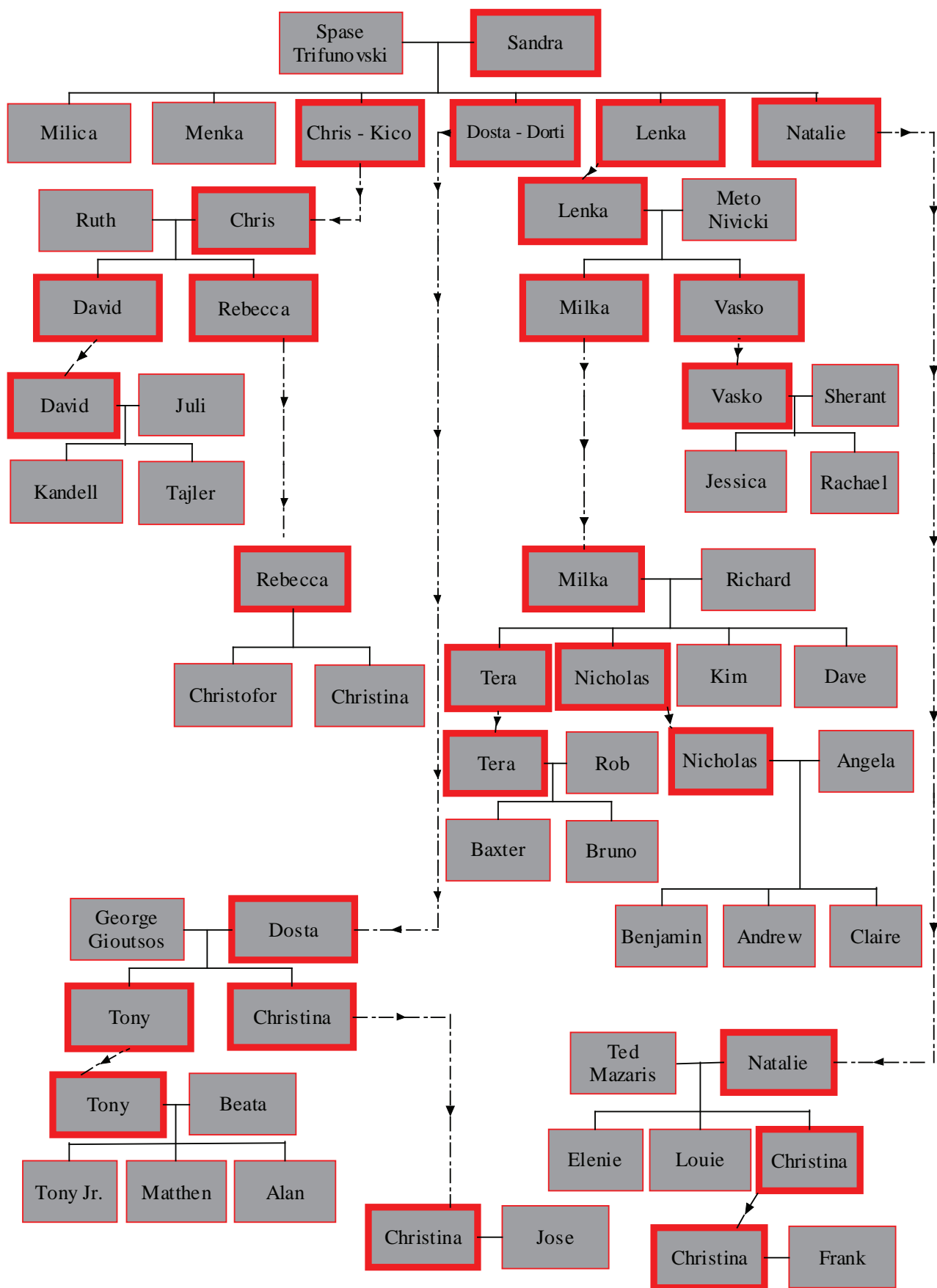
Свекрвата Велика Карапашовска ја игра погачата
Mother-in-law Velika Karapashovska leading the folk dance in a traditional way

Свадбата на Дејвид и Џули Милошевиќ-Мајло • • • The wedding of David and Juli Milo

Натали и Тед Мазакис на венчавката од нивната ќерка Кристина и зетот Франк
Natali and Ted Mazakis at the wedding of their daughter Christina, and their son-in-law Frank

Спасе и Менка Томулевски со своите најблиски
Spase and Menka Tomulevski with the members of their immediate family

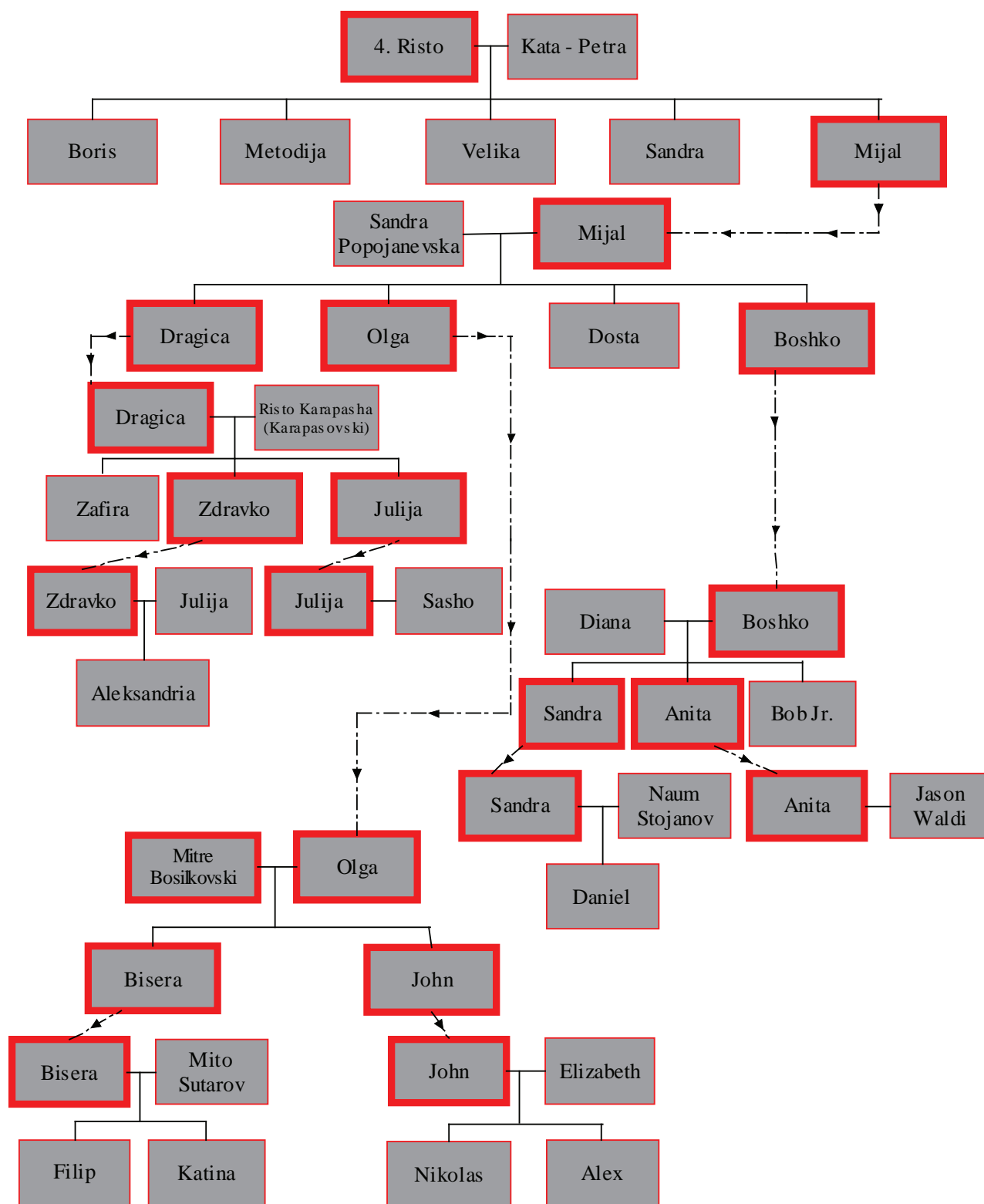

Семејството на Менка и Спаше Томулевски • The family of Menka and Spase Tomulevski

Мијал и Сандра Рајчовски со семејството • Mijal and Sandra Rajchovski with their family

Од венчавката на Џули и Сашо Илиевски • The wedding of Juli and Sasho Ilievski

Куката на Ристо и Георги Карапаша • The house of Risto and George Karapasha

Ристо Карапаша пред заминување во САД • Risto Karapasha before departing for the USA

Дедото Мијал Рајчовски со внуката Зафира Карапаша
Grandfather Mijal Rajchovski with his granddaughter Zafira Karapasha

Ристо и Драгица Карапаша со фамилијата
Risto and Dragica Karapasha with their family

Здравко и Јулија Карапаша
Zdravko and Julija Karapasha

Петре Василевски со ќерката Сандра Карапаша со фамилијата
Petre Vasilovski with his daughter Sandra Karapasha and the family

Венчавката на Олга и Митре Босилковски • The wedding of Olga and Mitre Bosilkovski

Венчавката на Џан и Елизабет Босилковски • The wedding of John and Elizabeth Bosilkovski

Митре и Олга Босилковски
Mitre and Olga Bosilkovski

Мито и Бисера Шутаров • Mito and Bisera Shutarov

Џан и Елизабет Босилковски • John and Elizabeth Bosilkovski

Бошко со децата: Сандра, Анита и Боб Јуниор • Boshko with his children: Sandra, Anita and Bob Jr.

Бошко со внукот Даниел • Boshko with his grandson Daniel

Златна свадба на родителите на Бошко • Golden anniversary of the Boshko's parents

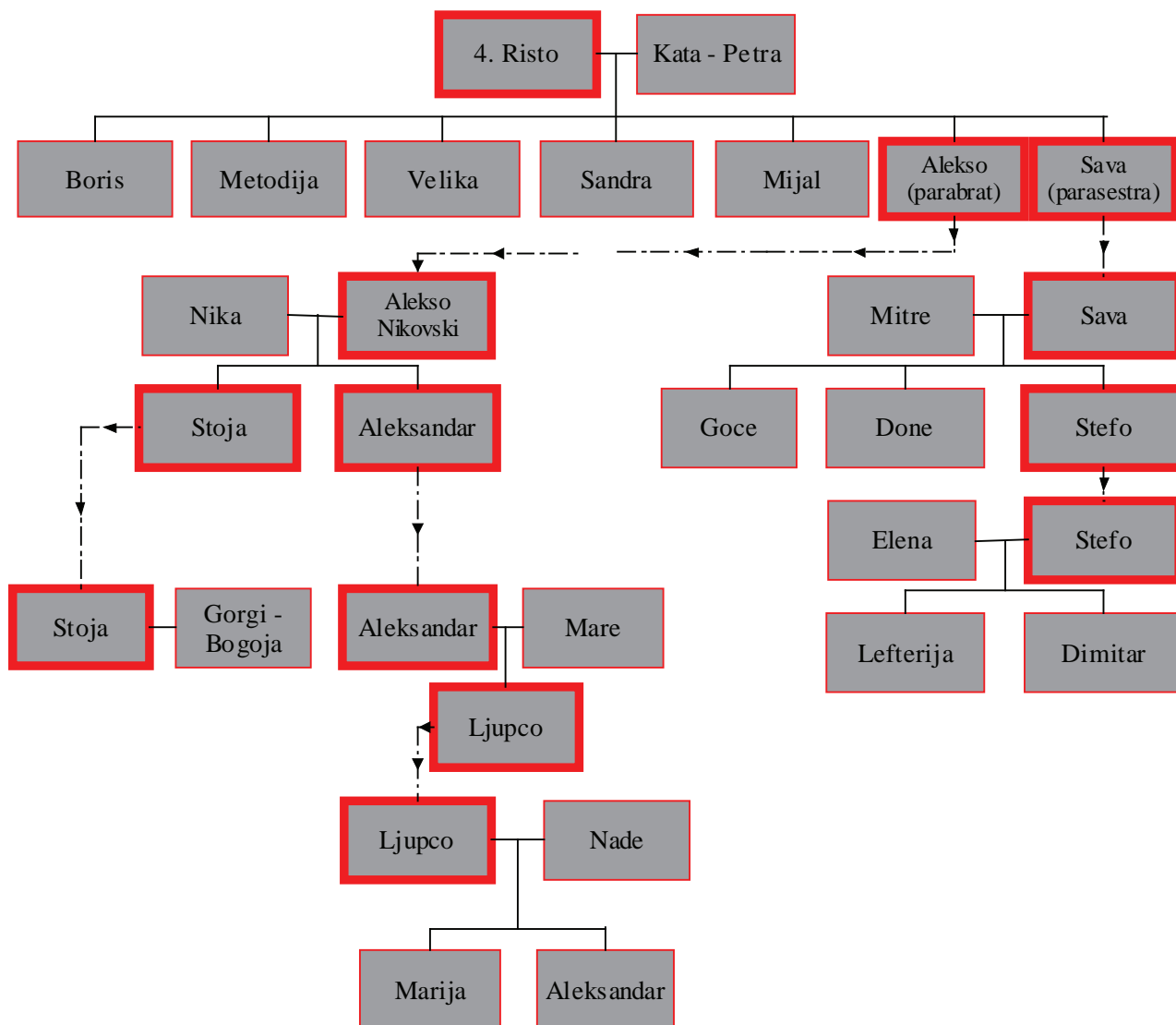
Александар, Маре, Стоја, Љупчо и Наде Божиновски • Aleksandar, Mare, Stoja, Ljupcho and Nade Bozhinovski

Александар со сестрата Марија
Aleksandar with his sister Maria

Љупчо и Наде Божиновски со дедото Методија Рајчовски
Ljupcho and Nade Bozhinovski with their grandfather Metodija Rajchovski

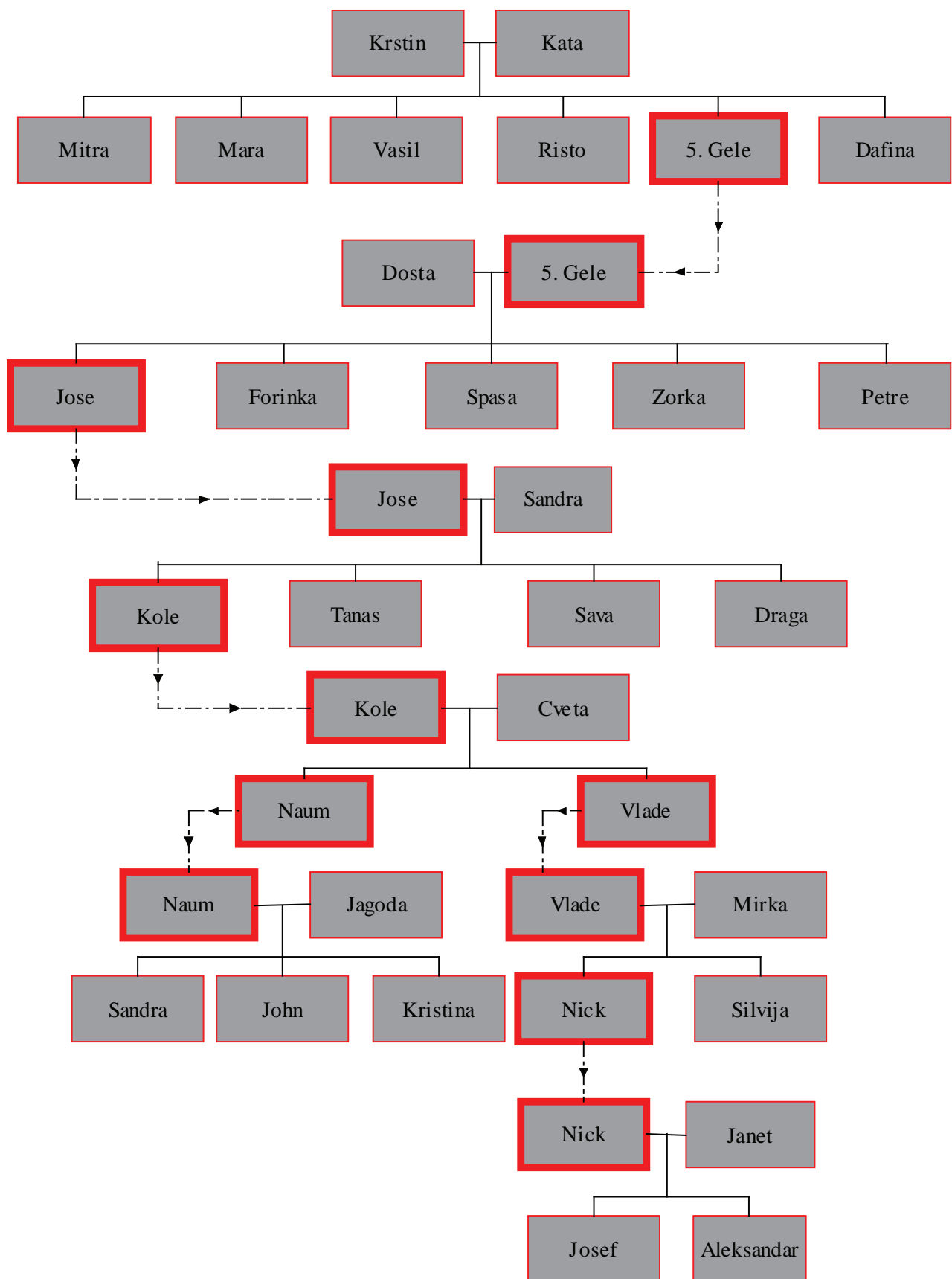

Наум и Јагода Рајчовски со фамилијата
Naum and Jagoda Rajchovski with their family

Коле и Цвета Рајчовски • Kole and Cveta Rajchovski

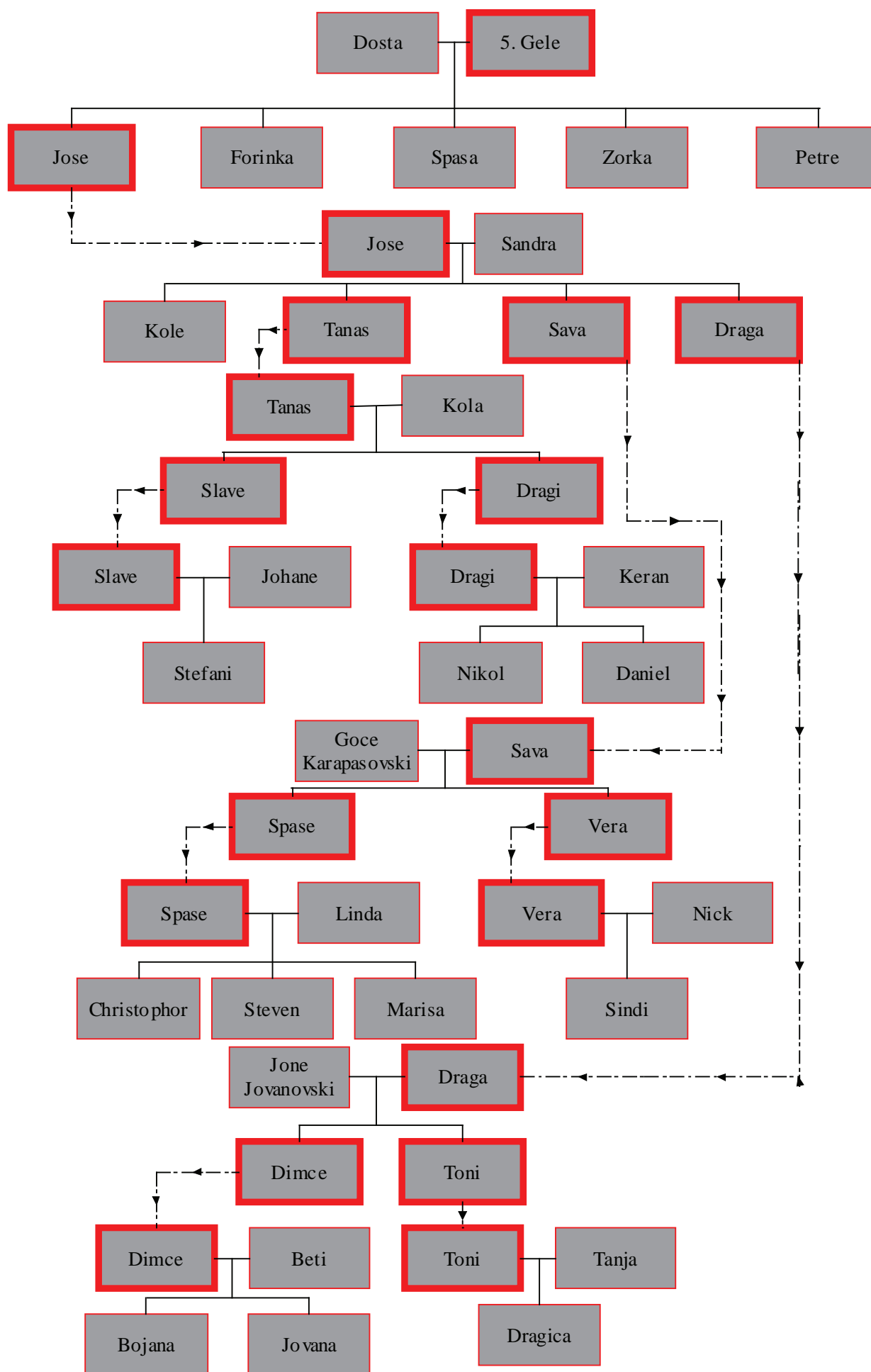
Танас и Кола Рајчовски со внуците • Tanas and Kola Rajchovski with their grandsons

Славе Крстиновски-Рајчовски со ќерката Стефани • Slave Krstinovski-Rajchovski with his daughter Stefani

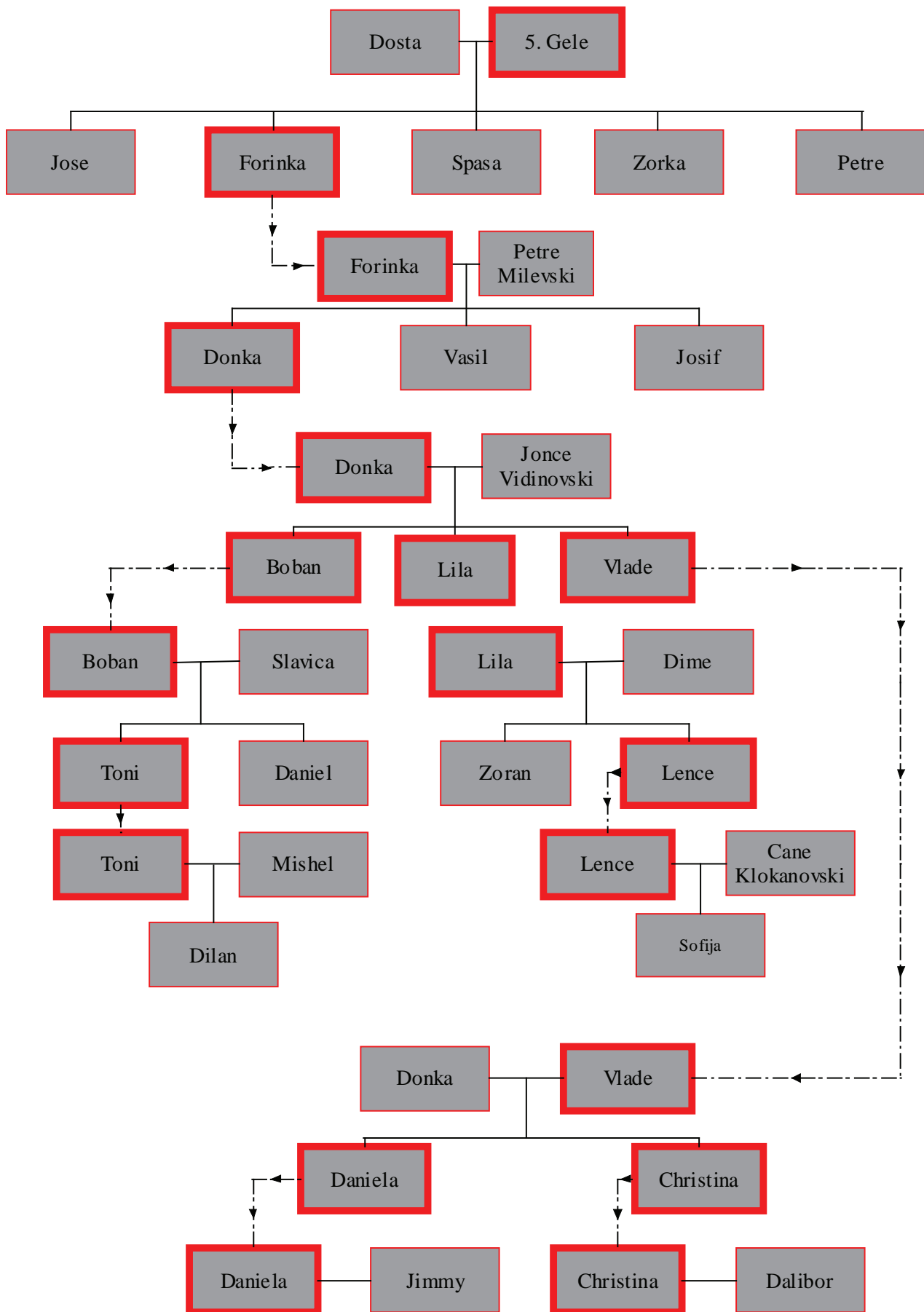

Тана и Кола Рајчовски со синовите Славе и Драги • Tana and Kola Rajchovski with their sons Slave and Dragi

Танас и Кола Рајчовски-Крстиновски и Гоче и Сава Карапаша
Tanas and Kola Rajchovski-Krstinovski and Goche and Sava Karapasha

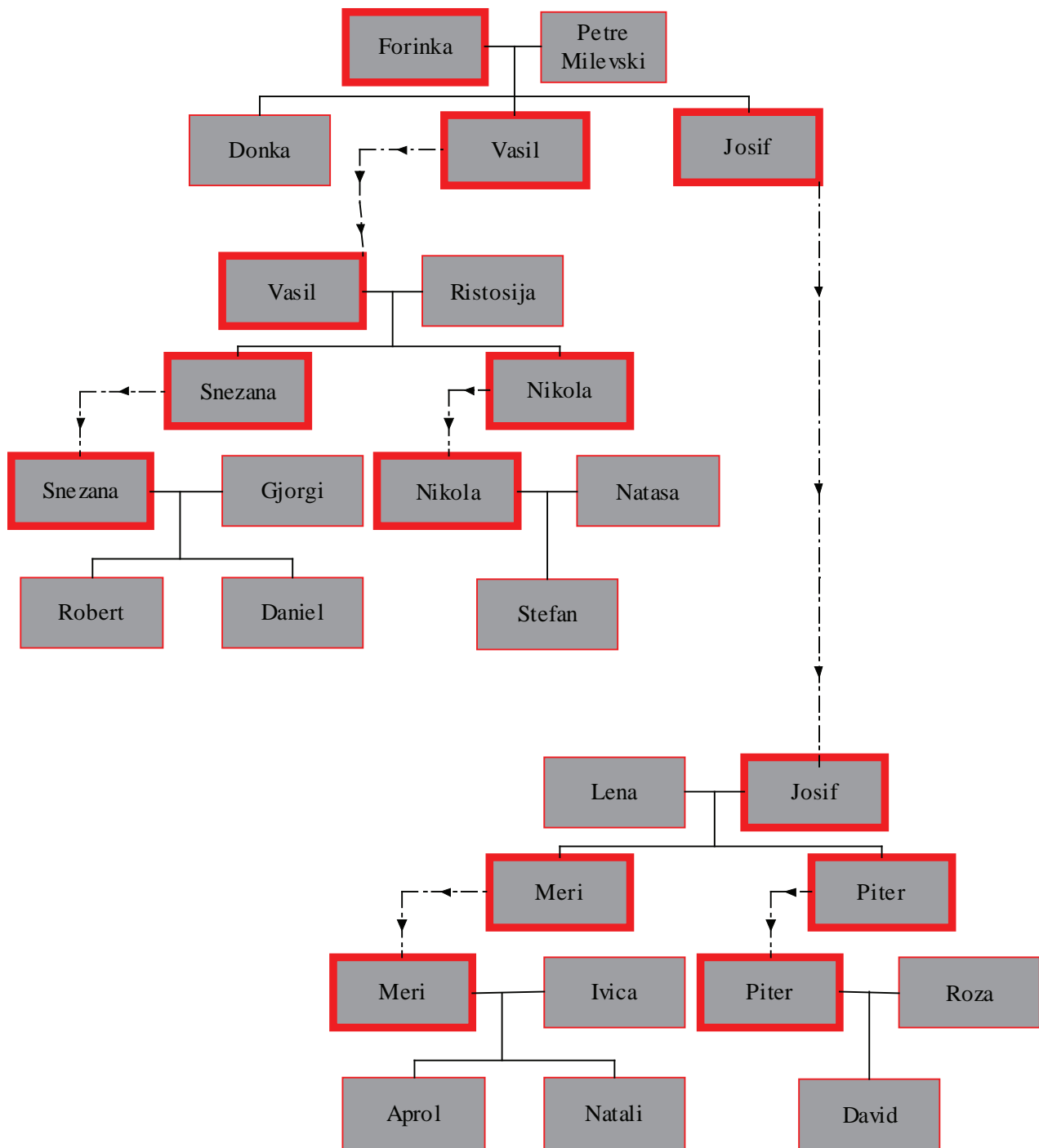

Форинка Милевска со фамилијата • Forinka Milevska with her family

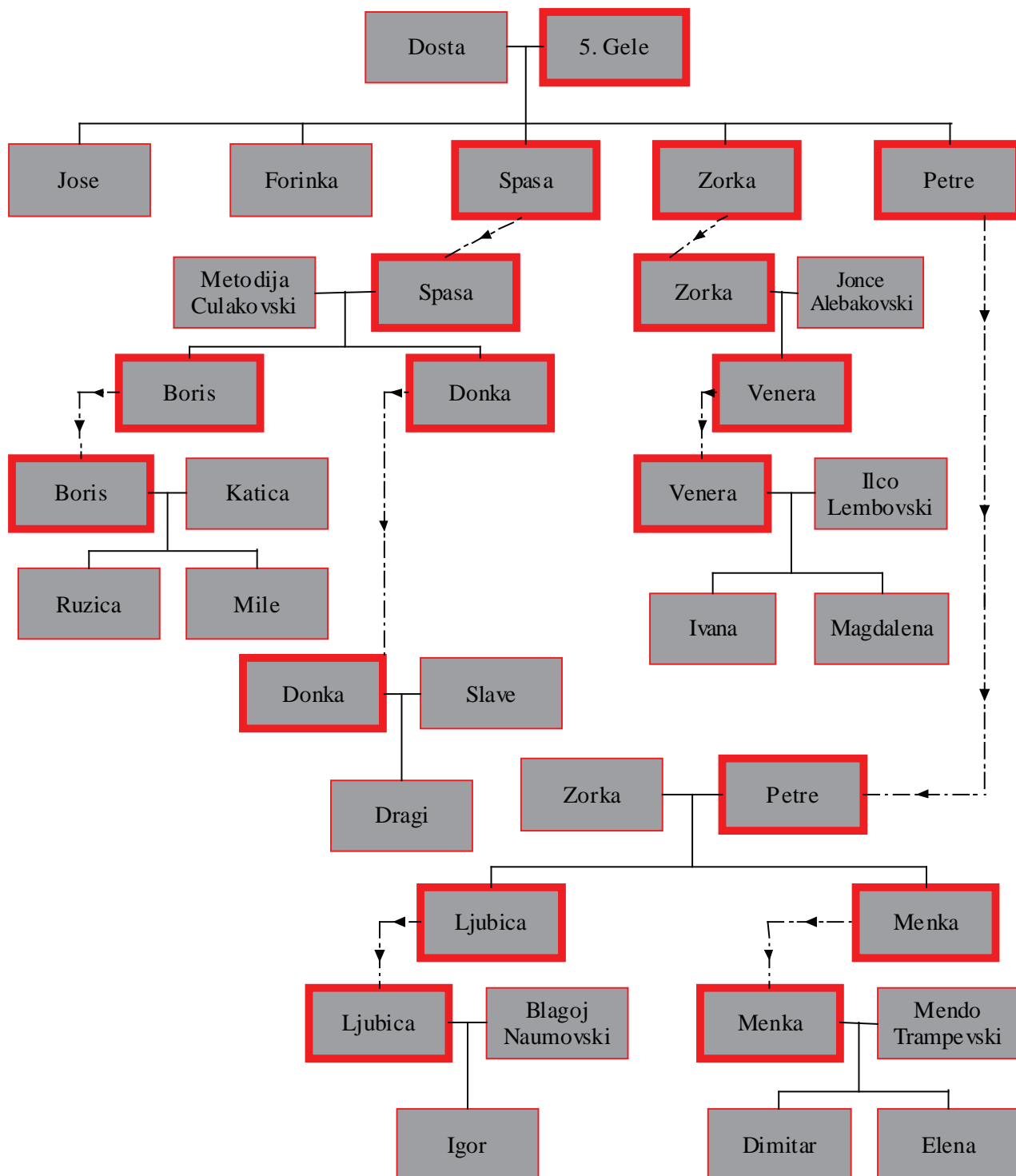
Бошко во Австралија кај Васил и Ристосија Милевски • Boshko in Australia with Vasil and Ristosija Milevski

Петре и Зорка Рајчовски со фамилијата • Petre and Zorka Rajchovski with their family

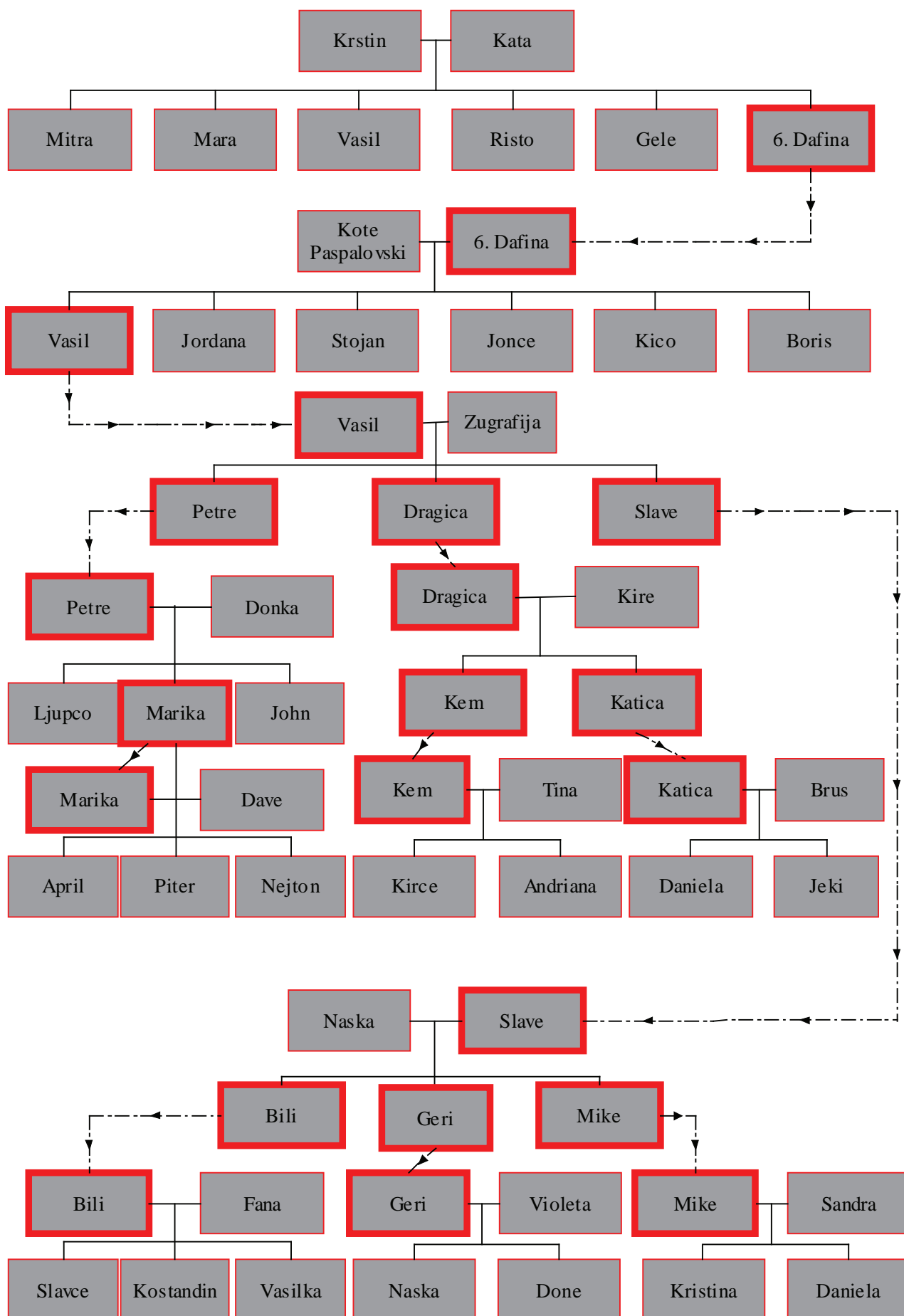
Коте и Дафина Паспаловски
Kote and Dafina Paspalovski

Борис и Ленка Паспаловски
Boris and Lenka Paspalovski

Борис, Ленка и Наска Паспаловски • Boris, Lenka and Naska Paspalovski

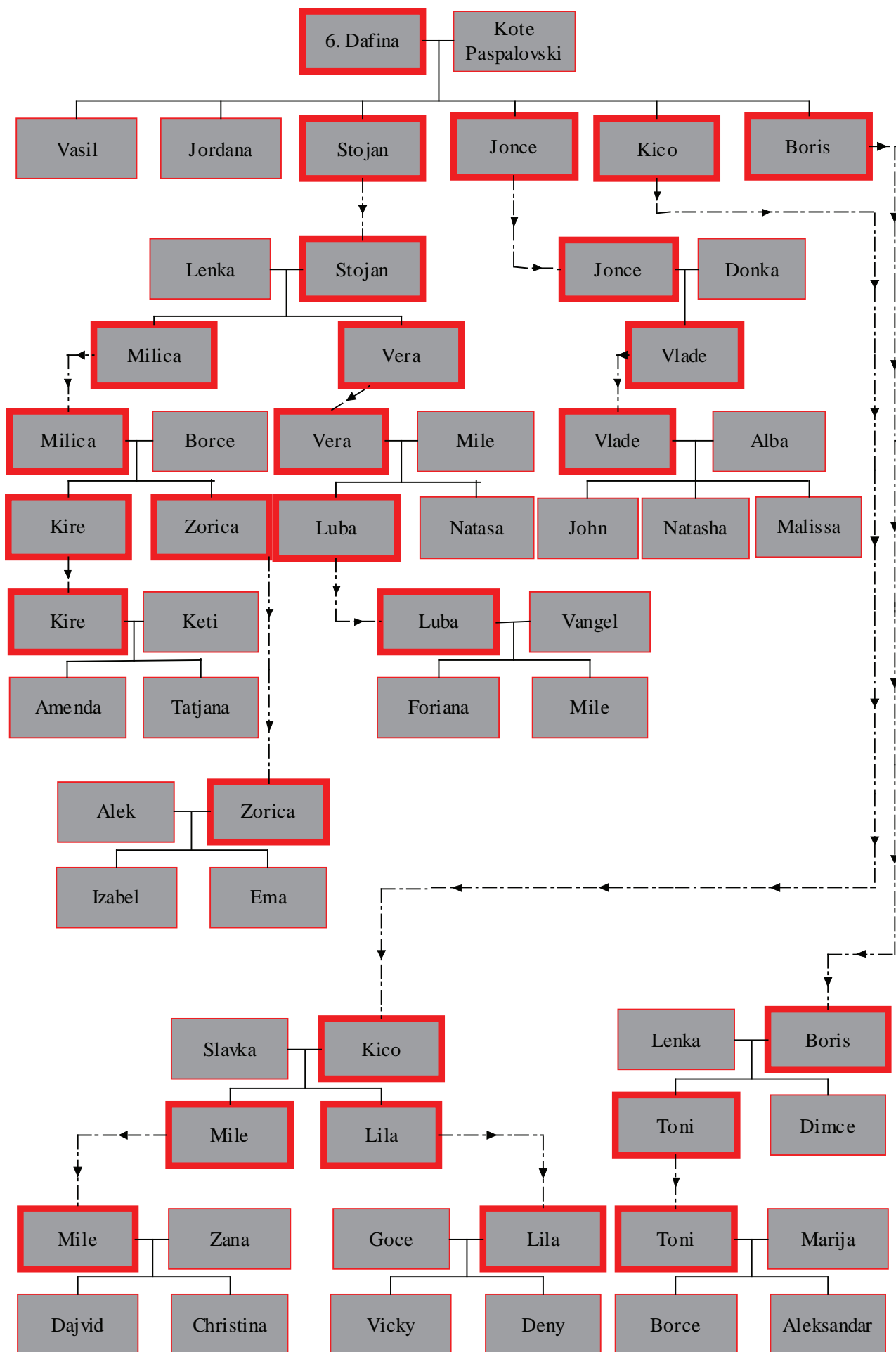
Од венчавката на Славе и Таска Паспаловски • The wedding of Slave and Taska Paspalovski

Од венчавката на Мајк и Сандра Паспаловски • The wedding of Mike and Sandra Paspalovski

Св. Пречиста • The Church of Mother of God, the most innocent

Бошко со своите другари Славе и Мендо пред споменикот на
мајка Тереза, Скопје
Boshko with his friends Slave and Mendo in front of the monument
of Mother Teresa, Skopje

V ДЕЛ

ФАМИЛИЈАРНО ДРВО ПО
ЛОЗАТА НА МОЈАТА МАЈКА

- Брајчино

PART V

The family tree from
my mother's line

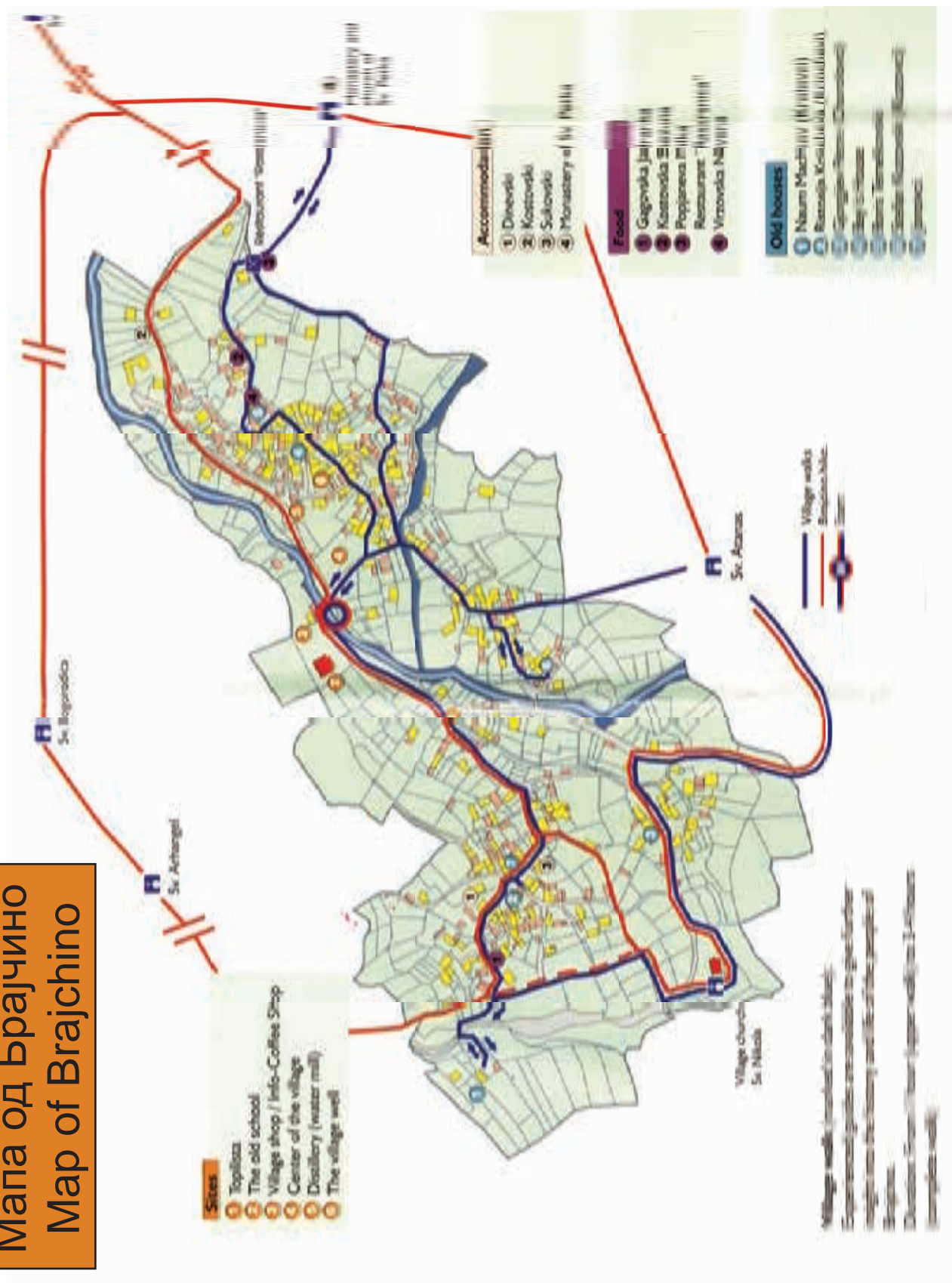
- Brajchino

Панорама на Брајчино • A view of Brajčino

Мапа од Брајчино Map of Brajchino

Куќата на Јосиф, Билјана и Стоја Попјаневски • The house of Josif, Biljana and Stoja Popjanovski

Васко и Моника Попјаневски • Vasko and Monika Popjanovski

Јосиф и Билјана Попјаневски • Josif and Biljana Popjanevski

БРАЈЧИНО, ПРЕСПА

**По 33 години се врати од САД за дома да
го слави Божиќ**

Посетата на македонските иселеници е празник за жителите на Брајчино, можност да се соберат пријателите и роднините и да дознаат понекој абер за своите во странство

Народната „кај и да си, за Божиќ дома да си“ и копнежот по родната стреа го натераа Јосиф Попјаневски, по 33 години иселенички живот во САД, да помине илјадници километри и годинава Христовото раѓање со семејството да го прослави во родното Брајчино. Печалбарскиот живот во Норт Колонс, Бафало, не го избриша од неговата меморија живописниот роден крај меѓу водите на Преспа и моликите на Пелистер. Со себеги поведе и деветте малолетни деца, синот Васил (14) и ќерката Моника (11) за да ги слушнат песните на коледарите, да ја почувствуваат топлината на коледарскиот оган и заедничката божиќ на трпеза со роднините што претходно не ги познавале.

BRAJCINO, PRESPA

**After 33 years he has returned home from the
USA to celebrate the Christmas**

Any visit of the Macedonian compatriots is a holiday for the dwellers of the village of Brajcino, an opportunity for them to gather together and to learn something about their relatives and friends who live and work abroad

The popular proverb “No matter where you are, you should be home for Christmas” and the craving for the native eaves made Josif Popjanevski, after 33 years of emigrant life in the USA, to travel thousands of kilometres in order to celebrate the birth of Jesus Christ with his family in his native Brajcino. The life as a migrant worker in North Collins, Buffalo, has not wipe out his memory of the picturesque native place, located between the waters of the Prespa Lake and the molika pine tree on Pelister Mountain. He brought his two underage children – his son Vasil (14) and daughter Monika (11) in order to listen to the Christmas carol singers, to feel the warmth of the Christmas fire, and to share the joint Christmas meal with the relatives they have never seen before.

Васил Попјаневски кај внукот Бошко
Vasil Popjanevski with his grandson Boshko

- Важно ми е децата да не ги заборават корените. Многупати нашите во Бафало ја забораваат македонската традиција и со игранки слават католички празници. Јас сум против тоа, но ние, Македонците, треба да ги тераме нашите адети за да не исчезнат - рече Попјаневски.

Македонија ја напуштил на 11 години, заедно со родителите, во потрага по подобар живот. Не верува дека тука ќе заработел пари колку што има денес. Веќе 27 години е сопственик на еден од најелитните ресторани во Норт Колонс. Но, вели дека се чувствува како дрво без корен зашто срцето му останало во татковината. Куќата на Попјанови која со години за христијанските празници тонела во тишина, овој Божиќ ечеше од песна.

- Дојдоа моите роднини од Битола, братучеди, пријатели, сите се собравме, а децата првпат видоа колку овде може да биде богат социјалниот живот. Ни се доопаднаа македонските специјалитети: пача, ајвар, туршија, расол, па дури и македонското посно гравче е повкусно од американското - вели сопругата на Јосиф, Билјана Попјаневска.

Посетата на македонските иселеници е празник за жителите на Брајчино, можност да се соберат пријателите и роднините и да дознаат понекој абер за своите во странство.

- Од илјада жители во селото останавме само стотина, а другите се распрскаа по белиот свет. Брајчинци најмногу има во Канада и во Америка. Многу им е убаво кога ќе се вратат

- It is important for me that my children do not forget their roots. Our people in Buffalo very often forget our tradition and they celebrate catholic holidays at dancing parties. I am not against it, but we, the Macedonians, should preserve and practice our traditions in order not to extinct, said Popjanevski.

Together with his parents, he left Macedonia when he was 11, in search of a better life. He does not believe that he could have earned so much money here as he has got today by working in the USA. He has been an owner of one of the most elite restaurants in North Collins for 27 years. But, he says, he is feeling like a tree without a root because his fatherland is always on his mind. The house of the Popjanevs' family, which during Christian holidays and festivals had been in silence for years, was bursting into songs this year.

- My relatives from Bitola came, as well as my cousins and friends. We all gathered together and the children had an opportunity, for the first time, to see how much the social life could be rich here. We like the Macedonian specialties such as aspic (headcheese, pork jelly), ajvar (minced and cooked red pepper salad), pickled vegetables, brine, and even the Macedonian bean without meat is more delicious than the American one – says Josif's wife Biljana Popjanevska.

The visit of the Macedonian compatriots is a holiday for the dwellers of Brajcino, an opportunity to gather together and to learn something about their relatives and friends who live and work abroad.

- Out of one thousand citizens, there are only a hundred of us, the others have scattered all over the wide world. Most of them are in Canada and America. We are pleased and we feel good when they are back here. It is a proof that the birth

Васил Попјаневски во филмот „Глас“
Vasil Popjanevski acting in the film "Voice"

тука. Тоа е доказ дека ги влече родниот крај. Но, претежно доаѓаат преку лето. Вистинска реткост е некои да дојде со семејството за да биде тука за Божиќ - вели Милка Попјаневска, жител на Брајчино.

Но, славјето за Божиќ не помина без „бистрење политика. Овој пат дискусијата ја наметнаа децата Васил и Моника, кои од повозрасните побараа објаснување зошто во нивните американски учебници по историја големиот војсководец Александар Македонски е прикажан како Грк.

place does entice them. But they mainly come here during the summer. It is really very rare that somebody comes here with his family to be here for Christmas – says Milka Popjanevska, dweller of Brajcino.

However, the Christmas celebration did not go without discussing politics. This time the discussion was imposed by Vasil and Monika who demanded an explanation from the adults why the great army leader and conqueror Alexander of Makedon is portrayed as a Greek in their American school textbooks of history.

Васил Попјаневски во посета кај сестрата Сандра во Детроит
Vasil Popjanevski visiting her sister Sandra in Detroit

Илинденецот Спиро Попјановски
Spiro Popjanovski, the 1903 Ilinden
revolutionary

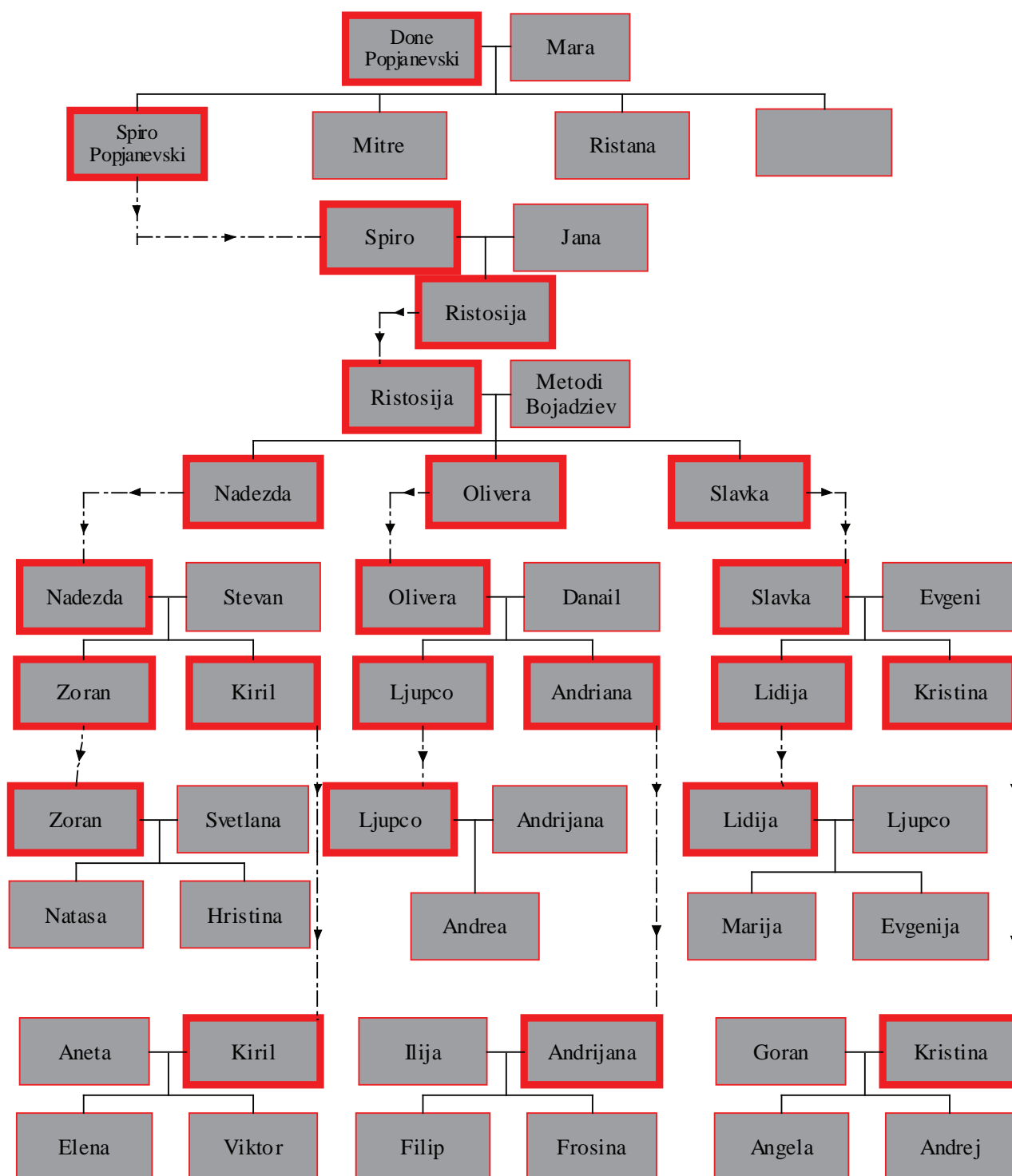
Христина и Методи Бојаџиев
Christina and Metodi Bojadziev

Христина и Методи Бојаџиев со фамилијата • Christina and Metodi Bojadziev with their family

The family tree from the Boshko's mother line – the Popjanevs – Brajchino

ФАМИЛИЈАРНА ЛОЗА ПО СТРАНА НА МАЈКАТА ОД БОШКО
- САНДРА ПОПЈАНЕВСКА (БРАЈЧИНО)

Пред домот на Попјаневски • In front of the house of the Popjanevs

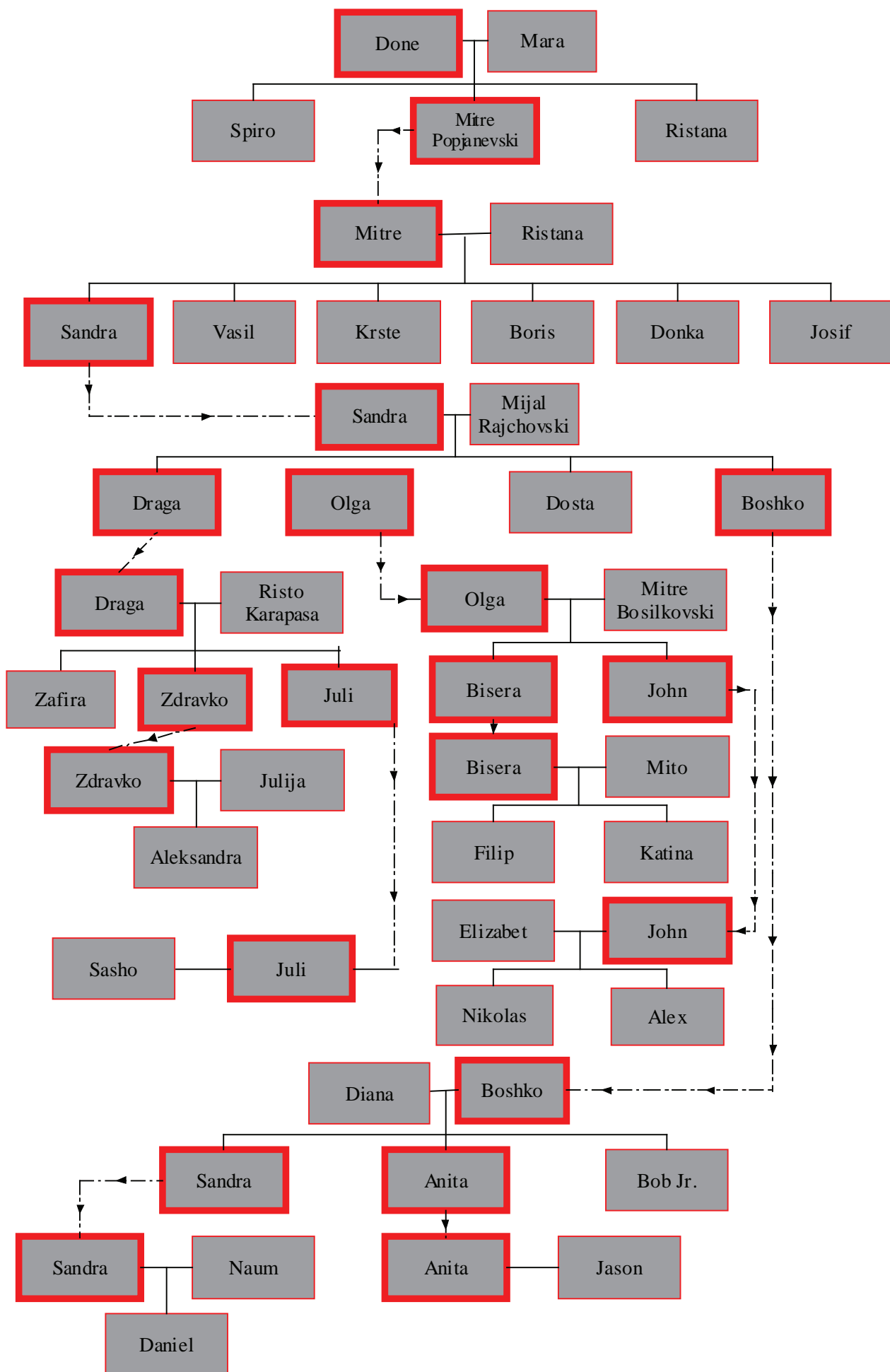

Анита Валди-Рајчовски со бабата Сандра • Anita Wal-di-Rajchovski with the grandmother Sandra

Дел од фамилијата на Попјаневски • Several members of the Popjanevski family

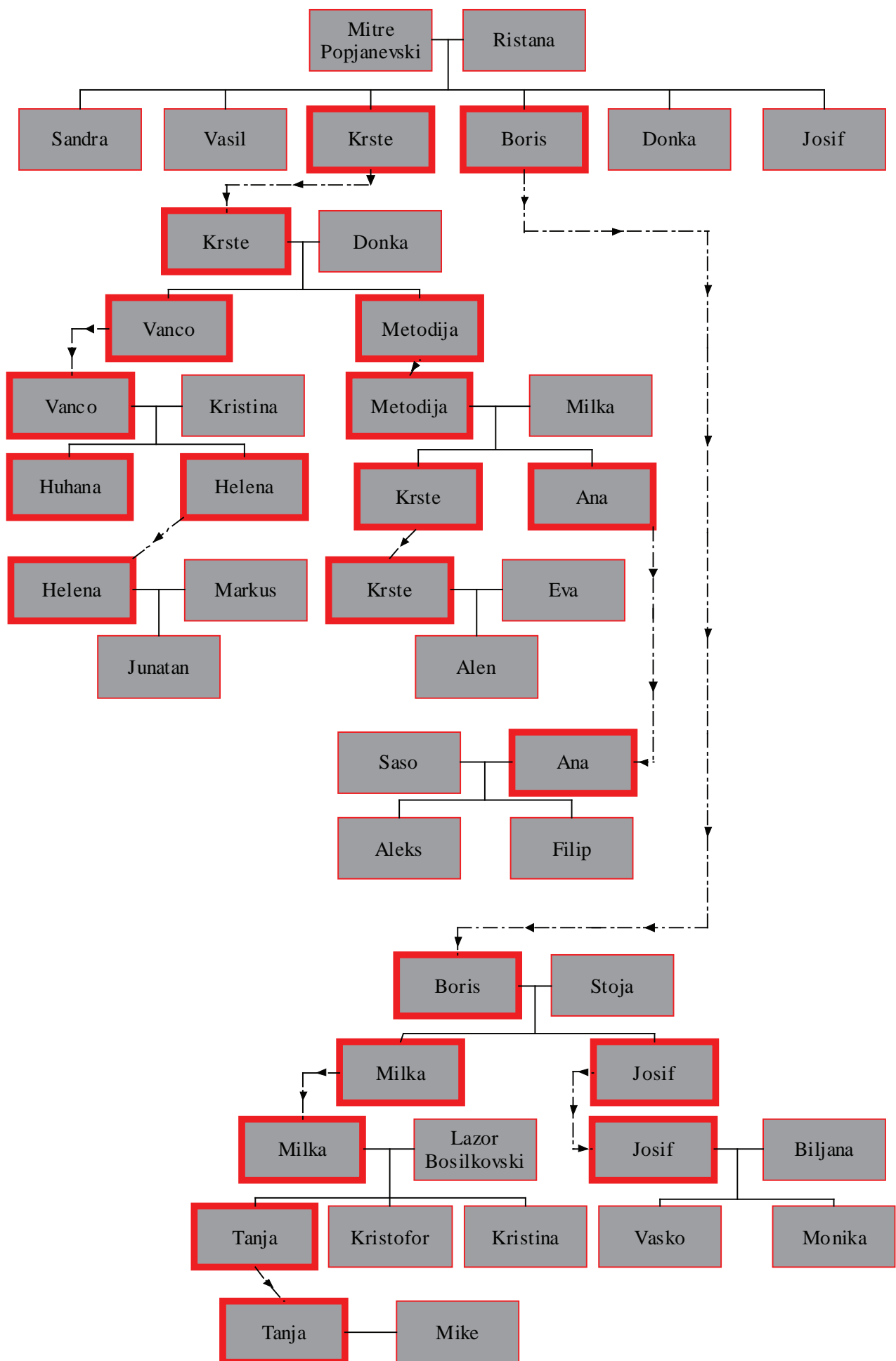
Јосиф и Билјана Попјаневски
Josif and Biljana Popjanevski

Крстевка на Васко Попјаневски
The christening of Vasko Popjanevski

Од свадбата на Јосиф и Билјана Попјаневски • The wedding of Josif and Biljana Popjanevski

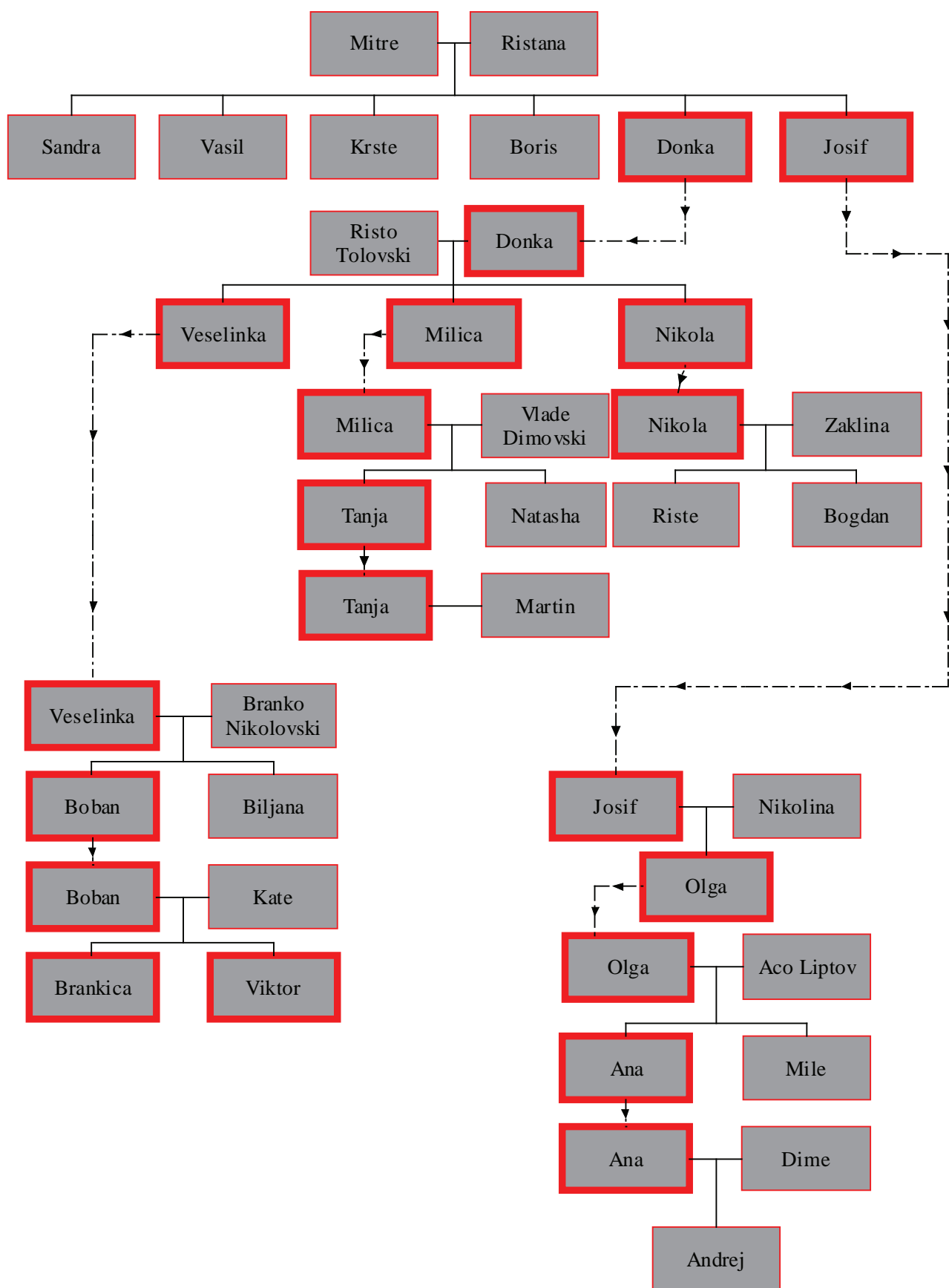
Венчавка на Веса и Бранко Николовски • The wedding of Vesa and Branko Nikolovski

Јосиф и Кола Попјаневски
Josif and Kola Popjanovski

Ристо и Донка Толовски со фамилијата
Risto and Donka Tolovski with their family

Ристана Попјаневска со фамилијата
Ristana Popjanovska with her family

Од свечениот чин на Јосиф и Билјана Попјаневски •
The wedding ceremony of Josif and Biljana Popjanovski

Браќата Спиро и Митре Попјаневски со децата • The brothers Spiro and Mitre Popjanovski with their children

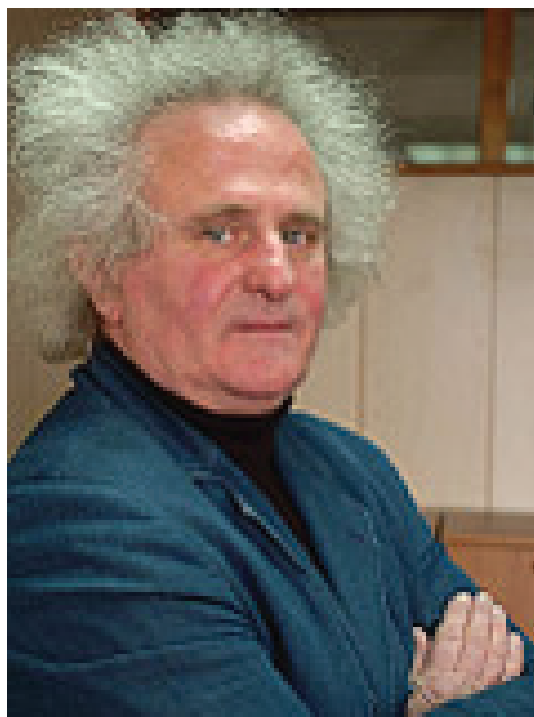

Сандра со синот Даниел кој прими диплома за завршено забавиште
Sandra with her son Daniel, who received his kindergarten certificate

Баџанаците Коста Мундусев, Методи Бојациев и Мијал Рајчовски во друштво
The brother-in-laws Kosta Mundusev, Metodi Bojadziev and Mijal Rajchovski in company with other friends

Јордан Плевнеш - рецензент

Jordan Plevnesh - Reviewer

Јордан Плевнеш е познат и признат поет, драмски писатели општественик. Тој е роден е на 29 октомври 1953 година во с. Слоештица, Демирхисарско. Завршил Филолошки факултет во Скопје и на истиот магистрирал на темата „Македонската народна драма“ Од 1985-1988г.работел во Институтот за македонска литература при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Бил уредник на „Мисла“ од 1980-1985 г. Предавал креативно пишување на повеќе европски и американски универзитети (Институтот за ориентални јазици и цивилизации во Париз, Универзитетот на Тексас во Далас, Универзитетот Јел и Универзитетот Орсе во Париз. Бил амбасадор на Република Македонија во Франција, а сега е амбасадор на UNESCO. Член на ДПМ. Автор е на книгите: *Теорија на отровот* (поезија, 1980), *Еригон* (драма, 1982), *Македонише цуштенде и Југословенска антитеза* (драми, 1987), *Р* (драма, 1987), *Бесовскиот Дионис* (студија, 1989), *Драми* (1989). *Драми* (1996), *Подземна република, Безбог, Среќата е нова идеја во Европа* (драми, 1992-1998). Добитник е на наградите: „Студентски збор“, Наградата на XXIII МЕСС-Сараево за најдобар драмски текст, Вонредна награда на Стериино позорје и други меѓународни книжевни признанија. Господинот Јордан Плевнеш е рецензент на Монографијата Бошко Рајчовски Пелистерски, чиј автор е Славе Катин.

Jordan Plevnesh is a recognized and famous poet, playwright and social worker. He was born on 29 October 1953 in the village of Sloeshitca, the region of Demirhisar. He graduated from the Philological Faculty in Skopje and got

his magisterial degree from the same faculty on the topic “The Macedonian folk drama”. From 1985 to 1988 he worked at the Institute for Macedonian literature at the “Blazhe Koneski” Philological Faculty in Skopje. He was an editor of the “Misla” from 1980 to 1985. He gave lectures about creative writing at many European and American universities (the Institute for Oriental Languages and Civilizations in Paris, University of Texas in Dallas, the Yell University and the Orse University in Paris. He was an Ambassador of the Republic of Macedonia to France and now he is an Ambassador of UNESCO. He is a member of the Association of the Writers of Macedonia. He is the author of the following books: *Теорија на отровот* (poetry, 1980), *Еригон* (drama, 1982), *Македонише цуштенде и Југословенска антитеза* (dramas, 1987), *Р* (drama, 1987), *Бесовскиот Дионис* (a study, 1989), *Драми* (1989). *Драми* (1996), *Подземна република, Безбог, Среќата е нова идеја во Европа* (dramas, 1992-1998). He is the winner of the following awards: “Studentski zbor”, the award at the XXIII MESS-Sarajevo for the best drama text, extraordinary award of the Steriino Theater and other literary recognition. Mr. Jordan Plevnesh is a reviewer of the monograph on Boshko Rajchovski whose author is Slave Katin.

Прим. д-р Иван Апостолов -
рецензент

Бошко е дел од нашата печалбарска „сага“, крајно упорен, бескрајно прониклив и уште повеќе снаодлив, каков што го направил животот и времето во кое опстојува.

Неговото дело е сигурно повеќе од потребно на овие простори каде секој пишан документ, особено од овој вид е богатство за нашето културно наследство и темел за нашата неизвесна иднина.

Во неговите редови провејува постојано вистината за нашето минато, потекло, како непобедлива сила на нашето постоење и во тој смисол наша неуништивост.

Прим. Др. Иван Апостолов

Господинот Бошко Рајчовски прв пат го запознав на Иселеничките средби во село Одри - Тетовско во 2007 година. Потоа кога дојдов како нов парохиски свештеник во Детроит, покрај разговорите што ги водевме за нашата држава Р. Македонија, состојбите во неа и како да се инвестира во државата. Тој низ тие разговори ми предложи да ја прочитам неговата книга која е напишана од господинот Славе Катин за него и за неговото прекрасно село Љубојно. Читајќи ја книгата најпрво уште повеќе се запознав со господинот Бошко, за неговите активности и за афирмација на неговото село Љубојно. Од тоа навистина се покажа што, всушност, правел за афирмација на неговата прва татковина Република Македонија.

Иако, јас сум со доста кус стаж тука во Детроит, сепак со право ќе кажам дека и тука преку неговиот радиочас и преку другите активности што ги прави се покажува колку во своето срце ја носи и чувствува неговата земја Република Македонија. Кога ми предложи да бидам рецензент на оваа книга јас се нафатив бидејќи навистина сакав да се запознаам повеќе со тој преубав преспански крај, со тој прекрасен народ, неговите обичаи, а и

Професор Синиша Ристовски,
свештеник - рецензент

со господинот Бошко Рајчовски - Пелистерски. Како нов парохиски свештеник во Детроит и како духовен отец на овој прекрасен народ, сум многу позитивно изненаден за грижата за својата земја Република Македонија, бидејќи постојано се будни за сите случувања во неа. Еден од тие луѓе е господинот Бошко Рајчовски - Пелистерски кој постојано работи и се грижи за доброто на нашата татковина - Република Македонија.

Свештеник - професор
Синиша Ристовски

Бошко во Љубојно пред заминувањето за САД
Boshko in Ljubojno before leaving for the USA

Им благодарам на сите поединци и семејства кои ми помогнаа да го збогатим семејното дрво на нашиот род. Во исто време се извинувам за некои ненамерни пропусти, затоа останувам со надеж дека наредните генерации ќе го дополнат и збогатат ова мое скромно дело.

Boshko

I would like to express my gratitude to all individuals and families who have helped me enrich the family tree of our lineage. At the same time I would like to apologize for any unintentional omission. Therefore, I am full of hope that the future generations will fill the gaps and improve this modest work of mine.

Boshko

Бошко пред Белата Кука • Boshko in front of the White House

БЛАГОДАРНОСТ

Крајно им благодарам за моралната поддршка и што помогнаа за издавањето на оваа монографија на:

I am extremely grateful to the following persons for their assistance and support for the publication of this monograph:

-
- Josif and Biljana Popjanevski, with their family, New York
  - John Chrstoff and family, Michigan
  - Slave Krstinovski (Rajcovski) with his daughter Stefani, Toronto
  - Dane and Janess Vasilovski, with their family, Detroit
  - Tome and Jasmina Kelesovski with their family, New Jersey
  - Misko and Paca Vasovski and with their family, Detroit
  - Risto and Draga Karapasha with their family, Ohio
  - Boris and Pavlina Nicov with their family, Chicago
  - Kalce and Dobrila Magdevski, with their family, Detroit
  - Marjan and Margi Kocovski, with their family, Ohio
  - Mitre and Olga Bosilkovski with their family, Detroit
  - Mile and Nada Paspal with their family, California
  - Chris and Routy Milo, with the family, Florida
  - Mike and Gordana Ristev, family, Chicago
  - Vanco and Chrirtina Popjanevski with their family, Sweden
  - Slave and Blaga Pasarikovski-Nikolovski, Michigan
  - Vlade and Elica Serdenkiovski with their family, Detroit
  - Ilija and Anica Klokansovski with their family, Detroit
  - Risto Manivilov and family, Michigan

***Покровител за публикување на оваа Монографија е општината Ресен -
градоначалник Димитар Бузлевски***

***The sponsor for the publishing of this monograph is the municipality of Re-
sen – Mayor Dimitar Buzlevski***

Издавач на монографијата е Агенција за иселеништво

The publisher of this Monograph is the Immigration Agency

Васил Наумов - директор • Vasil Naumov, Director

**Најубави честитки од
македонскиот почесен конзул
Славчо Маџаров
од Њу Џерси, САД**

**Best wishes from
Mr. Slavco Madzarov, Macedonian Hon-
orary Consul
from New Jersey, the USA**

Diskoteka EXIT
Jovce Peev tel. 070 214 641
Valandovo
Bazent, Diskoteka, Restorant, Motel

Со Јовче Пеев • With Jovce Peev

Congratulations from my friend Boshko
on this great work

Svetle and Svetlana Stamevski

The municipality of Ohrid –
Mayor Aleksandar Petrevski

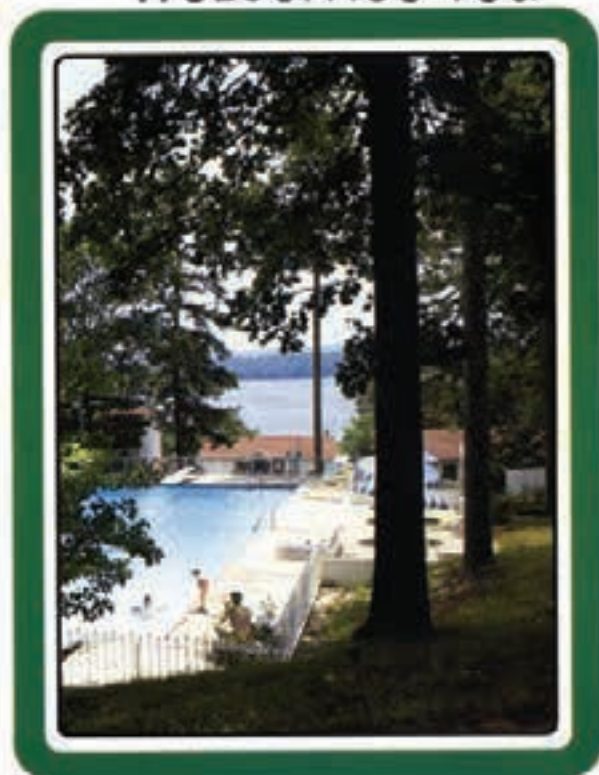

The municipality of Bitola –
Mayor Vladimir Taleski

Ѓорѓи и Славка Боданови, сопственици
George and Slavka Bogdanov, owners

Аркансас

Other contributors that should be mentioned here are:

Лјубица Манговска и Весна Палмер
Ljubica Mangovska and Vesna Palmer

TV Tera – Bitola

Zoran and Ljubica Mangovski

TVM - Miki i Irena Arnaudovi, Ohrid

Radio-television KISS, Tetovo –
Zlate Todorovski

NTV, Ohrid – Zoran Stefanovski

TV Iris - Shtip

TV Intel - Strumica

Lake Huron
campground

1-866-360-CAMP (2267)

2353 N. Lakeshore Rd.

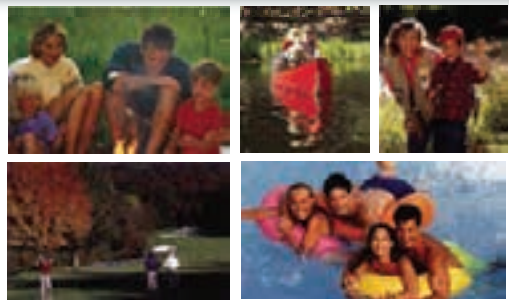
**4.8 miles North of
Port Sanilac on M-25**

Come join the fun!

- 20 Acre Lake
- 395 Camp Sites
- 20/30/50 Amp Full Hook-ups
- 25 Cabins
- Dump Station & Propane
- Tiled Restrooms with Showers
- Forester General Store & Campfire Pizza Café
- Heated Pool & Clubhouse
- Picnic Shelter
- Playgrounds & Nature Trails
- Arcade Room & Fitness Center
- **Banquet Hall**

BIG RIGS WELCOME!
40 x 80 Foot Sites

Sponsored by the

**Trajcevski
Family**

www.LakeHuronCampground.com

ПЕЧАТАРСКА КУКА

ЛЕТРА - Охрид
ул. 7. Ноември бр. 102а
телеф.: (046) 254 299 факс.: (046) 230 277
моби.: 070 212 465 / 070 391 476
e-mail: letra@mt.net.mk

*Ideal Sipka, Bitola -
Momircheski Spiro,
President*

EXPORT-IMPORT
UNITED
International Shipping, Inc.

Email: united_shipping@yahoo.com

Автомобили до Македонија
Испорака на глисери, скутери
и пакети до Македонија по најдобри цени!

Tel: 973-601-7264
Cell: 973-545-6067
Бесплатен превоз од вашиот
дом до стовариште!*

Daniel Kelesovski
46-48 Camden St. Paterson, NJ 07501

*Macedonian mission for Humanity in Mala Prespa – Vesna Palmer, Presedent
palmer@yahoo.com*

СОЊА ПРУС - ПРЕВЕДУВАЧ

СоњаПрусеродена во Скопје во 1959 година. Дипломирала на Филолошкиот факултет, Катедра за англиски јазик и литература на Универзитетот „Св Кирил и Методиј“ во 1983. Оттогаш, работи како преведувач по англиски јазик. Таа е автор на следниве речници: Македонско-англиски административно-деловен речник (Македонска искра, Скопје 2006), Македонско-англиски економско-правен речник (Македонска искра, Скопје 2007), како и на Мал водич по македонски јазик за странци (Феникс, Скопје 2007). Освен тоа, таа уредила и превела неколку книги, како што се: Монографија за Рударски Институт-Скопје, 1990; Најголемите шпиуни во светот (Феникс, Скопје 2006), 55 Деловни писма (Феникс, Скопје 2006), Монографијата за Ѓорѓи Томов и монографијата за Митрополитот Кирил (Македонска искра, Скопје, 2006, 2008), како и Илинденското востание од 1903 во австралискиот печат од Мартин Треневски (Македонска искра, Скопје 2007). Во моментов, работи на превод на книгата Историја на македонскиот народ од антички времиња до денес на македонски од Крис Стефо од Торонто, Канада.

SONJA PRUS – TRANSLATOR

Sonja Prus was born in Skopje in 1959. She graduated from the Faculty of Philology, Department of English Language and Literature at the University of Sts. Cyril and Methodius, in 1983. Since then, she has been working as a translator of English language. She is the author of the following dictionaries: Macedonian-English Administrative-Business Dictionary (Makedonska Iskra, Skopje 2006), Macedonian-English Dictionary of Economy and Law (Makedonska Iskra, Skopje 2007), as well as of the Small Guidebook of the Macedonian Language for Foreigners (Feniks, Skopje 2007). In addition, she has edited and translated several books, such as The 1990 Monograph of the Mining Institute-Skopje, The Greatest Spies in the Word (2006, Feniks, Skopje), 55 Business Letters (Feniks, Skopje 2006), the Monograph about George Tomov, and the monograph about Metropolitan Kiril (Makedonska Iskra, Skopje 2006, 2008), as well as The 1903 Ilinden Uprising in the Australian Newspapers by Martin Trenevski (Makedonska Iskra, Skopje 2007). At present, she is working on the translation of The History of the Macedonian People from Ancient Times to the Present, in Macedonian, by Chris Stefou from Toronto, Canada.

СОДРЖИНА

ВОВЕД	7
I ДЕЛ	
РОДНАТА ЗЕМЈА МАКЕДОНИЈА	11
МАКЕДОНСКА ВИСТИНА	13
КОРЕНИТЕ НА СЕМЕЈСТВОТО	
РАЈЧОВСКИ	17
ЉУБОЈНО – РОДНОТО МЕСТО	23
ЉУБАНСКИ МОЗАИК	27
БИТОЛА, БАБАМ БИТОЛА	37
II ДЕЛ	
АМЕРИКА КАКО ЗАВЕТ	43
АМЕРИКАНСКИОТ СОН И ЈАВЕ	47
МАКЕДОНСКИ РАДИО И ТВ-ЧАС	55
ОРГАНИЗАЦИЈАТА „ОБЕДИНЕТИ	
МАКЕДОНЦИ”	65
МАКЕДОНСКОТО ЦРКОВНО	
ЖИВЕЕЊЕ	75
III ДЕЛ	
МАКЕДОНИЈА ВО СРЦЕ ТЕ НОСАМ	85
МНОГУБРОЈНИ АКТИВНОСТИ	87
50 ГОДИНИ ЛИТЕРАТУРНО	
ТВОРЕШТВО	103
ЉУБОВТА КОН ТАТКОВИНАТА	
(извадок од „ТЕА”)	118
IV ДЕЛ	
ФАМИЛИЈАРНО ДРВО ПО ЛОЗАТА	
НА МОЈОТ ТАТКО	125
ЏАН И МИЛКА ХРИСТОВИ -	
РАЈЧОВСКИ	180
V ДЕЛ	
ФАМИЛИЈАРНО ДРВО ПО ЛОЗАТА	
НА МОЈАТА МАЈКА ОД	
СЕМЕЈСТВОТО ПОПЈАНЕВЦИ	225
БРАЈЧИНО, ПРЕСПА	
(Текст во весникот „Дневник”)	229

CONTENTS

INTRODUCTION	7
PART I	
MACEDONIA – HIS HOMELAND	11
MACEDONIAN TRUTH	13
THE ROOTS OF THE	
RAJCHOVSKI FAMILY	17
LJUBOJNO – THE BIRTH PLACE	23
MOSAIC OF LJUBOJNO	27
BITOLA, BABAM BITOLA	37
PART II	
AMERICA AS A PROMISED LAND	43
THE AMERICAN DREAM AND REALITY	47
THE MACEDONIAN RADIO AND	
TV HOUR	55
THE ORGANIZATION	
“UNITED MACEDONIANS”	65
THE MACEDONIAN RELIGIOUS LIFE	75
PART III	
MACEDONIA - I LOVE YOU WITH	
ALL MY HEART	85
HIS NUMEROUS ACTIVITIES	87
50 YEARS OF HIS LITERARY	
CREATIVE WORK	103
LOVE TOWARDS THE NATIVE LAND	
(a part from “TEA”)	118
PART IV	
THE FAMILY TREE OF MY	
FATHER’S LINE	125
JOHN AND MILKA CHRISTOFF -	
RAJCHOVSKI	180
PART IV	
THE FAMILY TREE FROM MY	
MOTHER’S LINE OF THE FAMILY	
POPJANEVSKI	225
BRAJCHINO, PRESPIA	
(a text of the newspaper “Dnevnik”)	229

КНИГОИЗДАВАТЕЛСТВО „МАКЕДОНСКА ИСКРА“ - СКОПЈЕ
PUBLISHING HOUSE MAKEDONSKA ISKRA - SKOPJE

Бул. “Кочо Рацин” бр.10/4, Скопје
Тел: ++ 02 3217 233, ++ 02 3217 234
Тел/факс: ++ 02 3 136 318
www.makedonskaiskra.com.mk

Bul. “Koco Racin” br.10/4, Skopje
Tel: ++ 02 3217 233, ++ 02 3217 234
Tel/fax: ++ 02 3 136 318
www.makedonskaiskra.com.mk

**СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН
БОШКО РАЈЧОВСКИ -
ПЕЛИСТЕРСКИ**

**SLAVÉ NIKOLOVSKI - KATIN
BOSHKO RAJCHOVSKI -
PELISTERSKI**

РЕДАКЦИЈА / EDITORIAL:

**Проф. д-р Лазо Србиновски / Prof. Lazo Srbinovski M.D.
Д-р Петре Лубаровски / Petre Lubarovski, M.D.
Стојан Лембо / Stojan Lembo
Јосиф Г. Гандето / Josif G. Gandeto**

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК / EDITOR-IN-CHIEF

Менка Карапашовска / Menka Karapashovska

УРЕДНИЦИ / EDITORS

**Добрила Божинова / Dobrila Bozhinova
Фиданка Танаскова / Fidanka Tanaskova
Блаже Тофиловски / Blazhe Tofilovski**

ПРЕВОД НА АНГЛИСКИ / ENGLISH TRANSLATION

Сонја Прус / Sonja Prus

ЛЕКТУРА И КОРЕКТУРА / PROOFREADERS

**Елена Тошева / Elena Tosheva
Сандра Стојанов / Sandra Stojanov
Далибор Димовски / Dalibor Dimovski**

ЛИКОВНО И ГРАФИЧКО ОБЛИКУВАЊЕ / ART AND GRAPHIC DESIGN

МагнаСкен, Скопје / MagnaSken, Skopje

ПЕЧАТИ / PRINTED BY:

„АНС“ - Битола / “ANS” - Bitola

Тираж 1000 / 1000 copies

SLAVË NIKOLOVSKI - KATIN was born in Prespa and got his education in Ljubojno, Skopje, Belgrade, and Toronto. The Macedonian and international cultural and scientific public knows him for the numerous descriptive reporting and research works dedicated, mainly, to the life of the Macedonians throughout the world, and to many other aspects of the diaspora, such as culture, literature, language, journalism, history, sciences, and religion, among others.

In his creative opus of forty books, the following deserve special attention: *The Macedonians in the USA and Canada* (in English and Macedonian); *The Macedonian Orthodox Churches in Australian, Canada and the USA*; *The Macedonian Holocaust*; *The Press of the Macedonian Immigrants*; *The Longing of the Macedonian Immigrant-Workers, Macedonian Expatriate Panopticon*; *In Australia as Home*; *Ilinden 1903-2003 and the Macedonian Immigrants*; *The Contribution of Macedonia to the World Civilization, From Panonia to Aege*, and *In Honor of Saints Cyril and Methodius and The Aureole of the Virgin Mary and the Saint Mary Monastery of Slimnica in Prespa* (as co-author with Academician Antonije Škopljev-Dončo and Prof. Vera Stojčevska-Antić, Ph. D), the book on the greatest Macedonian donator in the Diaspora *Atanas Bliznakov* from Gary, Indiana, as well as the monographs: *Andrea Branov* from Melbourne, *The Janovski Family* from Toronto, *The Stamevski Family* from Detroit, and *George Tomov* from New York, as well as the *Monograph of the Metropolitan Kiril* (in English and Macedonian). He is also known for his lexicographical editions, and the translations of the novel *Alexander the Great* (of Macedon) by Ulrich Wilken (from English to Macedonian) and *The Foreigners about Macedonia and Macedonians* by Hristo Andonovski (from Macedonian to English).

Slave Katin has received many awards and recognitions, of which the most prestigious being the *Krste P. Misirkov Award* from the Association of the Macedonian Journalists in the field of journalism.

ISBN 978-9989-157-86-8

5 310184 000228